

dalibus suis valde venerabile et gratiosum ita ut nemo iusta adversus eum habeat querelam: sed letent omnes de virtute fidelitatis eius. Hosti aliquis intus nos et quante sint recomendationis: frequenter audis et gaudenter etiam pertractas. Quæris imitari ut bonum possideas: quod in aliis laudas et bene facis sed melius dum proficis. Si quoniam intelligis te deficere dolens imperfectionem tuam: et velles utique talis inveniri ut nemo imponeret querelam servituti tue. Ministras enim dei suis: et ideo formidas ne sis indignus et inutilis negligens aut tardus. prodigus aut nimis parcus. Sed si niteris tamen facere secundum tuam possibilitatem. respiciendo spiritus primo deum volutate atque deinde proximi necessitate: erit dominus propicius tui in sufficientie quam debes maiorem quam alij putant in te recognoscere. Nemo securus excusat quod quod culpam propriam agnoscens se humiliat. Etiam si alij excusant bonitati eorum plus deputa quam tui in nocentia.

De pietate in deo tempore paupertatis. In domo ubi abundat paupertas et ministeria misericordiales sunt: ibi angustior est via ministrandi. Nec idcirco tamen deserenda est cura pietatis: sed de dei misericordia providendum. Unde in euangelio habes. Misereor turbe: quoniam iam triiduo sustinet me nec habet quod manducet. Et ieiunos eos nolo dimittere in domos suas: ne deficiant in via. Discipuli dicebant. Dimitte turbam ut eant in castella et emant cibum: sed iesus respondit eis. Date illis vos manducare: ut probaret eos quanta esset fides illorum: in tanta multitudo cum tanta paupertate panum et piscium. Illi desperabant de sufficientia dicentes. Sed hec quod inter tantas. Benignissimus dominus quod post hec dixerit audi. Facite homines discubere. Accipite panes: benedixit: iussitque discipulis suis ut apponerent turbis. Et manducaverunt et saturati sunt: et supfluit de fragmentis. In hac lectione ne intueri fidem quantam valeat: quomodo non est de sperandum sed sustinendum te non habere quod apponas: da quantum potes. et dominus providebit de futuro. Multum valet fides bonorum in necessitate. Nec frangit nisi humana plus quam divina auxilia sperantes. Exempla fidei audisti ab alijs: sed nunquam non etiam expertus es. Dico quod audivi a fratre probato: quod in quadam domo cum adessent multi hospites pauperes laborantes cum ceteris: ponebat rethe ad capiendum aliquos pisces. et tot capti sunt qui hospites advenierunt. Et considerantes in fratre deo gratias egerunt: quoniam tanta clementer providerat dominus.

De libertate dandi.

Quando igitur voluntas tua prompta est secundum id quod habes deo accepta est: non secundum id quod non habes. Deficiente autem suba excusatio est facilis: dum non obstat te naria aliquid aut timor penurie sequentis. Proinde deum tamen cum sit bona. pietas nimia ne in infidelitatem cavendum est. Date inquit omnino datorum: et dabit vobis. Adiu vel unum panem habueris dimidiabis cum christo: nam retribuere omnibus benefacientibus et in futuro. Dispexit dedit pauperibus: iusticia eius manet in seculum seculi. In te liberalitas spiritus agnoscat in timore dei: cum dilectione hominum et odio vicioz. Amplius desideres te benefacere: quod tene re aliquid in crastinum. Qui hodie dedit: cras etiam dabit. Neque avaro ut ita dicam dat quod christo dat. aut tenaci aut ingrato aut nescienti aut obliuiscenti: ut necesse sit de singulis sollicitari sumptibus: et dicere. quod nobis alias aliquid redonabit. Oculi tui spiritus ad dominum: quoniam non est inopia timendum eum. Divites eguerunt et esurierunt inquires autem dominum non minuet omni bono. Sperare in domino et fac bonitatem: et ne amittas liberalitatem: loquere confidenter ad dominum cum propeba. Oculi omnium in te sperant dominum: et tu das escas illorum in tempore oportuno. Apis tu manum tuam: et iple oves aial benedictione. Unum adhuc scio quod bene possit esse danti liber: si restringit manus eius? pro obedientia superioris. Et ne duntaxat obedientie proda: propeba. quod melior est obedientia quam victima. Attamen bona voluntas tua perfecte potest implere in paucis: quod optaveris facere in omnibus divitijs. Qui paratus est dare exiguum cum habuerit parum: non vult quod tardabit dare maiora cum domino largiente danti fuerit. In modico disce: quod in magno est imas te facturum. Humane fragilitatis est nimium sollicitari de futuris: nec vti liberaliter posse peccatis misere metis. Parco spiritus est inopia: fidelitatis tuus mundus divitiarum est. Vide quod ne detrimendum tempore iherat tibi nocumendum spirituale: sed deficientibus opibus? frenis non deficiat fides tua: quoniam nimis pro fidem magnifice de dei providentia. Qui promissit celestia et terrena: non negabit temporalia. Non tamen spiritus donat pro nostro libitu: ne simus abundantes in seculo: et minus idcirco desideremus quod sursum sit in celo. In curis temporalibus? consistenti vix potest deesse talis profectio: quoniam teneat cupiditate sepe rerum videlicet amore possidendi aut timore eas omitteri. Unum estimo quod nemo tam plenarie cogitavit quod sit a se et eius? nisi cum res cepit actitare temporaliter curas habere exteriores. Sed quod in his occupat et tamen amorem creatoris proponit in corde suo defectuosis creaturis: non tam facile ruit in culpam. Et si se delinquere aliquando in quo deprehendit: festinet

De pmeditatione circa opada. Peruditione tua habe pmeditationem aliquam prudentem circa agenda. Alij sunt tardiores: alij quod amodo precipites in factis suis. Tardi sepe bona omittunt: aut parum opis inchoantes non proficiunt. Quatuor dies deo dum inconsiderate currunt: levis impingunt. Unum in medio spiritus virtus persistit. Debes igitur servare mensuram possibilitatis tue: et cogitare quod solet dici: multum facit quod re debite benefacit. **De prudentia religiosa in omni facto.** Necessarium tibi est habere aliquam prudentiam in huiusmodi religioz et verendum: ne videaris superbus austerus et audax. Quis cum auctore facies vel imperas. Multo melius est ut obsecrando loquaris: quam iubendo ea quod oportet fieri. Eris prudens: si vitas videri prudentem. Nam si vis videri prudens: necesse erit ut hoc alijs foris ostendere velis verbo aut facto. Quod cum feceris non poterit contingere quin excedat aliquam mensuram prudentie tue: ita ut dicas magis ad facta tua vel alioz quam expediat: vel excuses negligentiam tuam plus quam iustum sit: et per hanc ostentationem amittas viam vere prudentie quam consistit in humilitate maxime.

De prudente sit sibi ipsi etiam intimus. Eris prudens: si fueris semper primus cordi tuo. Ibi disce: quod iuvet te omni tempore. Ibi consistit tibi mansuetudo: a facie inimici. Ibi ascende pro omni lacrimante: nisi pedes iesu: ut vincas omnem passionem et sumigantem delectationem mundi et carnis adversum te. Hec est via prudentie amare iusticiam et odire iniquitatem: benefacere et malum pro veritate sustinere: exteriora agere et interiora non obliuiscere: curas ad tempus habere. alienum tamen esse ab omnino rebus blandimento: non sequi trahentem cupiditatem sed reluctari pro virtute magna: non tu eas sequere sed ille te sequatur. Tu deo quod vadis. Ad eum quod misit te ut facias opera tua omnia in charitate: et custodias ea summa humilitate: habens enim iter quod ostendit salutare dei. Etenim dicit. Venite ad me omnes qui laboratis. Et rursum. Ego sum via veritas et vita. Si hucusque veneris non proberis spiritualibus profectibus: sed eris sicut liber scriptus foris et intus: sicutque pro familiaris proferenti noua et vetera de thesauro suo: dum exteriora agis et apud altissimum sit cogitatio tua. Quod si te etiam huic sensui: quod in psalmo legisti. Os iusti meditabitur sapientiam: et lingua eius loquetur iudicium. Lex dei eius in corde ipsius: et non supplantabitur gressus eius. Hec tibi signa: quoniam quiescunt tumultus terre gravatis. Nam actio non est causa pro

turbationis nostre: sed magis passio. **De passionibus vincendis.** Sic circa eas vigilandum est: ne incipiant surgere et possint prevalere. Quid sic turbat oculum prudentis sicut frequenter ira: quod ita inquit sicut cupiditatem. quod ita excecatur sicut muneratur blandimenta notia. Inge misit propeba adversus passiones istas: et profectus deo abscondita cordis sui sic orat. Domine anime te omni desiderium meum: et gemis meus a te non est abscondit. Cor meum turbatum est: ecce ira patet tollens: dereliquit me virtus mea. ecce cupiditatem scilicet vigorem animi molliens: et lumem oculorum meorum non est mecum. ecce avaricia muerit seculi portans sed oculos veritatis et iusticie plerumque eruens. Hunc ergo vide quater enadas lacrimas venantium: in quibus omnes positi sumus. Nullus alteri obijcere potest: quod cupiditas. Ecce in concupiscentia omnes generati sumus. Et quod bellum omni parte instat: cauti simus. Deus adiutor noster: et ideo intente oremus. Suavis est et mitis ideo accedamus. Misericors est et clemens: ideo non desperemus. Potens est et dives in misericordia: propter hoc non deficiamus sed cum apostolo dicamus. Oia possumus in eo qui me confortat.

De certis quibusdam horis vacandum est deo. In tempore actiones laborumque externorum: ut tamen orationi ac meditationi scripturarum vaces aliquid ex parte diei. Si potes: hat ex tempore propeba in psalmo. Vespere et mane: et meridie narrabo et annuntiabo: et exaudi et vocem meam. Considera sequentes versus eius de psalmo: et docebit te vacare tibi. et sperare in domino. Nam ultimum sic concludit. Viri sanguinum et dolosi non dimidiabunt dies suos: ego autem sperabo in te domine. Nota in hoc versu. quod carnalium et aiales terrena sapientes et interiora dissimulantes non dimidiunt tempus suum: ut aliquando tractent opera sua: et sciant quod desit eis. Sed non est talis actio bonorum: quod mensurat thalamos cordis sui hinc et inde: ne forte in vacuum currant. Multi pro multa currunt: sed unus accipit bravium. Distrabit sepe mens in labore. ideo revertat post laborem ad vitiones sui: quod vniusa ista multa vilia docet: et habet quod dicit vniusa accipit bravium. Invenies tempus sufficientes vacandi si nullum indulges otiositati: non solum opibus et sermone et cogitationibus. Bonus homo quod in sui providentia sepe vigilat: ne forte propter curiam de tenebris ad tenebras vadat. **De custodia oris.** Custodi etiam diligenter verba oris tui: ut dicisse aliquid postmodum non peniteat. Qui inter multos proferat maiore

ri indiget custodia: qz ab oibus p̄siderari p̄
cuius cōuersatōis fuerit. Quis ita simplex:
vt nō discernat qualiter se habeat aliquis in
ope & sermone: h̄c ideo replico vt cogites
qz spectaculū facti sumus angelis & hoibus:
& vt neminē habeas tam socialē corā quo mi
nus honeste & virtuose te geras. Nō des vt
qz occasiōē dissolutōis p̄ verba rara vel si/
gna vana: qz generat hec leuitas duplex ma
lum: in alijs exempli boni: in te etiā. Scti p̄po
siti dissipatio ē. Noli esse fabula hoim: vt ali
quis dicat: hec hec mihi ille recitauit: volēs
se excusare p̄ te: quasi ideo accusanda leuia
nō sint: qz tu dixeris qui melior putaris. In
hoc multi frequēter d̄: in quibus qz nra erra
ta exemplis aut verbis alioū iustificamus:
tanq̄ nobis idcirco liceat qz idē & aliū faciūt.
Credo qz pluribus sepe displicet: qz cito ocio
se aut inconsiderate aliqd dixerint. Quō au/
det se homo p̄ alterius negligentia defende
re in malo: qz nihil minus p̄ hoc peccat corā
deo. Quare cecus cecū sequeris: vt in foueā
pariter cadas: Bonū emulamini in bono sp̄
ait ap̄tus: & imitatores mei estote sicut & ego
xpi.

De bono exemplo.
Attende tibi vt quantū vales oibus
suis causa boni exēpti: vt in te clarifi/
cet nomen & vita iesu xpi. Nemo ve
niat ad p̄niam tuā: quin edificatus & letus
recedat a te. Tu nō retine ap̄ te qz nō sis di
gnus alicuius alloquio: sed magis tibi p̄ficiat
alioū visus sermo ofo. Caue tñ familiarita
tem eorū qui imitādi nō sunt: q̄uis in xpo di
ligēdi. P̄dixi & iterū dico vt taliter ambu
les ne has pueriū hoim: loquentiū sibi pla
cita de quocūqz volūt. Non p̄t qz melius
tollere fabulationes leuiū hoim: qz vt ipse le
uis in verbis & moribus suis nō videat. Be
nignus tñ & alacer apparere debes: ne horro
ri sis maxie verecūdis & modestis fratribus

De vitandis occasionibus scandali.
An sitis ad loquendum diu in apto
alijs laboratibus et occupatis circa
inūcta opa: ne dicat tibi. qd h̄ statū
tota die ociosi. Nō des occasiōē loquendi
veniētibus ad fenestrā: s̄ expedias eos vobis
benignis & vtilib: neqz cū tristitia dimitte il
los: s̄ cū pace & gaudio refectos cibo potuqz
necessario postea p̄mēda te ofo: oibus eoz: &
dicis. P̄tite dilecti frēs & agite gr̄as deo: et
oretis p̄ me. Si aliqd plus addideris p̄ eo
rū p̄solatō: bñ retribuet tibi dñs. Cū veniūt
aliq̄ in occurū transitus tui: nō debet te late

re quin p̄cogites si iusta et vtilē potuerit h̄re
causam illuc accēdēdi: & penes tuū scire non
des occasiōē volēti occasiōē: vñ si te sub/
trahis talib: postmodū nō lugebis. Semp
tñ patus esto ad satisfactiōē poscēti te: sed
ociari nullū patere apud te. s̄ fratne ammo
ne eos vt trāseāt: qz tibi nō vacat: xps est q̄ ti
bi loq̄ desiderat. Hoc mō te liberās a suphu
is: & illos ad quietē suā cellesqz custodiam in
ducis. Nihil tñ temere iudices: s̄ vide quāta
charitas qz amica fraternitas traxit eos ad te.
Discrete ergo age in his vt aliq̄i quidias ve
niētes: aliq̄i sinas trāfire etiā loqui volētes

De nō credēdis nouitātib: neqz referēdis
qz sepe diuersa p̄cipis & noua tibi
plerūqz dicunt nō facile credas: diffi
cili: ea p̄sequēt alijs dicas: & multo
melio si oīno sileas. Quid ad te: Iesu sc̄re
& sine mortuos sepelire mortuos suos. Ihu
iuscemodi distractionib: & curiositatib: ser
uus dei intēdere nullo modo debz: s̄ edifica
tiōi & custodie cordis sui: orādo. legēdo me
ditādo. & alia opa sc̄ta in noie dei faciendo.
In actib: ap̄toz habes qz atheniēses ad ni
hil aliud vacabāt nisi aut dicere aut audire
aliqd noui: s̄ talis vsus nimis dānabilis sit
apud claustrales deū p̄ oculis habētes.

De vtilibus narrationibus.
Sunt tñ quedā si referant ex charita
te q̄ edificat etiā audiētes: sicut denū
ciatio alicui: defuncti. petitio suffra
gū p̄ tribulato p̄uerso p̄ctōz. status deuoto
rū. & alia his s̄ilia: q̄bus ē p̄dolendū seu etiā
p̄gaudēdū put cause req̄rūt. Cōsiderare s̄ilit
diuina iudicia sup statū mūdi. p̄dest bonior
electis dei ad p̄tēptū ei: sic sunt pestilētie fa
mes incēdia. p̄liaqz trax & cetera tribulatiōes
graves: q̄bus gl̄ia mūdi. p̄sternit & delecta
tio carnis amaricat. Hec mala sepe boni et
sp̄uales ad p̄fectū suū trahūt: & p̄ exēpla ta
lia se & ceteros ad p̄punctionē cordis. ad lu
ctū p̄ctōz. ad emēdationē vite. & ad p̄pationē
nē mortū secū excitāt: q̄ etiā i sacris codicib:
& eccl̄iasticis hystor̄ijs manifeste legūt. Sed
hūc salutarē p̄fectū p̄les in deuoti & verbosi
aut nesciūt aut nō intēdūt: s̄ q̄ in fabulā de
ductōis p̄uertūt. Cū potes elicere qz sic bo
ni & vtuosi ad bonū oia q̄ audiūt vel vident
conāt inducere: ita instabilez vagi. tepidiz
dissoluti h̄ eadē ad suā maliciā exercendā in
flectūt. Nō p̄spicito qd sit qz audisti: qz fru
ctus esse valeat vltra dicēdi.

Qui sunt vitandi.

Propterea noli libenter appropinquare
secularib: neqz p̄sonis magnis: nec
sibi etiā cōuenias vbi nosti esse multi
tudinē p̄b̄teritoū: qz statui tuo nō congruit
nec officio.

Cum quibus est cōuersandum.
Cum simplicibus & deuotis & bñ sen
tiētibus de deo & cōsentientibus tibi
p̄pter deū i bono: fermocinatio tua
& crebrior sociatio. Et quicūqz nō p̄cordant
cū sp̄i tuo illis cede p̄pter pacē tuā & ipsoz:
qz defensor & iudex n̄ iesus xps clare nos in
terius agnoscat ante: quē humana iudicia se
pissime errāt. Si desideras aliquē edificare
soli melius dicas: qz multis nonnunqz displi
cet qd vnus vel duo gratanter audiunt.

De quibus materijs est interrogādum et
colloquēdum.

Questiones in scripturis noli moue
re in cōi audietia. neqz s̄ materijs al
tis & curiosis libēter loquaris: s̄ que
cūqz sunt hūilia virtuosa & amabilia deuo
ta & excitatiua ad amorē xpi pacifica pudica
& honesta corā deo & hoibus h̄ loquere & ex
hortare. Si vō audieris aliqua difficilia & ob
scura moueri ab alijs tace primo & cogita qz
sis discipulus xpi: quē nō oportet docere sed
audire hūiliter verba seniorū: & cū verecun
dia & reuerētia vtilia interrogare & discere in
s̄lētio. Cū paulus dicit. Doceri autē mulie
ri nō p̄mitto. Id est nō patiar qz insistat alio
rū doctrine q̄ infirmus est & debilis in virtu
tibus & qdāmodo adhuc carnalis est: in q̄ se
pe abūdāt passiones supbie ire rixē gule in
uide vane glorie & cetera pestes cordis: & mō
rū leuitates: cui neqz est exp̄tencia et animosa
exercitatio sp̄ualis vite & discipline: s̄ vana &
indeuota sc̄ia & assueta ad nō interrogatels
uis r̄sio. Istū etiā nō decet p̄stibus alijs &
peritiōib: quicqz loqui: docēdi saltē modo.

Nō dicas ergo opiniōē tuā ne ostēdere sci
entiā tuā cū helyu videaris: q̄ beatū iob me
liore & sapiētiore se ausus ē docere et duriter
inrepere: ac rōnib: cōpositis ingeniose vin
tere: s̄ deus spreuit eū & reprobaui: eo qz sup
be & animose iusto & sc̄to viro se p̄tulisset.

De reuelatione scripturarum mysticarum
Quando autē desideras aliqd obscu
rū intelligere & de dubijs certificari: p̄
mū a dño pete sensū & intellectū illi
reuelari ad p̄fectū tuū & p̄ gl̄ia ei. Cōtingit
aliq̄i cuiā in tali forma deū exorāti cū se ite
rū p̄tulisset lectiōi statim sibi agiri ignorātiā

suā: qui p̄solatus in verbo dñi didicit h̄re re
cursum frequentiore ad deū oia scientē. Tñ
rursus hois sensus q̄qz a deo hūiliter ne ca
piat verbū tenebrosū: vt nō elatet cor eius &
cadat i laqueū diaboli estinas se aliqd scire
cū nihil sciat. Et nisi deo voluerit nob̄ reuela
re: nōne tenebre vident esse scripture: Ideo
fin p̄suerudinē sc̄toz patrū q̄rē dū ē hūiliter
a frē aliq̄ vt exponat et declaret nob̄ intelle
ctū obscurioris l̄e. Sic etiā discipuli interro
gabāt dominum dicētes Ediscere nobis pa
bolā iyzaniū.

De sp̄uali collatione.
Confert etiā nō modicā sc̄ie vtilitate
studiosa & vnanimis duoz: sibi bñ
p̄sententiū diuina collatio. Cū sal
uator n̄ ait. Vbi duo vel tres p̄gregati fue
rint in noie meo: ubi suz in medio eoz. Et ali
bi. Dum h̄ autē adhuc loquerent̄ stetit ihs in
medio discipuloz suoz: & ait. Pax vob & ce
tera q̄ de resurrectōe ei: pleni legūt. Amoz
ergo in diuinis scripturis p̄mēdabilis est: p̄
quē & carnalia & ociosa tanto celeri vitam
q̄to maior ē in nobis. Senties in opibus tu
is effectū melioz: si diuine sc̄ie fueris specu
lator & impiger imitator.

De quondianis operibus quō fiant.
Cum opus tibi videret vt aliq̄ necessa
ria p̄cures: vel etiā quedā ad melio
rē durationē reformes: fac i dei noie
sine multa questione: et eris liberior: a retra
ctatōe eoz q̄ p̄tradere potuerint. Et qdāz
leuitate quidā oppositiōē faciūt: nescio q̄les
p̄bationē i alijs querūt. Qui ergo silere scit
& facere sapientē viā tenet. Hec in q̄tidianis
& leuib: obseruāda puto. Decet tñ fratris ali
cuius verba patiēter audire: & p̄pter virtutē
hūilitatis discēdā seq̄ interdū inferiorē: s̄ nō
sp̄ cū putat fieri aliō mag: icōueniēs: qd bo
ne et pure p̄scie melius relinquo qz imperite
consulam.

De cōsilio maiorū in sp̄ualibus causis.
E sp̄ualib: et maiorib: causis supe
riorū p̄mo ē volūtas p̄siderāda: de
inde ipsoz si dubitas req̄rēda s̄tia:
vt quicqd iudicauerit p̄ meliori accipiat cō
silio. Si nō acquerint vel satisfecerint intro
gationi expectāda ē r̄sio: forte mature se de
liberāt p̄spiciētes alia eque ibidē p̄currentia
vel obulātia: vt nō tā facilis & certa possit so
lutio dari. Postqz semel aut bis sane intellex
erint negotiū q̄rētis: nō expedit nimis insiste
re ad iformādū eos. ne generet aliq̄ gūitas
aut molestia ab vtracqz pte. Quietū ē q̄ amō

tacere et aliud cōsiliū querere: sicut sc̄tus ait
Auxiliū meū a dño: qui fecit celum et terram
Lum̄ defuit humana diuina sunt inquirē/
da suffragia: vt effectū cōcedat salutarē cau-
sis necessarijs. Sed p̄caue tibi vt quantū mi-
nus vales impōrtune aliqd postules: et dum
sentis parū p̄ficere petitionē tuā. noli vera
re te p̄ aliquā impatientiā: sed recordare. **O**
felix patria sanctorū replens desideria: et mi-
serorum nesciens grauiamina.

De reuerentia platorum.

Oram senioribus exhibeas te vere-
cundū et moderatū: et nil temere in
verbo aut ope a te p̄cipias: sed hūili-
tas et simplicitas. Semp̄ senioribus reueren-
tia deferat et honor dignitate platiōis. si
ue auctoritate officij. siue etate t̄pis. et cōuer-
satione venerabiles fuerint humilī corde ex-
igeris reddere debitā subiectionē: et beatus
si implet eam: et deuote veneraris plati tui
presentiā.

De cauenda familiaritate cū platis.

Quoniam in societate declinare debes
vbiq̄ apte et quoniescūq̄ licite po-
tueris: q̄ mltis fuit nociuū q̄ parua
reuerentiā corā senibus et platis suis habue-
runt: et seduxit corda paruulorū et inexptorū
talis cōsuetudo. Ideo sapiēter facit qui ma-
gnorū hoīm noticiā et platorū familiaritatē
deuitat: q̄ nō bene decet nec edificat intuen-
tes. **R**eg hoc ad subtrahendū quicq̄ sc̄rita-
tū illorū dicit: sed ad cautelā nouitiorū et sim-
plicium p̄ponit. Quidā ex familiaritate ni-
mia et alloquijs magnorū audacius se rebus
et negocijs alioribus immerferūt: q̄ forsitan
non fecissent si liberiores erga superiores suos
nō fuissent. Et iā aliqui ceteris fratribus se p̄-
ferentes putabāt se aliqd esse: sed in fine de-
cepti sunt: q̄ hoibus et nō deo placere volue-
runt. Proinde vile iuuenib' est et nouis pal-
mitibus expediēs p̄pter futuras occasiones
mali. nunq̄ talia querere q̄ spectant ad supe-
riorū gratiā et familiaritatē minus castam: s̄
humiliora et simpliciora loca et officia exqui-
rant sibi gaudentes in abiectōe oīm pompaz
mūdi: et q̄ ignoti et parū habentur in oculis
hoīm reputati. Verū nō est parū fructus
sp̄ualis q̄ se hō ab oi tēperat p̄tē xpm̄
amicorū inclinatōe: et eius appetit solūmodo
gratiā quē cōfortat pauperē et exulem conso-
latur in abscondito.

De periculo pauperū in officijs.

Cauendū est paup̄ ne efficiat p̄sum-
ptuosus et audax: et obliuiscat paup̄-
tatis et inopie sue in qua natus est.
Aliud illi esset vt semp̄ vitā in egestate du-
ceret: q̄ post paupertatē in terrenis substantijs
sup̄biret. **M**aledictū sit aurū et argētū et ois
p̄ciosa substantia desiderabilis visu pereat: q̄
pauperē et simplicē ad sup̄bia et mētis cecita-
tem p̄ducit. Vere ifelix hō q̄ in terra sibi no-
men inuenit: et laudē finē suoz posuit. Quid
tam metuēdū paup̄i et inopi: sicut exaltari et
p̄dicari? **M**ulti qm̄ latebāt deo viuebant: qm̄
nesciebant deus illos visitare dignatus est:
et t̄to familiarius quāto minus sociati hoī-
bus. Sed duz ad negocia t̄palia puenissent
hinc inde dissipati nō potuerūt cogitare qd
fuissent: et aliter his cōtingit q̄ putassent. **A**b-
scōde ergo charissime modicū te ad momen-
tū: et vide quid p̄dest oīs labor hoīs et opa-
tio multa sine fructu. **F**ructus ē sc̄ritas et pu-
ritas cordis. plenitudo dilectōis. delectatio
in opibus bonis: finis dō vita eterna est.

De vitandis rebus non cōmissis.

Obserua q̄z cautius vt de ordinatio-
ne maiorū aut fratrū cōsilio nō mul-
tum adijcias tibi aut de quahbet re
que nō est tibi cōmissa: q̄ nō parui periculi ē
rebus ad te nō p̄tinētibus aliquo modo cō-
scientiā occupare. Quisquis curis multis se
interferit: seipm̄ ledit. Qui dō vnū qd̄ super
oia est solūmodo querit: in pace multiplici
erit cōscientia eius. **P**otes teipm̄ inquietari-
talibus: et p̄ficere nihil. Ad tuū cōceptū rem-
quālibet habere: erraticū videt et impossibi-
le. **N**oli igit errare: q̄ error finem nō habet:
id est p̄fectā cōsummationē. **S**i vis esse bō-
nus et p̄fectus seruus dei: nō tuā sed dei opta
in oibus voluntatē: eius sequere aio humilī
ordinatōe et oia tibi parebūt: nil etiam tue
discōueniet voluntati sicut scriptū est. **O**rdi-
natōe tua p̄ferat dies: qm̄ oia seruiūt tibi.
Dies est hō iustus p̄pter lucē veritatis et ius-
ticie qua illuminat a sole xpo: sc̄z ad videndū
ordinatōe oīs equitatis eius. **I**ste q̄ p̄-
ferat ordinatōe dei: hoc est. mente cōstans
est et immobilis sup̄ oibus q̄ ei cōtingere pos-
sunt ferēs cuncta equanimiter: q̄ ab illo. p̄ce-
dūt cui? nati oia subsūt et obediūt. **N**oli in
isto vel in illo tuā velle imp̄leri volūtate vel
electionē q̄ sepe p̄nciparia est in iusta: s̄ dic
sicut dñs voluerit ita fiat: nā ita fieri meli' ē
Quicqd̄ etiā p̄ seruos suos instituerit. p̄ bo-
no fit: et inde lucet seru' dō ei bou'. qm̄ oia i bo-
num accipit sciens q̄ cōsumatio p̄fectionis

est alienatio oīs pp̄rie volūtatis. **R**arus er-
go statue tibi cōsiliū tuū: et firmiter nō pona-
tur in aio qd̄ est incertum an fiat vel fieri ex-
pedita: q̄ in rebus cūctis finis inspiciendus
est. **E**t q̄ ad bonum finem dirigunt laudent
habent nō que in facie apparent: nam ignota
sunt plerūq̄ talia q̄uis p̄babilia foris vide-
antur.

De p̄ua cōsideratione.

Darco sapiētes et eruditi viri res q̄
libet intuent a lōge. et longanimiter
expectant rimantes tacite quis sit fi-
nis intenti opis: ne festinatia rem p̄fundant
et p̄cipitio corruant. **P**rouidentia nanq̄ re-
gunt status sapiētis: et actio eius vniuersa si
plena sit oculis erit probatissima et stabilis.
Prius est rerū causas putā inuitā et finē de-
bitum discernere: et que sint agēda q̄ etiā vi-
tāda semp̄ p̄uidere vt incōfūse fiant. **S**i qd̄
indiget sapientia postulet a deo et dabit ei si
vult ei esse possit et expediēs: alias nō illam
desiderare debet q̄ dānabilem rem exoraret.

Differentia inter sapientia et prudentiam.

Sapientia t̄i celestiu rerū magis vi-
detur esse: prudentia dō seu p̄uiden-
tia ad t̄palia negocia p̄gruētius spe-
ciat: q̄ celestia et eterna sape poti' iubemur:
t̄palia autē oia in transitu habere docemur.
Unde licenter cōcedit vsus necessarius bo-
nis et sanctis viris p̄ ponēdo viatico. **S**ed
nō in oibus cernit tantus diuine dilectōis
radius: vt qd̄ dignitate et elegātia mentis p̄-
ponunt: hoc exerceāt auidius. **F**lorunt san-
cti q̄ hęc yma p̄stitata supernis sint abiectissi-
ma: nec p̄cio laudis alicuius dicenda. **I**taq̄
quodāmodo assimilāt caducis qui caduca
petūt: et p̄riuant glōria celestiu qui fatiant tē-
poraliū. **Q**ue oia p̄uidēs dispensato: debet
s̄ aduertere. et ne terrestriu rerū distributiōe
dispergat nimium: bonis semp̄tēntis suū re-
nouare cordis palatū studeat. **T**antoq̄ libē-
tius dum illi vacat immoret superis: quo cō-
stat q̄ grauis est et piculosa oīs cura t̄palis
que diuinis nō reuelat sustētāmētis.

**De necessaria est p̄uidencia habenti cu-
ras temporales.**

Set quippe maiorī pu dētie luce qui
inter t̄pales curas tanq̄ inter vite te-
nebras versat: et illi bonum est: si t̄m
modo rebus mutatus non alligatus corde
externa ministret. **L**audabile satis: si in ne-
gocijs sancto nō desit ocio: si cures ad t̄ps p̄
fraterna causa intētus nihilomin' inueniat
meditatione eternoz et t̄mplatōe suspen-

sus. **Q**ui em̄ sancte marthe fideliter imple-
re negociū satagit: beatissime marie dignus
habebit aliqn̄ dulcedine foueri: et cōsolatōis
diuine et allocutōis silentio immorari. **Q**uo
ille recte cenet aptus cui iam fraterne neces-
sitati seruire placet: et xpi tantuz dilectio sup̄
oīm t̄palem curam amabilis et intentione p̄-
cipua est. **N**on sicut is cuius foris videt mi-
nistratio: sed ab intus nō ardet vera dilectio
et intentiōis nō lucet pura simplicitas et sim-
plex puritas. **S**ua em̄ cōmoditate perdit lu-
crum cōmoditatis: et libitū pp̄rio desinitur
a xpi b̄i placito. **N**am omne qd̄ agit si in ve-
ritate et puritate nō manserit: in interitū va-
dit et euanescit. **L**egi paululū boni disp̄-
satis necessariū institutū qliter sibi p̄i de-
beat etiā intentus et p̄sens esse: nec rebus ex-
terioribus varijsq̄ negocijs totaliter inbia-
re: quinimo eligat fm̄ affectionē suā cordia-
lem nullis implicari curis: sed insistere quan-
tum oportune cōcessum fuerit studijs theo-
ricis. **C**eruntū quisquis p̄ diuinā voluntatē
tanq̄ seruus a dño fuerit aduocatus ad faci-
endū opera miscd̄e implet mandatū obe-
dientie: et ne declinet ad pp̄riā nimis quietē
sed magis offerat se p̄ bonā et p̄mptā volun-
tatem ad seruiendū deo viuenti in secula se-
culorū: Amen.

**De ministerio marthe et ocio marie et de
p̄cordi cōueniētia ad inuicē. Caplm̄ II.**

Quamuis eligibilior pars marie sit et
quauior: t̄m beate marthe sororis eius:
dem pars laboriosa. laudabilis est et
deo accepta sicut p̄ seipm̄ dñs ait in euange-
lio. **S**i quis mihi ministrauerit: honorifica-
bit eū pater meus qui est in celis. **M**inistra-
re specialiter spectat ad marthā: sicut vaca-
re ad mariā: non t̄m debet iste due sorores ab
inuicē separari: nec dñt de statu suo cōtēdes-
re: sed magis studeāt pariter xpm̄ hosp̄io
recipere: vt in oibus possint p̄fecte stare et quo-
tidianis p̄ficere virtutum augmentis

Opus marthe.

Martha seruiat laborat atq̄ p̄uideat
bona corā deo et hoibus: vt soror ei?
maria liberius vacet diuinis. **N**ec
murmuret contra sororē suā q̄ eā solā reliq̄t
ministrare: s̄ potius adhortet vt in quiete et
silētio se teneat: et nullis se mūdi occupet ne-
gocijs: sed iesum semper p̄tē oculis habeat:
in quem angeli p̄ospicere cōcupiscunt. **A**u-
diatq̄ cum et miretur de verbis gratie que
p̄cedunt de ore eius: atq̄ talem se exhibeat

vt digna sit auditu diuino: tam puru & absq; terrena mole cor suu pparet vt celestibus de siderijs accensa quibz mereat introire cu ipo ad incosuetu dulcedinis eius gaudia.

Opus marie.

Maria xpo sorori tue copari debet & sepi? dnm orare vt digne & deuote valeat ministrare sibi & alijs necessaria huius vite: vt patiens sit in aduersis: fidelis & prudens in oibus negocijs suis: atq; sic exteriora modere & ordinet vt seipsam interius no oino negligat: sed cum tps occurrerit exeplo suo ad vacandu sibi paululu in secretu secedat: nec sibi soli & deo viuere magnu & gaudiosu reputet: sorore relicta sub sarcina: sed pio consideratōnis oculo eius memor sit apud dilectu suu: necno cōsolatōis verbo quantu valeat subleuamentu deferat. Abemento maria q; no uales libere vacare nisi martha uoluerit p te laborare: & nisi illa exteriora disponeret tu minus lucide interiora uideres. Utile est tibi sororis tue sollicitudo: vt no pturbes tua desiderabilis solitudo. Ac ergo uelis sororem tuā contemnere aut iudicare minus sanctā: q; occupat rebus transitorijs uilibusq; materijs: magis autē hoc cogitat q; tam tibi in humilitate seruitutis sue pstat cōtemplandi occasiōē. Que licet exteriora p curet dispēset & custodiat: alia tñ habet in intentione cordis q; principalis amat. Nam iesus xps utiq; est finis p quo intantū laborat ppter quē etiaz sibi parcere a mane usq; ad ad uesperā nō refugit: vt alij fructu spūales ex hoc maiore cōsequant. Dilige pinde sororem tuā: & deser ei cōpassiōē: ofonē reuerentiā & excusatiōē. Si quid minus pōt in spūali cōuersatiōe: hoc tu supplere desidera p sancta & deuota exercitia tua. Non tñ ex te illud psumas. aut de te plus q; oportet sapere uelis: si dei grā te exhortate interius bonum charitatis tue studiū in hoc cōmenda: q; oia bona opa tua ei cōicare debeas: q; plura impedimēta deuotiōnis habet q; tu. Soror em tua est: & illi debes quicquid apud deum boni habe uales. Ammonitio marthe.

Adi iterum & tu martha q; sollicita: ris circa frequēs ministeriū. Laue ne turberis in opere & ne deficias in tribulatione: q; satis abundanter & caularum tu multus adueniet tibi: & aduersitatū cōtra te uarietas nō deficiet. Beata eris si omnia patienter accipis & cum gratiarū actione a deo esse bona & mala salubriter sentis: Semp igitur tibi opus est patientia atq; prudentia: vt p patientiam mala superes: & p prudentiam alijs bona misericordie impēdas: quibz sint etiam ingrati. Attende tu quibus seruias: et qua mercede laboras. Nonne xps est cui te totam contulisti? Eius martha es & eius uoluntate uiuere debes: ne offendas & pecces. Potens est dñs tibi dare gratiam maiorem & ostendere etiā gloriā suā. vt que tam seculare & deuote ei ministras in mundo: tandem iuxta eum recumbas in regno suo.

Consolatio marthe.

Pa martha magna erit merces tua in celo: tñ esto fidelis in ministrando. Propterea serui fer curam: ppara q; opus sunt ad uitam istam siue in coquina siue in braxatorio & cellario: siue terendo semina siue molendo synapis siue alterius generis grana. Opus si uile est: tñ pscium uita et na est. Quicquid em expendis in uisum fratrum xpi reddet tibi iustus iudex in die iudicij. Quā omittis ppriam uoluntate & utilitatem aliquam seu qñ postponis spūalē lectionem ppter aliorū necessitatem: tunc ems a xpo hereditatem eterne uite: & ille fit tibi pscium & firmissimū pignus solutionis eterne glorie. Unde patri sic dicit. Uolo pater ut ubi ego sum: illic sit & minister meus. O martha multa potes operari opa bona: si sis uoluntaria & parata. Egēt seruitio tuo serui xpi: & sine tua cura nō sunt in deo liberi. Si tamē uis esse merito: uim opus tuum: fac ex animo bono & nō cum tristitia neq; uis uis tudio. Magnam potes exercere charitatem in fratribz: magnam etiā generare leticiā dum esuriunt & sitiunt nec habent q; manducare: & tu subuenis necessitatibus eorū opponenda ea que dñs cōcessit infirmitati corporis humani. Bñe de qd ysaac patriarcha dixerit esau filio suo. Tolle inquit arma tua pharetrā & arcū tuū. Cū uenatu aliqd apprehēderis fac mihi in de pulmentū vt comedā: & bñdicat tibi ania mea. Bñr benedicet te o martha quicquid re creatus fuerit cibo & potu in nomine xpi per ministeriū tuū: nec erit tñ benedictio tua temporalis quedā retributio: sed potius eterne hereditatis firma pceptio.

Ammonitio marie.

Loquenda est iterum soror marthe maria: vt domi sedeas ac medites vt columba uerba celestia. Tanto affectu q; eterna sunt cogita felix maria: tam suau gustu sapiat sibi interiora bona vt minus

ures exteriorē indigentia: nimie quoq; contristeris si das qñq; minus. si sapiat minus. si pparet tardius: si quid aliud defectuosum fuerit in marthe manibus. Nō em parū ipsa edificat q; tā sustinēs uidearis in necessitate: nec erit ei alio tēpore onerosum meliorare cū dñs donauerit. cōsiderata paciētia tua in tpe quo nō pōt. Quātō tu fueris paciētior: benignior et quietior: tāto sorori tue fit ois labor leuior: et occupatio tollerabilior. Considerat nāq; fructū spūalis incrementi ex te. & cōsolat nō modicū in suo ope: q; tu pasceris spū magis q; carne. Ipsa etiā gaudet corā deo q; tā facili cōtēntaris ministerio ne grauef supra modū: s; parcis labori eius ac uacandi orādi q; indulges largius tēpus. Satis respōsibi le esset: vt cū quietis iter ambulare deberes molesta fias etiā laboranti.

Increpatio tepide marie.

oibus exhibe te mirē patientē deuotam. terrena nō curantē: s; deo uisitātam & eius cōtēplatiōi crebro intentē. Alioquin quomō locū imples marie: si nō uigilas quieti et custodie tue? Aut non estimas esse onus quibz iudicij: habere tantā prouidentia in tēporalibus & minus uacare studijs spūalibz? Time ne auferat pars tua a te. ppter ingratitudinē tuā: & des sorori tue facienti fruct? bonos. Que hmoiēst non digne fingit sancto ocio marie: s; expellet ab omni mox spiritali dulcedine ex iusta rōne. Sed mirum forte uidet quō aliquid respōsibile de maria sentiri possit: q; a xpo laudari cognoscat. Ubi sciendū est q; multi in loco sanctorū stant: qui tamē cōuersatiōe sua multuz a sanctis distāt. Multi etiā nomē religio nis habent: qui tñ adhuc spūali uita torpēt. Multi foas quiescent ab occupatiōibus ex officio cōmissis: qui necdū tñ cōquiescunt ab externarū rerū cōcupiscētijs. Ex quadā em infirmitate spūalis feruoris prouenit totū q; eam plures in quiete uident possit: nec tam vt dignū est sibi uacare nitunt. Iō vt tactū est in loco marie hmoiē sectatores negligētie redarguunt: tāq; ab igne diuini amoris alienati & in deuotione tam remissi. Sed q; uera est maria sectatē semp iesu uestigia: & dicit cū sponsa. Sub umbra illius quem desiderauit sedi: et fructus eius dulcis gutturi meo. Hec pauca de ministerio marthe et ocio marie si cōsiderata seruentur sollicite: fiet vt post p sentes labores reddet nobis fructus dilectiōis cum corona iusticie. Amen.

De recōmendatione marthe et fidelis diuipensatoris. Capitulu III.

ueni adhuc aliquid suauē in scripturis factis: quod te o martha delectet in officio tuo. Tūc ei opa nra leuioza sunt nobis & dulciora si cōfirmatiōē trahāt ex eloquijs scriptis: atq; imitationē demōstrēt iustoz pcedentiū exēplis. Uilescere possent forte opa pietatis apud nō intelligētes uirtutum merita: nisi forent a beatissimis hoibus magna cū deuotiōe cōtinuata. Magnis q; honor est & nullius erubescētie locus: qñ pzo celesti regnō spōte quis se hūiliat: & serui facit exemplo iesu xpi et scōz suoz incitatus. Dicit em in cantica sponsa figurate ostēdens per mystica uerba: quid bonitatis in hoc xps uelit q; quidā in laboribz sic defuiunt. Ba nus mee inquit distillauerunt mirra: & digiti mei pleni mirra. pbatissima. Manus sponse hi sunt qui amore xpi opa charitatis exercēt in fratres: quoq; uirtus interior et actio extērior sic abundat ex affectu dilectiōis ad omēs vt amara et despecta oculis humanis tractare ad qualēcūq; cōsolatiōē debiliū & ipōtētium delectent. Sed et digiti mei pleni sunt mirra pbatissima: dū singula & distincta officia ex spūscū ordinatiōe formata sic fiunt in domo dei: vt omēs qui ad agendum aliquid deputati fuerint: non ex pprio cōsensu s; magis trahunt p salutarē obediētiā: renūciantibus pprietatibus oibus: etiā cū grauitate quibz cordis & amaritudine ualida. Etenim sic in uitate efficiunt mirra pbatissima: cum in rebus paruissimis & i quibus foret aliqua nature cōsolatio: seipsos relinquere & mortificare laborant. Potest igitur pbatā mirra accipi: dum quis ppter xpm carnalem uitā crucifigit laboribz uigilijs & ieiunijs: s; fit tūc mirra pbatissima cum in nullis rebus sibi uiuit: s; superatis aptis & grossioribus mortificationū stimulis: etiam ualde subtiles pprie uolūtatis motus immolat. Quō cum fecerit nimirū cū xpo in cruce sitiente potū felle mixtum spūaliter gustat. Cui competit illa crucipendētis responsio. Cōsummatū est.

De abnegatione.

Am cum aliquis ad tantā puenerit abnegationis pfunditatē: vt neq; in magnis neq; in paruis nec in aduersis nec in piperis suam exquisierit uolūtate ture etiā de se dicere potest. Cōsummatū est. Hoc est. Quicquid uirtutis. quicquid pfectiōis quicquid spūalis est cōuersatiōis: in hoc uino

munere adimpleri. videlicet in plenaria mei abnegatione. Et hec est mirra pbatissima. Sed ante huius mirre specie quam agnoscat. in multis sepe grauitatibus seipsum experit. quod de facili caro remurmurat. quotiens trepidat. quotiens subruit: in quo conspectu intelligit quatenus sit labor non facere quod concupiscit: quod durum frangere ad omnem nutum alterius suos preceptus animi. Si ergo hec his similia latius excogitata pertransierit tanquam vere mortificationis pbatissima: quod omnia fortes christi amatores ardentissimo affectu subire festinant: inueniet pculdubio quod veraciter dictum sit et digiti mei pleni mirra pbatissima. Probat enim a munimo usque ad maximum eorum digiti: et a summo verticis usque ad plantam pedis: sine tentatione nihil vacat in ipsis. Nam modo iubent exteriora. modo compellunt ad sui custodiam introire: nunc buculucas discurre. nunc etiam quieti insistere: modo paulopulus vigilare. et paulo post vigilas nequaquam prahere: nunc quod libet pnnus abicere nunc etiam quod horrent sine mora pficere. Si est aliquid genus supplicij quod martyres facit tunc maxime illi martyres fiunt qui totiens verbo dei tanquam gladio submissi plectunt quotiens sibi ipsis se obediencia moriunt. Quod sublimiter de talibus filijs gloriosi potest sponsa christi mater ecclesia dicens. *Hanc meo distillauerunt mirram: et digiti mei pleni mirra probatissima.*

Declaratio litteralis. Introduxit me rex in cellaria sua.

Alcipe et aliud verbum ex ore sponsi aptum ministerio tuo: quod etiam prius putabam inducere ad consolationem. si puenit me deus quasi nesciente docens me pimum debere mihi metipsum interiorem mori antequam digne possem alijs foris desuere: ut puta si adhuc ipatiens in paruis lesionibus essem. qualiter tunc aliorum infirmitates bene sustinerem: et si adhuc superbus esset animus meus: quod portare sine murmure murmuraciones: sine contradictione detractiones et indisciplinatos mores. *Constat namque patientia et humilitas summe necessaria sunt ministrantibus.* Est autem intentum verbum istud quod sponsa cum multa etiam iocunditate loquitur dicens. *Introduxit me rex in cellaria sua.* Habeat ipsa intellectum huius verbi in ministerio christi absconditum: tu estima apud te manusum si inueniat etiam in te per opus aliquid extrinsecum esse sibi gratum. Nam si hoc ipsius verbum. *Introduxit me rex.* traxerit quod ad boni cellerarij officium: inueniet utique plenum sen-

sum et perfectum intus sapidum et foris non ociosum.

Qualiter te ipsum consolaberis in christo.

Propterea libenter et pseueranter age quod agis: et quod a mentali gaudio vitare in ope tuo: retinens apud te verbum suauitate plenum. *Introduxit me rex in cellaria sua.* Hec est enim voluntas patris tui qui in celis est et eius qui in terris: ut ita facias sicut ordinatum est tibi. Nam potest coram iudicibus te confidenter prestari: quod non ego ipse introduxit me: sed introduxit me rex in cellaria sua. *Deus rex celi et terre maris et omnium que in eis sunt: rex magnus super omnes reges. qui cuncta sapienter regit qui potest creare: rex potens rex clemens. solus et singularis rex: regens etiam eos qui reges vocantur. rex regum dominus dominatum: mecum disposuit. et in me fieri voluit: ut aliquo saltim tempore vite mee. ego pauper et indignus hominum quod implere ministerium istud respiciendo ad ea que sub cura cellarij posita sunt. Siue enim hoc ideo ordinatum. ut quod ad maiora et altiora vite contemplatiue ministerij in bone saltem actionis via fructum haberem: siue ut humilitatis et patientie et ceterarum virtutum perfectum ad meam utilitatem melius sic apprehenderem: siue ut eius dumtaxat voluntatem hoc modo plenaria mei abnegatione facerem: siue quocumque alio occulto beneplacito suo. mihi tamen semper placito: nequaquam dissentio. non contradico non refugio. sed gaudio et gaudio de tanto iniuncto seruitio: quod introduxit me in cellaria sua. Hic etiam pater noster vicarius et amicus dei in me hoc ipsum adimpleri voluit: ut fratribus domus huius meo periculo labore subscriberem: et ego paratum esse cupio quod diu valeo vel pedem mouere. Si ita incipis sapere et tamquam diuinum considerare beneplacitum: tunc et hilariter ac reuerentur omnia pficere delectabit animam tuam. Sed ad quid introduxit te pensare etiam habeo: nec ignorare causam utilem debes. Non enim ideo introduxit te ut tu fruaris bonis illic repositis. et alij in ediam sustineant: sed potius intelligas idcirco te vocatum et introductum: ut per tuum laborem alij sit requies: per tuam curam et prudentiam subleuentur pauperes christi: ita ut necessitate adueniente tibi interdum subtrahas vnum pascat esuriens et sitiens christus: et ex bono opere fraternali lectionis tui plus reficiaris in corde quam caro tua cibo alij corporeo. Tunc pfacies martirium in tam sancto officio: si spiritualis requies fructum non curas aliquid terrenum comodum vel incom-*

dum: sed indefesso mentis desiderio propter solum deum non optas possidere thesaurum aliquem in terris: neque aliud quodcumque lucrum expectas de labore tuo quam celestem vitam et gloriam eternam in futuro cum christo. Nam te pseuerante et omnia perficiente secundum eius bonam voluntatem: faciet ipse tandem tecum hanc gratiam ut merearis eius intueri faciem perhensis glorie: et tanto dulcius et sublimius sentias verba huius amoris caritatis verificari in te: quatenus gloriosior est illa celestis domus abundantis cellarij optimis diuersorum meritoque sanctorum: quam hec paupercula et lutea domus paruo contenta cellario in quo absconditur victualia ad sustentationem fratrum nostrorum pauperum et peregrinorum: ita ut dicas in dulcedine anime tue. *Introduxit me rex in cellaria sua.*

Due interrogationes.

Sed iterum video aliud requirendum secundum grossioris intellectum respicientem fornicosus atrium: quid in hoc voluit significare verbo cellaria quasi multa essent cum et vnum cellarium videatur sufficere. Quare etiam addidit sua tanquam eius esset possessio. tamen non ista: ut magis communis esset demonstratio: Intellege bonam rationem harum questionum. Quia nonnulli sunt infirmiores cum fortioribus et ideo felicioribus in vna domo simul commorantur. sepe debiles egent indulgenti ministrari sibi alij necessaria quibus saniores non indigent: ne ergo possent quidam ex hac plenitudine misericordie sancta alijzari: dicere maluit sponsa benigna mater fortibus adolescentibus per excusationem debilitum filiorum se a rege clementissimo introductam in cellaria. quatenus visa copiosa benedictione vni cuique ex eisdem ministraret quantum opus esset ad nature congruentiam. Et bene satis subdidit sua: et vnusquisque seruum dei videns se de cellario christi participare bonum corporum necessarium sciat esse totum a deo: nec hec parua et vilia adiutoria sine gratiarum actione estimet sibi precessa imo cum supplici mente per his minimis vice de uote professionis deo refundat: quem nulla creatura sufficienter per minimum quantumcumque beneficium laudare sufficit. Valde enim magnus est quod tam magnificus dominus et rex omnium regum nos pascere dignatus donis suis: cui nihil dignum retribuere possumus. Etiam pulchre sponsa cum dixisset in cellaria addidit sua: ut nemo inde quicquam sibi arroget: sed de eius bonitate sibi potest rigi necessaria consistat: atque cum propheta catet dno dicens. *Propter nomen tuum deduces me: et enutries me.* Ex hinc similiter ammonere

omnes voluit: ne vlla proprietate adinuenire con- tenderent: ut neque iste infans dicat. istud mecum est. nec ille. hoc meum est: talis iniqua proprietate vnus protra alium concupiscat. in pditione salutis sue. *Placuit ergo dicere cellaria sua. ut audito quod omnia sunt dei tollat mox omnes proprietates rei: sicut per ipsius dispensationem nobis communi: et eius dignatione nostra que vere dumtaxat illius sunt propria. Sic ergo patet quod vtiliter et copatieter positum sit cellaria et non cellarium: quod salubater et gratanter adiectum sit: quod pariter omnia considerata non modicum conferent bono et fideli custodi diuine consolationis gratiam: eo quod tantam inuenierit in christi seruitio virtutis viam. nec non meritum plurimorum fertilitatem.*

De spiritali intellectu super eodem verbo.
Exploro secundum paupertatem meam sensu ru- dio: iam ad interioris spiritus medullam te transmittito: quam tamen non a me audies. sed ut ab introductione sponsi capias verbum illius optime fauco. Non enim parua credo esse percepisse interne consolationis pinguedinem: qui sibi conscius est de abscondito et nouo hoc exultationis fructu: introduxit me rex in cellaria sua. *Abibi quidem misero et sterilitate cordis sepius patienti preciosum nimium esset si aliquid post singultus et pulsationes fortes ad huius sponsi miserationem premerenda de presentis malis potuero veniam inuenire: si etiam contra moribus vicioz et egras affectiones animi valuero aliquas species medicinales ipetrare. Hec hoc est utique quod sponsa que amore flagrat iebria: ta ab vbertate domus dei reuertens auribus nostris infudit dicens: introduxit me rex in cellaria sua. Quid est ergo quod loquitur? Ignorare me fateor. Tu vero si intelligere potes: sicut dignum est cogitatio gratie digne. Parum tamen quod alio- ge stans sentio per rimas cellarioz in quibus sponsa iam introducta potius melioribus sponsi bonis libens propono: ut si placuerit cordi tuo accipias illud desiderat. Si quis christum sincere et intime amans huius vite qualicumque blanditatis gaudia contempserit: illum non dubito posse experiri quod celestis dulcedinis vox ista contineat. *Introduxit me rex in cellaria sua.* Quicquam autem in hac valle misera sufficere sibi gratulatur quod temporalis prosperitas et rerum affluentia non ei deficiat: hic profecto alienus et tamquam imundus repellit ab interioribus diuitijs: nec ei conuenit gustare dulcissimum verbum introduxit me rex in cellaria sua. *Habet enim iam hic pmptrua ria sua et horrea frumeti vini et olei sui: quibus**

multiplicatis delectat et requiescat: nō in pace xpi. s̄ in corde terre. Scis igit et fidelibus electorū mētibus solū hec amabilis reuelatur intelligentia cui intentā aurē accommodare te velim: vt merear et tu participes esse bonorū horū spiritualiū gaudiorū. Si qñ igit interitus deo p̄feris te iunctū. et hunc seculum penitus amare: si etiā inter sacras lectiones infundī tibi cōpūctionē atq; mētis illuminationē de sursum veniētē: si etiā post deuotā et p̄seuerantē orationē desiderū eterne vite incallescere et augmētari p̄ceperis: vñ hec bona p̄cedere estimas nisi de cellarijs sumeris? Si insup̄ alius te attrahit ad inuisibilia bona p̄seperis ac oēm cogitatū tuū in dño factari ita vt solius dei memor sis. in q̄ vita salus et requies summa est. petierisq; vt cū ipso felici vita viuas. et amodo non reuertaris ad miserias istas: q̄ diu tale aliqd tibi sentire donat. cur negare potes q̄ introduxit me rex in cellaria sua? Nec deo difficile ē oīdere tibi charitatē suā vt videas eius archana in altissimis cōdita. p̄ cuius amore libenter exteriora opa ministrare nō recusas quā tumcūq; sint humilia et despecta.

De asperatione ad celestia.
Hoc tñ tuū est digne deo p̄ferari et in externis negocijs mētē a sup̄nis nō auerari: s̄ ad illa gustāda secreta de nouo semp̄ aspirare. Quod felix eris si interne dei vocatōni sine mora gratulāter occurras. Si hoc vel alio etiā modo dixeris. Dñe qui laborē et dolorē p̄sideras. q̄ libētissime ad te veniētem optime nosti. Ecce assum: fiat mibi fm̄ verbū tuum qd̄ olim dixisti. Et ego mani festabo ei me ipsum. Sed et hoc erat et temp̄ est desiderū meum. Utinā inueniā grām in oculis tuis: et tibi placeat paup̄culū seruitū meū. Nil q̄ppe sic carū esse poterit fuulo tuo sicut habere grām in cōspectu tuo et agnosci inter filios tuos: q̄ nec dignus sum vocari seruus tuus. Dñe quicqd̄ dico q̄quid aliud de fidero. ecce totus in manib; tuis sum: fac mibi fm̄ verbū tuū. fm̄ bñplacitū tuum. fm̄ orationē tuam. et fm̄ oēm voluntatē tuam.

De spiritali esu et potu de cellarijs xpi.
Huc te cū dño fm̄ocināte si dixerit tibi q̄ mibi ministrat me sequatur: seq̄re eū quocūq; ierit. Quid scis an velis p̄ire et p̄parare viam: atq; apire signacula vt introducaris in cellaria sua. Seq̄re eū: et quocūq; dixerit tibi facito. Si dixerit tibi bibe: etiā bibe de calice eius. Est enim vinū hoc

optimū: et cellaria nra nō habet simile. Charitas enim vinū est. Dū ergo ipleris illa: optimo vino inebriaris. Ubi inuenies eā: nisi in cellarijs eius? Et qd̄ est precū eius? Nō cōparabit eā quis nūmus: s̄ p̄ctis illis et oibus que sunt mūdi. Bibe charissime et inebriare dulcedine charitatis: ecce ydria corā te est et fons vite. Deus enim charitas est. Si dixerit comede: quodcūq; inuenieris comede. Totū bonū est: quicqd̄ tibi recōditū vides. Mel inuenisti: comede qd̄ satis est. Si obrulerit etiā partē piscis assi et fauū mellis: sūme reliq̄as eius. Lūq; liquate fuerint in ore tuo: faciet te sentire mirabilē dulcedinē. Aperiat ipse sensum in pisce assor mellis fauo. Nam ipse piscis in passione assatus: et fauus mellis in resurrectione apparēs letus discipulis suis: loquēs de regno dei. Si passionē deuote recolis de pisce asso comedis: et si de resurrectionis eius glā et potentia dinitatis iocūdaris mel in cera inuenisti. Si etiā panē potuerit et aqua sapiētē salutaris te potauerit: surge in morē helie et comede et bibe: quia tibi grādis restat via donec venias in montem dei oreb. Nam tempus est comedēdi: et tempus laborādi. Descēdente te ad nos nihil coctus inuenies: neq; quid assum igni. Manduca ergo tibi et bibe corā dño: erit enim necessariū tibi. Adhuc enim quinq; anni restabūt tibi: q̄ erit fames in terra. Quid enim sumus in corpore quod q̄nos sensibus distinctū est peregrinamur a dño: et ideo esurimus et sitimus vsq; in horā hanc donec veniat regnū dei. Nec pōt dicere sufficit mibi: nisi cum apparuerit gloria dñi et allata fuerit archa cordis tui in tēplū celestis hierusalem. Bene p̄spere te agente cū dño: qd̄ indifficiliter redeas ad solita ad tumultuosa ad laboriosa onera? Si dixeris cum petro bonū est mibi hic esse: nō amiro: quia et ego id ipsum vociferar si taz vicinus essem. Sed nōdum venit hora tua: forsitan audies. Nec ideo adduxi te vt perpetuo maneat: s̄ scias quomō oporteat te in domo mea cōuersari. Propterea stabiliui te vino dilectionis: et ciuaria dedi tibi in abundantia: et nolui te fraudari a desiderio tuo: en vident oculi tui que promiserim futūris tuis. Reuertere itā in pace. et visita fr̄es tuos: ne forte expectent et querāt te dicentes. Ubi est cellerarius n̄r? Venies aut iterū ad me: cum vacuū tibi fuerit. Caue ne cōtristes mendicū in nomine meo veniētē. Et quomō videbis faciē meā: si vultu tuo contristante et infirmante? Quis enim

infirmas: et ego nō infirmos? Auditur es in nouissimo die. Esurui: et dedisti mibi māducare: sitiui. et dedisti mibi potū. Infirmitas: et visitasti me. Affer mibi adhuc vas aliud et dabo tibi oleū mie: et effundes illd̄ sup̄ septē opera pietatis. Uade ḡ et fac oia sicut nosti me velle: et ero tecū. Estō fidelis vsq; ad mortem: et dabo tibi coronā vite.

De hilaritate vultus et p̄mp̄rudine ad externa opera charitatis post gustum diuine suauitatis.

Ham vltra quid ego loquar nisi cōgaudendo tibi: si reuersus fueris cū grā celesti ad infirma corporis nostri? Splēdida facta erat facies moysi ex locutione dñi in mōte synai. Et vñ hoc. nisi q̄ introduxit eū dñs in cellaria sua? Splēdida et hilaris apparuit etiā nob̄ facies tua: s̄mo placidus et suauis. gressus pulchri et pacifici: et oīs deniq; actio p̄uida et ordinata. dū veneris visitare egētes et sitiētes egressus a cōspectu dñi: q̄ sine bñdictione venire nō potes. Et tuū ē vtiq; dño dicere aliqd̄ vadas et descendas de mōte in egyptū: p̄sentet salicet tenebras. Nō dimittā te: nisi bene dixeris mibi. Nobis equidē p̄ficiat hec bñdicio: s̄ tibi p̄ncipaliter. Quāto tu paratior ad necessaria nra: tanto nos cogis arcus ad diuina misteria. Quāto q̄ deuotior et affabilior visus fueris a nobis: tāto sit acceptabilior quicquid hūanitatē impēderis. Acvero cū talē te inuenierim: qd̄ nisi obstupescētes p̄gratulabimur dicētes. Uñ ista copiosa mētis et corporis leticia? Sicut ne hodie dñs apud te. et nesciebamus vsq; mō? Bñs es tu. et bñ oīs q̄ seruitū ei et q̄ nō discedūt ab eo donec reddāt illi anias suas: q̄s tā frequēter ponūt p̄ fratrib; suis. Quid respōdebis ad hec collata bñdicia: nisi hūilia et deuota oris et cordis cāntica? Quid me intuemini aut qd̄ in me ammiramini: dei dona sunt q̄cqd̄ vidistis in me vase fictili. in testa arida et in tenui calamo? Et vt gloria dñi mei iesu xpi manifestet: noveritis q̄ non meis meritis ad vos me misit dñs: s̄ v̄ris bonis operib; participē me fieri. Ecce dico vobis: introduxit me rex in cellaria sua. Et hinc est omne qd̄ cernitis. Propter quod rogo: et vos dilectissimi mei vna mecum gratias agite sup̄ inenarrabili dono ei. De precemur q̄ seduli eius dilectionē: vt q̄ diu hic pariter subsistamus: spiritualis gratie cōsolationē nos refouere dignet ac tandē in sua eterna cellaria p̄ducatur: vbi oīm electorū cor-

da referta sunt pace dulcissima: et leticia perfulsant opulētissima. Colligite ex his p̄missis q̄ pium sit seruire fratribus: q̄ placitum deo. et angelis quodāmodo equalē: qui missi legunt in misteriiū: q̄ multiplex etiā virtus que clarior et verior p̄ actus p̄bat q̄ cogitatōe imaginaria possidet. Q̄ magnā dat fideli seruo fiduciā nunc in tēpore isto: et dabit maiorē in extremo examine sermo dñi quē locutus est dicens. Euge serue bone et fidelis: q̄ in modico fuisi fidelis intra in gaudium dñi tui. Pius dñs qui remunerari semper assolet famulātes sibi: nō idcirco denegabit tibi abscondita dulcedinis sue: quia te p̄mptum externis et seruilib; opibus mācipasti. Quis sit apud diuinis colloquijs.

Huat tñ valde p̄ adipiscēda crebra ipsius amicitia: familiariter ei colloq; per interna mētis verba. Et qui hec sibi cōcedi desiderat. oportet vt ineptas locutiones et occupationes caueat: nec humanū visus ipm̄ nimis delectet: q̄ amor xpi distrahit et extraneis mētibus nescit copulari. Felix nimis charissime cui donatū est huiusmodi experiri solacia. Sed nūc oia p̄ me vt sua intima cōsolatione dignet dñs mentē meam largius illustrare: atq; a cunctis mūdi negocijs intactam custodire.

Incipit epistola ad quendam de ministerio suo absolutum. De recōmendatione solitudinis. et custodia silentij.

De recōmendatione solitudinis. Ca. I.
Charissime cum esses in occupationibus externis et p̄ nomine xpi laborem subisses fraterni breui quadam ammonitione sicut tūc poscebat rei utilitas te iuuare quasi spūali manu volui: qm̄ aliter nō potui: vt dū illā aliqñ attenderes rectus inf̄ curas ambulares. Sed iam nūc cum solutus sis ab illo onere et restitutus p̄stine quieti: etiā solaciū fraternū tibi nolo subtrahere: sed modicū de amore celle et silentij custodia quia sic ordo postulat viuendū dicam.

Consideratio diuine bonitatis.
Debes in hac restitutione tua diuinā super te bonitatē multiformiter attendere: et ei qualibet de causa factū sit multuz regratiari. Estimo q̄ p̄ tuo profectu erit quicquid exptus es in illo officio: quod as nescibas. Spero iterū q̄ non minus tibi prosperabitur ad bonū tuum: quoniam libe-

ratus es et solutus atque tibi plenius reddi?

De humilitate nra fm ordinacionem dei. **R**oisbus deniq; teporalibus variacionibus siue p nos siue p alios cotigunt superna ordinacione psiderare

debemus: et tali ordinacione nos humiliter deo pferre: atq; petere vt spe nobis donet qd saluti nostre plus viderit pdesse. Sicut lutu in manu figuli: ita nos in manibus ei. Tm dignet nos facere vas i honore: et no incotu melia. Siue fecerit nos paruos et cotemptibiles et extremos int fratres nros: no h multu curemus. dum eque illi meramur placere.

Et utiq; credimus et cofitere debemus vnu deu patre nos omnes habere: quod qd siue per gram siue p natura existimus. Et ideo de ineqlitate meritoz et distributioe officioz nulli expedit iuste cogitare aduersus aliquem quilibet respectu et inferiori ceteris hoibus in hoc mudo.

Ad ppositu ergo redies dico q ppter dimissam illius officij curam no es modo inferior aut inutilior ad pia opa faciend: de quo aliq cōscripsi tibi vt senseras tunc coueniētia: s forte modo talia no sapiunt. qz no coueniunt. Bene. Sz qd in futurz adhuc valeant nescis: cu possit res psimilis aduenire. Sunt tu ibi si aduertis quedā: que quieti et proposito presenti deseruiunt.

Vtile est existi in quiete vt recogitet de piori labore.

Ergo ad memoriā tuam redeūt illa onera et occupationes lapsae forsitan vtiliter interdū possunt: tunc credo clarius senties quātū distat inter tunc et nūc. Videbis quoq; q tue virtutis no fuerat. an mū potuisse sub interiori custodia in occupationibus seruare: qm et in quiete vix cohibere se pualet humana infirmitas. Depcit igit tibi deus: et ideo gaude in adepta simplicitate: et puerte sensum nūc liberius iam ad intelligentiā spiritualiū rerum. Lito vilescet sapientia terrena amanti celestē sapientiā. Raro diu conueniūt frequens exteriorum occupatio: et diuinorum secretorum noticia.

De amore ad solitudinē et secretum.

Alge dilecte mi ait sponsa: qz et sponsus ihesus legitur etiam declinasse a turba constituta in loco. Etis frequēter cum ihesu si amaueris secretū: et curaueris custodire paradisi locum: quē beatus hieronimus cellā nominat dicens. Quid non es in pfa: cella sit paradus tu. Inibi gaudebis in domino: et cofabulaberis ei. et illere

spondebit tibi. Appropinquabit cordi tuo lux eius: et xitas manifestabit tibi amplius. Sole orto et seruente multiplicabunt radij illius: et chusto veniente illustrabit interior domus tua. Emūdaberis lumine nouo: et in fulgore eius persultabit omnia interiora tua. Et dicet. Domine quis similis tibi? Qd verus sermo quem legi. In lumine tuo videbimus lumen. Et nunc domine deus illuminatio mea et salus mea. in lumine tuo ambulabo: et in noie tuo exultabo tota die. et in iusticia tua exultabor: quia gloria virtutis mee tu es: et in beneplacito tuo voluntas mea stabit.

Non est omnium vacare.

Considera gratias tibi desup datā: et viuere fm eam curato: qm no oibus sic vacat solatiari cum christo quem: admodū oblatum est tibi aptum et sufficiens tempus pre ceteris: tantū assit spiritus ihesu qui docet et illuminat omnem hominē venientem in hunc mūdum. Cum enim adest spiritus eius. non habes requirere presentiaz alius cuius hominis vt consolers. Quando autem abest: expecta eum quoniā veniet et non tardabit.

Contemptus consolationū extraneari.

Cuere tamen oportet vt deforis supra sua solatia non petantur: sed vel interm silētio et luctui insistere: aut cū amico de negligentia et angustia sua cofere. Et ista hominis consolatio satis vtilis et necessaria tempore suo: quia non omnium est dicere cum apostolo. quia nō ab homine neq; per hominem didici sed per reuelacionem iesu christi. Qui humano solatio nō eget: multum super hoc regratiari deo potest.

Consolatio infirmorum.

Et qui adhuc carere nō potest quod nisi deus in seruis suis humiliter audire debet: et nō sicut ab homine sed tamq; ab ore dei prolatum sit consolationis verbum suscipere? Qui etiaz per scripturas nobis adhuc tāq; paruulis loquitur: vt habeamus tamen aliquid vnde consulemur.

Consolatio in scripturis diuinis.

Et em non parua consolatio qui nullam exteriorum habet: q delectatur in scpuris diuinis. Et cū legit euāgelium aut pphas: nōne videt qdām colloqū celebrare cū iesu et aplis suis necnō cū pphetis antiquis? Et cū ceteros libros doctorū audiffime legit: quid nisi ex bona eozū societate a se omne metis fastidium repellit? An nō

sepiissime cū augustinū vel gregoriū legis: tā q pates eos intueris? Aut in minori affectu eorum dicta cōplecteris qz in carne nō sunt: qz si videret et ad te sua scripta dixissent.

Spiritualis dilectio ad sanctos.

Posset forte magis aliqd cōferre tibi veneranda ipsorū pntia: s spūalis hō hanc affectionē facile supgredit cui in deo oēs viuūt et pates sunt. qz in hoibus scis nō tm corpalem aspectū quātū diuinā in eis gratiā intues: spūaliter eos vbiq; diligit et venerat. Nōne et pdictorū duorum patrū snia meminit. qz ideo iesus xps suam hoibus corpalem subtraxit pntiam vt fide coleretur potius qz oculo: et spū ac mente artius diligeret qz aspectu: sicut idē ipse dñs nō ait. Nisi abiero: paraclitus nō veniet. Expedit em vobis vt ego vadam.

Congratulatio ad pie defunctos.

Cum ergo tollunt a nobis spūales amici: si sequimur xpm ad celos ascendentē cōgaudentū erit vtiq; eis. qz vadunt ad patrē: qz illā celestē mansionē accipiūt: ad quā nra pegrinatio ex hac valle lacrimarū toties suspirat. Si dō aliqui adhuc differunt de regno: p paruulorū eos nimirū cōsolatioe viuere credēdū est: qbus lac spiritualis cōsolatiois opus est.

Consolatio spiritualis hominis.

Qui aut ad tantā gratiā puenire pōt vt sine hūano solatio etiā et solus viuere dulce habeat gaudeat: qz quanto exteriori nihil querit tanto vberius intus p spū psolari merebit. Huiusmodi hois est iugi meditacione diuine legis cuncta terrena obliuisci. et ardētī mentis desiderio beatorū gaudijs interesse: ac oēm cōsolatiois suauitatem in illa beatitudine psituere: atq; ex hinc frequēter haurire fluentia deuotarū lacrimarū: q sibi etiā q amoris magnitudine dulces sunt: quē admodū sanctus dauid ex desiderio vidēdi deum loquit. Fuerint mihi lacrimę mee panes die ac nocte: dum dicit mihi quotidie vbi est deus tuus. Qd bonū est homini sic esse: sed nō sine labore et custodia sui poterit diu sic esse. Multa sūt enim: que hominem a suo pposito retrahunt.

Communis vita magna iam apparet si bene seruetur.

Sed tamen magnum pro nunc videtur si quis cōmunis vite sequens formam nullos superfluos exitus et circuitus faciat: licet propter grauitatem vite

quandoq; necessarios egressus deuitare: aliquid magis sit. Quādhuc largioribus indigent consolationibus non sunt despiciendi nec frangendi: forte expedit aliquibus vt parumper de aere rapiant: quia si omnem pdiderint humanam cōsolationem cum diuinam nondum cum ydonei sint pfecte capere consument tēdio et affligent plusq; oportet nescientes viam forium imitari. Tu autem ascende modicum altius. et sic cōpatere alijs vt imitari tamen eorum infirma non velis. Strictiora tamen et grauiora qz portare sufficias nō approbo: sed fm facultatem tuam secretum et solitudinē prout religiosus vales propono.

Signa deuotorum.

Bonum signum deuotionis est cellā amare. vel alterum locum aptuz ad vacandum deo expetere ne impediat spiritus in oratione vel meditatione celesti. Amabilis talis vita: non onerosa. Siq; dem deuotis mentibus omnis locus secretus aptus et placidus: et omne tempus breue ad exercitia spiritualia.

Tentationes deuotorum.

Forte aliter interdum sepe experiuntur: et eis qlibet dulcia et leuia in amantudinem et tēdium vertuntur. Cū ergo talia superueniunt: non idcirco priora bona postponere debent: nec putare q deo displiceat propositum sanctum: sed cogitare q vtile sit: vt quandoq; parum tribulenti et probentur a spiritibus malignis: et sic per patientiam fructus bonos afferant. Ammonentur per hec quoq; de cetero fieri solitior res ad tolerantiam aduersitatum: quia non tñ in quiete. sed etiam in tribulationibus et tentationibus deum diligere et laudare: gloriosior profecto via perfectionis est ad eternam vitam.

Reprobatio temporalis solatii.

Quid potest boni cōferre homini breue et inane foris solatium? Aut quid postposito creatore capietur de creatura iocunditatis. Nisi per creaturam que rat ascendere ad conditorem. laborabit nec satiabitur anima eius. De consensu creatoris ad amādum creaturas exire licet: de sensu dō carnis attrahere delectationem. vti tum est spiritui.

Recommendatio dulcedinis celestis que est in christo iesu.

Agnosce sponsi celestis speciem et adverte dignitate amoris tui: quia quicquid preter ipsum amaueris non implebit te. sed fugit abs te. Fugit omnis gloria terrestrium: et propinatur amantibus eam felicitas et acetum in nouissimis. Satiatatem non habet mundus: neque olei suauitatem. Ihesus autem dulcedo ineffabilis et totus desiderabilis. qui suos consolatur in eterne pacis in patria frequenter visitat. et in futura vita facietate mirifica adimplebit. **De familiaritate cum iesu.**

Quere igitur ipsius ditari consolatione: ipsius secreta dulcedine reficit: ipsi casta familiaritate in abyssum diuinitatis recipi: quia vox eius est. nemo venit ad patrem nisi per me. Nullus locus tam solitarii sic quo iesus prior locum non habet. Sine illo omne secretum tumultus: cum illo omnis locus quietus et delectabilis. Dulcius est esse cum illo in cruce quam sine illo in paradiso. Ipso presente quid iam deesse poterit? **Quod diuersimode nunc adest iesus dilectis suis.**

Nunc tamen adest pegrinationi in se pegrinatio: postea videbitur sicuti est. Adest quidem semper. sed non eodem modo: quia aliqui iudicium suum nobis per tribulationum flagella aperit: aliqui misericordiam suam per ablationem aduersantium restitutionemque pacis manifestat. Sic adest pijs dilectorum suis: ut tamen sine perisura in hac vita non sint. In mundo inquit perisura habebitis: sed confidite quia ego vici mundum. Sic adest ipse tanquam filius patris: ut castigati et non mortificati: ut destituti sed non derelicti: ut infirmi facti sed fide non fracti: ut lugentes et egentes sed spe gaudentes et charitate feruentes: melius et expeditius tendant ad eterna: formidulosius et despectius teneant presentia. Rursus adest electis gratiam infundendo: interiorum consolatio. celestia reuelando: pacem mentis et corporis largiendo. vitia et passiones suppressendo: tentationes et grauitates ceteras auferendo. Sed non semper durat hec clarior hora: quia iterum se subtrahens permittit pene omnia contraria euenire: ut fides illorum preciosior sit auro quam per ignem probatur. Et tamen tunc adest etiam et satis vtiliter et fructuose: licet sustineri sit grauius et inelectabilius.

De laude patientis aduersa cum iesu et scandalis
Quam laudabilis hic: cuius placet non minus in aduersis quam in prosperis. Qui cum illo manducat et bibit: et iterum libenter elurrit et sitit. Qui sequitur eum usque in montem visionis et glorie: et constanter non formidat sequi eum in patibulo: confiteturque in sin-

gulis istis quam bonus quam dulcis et amabilis atque laudabilis valde. Hinc ipse dicit. Beatus qui non fuerit scandalizatus in me. quam videlicet aduersa contingunt: quia in prosperis scandalum non vult: nec eo tempore probatur esse discipulus iesu. Dilige ergo eum quam bona tribuit: dilige eum quam eadem tollit. insuper et tribulationem mittens affligit. Nulla aduersitas nulla prosperitas cor penitus ab eo separet. Nec mirum si grauius et tribulatur ipsa natura cum in stat passio: dummodo tamen spiritus se subdat voluntati et ordinationi eius. manet utique in parte tenatur dilectio.

De solatio habendo cum christo iesu.

Hic itaque per solatio unico tibi sit vbi cumque fueris: et qualitercumque tecum transierit ipse in te mansione semper sitis: et omnia consilia tua in eo permanant. Gratia eius et presentia summe caueas violare: quia illo offenso quid pacis habebis? Alta cogitatio et sensus elatus. amor temporalis et affectus vilius et quodcumque vile gaudium de creaturis obnubilat cor etiam sanctum ne videatur iesus cum patre in celo. aut sub matre in presepio. Insuper pida sunt omnia deuota christi misteria: conuertenti se ad exteriora et inania. Affectus vero affectum vincit: et qui spiritualia sapit omnia inferiora propter christum libenter derelinquit.

Vita christi et sanctorum extra mundum fuit.

Accessit nos forma filii dei: et secuti sunt eum omnes exercitus sanctorum in albis. Vilipensum est a philozis omnibus decore exteriorum sensibilium rerum: aurum et argentum lapides preciosi: varius ornatus vestitium. abundantia diuitiarum. copiosus apparatus epularum. voluptas carnis. frequentia clientum. effrenatio deliciarum. et omne delectabile et commodum corporis non potuit emollire corda sanctorum: nec inficere nares eorum neque seducere oculos eorum. quia florentem mundum mentis despectu calcarunt: cum scirent profecto celerem finem habiturum omne gaudium presentis vite: et postea in breui secururum premium quod nullo sine claudet. His tamen omnibus irretitus est mundus miserabiliter his insanit libidinibus: his letatur luti voluntatibus. Tacere melius est de his quam immunda purgamenta reuoluerent: ne coinquinationis sue puluerem etiam ad secretum mentis hostis iactet: ne tumultus inferat. ne meliora dirimat: ne occasiones aliquibus macule ex hac recordatione prebeat. et sustinere non possit.

De quiete cellicule et turbine seculi.

Quam bene agis cellicola qui spiritibus seculi tumultibus confugisti sub vmbraculo christi: vbi interim repauescete te felicitate. Sapienter elegisti latere: quam proficue conans soli deo viuere: et ei oculis tantummodo apparere. Si christum et matrem christi diligis: si amantem iesum et curretes post eum deuote sequaris: non erit te amor et cura carnis: neque angustia pauperum locorum: neque labor tediolosus: neque tristis solitudo tua: neque silentium non iocundum.

De inclusorio et secreto corde in omni loco.

Hic tibi quoddam cordis inclusorium: ut etiam quilibet in loco constitutus sis. tecum commitet tua solitudo. Archam prostrue ex opere firmam et seratam. ut salueris ab aquis diluuii: graues enim et indicibiles fluctus magni maris secularis vtiq; cohabitatoris. Super ripam iordanis stabat iohannes: et vidit iesum ad se venientem. Stat cum eo super ripam fluminis: qui seorsum ab actibus mundanis tegit: ut iesum oculis si dei aliter contempler. Unam tamen fenestram habeat archam: ut per eam intraret spiritus: et sit obliqua: ne veniat sathanas: quia minus lete amicum suscipit: qui inimici fraudes adiungit non obstruit. Oibus bonis inimicus est diabolus. insidiatorque cotinuus: sed monachis et religiosis amplius. Qui ergo profectus iter incedunt virtutis: tanto acrius ille nititur eos impedire quibus poterit artibus. Aduersus quem nos muniat et a cuius fallacia presignet et tunc feruulos suos iesus christus dominus Amen. **De custodia silentij. Cap. II.**

Quoniam satis debet esse ad profectum tuum ut diligas secretum: nisi diligas religionis custodiam sacrum seculum silentium.

Exemplum silentij in dauid propheta.

Hinc de sancto dauid quod tanta multa celestis contemplationis archana in secreta mansione ne didicerit cecinit. notate scribitur: quia chus erat amicus dauid qui interpretatur silentium. Et spalis iste amicus eius fuerit: in pluribus psalterij locis apertis dicitur. Dixi custodiam vias meas ut non delinquam in lingua mea. Et paulo post. Obmutui et humiliatus sum: et silui a bonis. Qui rursus alibi deprecatur dominum per continentiam lingue dicitur. Pone dominus custodiam orationi meo: et ostium circumstantie labijs meis. Talis ac tantus vir qui quod die magnis populo turbis ambiebat et regali potestate et multis nationibus dominabatur. silentium diligebat: lingue sue custodiam ponebat: et ne supere aliqua fragilitate aut leuitate per hac dominum humiliter exorabat. Ubi statim legerat silentium religiosorum: vbi disciplinam didicerat monasticam: Lente spiritus sancti gratia

puentus et instructus: leges vite et discipline suscepit ac tenuit. Que si nunc assistit nobis. poterimus et eandem obseruare silentij formam: quam a senioribus nostris tradita est. et diligentius ab antiquo commendata.

Recomendatio silentij secundum preses religiosos.
Silentiij: et quicunque etiam pauatim vixerunt habent tenuerunt et docuerunt. Quidam habent quasi quotidianum silentium: quidam autem sub quodam moderamine temporis locorum et personarum. Et licet non arderis ad tantam obseruantiam quantum multi ex professione ordinis tenent: tamen magni meriti apud deum eris: quia ex voto et amore silentij os tuum custodis. Insuper et alij in hoc proposito bonum et edificabile preses exemplum: cum viderint formam silentij religionis in te floere.

Virtutes silentij.

Sis igitur sollicitus in hac obseruantia: propter multas virtutes in ea latentes. Nam silentium bene seruando obedientiam etiam suas: humilitatem retines: verecundiam adorationis. senibus reuerentiam exhibes. iuuenibus exemplum presbis. leuib; et dissolutis timorem incutis: extraneis bonam famam: intraneis pacem et concordiam generas. Habeas autem adhuc tale custodiam. ut primo serues stricte et profecte quod coram deo constitutio sitit: dehinc ut cuius loqui licet temperate vtilia et necessaria siue tibi seu alijs dicas. Quocumque autem ex superfluitate aut ociositate aut negligentia coinciderit: citius emendare festines: atque post lapsum premonitione esto de cetero. **Remedium contra locutionem.**

Mutare remedium est contra excessum locutionis: aliquid tempore abstinere a necessarijs et licitis etiam si nemo iubeat. Qui uis et suauis onus ferat: quod ex affectu voluntario et iteriori spiritus sancti correptione accipit. Pudenter quidem se arctat sub disciplina discipulus agnoscens recentem culpam: antequam magis degredat ad feriendum crescentem iam passionem.

Reprehensio loquatium.

Non scit aliquis ad singulas occasiones loqui: quoniam erit liber et quod se: raro deerit loqui occasio: neque vlla ei persona discouentit. Quod omnibus non sit sic affat tacentes et ignos. Sapientibus et insipientibus debitor se facit: et materia et pica fimo non desit: omnibus se instructum putat: tamen hora breuis et signum silentij cogit breuiare sermonem. In his usus est malus peior: correctionis negligentia: sed fragilitas aliqui venialis et ad correctionem priorum.

Excusatio vtilium doctrinarum.

Ne tñ puteſ ois locutio aut sermo p-
lixus rephēſibilis: ex doctrina xpi et
aploꝝ actibus pbari pōt. Nā xp̄us
ascēdēs in montē doctur⁹ discipulos suos:
vberiori eos sermone ptracto ditauit. Alte-
ra q̄s vice electur⁹ duodecim aplos p̄tūs sa-
piētie sue monitis largi⁹ illos instruēs: ad p-
dicādū misit. Nouissime x̄o cū iā eēt recessu-
rus: in crastino passur⁹: post sacratissimā ce-
nā cepit solito dulciore h̄re sermonē: sicut tri-
stibus et orphanis sua gratissima p̄ntia orbā
dis necessariū esse p̄cipiebat. Constat de brō
aplo paulo q̄ aliquē edificatōis gra: vsq̄ ad
mediā noctē sermonē ptraixerit. Silia q̄s in-
ueniunt gesta ab antiq̄s patrib⁹: quē ad mo-
dū btūs anthonius fratrib⁹ collationē vber-
riorē impartit⁹ est: veluti et btūs bñdicit⁹ dño
hoc volēte sorori sue de celestib⁹ gaudijs no-
cturnū colloquiū p̄ter consuetudinē solitā p̄ces-
sit. Ubi ergo talis intercesserit vtilitas: gra
acq̄ſcere alioꝝ postulatiōi esset magnū pie-
tatis opus. Neq̄ h̄ facto solueret spiritualis
aīe intelligētia: cū possit forte maior p̄p̄ fra-
ternā edificatiōē hac ipsa hora intellectus
dari. Si q̄s autē subditus est obediētie nihil
agere pōt sine superioris licētia: nec quidē loq̄
eñā si possit p̄desse. Supior vel q̄libet sui ad
huc iuris in hoc maxime deo subiectus erit.
Scdm̄ recte sapiētes sermo longus et vtilis
causari nō debet lōgus et tāq̄s ideo sup̄fluus
q̄ diffuse tractat: alioq̄n tardiores sensu se/
pe relinquereñt. Omne autē verbū q̄s graui-
tatē aut vtilitatē nō redolet: merito longū a
puris mētib⁹ esse sentit. Licet igit custodi-
tus esse debeas et tardus ad loquēdū: q̄ten⁹
suo in tpe prudēti⁹ et vtili⁹: fias ad p̄feren-
dū: sic tñ ama silētiū vt fratri indigēti nō de-
neges verbū. Sic teipm̄ tēpra ab oi solatio
alieno: vt si res postulauerit libere conferas
cū amico. ciuſq̄ vtaris p̄silio. Done inq̄t p̄
pheta ostiū circūstātie labijs meis. Ostiū ad
apiendū et claudēdū aptū est: vt necessarijs
apiat. vanis claudat. De cautela p̄tra ri-
gorē nimium et abstractionē singularem.

Vide cauēdū est ne rigide et indifere-
te q̄s taceat: p̄cipue is q̄ cū alijs i cō-
gregatiōe viuūt. Nā q̄ ita singulari
silētio rigesceret: diu stare p̄corditer cū alijs
nō posset. Aut ipse se deficiat: aut diabolicis
instinctib⁹ ad aliq̄ deteriora i sine labif. Exē-
pla plura vidit: et quedā nō lōge audiui: et tu
forte q̄sdā nosti. Qui bñ appetit et p̄seuerant
p̄ficere: nō solū atēdat q̄s fortiter incipiat: s̄

etiā q̄ sine p̄sumet. Sepe strictiora p̄ncipia q̄
runda finē fecerūt laxiorē ceteris: et qdā ab-
iere retrosum. Sino cū videbat eis impo-
rabile iugū dñi. Seruor in p̄ncipio necessari-
us: s̄ tñ nō sine moderamine. Nō ē sine picu-
lo et laqueo: singularis obseruātia in cōi do-
mo. Ille magis laudabilis seruor. q̄ cōia p̄-
p̄ijs p̄ponēs. in his nunq̄ negligēs fatagit
inueniri: q̄ cū alijs suscepit ad portandum.

Distinctio diuersorū hoim in silēdo.
Quidā magnū estimāt silētiū conti-
nuū seruare: sicut et ē: s̄ silere et loq̄ p̄-
ut opponet mai⁹ est. Qui abstracte et
solitarie viuūt: pōt quatū stricti⁹ voluerit si-
lentiū custodire. Qui x̄o cū multis viuūt: nō
solū satis sibi s̄ etiā alijs socialis esse debet.
Adhuc q̄ in externis ē et cū diuersis hoib⁹
sepe p̄uersat implere tantā custodiā difficul-
ter pōt quin verbo aliquē offendat: et vtinā se
ipm̄ nō penit⁹ p̄dat. Ideo q̄s illi bñ cū dona-
tū est a dño esse et posse inq̄re et in cella mo-
rari: q̄ exteriora et secularia vix sine culpa et
spūali detrimēto p̄nt tractari. Nā q̄ in multi-
tudine ē: sepe tacere ab alijs nō p̄mittit. Et
tñ ex necessitate loq̄ tñ appetit: vsu locutiōis
ad negligentia sui p̄mo labif: postmodū lin-
gua p̄clui⁹ ad quecūq̄s libet resoluit. Uñ cō-
sequēter accidit vt q̄s audire pacifice vix po-
tuit p̄p̄ cordis custodiā: ex m̄ta negligentia
h̄ipm̄ nō pudeat eū publicare. De quib⁹sdā
specialibus impedimētis in locutione lōga.

Tendū ergo q̄ in locutionib⁹ solēt
hoi spūali sepe multa p̄ringere detri-
mēta. Propterea vtile ē h̄re aliqua
ammonitiōē et instructiōē: ad qdā specia-
lius cauēda. Uñ frequēter h̄re lōga colloq̄a
irreligiosum est et suspectū. Nam talia inanē
faciūt hoim et sc̄ti p̄positi inimicorē: et ad
quietis et celle custodiā pigruz: et ad diuina
cogitāda cecū et inspidū. Raro em̄ edifica-
tio nascit spūalis hincinde vage cōferētib⁹.
Absq̄ certa spāliq̄ tractādi materia longa
colloq̄a nō expediūt: et his p̄cipue tpibus q̄/
bus deo familiari⁹ vacandū esset. Nā sum-
mope mane et vespe ab oib⁹ hūanis actib⁹ et
colloq̄s cessandū ē: q̄ he sūt hore deuotiōis.
repatiōis. emēdatōis. et p̄positōis. Et q̄ ista
tempora negligēter ducūt. timendū satis q̄
p̄ totū diē distractiōes erunt: plura q̄s offen-
dicula incurrēt. Sacra igit illorū institutio
religiosorū. q̄ artiori silēntio post horā cōple-
to: vsq̄ post primas insistūt: potius p̄side-
randa esset et imitanda.

Contra nocturna colloquia.
Non est bona aliquātorū cōsuetudo
sed execranda: noctē sacrā turbare
fabulis: q̄ electa est et deputata tā ce-
lestibus disciplinis. Nisi em̄ p̄caueat vespti-
na seu nocturna inutilis fabulatio: sequitur
multorū de mane longa dormitatio et alia
discōnientiā in reliquis diei opibus: q̄ fm̄
quendā sapientem. vno incōueniēti dato ses-
quunt plurima. Et est deflētā vtiq̄ trasgres-
sio dignaq̄ puniēda. diē videlicet laborib⁹ et
distractiōibus deducere: et ad uesp̄scēte so-
le his deteriora addere: nec lapsus diei cur-
sum p̄ restātia quietis tpa aliquatenus reuēca-
re. Incōgruū oino videt vt alijs deuotioni
et quieti deditis. alij pascant infelicib⁹ fabu-
lis: vñ sibi p̄s graue p̄sciam. reliq̄s aut scā-
dali occasionem aut aliud puritatis impedi-
mentū p̄tra deū et primū peccātes acq̄rant.
Experimentū male conscientie arguit ta-
lia colloquia.

Confessi sunt quidā expientia instru-
cti paruā se gratiā. tristitiam x̄o ma-
gnā ex nocturnis p̄traxisse colloq̄is:
q̄ si bona multa interfuerāt atq̄ prima intē-
tio pura visa est: mala tñ artius p̄mebāt: que
q̄licūq̄ occasione nō defuerūt: nā h̄ multoti-
ens accidit vt aliq̄d in decēs seu seculare aut
detractoriū verbū dicaat aut audiat q̄s nō fa-
cilitate a corde recedat: et ex illo plus inficiaat
aditor vel grauius mordeat postea q̄ dixit
q̄ de oibus alijs sane et acceptabiliter p̄tracta-
tis emendat. Cū em̄ hoies valde fragiles si-
mus: paruū et leue est vñ non paruū sepe ledi
mur aut inficiamur.

Remedium contra p̄dicta.
De deo medicina huius fragilitatis ef-
ficacior est p̄cauere tentatōis laqueū
fugere occasiōē: citi⁹ etiā abrumpe-
anteq̄ crescat ignis lingue: q̄ ignita tela dia-
boli excūt p̄ linguā immoderatā. quā ille cō-
mouere tāq̄ familiare sibi mēbrū nūq̄ cessat
De necessarijs locutionibus.

Ed cū aliq̄ sint q̄s causa satis neces-
saria sepe ad loquēdū trahit siue b-
bis q̄ ad officiū cure sue spectāt: siue
que interi⁹ ex animi p̄plexitate exurgūt: ita
vt ad alioꝝ p̄siliū et solaciū: eorū solaciū aliq̄
liter depēdeat: nō videt tam possibile vt mo-
ras loquēdi aliq̄n nō exagerent.

Consilium istoꝝum.
Quibus tñ hoc faciendū est et sugge-
rendū ne hūana solacia vltra neces-

sariū petent: s̄ potius misericordiam dñi cogi-
tantes in suis dubijs et p̄plexitatibus stude-
ant i silētio intētius ad deū p̄fugere: et ab eo
suffragiū petere: atq̄ ab alijs etiā s̄ribus ma-
nū superni leuaminis hūiliter inq̄rere donec
subleuent. Quicq̄d aut hūano metu aut p̄-
p̄ua fiducia maculosum p̄traxerint statim vt
ai aduertere ceperint: eidē sup̄ne hominū sū-
meq̄. puidētie ei⁹ vniuersaliter cōmittant:
quāquidē nulla sunt hūana cōsilia inuulsiq̄
mortalū solertia: nisi ipsius p̄ueniat et suble-
quat nos semp̄ clemētia. Sic ergo semetip-
sos poterūt a nocuis et nō necessarijs verb⁹
castificare: alijsq̄ occasione labēdi tollere.

Consideratio vtilis prudētibus.
In multis cōsiderēt q̄: nō assuescit hō
cauere sup̄flua: nisi a multis licitis li-
bēter abstinēat. Sapiētib⁹ em̄ pau-
ca sufficiūt: et necessarijs acq̄ſcētes multorū
garrulationē nō aduertit. In sp̄iētib⁹ x̄o
nō sufficit verborū numerus: neq̄ modū imi-
tari sapientiū norunt: et tā scriptū est: stultus
si tacuerit sapiens reputabit.

De instabilitate leui⁹ et dissolute loq̄ntiū.
Hanc doctrinā quidā cupiētes seruas-
re nō diu p̄seuerāt: q̄ aliter cōsuefa-
cti vincere p̄nitatē verborū leuiū ar-
dū putāt. Cum em̄ ab oi sermone vacuo p̄-
lixo et vario se suspēdere p̄ponūt: q̄siq̄ etiā
cū multo gemitu rephēdere incipiūt: q̄ huc
usq̄ tam incustodiū vixerūt: s̄ occurrēte oc-
casiōe impositū sibi p̄pter viciōsam cōsue-
tudinē silēntium resoluunt.

Qualiter dissuescit homo multiloquiū.
Quam vtiq̄ cōsuetudinē si deducere
et amputare voluerint: studeāt sepe
innouare. p̄positū hodie silētiū p̄p̄
amōrē xpi et solliciti occasiōes loquēdi de-
clinare: atq̄ hoim leuiū libēterq̄ fabulantū
vitare p̄ntiā. Nec h̄ p̄pter illos quatūz p̄p̄
sua infirmitatē et insufficiētiā sibi faciēdū eē
sentiat. In sup̄ p̄ sua p̄fortatōe pensent quā-
ta mala ex tali viciōsi vsu soleāt sibi accide-
re: quāta etiā possent adhuc nisi vigila nē cō-
pescāt linguā accumulare: linguā em̄ nullus
hoim domare pōt. Satis grauis et lamenta-
bilis ista snia. q̄ hūanū gen⁹ in tanta versatē
debilitate et inspiētia: q̄ tā paruū mēbrū rō-
nis impio neq̄t subiugare. Forte lōge facili⁹
esset multis oino tacere q̄s x̄o nō iocari: aut
q̄ ad rē nō p̄tinet aliq̄n nō dicere. Qd si ra-
cuerit: certe liberi erunt ab offēsioue verbū.
De peccato locutionis.

Quis enim plene iudicet quies peccat
 dicitur? Aut enim ociosus: aut ioculosus: aut
 elatus: aut durus: aut indignabundus
 aut dissolutus: aut adulatorius: aut seductori-
 um: aut vanigloriosus, aut presumptuosus,
 aut defensorius: aut excusatorius: aut detractio-
 rius: aut invidiosus: aut inhonestus, aut nocivus,
 aut reprobratorius, aut illusorius: aut superfluus
 aut improbitus: aut inuestigativus, aut illicitus
 aut alio quolibet genere viciosus est verbum
 quod committit. **De vicio detractio-
 nis.**

Iterum quod sepius detractio-
 nis viciu-
 principat: quod de absentibus loqui nunc
 ista nunc illa generalissimum inter ho-
 mines congregatos inuenit. Et unusquisque li-
 benter quod sibi in aliis placet aut displicet euo-
 mit: minus caute attendens ne forte cuius de-
 roget: quod grauius etiam et facilius possit verbo
 delinquere. Sepe de quibus statim ut dictum est pe-
 nitere incipit: et nunquam si posset illesum reuo-
 cari diceret. Et vna semel cadendo doceret
 homo damno suo: ne iterum caderet.

Faciliter peccat in verbo.

Quod facilius delinquitur quam dicitur? Qui
 enim verbo non offendit, hic perfectus est
 vir. Sed tamen cogitatio multo facilius
 ac etiam grauius delinquit potest. Ex corde enim ut
 dicitur aut oritur blasphemie medacia: quod coin-
 quinat hominem. Malum igitur primum capit in cor-
 de: verbum autem malum procedit ex malo corde.
 Sed in corde facilius et occultius: in verbo
 autem facilius et manifestius peccat. Hinc etiam
 scriptum est. In multiloquio non deerit peccatum.

**Qualiter decipit homo et retrahitur a custo-
 dia silentii.**

Decipit homo multoties sub pietatis et
 affabilitatis vultu a rigore suo quos
 sibi indixerat: ut cum cauere cupiens
 nimietate loquendi timet periculum aliud ne ex
 sua taciturnitate quispiam graueat: quod forte non
 satisfacit ei: quod rarius eum alloquitur, quod parum de
 ipsius fraternitate curare videtur: vnde etiam ali-
 quod parua charitas, celerior suspicio: promotio
 et indignatio, quaestio aut etiam detractio in
 altero surripere possit. Sed hoc si aliquo indi-
 cio deprehenderet et alterius charitatem super se vi-
 olari presentiret: tunc quantum liceret ei ex obe-
 dientia loci et temporis loqui non loquens peccaret:
 lingua enim placabilis lignum vite, et verbum bo-
 num super omne donum. Sic iterum descendet homo
 ad aperitendum hostium pullanum: qui pro sua pro-
 na claudere semper appeteret os suum: ut tanto
 securius custodiret animam suam. **Sed quomodo**

decipit nondum apparet: quod ex forma praedicta
 soluere silentium non culpa sed virtus videtur
 Verum quod homo ad loquendum seruus custo-
 ditus circa principium aliquid tulum strictior est: sed
 cum iam lingua ad longiora mouetur colloqua-
 multa etiam negligenter subintrare patitur: que
 ex fine sero conscientia ad se reuertente clarius
 videtur: ita quod inceptum est necessitate et utilita-
 te: alterius finem sepe leuitate et promissione ex-
 terne consolationis: et quod propositum vix admittere
 necessaria ne rueret ad ociosas: ex primis ne-
 cessariis ducit extra se ad reprehensibilia. Se-
 pe etiam aduertit lapsum suum et tamen labendo non
 tacet: videt se deuiare nec redit: donec foue-
 am aptam inueniat aut obstaculum quod os eius
 obstruat: atque vna profusus et humiliatus eui-
 lando et dolendo respiciat: nec amodo sibi
 confidat. **Recognitio erroris post lapsum.**

Qui cum plene in se reuersus fuerit fra-
 gilitate sua multa considerans: deceptio-
 nem non prosequens: merito cum propheta
 conqueri potest. Laqueum parauerunt pedibus meis:
 et incuruauerunt animam meam.

De laqueis lingue.

Primo siquidem homo illaqueatur ad audi-
 tum verborum non sanorum: postea in-
 curuatur ad consensum ut dicat iam ta-
 lia quae audire metuebat. Valde enim incuruatur
 anima quando deserto deo et sermonibus eius
 peruertitur ad vaniloquia: pro capienda consolatio-
 ne misera. Vel sic quosque pedibus illaqueatur ut
 stet ad loquendum per aliquas moras: tandem
 ex placenta audiendi vel loquendi incuruatur ad
 sedendum ut sit iocunda et integra fabulatio.
 Ecce frater quantum laqueus lingue: quod primum
 subintrat seductio. Non ergo dissonat a ve-
 ro: quod sepe decipit quis sub pietatis vultu a
 sancto rigore.

Quaestio oritur ex his et longe praedictis.

Rursum te mouere potest cum longe su-
 perius dictum sit cauendum esse de ni-
 mio rigore qui quosdam de singulari-
 tate notat et quosque praedidit: cur hic ostendit ca-
 sus et laqueus si rigor negligit? Inter angu-
 stias comprehensibilis hoc audito animus: et sermo
 iste magis propletur legentem facit. Qui propter
 huiusmodi mouetur, cogitet, quod vtroque picu-
 la ubi obstacula plura insunt: siue loquatur si
 ue indistricte quis taceat.

**Discretio sequenda est et inquirenda pro
 omnibus iam dictis.**

Quod autem ad aliquam saltem discretionis
 regulam se aptet et informet conueniens
 fuit ut hanc ostensio bono silentii et vi-
 cio loquacitatis cum eorum laqueis: virtutis
 amator facilius inueniret. Nec ergo simpli-
 citer oportuit commendari silentium quasi semp-
 seruandum: neque reprehendi ipsam rursus locu-
 tionem tamquam sempersuperflua: quia in omnibus discre-
 tio pulcherrima virtus est: quae laqueos a dextris et a
 sinistris praecauens viam perfectissimam demonstrat.
**Deuoti et religiosi plus ceteris silentio in-
 sistere debent.**

St tamen pluribus magis necessaria cu-
 stodia silentii: qui videlicet in statu re-
 ligionis et proposito bono atque a secu-
 laribus hominibus remoti et omnibus temporalibus
 curis exuti deo seruire elegerunt. Qui etiam
 maiorem rationem tenent reddere in die iudicii
 pro omni verbo ocioso. Nec solum de verbo:
 sed de qualibet alia negligentia et transgressioe
 grauius iudicabunt. Cui enim plus donatum est
 plus ab eo exigitur. Si etiam illi plenam excusatio-
 nem non habent qui officio pastoralis cure aut
 fraterne necessitatis commissione, quaedam ocio-
 sa verba vel superflua pro fragilitate cogunt ad-
 mittere: quanto minus quod nullo tenent vinculo
 sollicitudinis aliene?

Communiter silere magis indigemus quam loqui.

Coliquid: et vere pauci sunt qui ad loquendum ta-
 tardi sunt ut violentia indigent. Eco-
 tra vero multa violentia opus habemus: ut ra-
 ro vel pauca loquamur. Nam loqui et fabulari finis
 natura est: sed silere contra carnem, quae exterioribus et
 secularibus passis delectatur rumoribus. Potest tamen
 fieri ut homines sepe contrarius sit loqui et maxime cum
 in his visitat et conprehenditur: atque amore aut frore
 erudit: ne tantam gratiam pro negligentia amittat.
Defectus consolationis spiritualis vnde veniat.

Hinc etiam potest esse signum quod parua ha-
 bemus interiorum consolationem: quod tam
 facile et frequenter querimus exteriorum.
 Et ideo non mereamur diuinam accipere: quod libenter
 admittimus humanam caducam, quam oporteret
 nos potius fastidire. Quam si perfecte et perseue-
 ranter non valet quis abicere: studeat saltem
 paulatim ad altiora et meliora transire.

**Silentium est magis deuotis temporibus et
 festiuitatibus.**

Bene deceret religiosum quibusdam de-
 uotis temporibus anni sicut in aduentu
 domini et in quadragesima et quibusdam alijs
 diebus scilicet sextis ferijs abstinere se a colloquijs

quanto strictius posset. Insuper arripienda esset
 maior custodia cordis et oris pariter in vigilijs
 et magis festiuitatibus sancto: quatenus debita re-
 uerentia et digna quantum status suus permiserit
 praeparatus ad festa uetura: mereret in die sancto
 sanctissimum officii corporis et sanguinis sacramentum
 desiderio magno gaudioque sincero suscipere.

De comunione.

Conueniens enim illo praecipue die quoniam christum
 sacramentaliter suscepimus ad hospitium
 cordis nostri sacratio nos insistere cu-
 stodire: et saltem unum lectum diem cum ipso ducere: qui
 multis diebus et horis ab eius amplexu distra-
 himur. Non esset nimis mirum si tunc anima deuota
 cum eo esset tota: quoniam et ille non diu diuisus est to-
 tus ad eam venire dignatus est christus.

**Comparatio dilecti amici ad dilectissimum
 amicum christum.**

Quis enim ueniente ad se amico charissi-
 mo statim cum allocutus est semel fuerit
 foris egredi festinat: ipso solo in do-
 mo relicto, quoniam potest ingredi cum eo etiam si for-
 ris fuerit et tamen hospitium curae alacrius excipit:
 ita ut alijs hincinde occupatis et ad externam
 egredientibus hic soli se coniungat: tantoque fami-
 liarius alloquitur, propius affidet: et cuncta dile-
 ctiois signa exhibet quanto securior est quod ne
 mine praeter se aspiciente possit uerecundari vel
 prohiberi. Hoc modo susceptio christi aduentus de-
 beret ab omnibus famulantibus sibi recoli: et longe
 deuotius et reuerentius quanto maior est omnibus
 amicis et creaturis desiderat ab unoquoque no-
 strum recipi. Dulcissimum amicum pro omnibus
 dilectis gratiosissimo honore suscipiendum.

Dignitas et humilitas christi ad nos.

Qui et tante dignitatis est et nobilita-
 tatis, ut nulla persona nulla creatura
 tanta ualens et elegans sit quae ei praestari de-
 beat vel assimilari: et iteque tante humilitatis et bo-
 nitatis existit ut ad hominem inopem et infirmum
 venire atque se tectum eius intrare non dedignetur.
 Et qui celum inhabitat: omnem celestem curiam suam
 deifica praesentia letificat: adhuc cum pauperibus
 hominibus esse, eorumque hospicia medicare: ingre-
 di quoniam scilicet desiderauerint et sibi apparue-
 rint non despiciat. Vnde sic ait. Ecce ego sto ante
 ostium et pulso: si quis aperuerit mihi intrabo ad
 illum, et cenabo cum illo et ipse mecum. Fit autem ista
 cena quando oculis christus spirituali mente vel etiam
 comunione sacramentali deuote et digne susci-
 pitur et manducatur.

**Quantum habet anima suscepto christo con-
 solationem.**

Hic ergo cum susceptus fuerit: cui iam libet alicui foras exire: Habet enim solum omnem consolationem: habet paradysum omnium voluptatis. Qui de hoc fonte bibet: non sitiet unquam. Quia qui corde suauitate in christo abscondit plenius degustat: nisi tempore vel carnalem delectationem appetit: et hoc est non sitiet unquam. Bene illi anime que huic sponso et amico dulcissimo ad se venienti domum mentis semper parat: parandoque quod iudicium mundiorum efficere curat. Ipse vique libens hanc intrabit: qui antequam mundari incepisset ad hoc venit ut eiceret tenebras eius et mundaret eam sibi. Veni domine iesu in munda melaua et ex terge me: ut merear puro corde casto corde suscipere te. quia non est mihi bonum esse sine te.

Cur non suscipimus fructum ex frequenti comione? Imendum quod ideo multi fructum paruulum accipiunt de mensa christi: quod nec antea nec postea sunt insufficienti custodia sui: nec satis reuerenter precogitant quis est que veritatis est: nec postea ruminant quod hodie scriptis scriptorum ingressus esset ad eos. Qui autem solliciti sunt preparare interiore domum suam: et occurrere letatere obuiam christo: ipsi nouerunt quid efficacitatis et suauitatis habeat hec sacrosanta comio. In his agnoscit vniuersumque deuotio et amor ad christum: sicut quod ingeniose se aptare curauerit ad suspensionem eius.

Septies communicare maxima consolatio anime religiose.

Et si namque vna maxima consolatio religiose anime despicienda iam cuncta presentia: diligentis solitarie et extra hoies viuere: soli deo et sibi in silentio intus vacare: ut christum consolatore anlarum omnium sepius ad suam sumat consolationem et profectum. Non est illi materia externe leticie: non egra spes longiores vite: non vana occupatio animice carnis: non euagatio ambulatiois corporalis: non implicatio comodi temporalis: non supflua sollicitudo reifamiliaris: non magna fiducia in prosperis: non metis delectio inaduersi: sed habet intus in anima christum: propter quem omnia terrena solacia estimat detrimenta: loquens cum beatissima agatha. Mens mea solidata est et in christo fundata: ideo non curo hec yma. Tantum mihi consolatio suum christus donec amicitiamque confortabilem: et satis dulciter consolabor. Excedunt quippe eius colloquia: omnium consolatorum verba.

Diaabolus nititur impedire deuotum hominem ad deum.

Et omnium bonorum emulatores diabolus

nem: non patitur eum sine molestia tetationis in sancto proposito consistere. Cur adu ergo sum: mope est et vigilandum contra nequitas eius. Nam sepe graui tristitia, sepe tedio affligit bene conuersantem: et cuncta que possunt eum angustiare ad memoria ducit. Tota bachatio eius est: ut eiciat amatores quietis et silentij de tabernaculo suo. Istis enim specialiter vicij tristitia et accidia ex quibus quasi spiritus oris cordis redij profectus solitarij et maxie incipientem et naturaliter triste aut pusillanime: quod per ista hominum quodammodo vires aufert. Sed quicquid firmi deo confidit eiusque amor: nihil antipponit: sed mundum et omnia que mundi sunt calcare appetit. seipsumque volenti animo ad omnes proferendas tristitias amaritudines et grauitates exponit. nullumque aliud solacium siue per hoies siue per aliquam mundi creaturam que christum vnicum omnium bonorum solacium concupiscit. profecto non tantum tristitie et accidie sed omnium tentantium viciorum victor et expulso erit.

Insidiatur solitarijs maxime diabolus.

Et quod magnus fructus celestis thesaurus quod inuenit a solitarijs deo de dicitur: sciens sed diabolus que ad ad et eum tetando blandiendo falsa promittendo sedurit paradisoque indignos reddidit: ipse nunc vult nititur seducere et subuertere unquamque christi seruum mundi concupitore: si quo modo extra cellam et sollicitam cordis sui custodiam trahat: et sui propositi faciat obliuisci: aut etiam paululum de profectu spirituali et seruoze iminui. Et sicut antequam iam dixi per tristitia vel accidia metis amplius istud machinat: quod cum mens tristitia vel accidia in uoluta fuerit: nil est que agere libet: sed vndique se restricta et desolata conspiciens: in consolatioe ei ab inimico suggerit ut dolo isti externa recreatione medeat. Eleganter ergo persuadet sanctus anthonius dicens. vnicam ratio vincendi inimicum leticia spiritualis.

Virilitas et alacritas contra inimicum.

Nam que virilis est et alacer in deo spiritus fuerit imperitus tetationibus: potens erit aduersarium suum expugnare. Et quod dicam de fortitudine illius? an: que nec patitur immundum spiritum ad fores intrare? Contra tristitia et accidie morbo languens: etiam si armamentis resistendi hinc nulla virtus potentia. Deficit enim corde formidine: ac pusillanimitate propterea sepe antequam profectum que labor eum plene tangat. Quia propter o miles christi indue animam virilem: et ne paucas ad sonitum folij volantis: sed resumptis viribus stantem aduersus multiplices dyaboli conatus: nec credas medato eum. Dicit opus

ipse erit protector tuus et merces tua magna nimis: cuius potestas super passiones tuas ita ut subiciantur ditioni tue vniuersa iste nationes. Et quod excessum loquendi feci ad portum silentij iam remeo: lingua ergo manusque scribetis si mul hoc iam sine silescat.

ExPLICIT epistola ad quemdam a ministerio suo absolutum. De recommendatione solitudinis et custodia silentij.

Incipit deuotus libellus fratris thome kepis. De paupertate. humilitate. et patientia. De paupertate. Capitulum I.

Et scriptum

In propheta. Patia pauperum non peribit in fine. Magna est dominus deus meus patientia super te tuorum. Et hec est victoria eorum que cuncta superant aduersaria in hoc mundo. Dixisti enim. In patientia vestra possidebitis animas vestras. Tu multipliciter nos perbas et vndique tribulationibus nos circumcingis: nunc foris nunc intus: nunc apertis. nunc occultis nos ex animas tentationibus: ita ut in nobis nihil sit que per tetationis ignem non transeat. Vis nos in omnibus tentare. in multis angustare: ut in omnibus perbari et ex multis miseris liberati: gratias multas tue referam? mie ac bonitati: hoc placitum est visumque bonum in conspectu tuo. et vult ad profectum nostrum. Si tu dominus deus noster pro nobis: quod nos? Sed quod ergo te dominus quocumque ieris: dummodo mihi dux in via tu fueris. Si ambulauero in medio umbre mortis: non timebo mala quoniam tu mecum es. Confitebor tibi aduersum me iniusticia mea domino. et infirma mea non abscondam: si forte a bono meo dico solatiois fometa percipiam. Uide dominus patientiam et infirmitatem meam: attende que dico. tibi enim reuelauit causas meas. En desidero requiem et tu iniungis mihi laborem. Anhele ad blimiam tuam autem proponis humilia. Quero deliciarum composita: sed tu suades pauperis inopia. Est ne dominus deus meus istud consilium et verbum tuum? Uti que. Et quod coartor: ut proficiam in me? Dilige inquit dominus me et non angustaberis in te. Facile est in igne charitatis consumi omnem angustiam paupertatis. Dulce est amati compauperari filio dei: leue est omnem onus quod charitas tolerare iubet. Nec erit cuius labor durus: que charitatis pane fuerit confortatus. Vbi locutus es dominus: fiat quod sicut dixisti. Qui dedisti consilium: ser et auxiliium. Efficitur

totum suauem quicquid videtur carni graui: et onus leue: quod iam antequam videbas inportabile. Exultet caro mea in deo viuo: et spiritus meus in deo saluari suo. Qui bonus israel deus: his que recto sunt corde. Diligam te dominus deus meus: firmamentum meum et refugium meum. Diligam etiam sanctam paupertatem humilitatem et patientiam: sequendo viam tuam et scriptorum tuorum. Habeam amicum paupertatem pro diuitijs: humilitatem pro gloria: patientiam pro rege: sit mihi deus his cura. et placeat quecumque spiritus requirit: que caro non potest quicquam. Delecter in his sicut in omnibus diuitijs: pes super bonorum diuitum atque suauiter viuere tuum non moueat me. Cadet enim ipsi eum venerit dies illoque: et finis eorum sine honore. Ego autem in domino gaudebo: et exultabo in deo iesu meo: que factum est mihi exemplum paupertatis humilitatis et patientiam. Consideras que predictas virtutes in te dominus et in quibusdam seruis tuis: inuenio te super omnia humile: moisen vero suum tuum valde mansuetum et helyam multum pauperem. Recordor que illos te cum in monte aliquo apparuisse: et qualiter peti? ait dominus si vis faciam? hic tria tabernacula: tibi unum moysi unum: et helye unum. Sed cum quem modo dum predictas virtutes que tria tabernacula aspicio: in quibus habitare desidero. Si dixero que dominus meus habitauerit in tabernaculo humilitatis que ducenientius? Discite inquit a me: que mittis super humilis corde. Igitur tabernaculum tuum dominus humilitas est: in que vere spiritus sanctus requiescit. Uti scriptum est. Super quem requiescit: nisi super humile et quietum et tremetem sermones meos. Moyses vero que tale tabernaculum habuit? Si mansuetudinem eius considerauero: non dubium quoniam erit patientia. Erat et scriptura testate moyses vir nitissimus super omnes hoies que morabantur in terra. Hoc tabernaculum factum est sicut exemplar que in monte monstratum est vbi dominus ait. Vbi mites: quoniam ipsi possidebunt terram. Helyas iam venit: sed eam? et videam? vbi habitet. Quod si paupertatem et abstinentiam illius insperero: paupertas vti que ridebit. que ego sum. Habitauit in tabernaculo paupertatis: magnus ille helyas propheta. Testatur corui que cum pascebatur: spelunca in que latebat. asperitas vestrum que eum tegebat: et angelus domini que sbernicium panem aquam illi ministrabat. Quod bonum est nos hic esse: et que iocundum in his tabernaculis habitare. Quod si merear inter scriptorum tuorum numerum vnus de minimis inueniri: ut locum inueniam in domo tua: et cum defecerit virtus mea illi merecipiam in tabernaculo suo. Quod felix etiam esset si in hec tunc preciosissima tabernacula vel paruulum unum mihi edificare posset: ut dignaretur ad me venire dominus deus meus et mansuetudinem facere: scid

q̄ libenter habitat in his virtutib⁹ dñs ⁊ rex virtutū. ¶ Hunc igit̄ loqr̄e dñe ad suū tuū. q̄: audit serū tu⁹: ⁊ oñde mihi fm̄ multitudi nē mie tue scitātē paup̄tatis: ḡfay hūilitatē. ⁊ fortitudinē patiētie. Et dñs. Quī in v̄bis meis q̄ris solari: ⁊ i his trib⁹ v̄tutib⁹ optas erudi: libētē faciā qd̄ p̄caris. S̄ de paup̄tate q̄ initiū harū videt̄ fmo ināpiēdus est. B̄tissima paup̄tas q̄ specialē apud me optinet scitatis locū: in tuo corde vtinā alius imp̄maf. ¶ Audiui ei gemitū tuū quōd anxiat̄ sis in paup̄tate: s̄ displicuit mihi. Nō est hec res bona quā audio de te. Nōne ē ista q̄ elegi: ⁊ signata in thesauris meis? Surge ⁊ trāsi cū pastorib⁹ vsq̄ bethleē: ⁊ vide b̄ v̄bū qd̄ caro factū ē. qd̄ dñs oñdit tibi: ⁊ cogit̄ an ibi paup̄tas defuit. Vide paup̄tatē meā: ⁊ cōpe ratioē ei⁹ satis modica tua paup̄tas aut etiā nulla erit. Magnū vtiq̄ chaos positū ē in meā tuāq̄ paup̄tatē. Nā ipse cū diues essem nulliusq̄ egerē: paup̄ ⁊ exul in m̄do fieri. ⁊ b̄ pp̄ te nō erubui. Tu x̄o q̄ paup̄ es ⁊ nudus q̄ nihil in hūc m̄dm tulisti: nōne istud attēde re debuisti? Nā cessit q̄rela tua. Sufficere credo ad cōsolationē tuā: si mee paup̄tatis magnitudinē intētius aspexeris. Epulari autē ⁊ gaudere: nō mō s̄ i futuro debes. Ibi ei edēt paupes ⁊ saturabūt: ⁊ laudabūt me oēs qui exq̄sierit me in sc̄a paup̄tate. Nō est seruoꝝ dei de p̄tib⁹ letari bonis et m̄di cōformari pompis: s̄ despectis ⁊ delitijs ad paup̄tatis me delicias cōfugere. Vere paup̄tas ac hūilitas mea his cordib⁹ delitie sunt: quib⁹ diuitie t̄rene viliuerūt. An forte cū diuite vis idui purpura ⁊ bysso: ⁊ q̄tidie splendide epulari? Vide ne cōtingat tibi cū illo in inferno et̄naliter cruciari: hoc est aut iudiciū meū. q̄ opa illoꝝ sequunt̄ illos. Unū iā supest. vt penuriā patiēter amodo feras: aut de nūero paupes meoꝝ nō eris. Utiā paup̄ibus speciosa ofidi laborantib⁹ ⁊ pulsantib⁹ portā apui: hūilibus regni ianuā patefecit: ⁊ diues nō trāsb̄it p̄ eā. Vis videre intrātē? Aperi oculos tuos ⁊ vide. Factū est aut vt mozeret̄ medic⁹ ⁊ portaret̄ ab angelis in sinū abrahe. Jocūda ne visso. Jocūda vtiq̄ ⁊ oino desiderabil. Et quōd huc ascēdere potuit: et q̄s est q̄ eū seq̄ possit? Venēto fili q̄ lazarus iste fuit vlc̄erib⁹ ⁊ miseris plen⁹: q̄ esuriēs et sitis an ianuas diuitiū iacuit. Et q̄ tanta p̄noie meo ptulit: nōne intrare i gaudiū meū dign⁹ fuit? Imitare eū si vis. Si em̄ mihi placita erat aīa illi⁹? Unū b̄ nisi q̄ placuit p̄us paup̄tas et patiētia eius?

Vade ⁊ tu fac s̄lfr. Amē dico tibi: nisi puer⁹ fueris ⁊ fact⁹ sicut lazarus iste. aut vn⁹ de pauperib⁹ meis: nō poteris ab āgelis suscipi in celis. Nemo intrabit nisi mūdus fuerit: Et si mūdus fuerit: purgabit eū p̄ me in camino paup̄tatis: ⁊ aqua tentatiōis expiabit eū: ⁊ sic mūdus post mortis occasū ad casta sc̄oꝝ reuertet̄. Intellexisti hec oīa? Et iā dñe. Et nūc qd̄ dicā? Venit hora ⁊ nūc est: vt multi hanc sanā doctrinā nō suscipiēt s̄ vnusq̄sq̄ qd̄ sibi placitū ⁊ delectabile videt̄ hoc magis iplcat. Tu x̄o nō ita didicisti iesuz̄ x̄pm: an cui⁹ oculos paup̄tas ei⁹ p̄scripta est. Audi t̄n rursus q̄ loqr̄ tibi. Familiaris amica mea paup̄tas quā in tris mltiplicat dilexi: ⁊ astrinxi: meisq̄ cōmēdare amicis disposui: sic a mltis aliena facta est vt vix loc⁹ sit q̄ pes ei⁹ req̄scent. ⁊ si inēdū videat̄ apd̄ qd̄dā morari: statū cū grossiora queq̄ ⁊ abiectiora eā viderint diligere: timore qd̄dā exterriti. aut desiderio melioris edulij dicūt. Recede a nob: viā sciētiā tuā nolumus: Nā em̄ es desiderijs nris: vie tue vie difficiles: et calles tui durissimi. Quare venisti ad nos. an ideo vt occidēs nos. ⁊ peccora nra? Pecora carnē suā vocāt. Ecce paup̄tas qd̄ isti dicūt: ⁊ quātū tibi detrahunt. S̄ scio q̄ nihil mali disposuisti p̄ eos: sed in iussioē mea ad medēdū vulnera pctōꝝ suoz̄ ad nutriēdū q̄s si q̄s habuerūt virtutes ad illos accessisti. Lōge aliter sentiebat sc̄tus ille q̄ dicebat. Parasti in p̄spectū meo mēfaz: aduersus eos q̄ tribulāt me. Parasti in dulcedine tua pauperi de. Et itez̄ letus psallebat. Quī inops ⁊ paup̄ suz̄ ego. Et paup̄ ⁊ iops laudabūt nomē tuū. Verūt̄n paup̄tas amica mea noli cōtristari. Nō em̄ te abiecerūt. s̄ me. Qui em̄ te spernit me spernit: ⁊ q̄ te recipit me suscepit. Scio q̄ nō ab oibus diligens taceoq̄ inēdū cū indignatōe effugaris. Oīa hec faciūt tibi q̄ nō nouerūt te: nec quān sis meriti apd̄ me. Tu x̄o ne timeas: q̄ ego sum q̄ elegi te. Em̄ te: ⁊ cūctis opib⁹ p̄ciosiorē. cū cuiq̄ delitijs suauiorē existimauit te. Ab infantia mea exq̄sui te: ⁊ vsq̄ ad senectā ⁊ senium nō recessi a te. Ovos oēs q̄ trāstis p̄ viā: attēditez videte si ē tal paup̄tas sic paup̄tas mea. Filie s̄o occurr̄ite mō ⁊ videte regē salomonē in dyademate q̄ coronauit eū m̄ sua. quō eū reclinauit in p̄sepio. q̄ sp̄ erat in p̄ris iperio. Quō p̄anis eū iuoluit: q̄ celū ⁊ terrā palmo cōcludit. Videte p̄anos meos et linteolos meos qd̄ adhuc puer iuoluit: s̄ mihi s̄lfr̄ si vidistis venite ⁊ arguite me et paup̄tatē

meā. Ecce signū qd̄ ofidi vob qd̄ annūciatū est ab angelis: apparuit in terris: p̄ mariā. virginē ipletū ē. vt vidistis. Vsq̄ quo puuli nō diligitis paup̄tatē: cū puulus nar⁹ sit vobis. ⁊ paruul⁹ dar⁹ sit vobis. S̄ diuitib⁹ videt̄ hec stulticia: et sup̄bis ignominia: mihi t̄n et oibus electis meis sapia est atq̄ glia. ¶ Lō: sidera q̄so et alia facta mea. Ieiunauī q̄dra / ginta dieb⁹ ⁊ q̄dragita noctib⁹ nihil mādu / cās in illis dieb⁹: postea x̄o esurij. vide qd̄ feci: hoc erat ieiuniū meū qd̄ elegi: qd̄ ope cōpleui. Quis mihi laborē hūc recōpēsaf poterit? Et q̄s est q̄ v̄l i modico me imitari gestit? Quisq̄s ille est dilect⁹ mihi est. Fatigat⁹ ex innere sup̄ puteū sedī: ⁊ a mliere samaritana aquā petij. ⁊ dixi. Da mihi bibē. Ecce aquā ad potandū petij q̄ hoib⁹ vīna dare p̄sueui. ⁊ aquā in vinū olim mutauī. Discipuli at̄ mei abierūt in ciuitatē vt cibos emerūt: ⁊ reuertētes dicebāt. Rabbi māduca. Tāq̄ necessitate patiēti hec mihi ministrabāt: vt paup̄tas p̄bare in me. ⁊ multa necessitas quā p̄salute holim suscepi. nota fieret. ¶ Et nūc si diligis seq̄re me: q̄ maiorā his tibi demonstrabo. En paup̄ ⁊ nud⁹ tandē in cruce sū suspēsus. In oī etiā vita mea parū videbar h̄re: iā cūctis ablatis sol⁹ ⁊ nud⁹ in cruce sigoz. Quis me paup̄ior: qui oī solacio hūano destitutor: hec in corde tuo scribere debes ⁊ intēte cogitare: q̄ ad amorē sc̄e paup̄tatis p̄nt te accēdere. Ecce paup̄tas amica mea q̄bus v̄bis ⁊ exēplis te magnificauī: ⁊ nūc iterū cui assimilabo te amica mea. S̄lfr̄ es hoib⁹ gaudētibus in sp̄sctō ⁊ dicētib⁹. Tāq̄ nihil h̄ites oīa possidētes: vt egētes. multos at̄ locupletantes. Nos ifirmi nos ignobiles pp̄ x̄pm: oīa arbitramur vt stercoꝝ vt x̄pm lucrificamus. Quāta s̄lfr̄tudo: ⁊ vtinā in mltis mihi annūciē talis emulatio. Recordor iam pauperis sui mei fr̄at̄isci: q̄ paup̄tatē sūme dilexit. Vere fidelis ⁊ multū fidelis iste fuit me us: qui sic illā diligebat: vt ex cordis affectu dñaz suā vocaret. Et cū dilexisset eā: etiā vsq̄ in finē vite sue dilexit. Jōq̄ i regno meo me cū tripudiat: q̄ pus in m̄do cū sc̄a paup̄tate cōmerciū faciēs let⁹ erāt. Unū etiā illi occurrēs dignāter ⁊ dulcē eā in hec v̄ba salutabat. B̄nueniat dñia mea paup̄tas castitas ⁊ obedientia. Ista sc̄z paup̄tas ⁊ due p̄dicte sorozes ei⁹ sunt p̄cipua vora religionis. Hec de hūilitate d̄ni fr̄at̄isco. S̄ ⁊ d̄ alijs sc̄tis vis forsan tibi qd̄dā breuit̄ apponi: quoz̄ paup̄tas toti oībi refulget. Posti martinū vix sc̄lissimū. q̄ ob

singularē deuotionē paup̄tatis martin⁹ pauper ⁊ modic⁹ meruit appellari. Hec b̄ videat̄ tibi despectū: q̄ in paup̄tate fuit et est sc̄oꝝ gaudiū: hinc in ei⁹ laude s̄lmiter decantaf. Martin⁹ abrahe sinu ler⁹ excipit: martinus hic paup̄ ⁊ modic⁹ celū diues ingredit̄: ym / nis celestibus honoraf. Si tibi amax videt̄ paup̄ ⁊ modic⁹: dulcescat iterū celestis regni introitus. Proponā ⁊ alienū ciuē fidelissimū sc̄e paup̄tatis amatorē: hic est b̄tissim⁹ p̄sul augustinus. doctor magnific⁹: de q̄ ita canit clericoz̄ chor⁹. Testamētū nullū fecit: q̄ v̄l facerit paup̄ x̄pi nō habuit. Et rursus in ymno. Amatorē paup̄tatis te collaudat pauperes ⁊ c̄. Hi sūt p̄ntices almi: paupes sp̄s. paupes reb⁹: s̄ meritis locupletes. ⁊ clarivirtutib⁹. Plures adhuc potuissem testes paup̄tatis adducē: s̄ hoc breuit̄ sufficiat: ne te onerare videar. Et dixi. Cur ita loqr̄ dñs meus nō ei attēdior audire q̄ctiq̄ dignet̄ magister ⁊ dñs me⁹ suo suo dicē. Oñde mihi alios et sufficit mihi Qui sunt isti: ⁊ q̄ noīae oz̄? Isti inquit dñs sūt electi amici mei in heremo oīi cōuersantes p̄fes antiq̄. paulus. anthomius machari⁹. pachomi⁹. arseni⁹. ⁊ rōme quōdā alexi⁹. atq̄ iohānes elemosinari⁹. dilect⁹ frater martyri⁹. ⁊ paup̄ ille fuulus quoz̄ meminit sc̄tus papa gregori⁹. Hoz̄ p̄uersario cunctis est vitēdi speculū: zelemosinas eoz̄ narrabit oīs ecclia sc̄oꝝ. In his lucebat humilitas: gaudēbat paup̄tas: triūphat patientia. S̄ ⁊ sc̄lissimā elizabeth viduā quā reticere noluit: in exēplū amādē paup̄tatis tibi cōmēdo. Cui⁹ vitā ⁊ mores frequenter rogo implecias: vt amore virtutū ei⁹ ad verā p̄fectionē accēdaris: ⁊ tot⁹ in amore celestū illi⁹ exēplo te erige. vt despectis mūdi delectamētis verus paup̄ sp̄s effici possis. Nā ad p̄positū oī dñe fmo redeat: ⁊ oīs paup̄ p̄noie x̄pi diligenter auscultet. Multa habeo de vobis d̄uitibus dicere ⁊ iudicare: s̄ vos nō recipitis me. Vob dico paup̄ib⁹: audite me: q̄m estis ex oibus meis. Nolite timere pusill⁹ grex: q̄ placuit p̄i meo dare vobis regnū. Pauperē quidē vitā hic geritis: s̄ multa bona habebitis: si me in paup̄tate dilexeritis. Si diligitis me gauderitis vtiq̄. q̄ ad euāgelizā dū paup̄ib⁹ missus sū in mūdū. Cū essem in m̄do dilexi paup̄tatē: diuitias x̄o h̄re nolui: q̄ nō sunt ex p̄e s̄ de mūdo. Qui em̄ voluit diuites fieri in hoc seculo incidunt in laqueū diaboli: ⁊ in variā desideria cordis: ⁊ difficilē intrabūt in regnū celoꝝ. Nō est aut regnū

meū de hoc mōdo: si ex h mūdo fuisset regnū
meū. ministri vtiq; mei defuissent mihi: ma
gno comitatu mihi assistissent. **Hūc** at regnū
meū nō est hinc: s; fact' sum suus et mister to
tius mōdi. **Hō** em̄ veni ministrari s; ministrare: et
dare aīam meā redemptionē p mltis. **Inclina**
te s; paupes mei aurē vřam in vba oris mei:
et discite a me q; in pauprate vos p̄cessi. **Suf**
ficiat vobis paupras vřa vt diuitie cōputet.
Gaudete exultate cū ea, q; merces vřa mul
ta est i celo: nō turbet cor vřm neq; formidet
q; ego sum q loqr vob. **Viriliter** agite et cō/
fortamī oēs: q amicitia cū scā pauprate piū
gere statuistis. **Permancē** cū ea: et ero vo/
biscū. **Nolite** lugere neq; cōtristari q; diuiti
as nō habetis: s; letamī i dño deo vřo: q; eas
cōtēpsistis et paupes xpi facta estis. **Scitā**
laudabilis paupras qbus te laudibus pferā
quō te appellabo: et qbus mōis te amic' meis
recomēdabo. **Q** mirabile exēplū ofidi cū
ctis fratrib' egētib' pp̄ me: qm̄ in ops et pau
per fact' sū pp̄ illos. **Sz** timēo adhuc satis
q; peregrina sis in multoz cordib'. **Veni** p
inde: q; mittā te ad quādā famulā mihi no
tissimā. **Peregrinare** puo tpe penes illā: do
nec veniat tps visitatiōis tue. **In** die visita
tionis eris glorioza et sblimis: nec vocaberis
tūc desolata s; dilecta mea et eris corona glie
et dyadema in manu dei tui. **Tūc** fulg' bis si
cut sol in regno p̄ris mei: et pulch'ra eris vt lu
na i p̄spectu meo. **Interi** tñ multa pnoie
meo oportet te pati: et p multas tribulatiōes
intrare regnū celoz. **Noli** tñ in hoc deficere:
q; tecū suz in tribulatiōe: eripiā te et gloria
bo te. **Perge** p inde s; m̄ meū p̄siliū ad locum
quē mōstrauero tibi. **Scio** q; dñā loci illi' te
libēter pp̄t nomē meū gaudēt q; suscipiet.
Iā mihi de illa p suū quēdā famosissimū in
timatū est: qm̄ tibi scā cōuersatio ei' p omnia
cōgruit. **Uñ** nec ipsa sine te pfecta eē aut diu
sola nō pōt consistere. **Surge** dilecta amica
mea paupras et veni. **Sz** dicis mihi. **Dñe** q
vadā: quō possuz viā scire? **Per** me in q; trā
sibis: et mox habitatiōē illi' attinges. **Ego**
em̄ sum via. **Et** qd in q; nomē est hui' tā scē
famule: de q tanta bona audio dñe? **Indica**
mihi vt audio noie exurgā: et rāfēā cū festi
tione. **Et** cū puenero ad illā: salutabo eā et di
cā. **Bñdica** filia tua dño: gaude et letare filia
syon: q; ad te me misit dñs. **Quid** tu o paup
tas interrogas de noie: magnū ē em̄ nomē ei'
apd me et apd suos meos p̄claz valde. **Ipa**
vocat hūilitas. **Sā** ctitas et xrus ei': angelis

et hoib' venerabilis ē. **Pro** hac scptū ē de te
Bonis mētib' paupras solet esse custos hūi
litas. **Ecce** paupras. ecce hec ē de q dixi tibi
Hec est noemi illa: pulchra est et amica mea ē
Sicut te ab initio dilexi: ita et hāc diligo. **Lu**
stodi hanc hūilitatē quā maxie in sc̄tis meis
diligo. **Nolo** vt derelinq; eā: nā si recte pp̄
dere velis similitōē tuā in oī terra nō iuenies
apd quā securi' diuitiusq; morari possis. **Oēs**
te relinquūt oēs despiciūt: s; hūilitas vera te
in domū suaz introducit. **Cognate** em̄ estis:
idcirco sil' habitare debetis. **Hō** est bñfican
da illa paupras q hūilitatez nescit: neq; deo
placita hūilitas q paupratē despiciat. **Sit** igi
tur vob cor vnū et aīa vna in deo: nec dicar
tis aliqd pp̄riū s; sint vobis oīa cōia: victus
vestis et oīa q ad hū' vite p̄tinēt necessaria.
Siqdē paupras vest' tua in dñū videt vilis
et inculta: s; pp̄ hoc a dñā hūilitate nō abici
eris. **Crede** firmis q; his exteriorib' inotescer
is: q̄lis apud me sis int' dñm nō erubescas
De vilib' indumentis erubescere signū est la
tentis supbie: et de his glām q̄rere vicii ypo
crisse. **Calcei** tui veteres sunt. nōnūq; p̄fra
ctos vidi s; hūilitas in his ābulare nō verē
q; multi sc̄toz nudis pedib' trāstierūt. **Unde**
ap̄tissime legi i ysaia p̄pheta: q; dixit ad eū
dñs. **Vade** et solue saecū de lūbis tuis. et cal
ciamēta tua tolle de pedibus tuis: et fecit sic.
vadēs nudus et discalcāt'. **Ecce** testis ydo
neus ad approbādū x̄itātē rei. **Mensa** tua o
bona paupras simpliāb' abis tñq; necessa
rijs cōtēta est: hūilitas huic inesse sobrietatē
cōiuuiū vult p noie meo libētissime. **Scio** in
quit abundare et penuriā pati vbiq; et in oib'
instructa sum. **Oīa** possuz in eo q me p̄fortat
Scire tñ etiā dz q; q; hec vba legerit: q; infir
mis et debilibus paupras cōdescēdere mi
sericorditer nouit: s; fortioribus hec ardua p
ponit vt habeant semp quo crescāt. **Hinc** est
q; ipsa laborib' et fatigationib' sepe insistit:
nec panē suū ociosa comedit: vt apostoli ver
ba complere possit qui dicit. **Nulli** onerosus
fui: s; in fatigatione die et nocte. panē ociose
nō comedi. et multa p̄similia. **Humilitas** aut
collaborās pauprati de quibusdā per p̄phē
tam conquerit: quia in laboribus hominum
nō sunt. et cum hominibus non flagellabunt
ideo inquit tenuit eos superbia. **Et** in euan
gelio dum alios videret in foro stātes ocio
sos: increpat illos dicens. **Quid** hic statis
tota die ociosi? **Ite** et vos in vineā meā: et qd
iustū fuerit dabo vob. **Paupras** i stratis in/

dispositis aut interdus in stramētis culcitris
aut matulis requiē sibi q̄lemcunq; suscipit.
Humilitas x̄o nō in mollibus nec p̄ciosis le
ctis requiescit: s; nec cū ctis rebus q sunt mū
di statuit vel exiguā amicitia iūgere. **Legit**
em̄ q; iohes indutus erat pilis cameloz: et q
mollibus vestiunt in domibus regū sūt. **Et**
audiuit de me. **Vulpes** foucas habēt et volu
cres celi nidos: filius aut hoīs nō habet vbi
caput suū reclinet. **Paupras** etiā seruos et an
cillas p̄dia et palacia: cūcta q; q ad honesta
tem aut cōmodū p̄tius vite p̄tinēt nō possi
det: alioquin venerabile nomen suū amitte
ret. **Oīa** hec hūilitas nec habet nec h̄fē cupit
s; filio dei coequari volēs dicit. **Ego** suz qui
veni ministrare: et nō ministrari. **Ancilla** xpi
sum: dñari mihi nō licet. **Sūma** ingenuitas
mea est: vt seruit' xpi in me reluceat. **Ego** q
statui soli oīm creatori defuire: quō vnq; po
tero his vanis et caducis vel ad horā intēde
re. **Longe** a me et a domo mea sit oīs q pau
pratē et simplicitatē nō p̄tēderit: p̄pterea sci
to paupras dilectissima q p voto et cū gau
dio a dñā hūilitate si tñ ita velit appellari so
lūmodo suscipieris. **Ceteris** quidē incogni
ta es: et puto q; diu remanebis. nō sit tibi cu
re. **Memēto** q; et ego ipse multis incognitus
ertis. **Si** me p̄secuti sunt: et te p̄sequent'. **Si**
me oderūt: et te pariter odio habebunt. **Me**
mento sermonis mei quē dixi: q; nō est seru'
maior dño suo. **In** humilitate et patiētia erit
fortitudo et cōsolatio tua. **Rūdēns** autem
paupras i p̄sona paupis ad dñm dixit. **Ego**
ancilla tua: fac mecū s; m voluntatē tuā. **Tu**
locutus es ad familiā tuā: et vnde hoc mihi
vt inueniā tāta gratiā coraz oculis tuis? **Et**
clemēs es in misericordijs tuis vt pegrinā ag
nosceres: viduā bñdiceres: et desolatā nō re
linqueres. **Non** p̄ gaudio se capit cor meuz:
quō tāta maiestas nō dedignat me infirmā
aspicere. tanta celsitudo humiliatā et concul
catā inquirere: tam potētissimus rex et opul
tissimus paupculā diligere. **Et** quid hec ali
ud: q; diuitie bonitatis eius viscera miseri
cordie eius. et ineffabilis dulcedo charitatis
eius. **Magnū** erat si mei recordari voluisset
et aliqū ad me de minimis seruis suis desti
nass: nūc aut surrexit de folio suo regali: po
tentiam regalē pauprate cōmutans. habitu
inuētus est vt paup homo: firmam etiā serui
induēs: nec tñ serui s; etiā mali serui vt p oī
bus mori traderet et crucifigeret: q nil mori
ti debebat: in q nec dolus inuentus est. **Per**

oīs illis fact' mihi etate habitu et cognatiōe:
q; puer parul' et paupculus erat: nō diuites
s; paupes etiā parēs elegerat. **Magna** mi
hi p̄inde glārio et exultatiō: multa fiducia et
cōsolatio in xpo iesu. **Cōsolamini** cōsolami
ni popule meus dicit dñs de' vř. **Quis** p̄s
dñi: si nō paupes eius? **Non** p̄s dei diuites
seculi. **Ue** em̄ vobis diuitib': q habetis cō
solatiōē vřam. **Propterea** dixit ihs. **Vti** pau
peres spū: qm̄ vřm est regnū celoz. **Sive** de
corpali sive de spūali pauprate id intelligit:
in singulis volūtaria paupras p̄dicāda et
amanda videt. **Videte** ergo ne cōtēpnatis
vnū ex pusillis istis q in me credūt: et paupe
res p̄pter nomen meū facti sunt. **Ego** em̄ di
cit dñs deus sum p̄f pauperū. **iudex** oꝝ pha
nozū et viduarū. **Desideriū** pauperū exaudī
ui: p̄parationē et humilitatē cordis eoz audi
uit auris mea. **Nolite** tangere eos neq; per
vum: neq; p fraudem nolite nocere eis. **Ego**
vindex sum oīm: ne ergo velitis eos p̄trista
ri: mei em̄ sunt oēs paupes. **Et** nūc vbi estis
paupes mei? **Rūdē** nō audistis vocē meā?
Ecce quāta p vobis edidi testimonia: vt vo
bis grata esset dilecta paupras amica mea.
Hanc dixi amica: q; pp̄rio actu et habitu feci
p̄ciosissimā: vt dicat oēs reges et p̄ncipes ter
re nō eam h̄fē p̄tēpnari: s; suscipe et venerari
sicut vere charissimā: quā celi et terre rex sup
oēs reges i sacra sua dedicauit infantia. **Si**
nō creditis verbis meis: opibus credite. **Ite**
ergo et videte locū vbi positus erat dñs: aut
in p̄sepio aut in sepulcro. **Nōne** ego ipse sum
xps? **Palpate** ergo et videte q; diuitias et vo
luptates nō habeo: s; pannos et sudariū. **Iā**
credite q; diues nō sum: et paupratē meā dili
gite. **Hec** ad laudē paupratis sufficiāt: q; ve
re laudabilis est. et ab oibus dei seruis mul
tum amari debet: q; deus illā et oēs sc̄ti cum
ctis diuitijs mūdi p̄ferebant.

De humilitate. Caplm. II.
Ed cōsequēter ad virtutē hūilitatis
trāscamūs. **Hūilitas** em̄ si pauprati
piuncta nō fuerit: deo placere paup
tas non pōt. **Sicut** igi de pauprate: ita dñe
deus meus et de hūilitate loqr mihi. **Abul**
tis modis istā recomēdare in scripturis tuis
audio et miris in te modis emicuisse p̄ ceteris
inuenio. **Quis** sic verā hūilitatē ostēdere et
docere potuit: quē admodū dñs hō fact'? **Uñ**
ap̄t oib' dicit. **Discite** a me. q; miti sū et hūil
corde. **Et** si aliud exēplū vere hūilitatis nō
habere q; te dñm meū iesū: nec aliā humiliā

di causaz. oino ipse solus sufficeret. **Quē se** quar: si te nō seqr: **L**ui credā: si tibi nō credo **Q**uis mihi psuadere poterit qz hūilitas est via regni celestis: si ille nō valet q de celo venit: **Q**uāqz insipiēs eris aīa mea ambulās p vias nō rectas: sp errās z ad veritatē nūqz p ueniēs: **E**cce hūilitas via ē: z alia nō ē. **E**go inqt suz via veritas z vita. **H**ūilia te inclina te qso aīa mea: z erit xps vita tua. **N**oli attē dere qd alij dicāt: s vide qd xps hūilibus di cit. **N**olite timere pusillus grex: qz cōplacuit pfi meo dare vobis regnū. **H**inc rursus z in alio loco exultās in spū scō ad patrē ait. **L**ō fito: tibi pf dñe celi z terre: qz abscondisti b a sapiētibz z p pudētibus: z reuelasti ea puillis **I**ta pf qm sic bñplacitū est ante te. **Q**uid tibi videt de xpo cui filius est: **V**ere fili de i erat hō iste. **S**i ille in mūdo nihil hfe voluit qui oīa cū pfe pdidit: qd tu adhuc illo queris z diligis: **T**ime qd dicit. **V**os de mūdo estis. **L**ū iesus eēt adhuc cū discipulis suis z hora appropinqret passionis: volēs illis exē plū dare pfecte hūilitatis ac mutue dilectionis: surgit a cena z ponit vestimēta sua. z mī st aquā in peluim copitqz lauare pedes discipuloz suoz. **E**t ait illis. **S**citis qd feceriz vobis. **V**os vocatis me mgr z dñe: z bñ dicitis. **S**i ego dñs z mgr: vros laui pedes: z vos debetis alter alteri lauare pedes. **E**xēplum em dedit vobis: vt z vos ita faciatis. **D**vere summū hūilitatis exēplū. **D**e' ecce hoim ser uus fact' est: z hō adhuchoi aut potius deo subiect' nō est. **L**ōfundant z reuerent oēs supbi: qz pēpserūt p siliū filij dei **U**icisti nos dñe ihesu vicisti nos hūilitate tua: ecce pfun dimur in supbia nra. **L**ōfusso operuit faciez nostrā. **Q**uid inquā facere debui tibi o su pbe z nō feci: **L**ur respicis i me. putas q sis melior me: **S**i nō h appareret tibi forsitā hūi liasses te. nūc dō supbia tua ascēdit sp. **L**on uertimini filij hoim z nolite ascēdere: qz non sū vobiscū. **S**i em ascēderitis: cadetis coraz inimicis vris. z subsannabūt vos: z cogscet qz supbis resisto. **H**ūiliamini sub potēti ma/ nu mea: z exaltabo vos. **D**is em q se hūiliat exaltabit: z q se exaltat hūiliabit. **Q**uāti vo lebāt ascēdere z ceciderūt qñ lapis i pfūdū. **P**harao z curi ei' submersi sūt i mari rubro **A**dā z eua expulsi sūt de paradiso. **A**ngelus z q cū co erāt piecū sūt de celo. **E**t hi oēs ppt ascēsum mōis supbie corruerūt i dānationē mortis etnc. **H**eu heu dñe a facie furoris ire tue qz sustinebit: **D**eiicisti eos dū alleuarēt

Lecidit cecidit babilon: z facta est ruina ei' magna. **S**ed qd faciā miser vbi fugiā: **T**re/ mēs fact' sū ego z timeo: qz de' nec angelis nec hoibus supbiētibz pepit. **T**le mihi si sic ascēdero: z ve iterum mihi si non descēdero. **Q**uis ostēdit mihi viā p quā possim secu re z sine piculo ambulare: **E**go inqt dñs suz via: p me si introieris saluaberis. **T**rāsite ad me oēs q pcupiscitis me: z scādalum nō erit vobis quēadmodū cōtigit supbis. **E**go lux mūdi: q sequit me nō ambulat in tenebris: s habebit lumen vite. **E**go forma iusticie: ego exēplar hūilitatis **E**go pastor bon': q pasco oues meas **P**auī eos i innocētia cordis mei z in xbis oīs mei cōfortati illos. **D**ñe q pa scis me a iuuetute mea: ne derelinquas me. **S**pūs tu' bonus deducet me in terrā rectā: ppter nomē tuū viuificabis me in hūilitate tua. **I**psa est q saluā faciet aīam meā: z abet nis casibus custodiet eā. **S**i fuero hūilis: sal uus ero. **A**demēto mei dñe ait hūilis z cōti tus latro: dū ueneris in regnū tuū. **E**t dixit ille iesus. **A**mē dico tibi: hodie meuz eris in paradiso. **Q**uāta est virt' hūilitatis: q latro ni aperuit gaudia paradisi. **A**dā vbiez: **D**ñe inqt vocē tuā audiui: z timeo eo q nudus essem. **M**iser qz te nudauit: nisi supbia tua: **E**ritis sicut dñs aiebat pnceps v'. **A**ben tita ē iniqtas sibi z fact' est ille z ecce filij ei' oēs miserī: z nihil deitatis inuenerūt viri di uitiaruz in manib' suis: s labores z dolores pphēderūt eos. **A**belio: ē ergo iste hūilis la/ tro: qz adā quondā iustus z elat'. **P**er hūili tatē suā iste ascēdit: p supbiam ille descēdit. **S**z qd dixi descēdit: **U**tinā descēdisset: nūc aut cecidit in latrones: q etiā despoliauerūt eū: qz supbia nunqz descēdit s sp cadit. **L**eci dit in celo. cecidit in paradiso. in mari z in omni bus abyssis. **X**ps descēdit. z de celo descēdit z ipse est q etiā ascēdit sup oēs celos vt adim pleret oīa. **B**one iesu quō vndiqz pugnas p me deponēs supbos z potētes de sede: et exaltās hūiles. **E**t clamasti. **z**achee festinās descēde: qz hodie i domo tua oportet me mā nere. **A**t ille festinās descēdit: z filius abzabe factus est. **D**ñe descende pūscqz moriat fili' meus: sic ozabat quidā regulus. **E**t dixit illi iesus. **U**ade filius tuus viuit. **D**escendens etiam iesus de monte: secute sunt eum turbe multe. **D**escendisti dñe vt saluum faceres ge nus humanū: quod perierat ascendēdo. **E**t quare omnes tam cupidī ad ascendendum: tam tardi ad descēdēdū inuenimur? **A**gē

hit alius sequor te quocūqz ieris. **B**ene dixit sequor te: qz sequendo te nemo errat: qm lux es z dies: z q ambulat i die nō offēdit. **S**eqr te qcūqz ieris siue ascēdēdo siue descēdēdo: qz bonū ascēsum z descēsum docuisti me. **B**onus ascēsus de mūdo ad patrē: libenter illic ascēdā: qm ibi est thesaur' me' indeficiēs: et celebrant ibi nuptie agni: s z magn' dies festus oīm scōz mox appropinqbit. **A**scēdite ad diē festū hunc. **I**te z dicite fratrib' meis. **A**scēdo ad patrē meū z patrē vrm. deū meū z deū vrm. **Q**uis ascēdit i montem istū: aut qz stabit i loco scō ei'. **B**onus dei mōs pūscqz est iste: vt qd suspicamini mōtes coagu/ latoz: **A**ltus mons huiuscemodi: a iacētib' nō videt. **P**ropterea iohēs q pennis ptepla nomis eleuabat: vidit agnū stantē supra mō tē syon. **Q**uē ppheta sequi cupiens ozabat. **Q**uis dabit mihi pēnas sicut colūbe: z vola bo z requiescā. **A**scēdit etiā symon petrus z ait. **D**ñe bonū est nos hic esse. **I**sti viri sciti te dñe iesu sunt secuti z ofidisti eis gloriā sempiternā: quā pmulisti diligētib' te. **I**ā ascēsus audiui: qz transit ad regnū tuū oīs q relinqt mūdū. **S**ed iterū descēdum: qm mō tps descēdēdi aduenit. **D**ñe inclina celos tuos z descēde: tange mōtes supbie z fumigabunt. **D**escēde ad nos qz ad te ascēdere nō valem' si nitimur deficim': z si interdū ascēdū' cur uū iter facim': z pēius agim': z labimur i lu tū pfūdū. **S**i quieuerit claudus currere. et pfractus pedib' ambulare: tūc pōt etiā sup/ bus pscere. **Q**uāto plus currit tāto magis offendit: z q altius salit eo desperat' in yma ruit. **S**i posueris in celū o supbe nidū tuum inde te detrahā dicit dñs. **A**udiuim' supbiā moab: supbus ē valde. **S**upbia ei' z arrogā tia ei' plusqz fornitudo ei'. **Q**uid supbis ter ra z cinis: **T**erra es z in terrā ibis. **D**escēde pūscqz: z tūc ascēdes. **U**anū est tibi añ lucem surgere: surge postqz sederis: qm quidem sic scōs imitares. **S**edebat iob in sterqlinio: da uid corā dño: ezechiel i medio captiuoz. **S**e de tu z scribe cito. **A**demēto qso dñe q sicut lutū feceris me: z in puluere reduces me. **E**t ora cū ppha. **P**eccauī: z malū coram te feci. **N**on ē intres i iudiciū cū seruo tuo: qz nō iu stificabit in ppectu tuo oīs viuēs. **R**ecorda re z illi' publicani: q stabat alōge z nō aude bat oculos i celuz leuare: s pcutiebat pectus suū dicēs. **D**e' ppici' esto mihi pctōi. **A**mē dico tibi: qz descēdit h iustificat' ab illo id est p illo phariseo. **Q**uis sicut tu dñe de' nō

q in altis habitat z hūilia respicis i celo z in terra: q suscitās a terra inopem: z de stercore erigis pauperes. **E**sto i hūilitate nra memor nri: custodi puulos tuos. z hūilia pctōres vs qz ad terrā. **J**udicare dicit de' pupillo z hūili vt si apponat vltra magnificare se hō sup frā **E**cce p scripturas scās trāsfiens video sicut vulneratū supbiū: z ipse de manu tua repul/ sus est. **S**ed iā videre libet ecōtrario qlis etiā hūilis actu sit z morib': q cogitatio ei': z qd signū scitatis ei'. **E**t dñs. **E**cce do/ mi latet: qz humilis locū sp qrit nouissimū: si cut scriptū ē. **L**ū inuitat' fueris ad nuptias vade z recūbe in nouissimo loco. **N**ō tñ h fi/ cte: s hūc debere sibi sentit ex digno. **A**lioqñ nō erit illi glia neqz merces apud patrē q in celis ē: q oīa videt i abscofo. **S**i ab alijs ob/ iurgat' et diffamat' fuerit: patiēter sustinet. z hūiliter tacet. **A**beditaf in corde: quāta op probria sustinuit saluator mūdi. **D**icebāt em iudei de filio dei. **D**emoniū habet: z seducit turbas. **V**ozay ē z potator vini: amic' publi canoz z pctōz. **L**ōsolato: his verbis seipm hūilis z dicit. **N**ō est seru' maior dño suo: si patrēfamilias belzebut vocauerūt: qz toma/ gis domesticos eius: **S**eqr dñm meū iesum: qz ipse dixit. **Q**ui vult venire post me abne/ get semetipm: z tollat crucē suā z sequat' me **N**oli p turbari aīa mea qm digna factis reci pis: ibs aut nihil mali gessit. nec quicqz moz: te dignū fecit: z tñ vsqz ad mortē cruc' semet ipm hūiliauit. **Q**uia si viridi ligno qd erat i paradiso dei h fecerūt: i arido qd tu es qd fiet' **E**t ideo iniuste qruolo: iuste aut potior: qtiēl cūqz z a qcūqz vituperor. **S**i fuerit hūilis in crepat' z accusat': nō querit excusatiōes aut redargutiōes: s oēm ofidit hūiliationē: cōfi tet culpā: pmittit sanā emēdationē. **L**ur hē **Q**uia nō hoibus placere s deo qrit satisfacc re. **P**erupēdit confussionē hoim: qz timet di uinū iudicium: vbi occulta crunt manifesta. **Q**uisquis hūiliter modo cōfiteat' culpā ppi am pcpiet tunc a me peccatorū suoz remis/ sionem. **D**icit ergo humilis siue iuste siue iniuste rephensus. **P**eccauī: z malum coram te feci. **E**go in flagella paratus suz: z dolor me us in cōspectu meo semp. **Q**m iniquitatem meā annūciabo: z cogitabo p peccato meo. **S**entit vulnus peccati interius: et ideo fert leu' quicqd cruciat' exterius. **H**oc ē em ma/ gnū hūilitatis iudiciū: pnter in redargutiō ne pctm ppiū. **E**contra quēdā supbe agūt excusando: z se descēdēdo corā alijs **N**ō in qd

supbia eorum hoc feci: aut si feci bene feci: si male non multum male: neque in tantum sicut isti dicunt. Quis est ille homo: qui talia loquitur de me? Et tamen istiusmodi fabulatur aliqui publice de peccatis malis suis: ibi inquit suis et talia feci: hec dixi: et sic rudi. Quante miserie et cecitatis est istud: ore proprio pronuntiare se male egisse: et peccatum se reputari ab aliis ferre non posse. Filij hominum visque quo diligitis hanc vanitatem: et queritis medicum? Si interrogatus fuerit humilis non promptus ad risum inuenit: sed seruus et pudus. Non est etiam ad risum facilis: sed gravitate temperatus. Cor eius deuotione spirituali citius tangit: quod de temporalis gaudio non consolatur. Copiosius est deditus: et ad considerandum se inuenit bonum. Studet propria flere malis: aliorum bona considerare: et infirma eorum portare: et pio modo excusare. De magnis et sublimibus peccatis vice rebus: de honoribus et dignitatibus de gradibus et cathedris minime curat: sed omnia putata et vana esse considerat. Homo enim cum interior non sumet hec omnia secum. Et ubi inquit sunt qui in hoc mundo floruerunt. Tanquam peregrinus et hospes vnius noctis sic transeunt. Contemnit ergo omnes mundi honores: amplectitur opprobria et abiectioes. Elegit abiectio esse in domo dei: magis quam habitare in tabernaculis peccatorum. Suscepit leue iugum christi: abiectio laboriosam seruitutem diaboli. Nihil laboriosius quam velle ascendere: et hoc frustra: quod superbus timet se ne superet: et quotidie deus ipse etiam ignorat. Pax autem et gaudium cum humili: qui per viam planam sanctorum gradit: et in vallibus commoratur. Valles enim abundabunt frumeto: hoc est consolatio spiritualis: clamabunt et hymnum dicent per donis que preceperunt. Propterea nihil querit in terrenis: quod spes eius tota suspensa est in celestibus. Orat cum propheta et dicit. Spes mea domine a iuuentute mea tu es: portio mea in terra viuennium. Quid enim mihi est in celo: et a deo meo quod volui super terram: deus cordis mei et pars mea deus in eternum. Subesse desiderat: alius seruire paratus est: propter nomen meum. Recordatur enim scripture dicentis. Remansit puer iesus in hierosolimam: et non cognouit parentes eius. Ubi mox sequitur. Et defecit cum eis: et erat subditus illis. Et ite. Ego in medio visum sicut qui ministrat. Dicit ergo ad semetipsum. Nonne subiecta deo eris anima mea: quam ab ipso salutare meum? Veruntamen subiecta deo esto anima mea: quod ipse est salus tua. Familiaris est humilibus amor: subiectiois despectio: nulli reputatio. Et ubi

possunt tales inueniri? Domine mi tu scis. Tibi nota est omnis congregatio sanctorum: quam humilium inhabitator: est mentium. Non sum ex illis sed miserere mei: et parce peccatis meis: ut detur mihi locus penitentium: illorum saltem meritis. Gaudeat qui humilium sunt: quod magna gratia apud te inueniunt. Ecce ad memoriam venit illa omnium sanctorum sanctissima dei genitrix virgo maria: cui ab angelo dicitur. Metueas maria: inuenisti enim gratiam apud dominum. Et ego cur non inuenio gratiam in oculis tuis? Quia inquit dominus necdum paruus factus es sub oculis tuis. Defecit gratia est propter aggeres superbie. Eijce primum hunc trabem de oculo tuo: et tunc videbis quid facturus sis humilium seruo meo. Quia ne gauisus humilium gratiam? Et quam non exaudiui orationem pauperum? Audi propheta. Iste pauper clamauit ad dominum et dominus exaudiuit eum: et ex omnibus tribulationibus eius saluauit eum: quod respexit deus in orationem humilium et non spernit preces eorum. Multi elato corde accedunt ad me: et ego non exaudiam eos. Petunt non ut sanentur a peccatis: sed ut appareant sancti hominibus. Optant deuotionem sed pati nolunt mecum confusionem: humilitatem concupiscunt sed cum humilibus contemni ab hominibus refugiunt. Sic amare querunt virtutes sine odio viciozum: et fallunt in desiderio suo. Qui enim vult habere dulcedinem virtutis: extirpare debet cor a vicijs et passionum tribulis. Humilis autem nititur se destruere omnem elationem cordis: et odit plationem super alios: que est iniquitas maxima. Nam angelos fecit demones: et homines constituit peccatores: quod immundus est coram deo omnis qui exultat cor suum. Ne qui magni estis in oculis visis: et coram vobismet ipsis prudetes. Ne qui creditis omne altum sanctum: et ad omne sublime dicitis honor dei est et gloria eius. Et que decipitis cor visum: Abultum erigimini filij leui. Nolite ambulare in magnis et mirabilibus super vos: sed inclinate rebelles ceruicem vestram. Quod si non feceritis: ego ascendam contra vos et uocabo celum et terram et omnia elementa aduersus vos: et pugnabit mecum orbis terrarum contra insensatos et superbos. Et incuruabit altitudo vestra: et sublimis erit in calculationem: et gloriosus terre in confusionem. Neque ascenditis ad latera aqilonis super montem excelsum valde: ut videatis omnia regna mundi: et gloriam eorum. Et dicitis. Spes nostra turris babilonis illic sedimus: et gaudebimus: sed non erit neque stabit super istud placitum istud pro carum audietis. Filia babilonis misera: beatus qui retribuet tibi retributoz tuam quam promeruisti. Ecce malle et in

cus virga et baculus: stridor et fletus super omnem arrogantem. Casus et deieccio ignominia et confusio super omnem presumptum. Nolite ergo in altum extollere cornu vestrum: nolite loqui aduersus deum iniquitates: sed exinanite exinanite vos usque ad fundamentum in ea congregatione in qua statis. Fundamentum est ipsa humilitas: et aliud fundamentum nemo potest ponere propter id quod possumus est. quod est christus iesus. Hoc fundamentum fundat in motibus sanctis: diligit enim dominus portas syon super omnia tabernacula babilonis. De humilibus loquendum fuerat: sed superbia sathane hoc impediuit. Nam sunt plurimi ad ascensum tam prompti: ad descensum vero peregrini: satis parati ad honores: ad gradus et plationes: sentiunt de se magna presumunt fortia: et imaginantur his multa filia. Hec mala caueda sunt et a corde pauperum christi citius repellenda. Est etiam laudandum in humilium valde. quod tam tardus inuenit ad tumultus seculi: ad interiora vero sollicitus: quam apparere foris nimis metuit: et abscondi ab hominibus velut mortuus gaudet. Studium eius circa humilia exempla sanctorum: circa materiam prope fragilitatis et memoriam humilium iesu inter homines conuersantis. Multum inuenit seipsum humiliandi causas: et siluam magnam querit deuote meditandi tam diebus quam noctibus. Legit ergo in scripturis sanctis: et considerat quod longe sit a sanctorum virtutibus. Admiratur eorum exercitia: labores. tentationes. abstinentias: intuetur summam humilitatem. fortissimam patientiam: perfectam obedientiam: et plenam omnium rerum secularium mortificationem. Desert ideoque acriter et contristat vehementer: quod non est in eo talis virtutum seruo: neque perquirendis virtutibus consillis labor. Ach puluis inquit quid nos sumus? Caro et sanguis in quibus nos inuoluti iacemus. Terra patria nostra. terrena cogitatio nostra: animalis conversatio nostra: lignum et lapides occupatio nostra. Escas et potus. somnus et otium in finibus nostris. Quantum in ymo sumus: qui visus vestigiis pedis de virtutibus sanctorum habemus. Et tamen adhuc superbumus: et via humilitatis non querimus. Adhuc in bonis tepescimus. in malis quotidie senescimus: et putari aut videri ab alijs aliquid volumus? Hoc est enim alienum ab humilium corde: quod seruet iugiter proficiendi desiderio. Consideraui enim se et abiit amarus in indignatione spiritus sui: ad interioris cubiculum suum ut ploret ibi. Deinde surgens legit in apostolo paulo quod de se sentiat. Ego inquit sum minimum apostolorum: qui non sum dignus vocari apostolus: quam profectus sum ecclesiam dei. Et in euangelio de

beata virgine. Resperit deus humilitatem ancille sue. Et iterum in propheta. Humiliaui in ieiunio animam meam: et posui vestimentum meum cilicium. Et cum abraham. Loquor ad dominum meum cum sim puluis et cinis. Oia hec operatur in electorum cordibus vera humilitas: que omnium virtutum causa est et custos. Surge nunc atque occurre illi: dicit ad eam. Veniat dominus mea humilitas. Ingredere ad me o virtus christi: inuenit gratia: singularis gloriatio virginis marie. Accede ad me o reparatio lese charitatis: reconciliatio totius humane peccationis. Per te celi aperti sunt: et per te claustra inferni contracta. Per te erecti sumus: et per te patria reducti. Tu o peccatorum facis iustos: et iustos angelos associas. Tu christum de celo vocasti: et maria super choros angelorum exaltasti. Deo quod licet diues est in gratia: nemini tamen nisi humilium conferat gratiam. Et que hec virtus pro oibus in maria abundauit: ideo et ipsa gratia plena fuit. Nam claret quod humilitas est omnium sanctorum et fuit semper virtus maxima. Ipsa meretur quod meritis non debet: ipsa percipit quod laude non docet. Hec casum nescit: quod nunquam de se magna presumit. Qui hanc habet diligenter et custodit: in pace christi dormiet et requiescet. sicut christus humilium repromissit. Discite a me quod mitis sum et humilis corde: et in neniatis requies anima vestra.

De patientia.

Capitulum III.

Postquam domine de sancta paupertate et humilitate quedam eloquio dignatus es: restat iam ut super permixtum tuum de patientia mirabili virtute seruo tuo aliquando insinues. Sateor hoc namque coram te multum me hac virtute egere: et valde mihi necessarium fore multa patientia. Qualis est enim vita mea nisi quedam longa miseria a die natiuitatis usque in diem sepulture mee: et nihil inter hec vacat quod non labore et dolore mihi multiplicat. Et quod in hanc veni miseriam deus meus? Tu nosti bene quanta mala circumdederunt me in corporis carcere positum: et nemo est qui ita nouit miseriam hominum. sicut tu domine deus noster. Vide ergo quod necessaria mihi sit patientia. Quid est anima mea que in terra inimicorum est? Nam si in via dei ambulasset: habitasset vicijs in pace super terram. Dereliquisti dominum deum tuum fontem aquarum viuentium: et fodisti tibi cisternas que non poterant aquas continere: et ideo tradita es in manibus odientium te. Sed reuertere ad me dicit dominus: et ego suscipiam te. Propter peccata mea domine hec omnia iusto iudicio tuo euerunt super me. Peccaui cum patribus meis: et

porto graue iugū sup oēs filios adam: qm̄ si
lij ire oēs filij eius. **U**erum nisi subuenisset
nobis auxiliū tuū de celo quasi sodoma fuit
semis: et quasi gomorra siles effemus: q̄ sub
mersi sunt in momento. **I**deo q̄ misericōdie tue
multe dñe q̄ cōsumpti nō sumus: et bonitas
magna nūmis q̄ adhuc viuimus. **F**ilij mor-
tis eramus oēs: s̄ puenisti nos in miseratio-
bus tuis: et nō sicut delictū n̄m sic et iudiciū
tuū: s̄ sup abūdauit misericōdia tua sup oia opa
n̄ra pessima. **R**ecordatus es q̄ puluis sum?
et hō sicut fenū et flos agri. **T**ibi hec dixi de?
et p̄ misericōrdiarū: vt scire miserā meam et
causam miseriarū oim̄ rectū iudiciū tuum.
Sed tñ adhuc quero ex oibus his: si qua
sit cōsolatio in x̄po iesu dño n̄ro. **E**t si nō ad
plenū merear cōsolari: tribue saltem ex par-
te aliqua. **Q**uis ergo cōsolabit aīam meam?
Aultos inueni desolatos narrātes mihi
iniquas fabulatioes: sed non vt lex tua dñe.
Cōsolator optime dulcis hospes anie dul-
ce refrigeriū: qui implet omne aīal bñdictōe
aperi manū tuā et effunde bñdictiōe desup
sup arenā terrā meā. **E**xpando ad te manū
meam: q̄ sum sicut terra sine aqua tibi. **V**elo-
citer exaudi me domine: defecit enim sp̄itū
meus. **E**t ego sine te quo ibo. **E**t ad quē con-
fugiam? **T**u es domine deus meus: et ideo
suscipe propicius preces meas. **L**euauī ad
te aīam meam: tu noli me desp̄icere. **O**stēdi
miseriam: tu noli oculos auertere. **P**eccauī:
noli me cōdemnare. **T**ibi dixit cor meum ex-
quisiuit te. **F**acias mea dñe: noli me derelinq̄-
re. **D**ixisti enī p̄ tēncipm̄ nos cōsolari cupi-
ens. **V**enite ad me oēs qui laboratis et onē-
rati estis: et ego reficiāz vos. **E**t iterū. **S**i q̄s
fuit: veniat ad me et bibat. **S**itit in te anīa
mea: q̄ multipliciter tibi caro mea. **I**n terra
deserta inuīa et in aquosa: habitatio mea dñe
Terrā arenā dedisti mihi dñe: da et irriguā
superius. **N**eq̄ enī parua est miseria mea q̄
affligor in hac vita mea. **N**am quocūq̄ me
uerto: dolores et labores inuenio. **E**t ideo q̄
sone irascaris mihi: q̄ anxiat̄ est in me sp̄s
meus: et verba mea nō murmure sed dolore
plena sunt. **E**ffudi in p̄spectu tuo ofonē me-
am: et tribulationē meā ante te. **P**nuncio. **E**st
enī misero sepe cōsolatio: tuam miserā amī-
co reuelare. **E**t vulnus tuum dum aperit̄
min⁹ dolet: et citius curat̄. **T**ibi ergo reuela-
ui causāz meā p̄ misericōrdiarū. **E**t ait dñs
Quid vis vt facia tibi? **A**nime quior: esto fili
mi. **V**idens vidi afflictionē ppli mei qui est

in egipto: et descēdi liberare eum. **S**ed cum
etiā bñfecero tibi: memor eris noīis mei: quia
saluator: et redēptor tuus ego sum. **I**am no-
li cōtristari: q̄ ego ipse q̄ loquebar ecce assuz
Quare ergo merore cōsumeris: nunq̄d con-
siliarius nō est tibi? **R**ecordare sermonis q̄d
pmiserim in discipulis meis. **N**on relinq̄a
vos orphanos: s̄ mittā p̄missum p̄ris mei in
vos sp̄m veritatis: vt maneat vobiscū in eter-
nū. **I**lle est enī: qui in aduersis consolā cor-
da sanctorū. **E**t dixi hoc de aplis: dñe et dis-
cipulis tuis dixisti et implesti in eis p̄missū
tuū: sed o me nescio quō fiet istud: qm̄ nō fue-
ram ibi. **E**t dñs. **N**ōne et tu discipulus ei⁹
vis fieri? **E**tiam. **Q**d dixi eis dico oibus: q̄
pusillū et magnum ego suscipio. **R**ogant pa-
trem meū non tm̄ p̄ his: s̄ etiā p̄ eis qui cre-
dituri sunt in me p̄ verbū eorū. **O**is enī qui
voluerit esse discipulus x̄pi: p̄ticeps erit bo-
norū oim̄ q̄ p̄missi electis meis. **E**legi eos et
posui eos vt eant et fructū afferant in patien-
tia: et fruct⁹ eorū maneat in vita eterna. **H**oc
loquo: tibi vt in me pacē habeas: et in patien-
tia aīam tuā custodias. **P**acē meā relinquo
tibi: pacē meā do tibi: nō quō mūd⁹ dat ego
do tibi. **P**atēs esto: et aduersa libēs suscipe.
Ne deficias in tribulationibus: q̄ tribulatio
ignis cōsumens est. **P**urgat pctā: extinguit
p̄sumptionē: fugat dissolutionē: ingerit salu-
brem tristitiā: dat odiū mūdānorū. et facit
x̄pi imitatorē. **V**elles istis lucris carere?
Nō dñe. **H**ec tñ opat̄ in tribulatioe vera pa-
tientia. **N**oli p̄inde querere pacē nisi in deo
pacē et gaudiū in sp̄i sancto: quā mūdus nō
pōt dare. **E**t dixi. **P**ax et gaudiū dñi
mei iesu x̄pi. **Q**uales filios tu facere consue-
sti: quibus modis te mentibus electorum de
celo venies infudisti? **P**ax et gaudiū in
sp̄i sc̄to q̄d nō dat̄ imp̄is: s̄ manifestat̄ bñi-
libus et oibus deuotis dei seruis. **U**tinā dis-
rūperes celos et ad me descēderes et infirmā
aīam meā visitares frequētius: et experimē-
to discere: qm̄ benignus est sp̄s sapie: et pax
multa diligētibus legē tuā. et gustatib⁹ sua-
uitatē sp̄i sc̄ti. **E**t libēter tunc ista caduca et
terrena oia ptēnerē: vt ei⁹ dulcedini sp̄i inhe-
rerē. **E**t patiēter oia aduersantia susciperēs
cū p̄ amore eius graue quicq̄ nec esse sentire
Et quid tūc vltra oblectari me posset: qm̄ ille
sic me obvoluisset? **O** q̄ suauis est dñe sp̄s
tuus: q̄ vt dulcedinē tuā in fides grē demō-
strares: pane suauissimo de celo p̄stito esurire
tes aīas replesti bonis internis: fastidiosos

diuites dimittēs inanes: q̄ solatōe sc̄i spi-
ritus digni nō sunt. **H**ec oīa operat̄ vnus et
idem sp̄s tuus. diuidēs singulis put vult:
adiuuās infirmitatem n̄ram: et cōsolans nos
in peregrinatōe n̄ra ingrādi exilio: q̄ relega-
ti sumus. **S**ed scio dñe q̄ hec est hora diei
tercia qm̄ petrus aperuit os suū et loq̄bat̄ ver-
bum tuū cū fiducia magna: qm̄ replet⁹ est vi-
no nouo q̄d letificat cor hoīs: qm̄ vnctus est
oleo grē et leticie cū cōfortibus suis. **H**ec est
hora de qua coapostolus eius dicit. **C**hari-
tas dei diffusa est in cordibus nostris p̄ spi-
ritū sanctū q̄ datus est nobis: q̄ nō accepimus
spiritū huius mūdi s̄ spiritū q̄ ex deo est. **E**t
scripsit dicēs. **G**audete fratres in dño semp-
iterū dico gaudete: dñs enī. p̄pe est **V**ere illi
p̄pe erat: q̄ tantā grē copīa a dño p̄ceperat:
vt esset ipse plenus et alijs p̄pinaret exabun-
dātia cordis tā mltipliciter solatiōes. **S**i
ue inquit mente excedim⁹ deo siue sob̄ij su-
mus vobis: oīa p̄pter vos charissimi. **H**ec ē
hora in qua p̄pheta letat̄ dicēs. **E**t imisit in
os meū canticū nouū: carmē deo nostro. **E**x-
ultabunt labia mea cū cantauero tibi: et anīa
mea quā redemisti. **C**or meū et caro mea: ex-
ultauerūt in deū viuū. **E**t plures fuerūt q̄ de
hac multa p̄cinerūt et gustauerūt bonum dei
domū: virtutē q̄z et grām quā habebāt. **D**e-
us tu eis hoc dedisti: deus tu p̄pitius eis
fuit: et interius p̄ spiritū tuū docuisti. **B**ea-
ti sunt serui illi qui celestū bonorū participes
fieri meruerunt: et tam dulci et pio dño seruire
die ac nocte amauerūt. **N**on sunt de terra vi-
ta et cōuersatio eorū: s̄ viuūt de memoria eter-
norū corda illoz. **S**aturati sunt de optimis
bonis dñi: et vtinā dimittant reliquias suas
paruulis suis: vt edāt paupes et saturent̄ de
micis q̄ cadūt de mensa dñorū suorū. **S**z vbi
est hora illa de qua rursus scriptus est: **H**ec est
hora vestra et potestas tenebrarū. **D**ñe iesu
si bene memini: x̄ba tua sunt hec. **E**t alia q̄s
plura ad memoriaz reuocare me delectat: q̄
scio q̄ p̄pter me oīa facta sunt et scripta. **U**bi
est iesu bone verbū salutis n̄re: quod locur⁹
eo in tristitia aīe tue? **T**ristis est aīa mea vsq̄
ad mortem. **E**t statim postea ad discipulos.
Venit hora vt tradat̄ filius hoīs in manus
peccatorū: et crucifigat̄ et occidatur. **E**t alibi.
Dater saluifica me et hac hora: s̄ p̄pterea ve-
ni in hāc horā. vt saluet̄ iesu bone mortis
pro populo: et nō tota gens pereat. **Q**uia ni-
si granū frumenti quod est x̄ps dominus ca-
deus in terrā mortuū fuerit ipsū solū manet:

si aut mortuū fuerit multū fructū affert. **O** fe-
lix et beata hora: qua hō redēptus est ab eter-
na morte. **O** leta et grata nūmis tristitia que
p̄petuā nōstre perditionis deterfit mestici-
am: reddiditq̄ mortālīb⁹ amissa gaudia pa-
radisi. **H**ic erat fructus iesu sacre passionis
tue et tristitie multe p̄ nobis assumpte: vt ho-
minē perditū ad vitā p̄henē reduceres. **E**r-
go illa hora nō erat gaudij s̄ meroris: nō p̄so-
lationis sed passionis: nō pacis sed afflictio-
nis. vt dices iesu turbis. **T**āq̄ ad latronē
existis cum gladijs et fustibus cōprehendere
me? **H**ec plane fuit hora turbini et nebulę:
qm̄ clamabant vehementer iudei. **C**rucifige
crucifige eū: reus est mortis. **I**esus tamē ta-
cebat: et cum accusaret̄ a p̄ncipibus sacerdo-
rum nihil respondit. **Q**uid nunc conq̄re-
ris anima mea? **D**ic vbi sit patientia tua? **T**u
rea es: et iesu p̄ te in pena est. **T**u peccasti: et
ille flagellat̄. **T**u fecisti hoc malum grande:
quod deleri nō potuit nisi eius innocēti mor-
te. **Q**uid igit̄ retribuēs ei: p̄ oibus q̄ retri-
buit tibi? **E**t quā cōmutationē dabis p̄ anīa
tua? **I**lle p̄ te posuit animā suam. **Q**uid re-
pendes ei? **A**licem inq̄ salutaris accipiā: et
nomē dñi inuocabo. **I**uste oīno. **E**t si volue-
ris nō ingrat⁹ esse: stude et istū bibere. **E**t
dñs. **P**otes calicē bibere quē ego gustauī: et
dixi. **O**mnia possuz in eo qui me cōfortat. **A**t
ille. **B**ibite ex eo oīs. **B**ibite vinū meū: q̄d
miscui vobis. **E**t iterū dico vobis: nisi mādū
caueritis carnē filij hoīs et biberitis eius sati-
guinē: non habebitis vitam in vobis. **E**t ne
dixeritis in cordibus vestris. **D**urus est ser-
mo iste: et quis pōt euz audire? **R**espicite ad
me et videte: quia ego solus portauī pondus
diei et estus. **E**t si fuerunt quidā qui portau-
erunt onus graue: s̄ quid in cōparatiōe mea?
Ego in innocētia mea ingressus sum p̄ fora:
men acus. **I**nfixus sum in limo p̄fundi: et nō
fuit in me culpa. **T**orcular calcavi solus: et o
gentibus non erat vir meū. **S**upra dorsum
meum fabricauerūt pctōies. **P**lougauerunt
iniquitatē suam. **V**idete manus meas et pe-
des meos: q̄ crucifigatus sum p̄ vobis. **M**itti-
te manus v̄sas et cognoscite loca clauorū meorū.
Palpite vulnera mea: et videte quia fluunt
sanguis et aqua de latere meo. **A**uerte vasa
cordis v̄si: et suscipite liq̄rem balsami. **O**leū
mie et grē recōdite in vasis v̄sis. **S**ugite mel
de petra: oleumq̄ de saxo durissimo. **A**pe-
rui ianuā cordis mei. **I**trate in illud: latus la-
tea p̄forare feci. **A**bscōdite vos in illo. **Q**uid

debiui ultra facere et non feci. Respondete mihi. Abanete in me: et ego in vobis. Libetere sufferere aliquid pro me: ego sustinui tanta multa pro vobis. Feci latere portabile exemplum meo: ne formidatis crucem quam cernitis. Accedite ad me omnes qui in tristitia estis: qui angustiamini in visceribus vestris: qui consolacionem non habetis. Ego enim sum consolator vestrorum: et vestrorum adiutor in oportunitatibus in tribulacione. Dicite mihi quoniam non affuit sperantibus in me. Quasi defui clamantibus ad me. In psalmo quod scriptum est. et quod legistis. Iuxta est dominus his qui tribulati sunt corde: et humiles spiritu saluabit. Lamauerunt iusti et dominus exaudivit eos: et ex omnibus tribulacionibus eorum liberauit eos. Ecce quibus exhortor vos dominus: ut non deficiatis in tribulacionibus. Magis gaudeat re deberetis qui tribulamini in hoc mundo. Signum dilectionis estimare et vere signum est electorum meorum. Aperite librum signatum foris et intus scriptum: vetus dico et novum testamentum: legite et intelligite: quia nemo sanctorum fuit qui tentationibus et passionibus variis non sit examinatus: qui non sit iniuria passus: qui non fuerit in omnibus his deo acceptior: et sanctorum coram hominibus effectus. Sancti mei in adversis proficiunt: in tribulationibus odor in innocentie sue pro patientia ostendunt. Bonus esse abel renuit: quem malicia cayn non exerceret. Castus quoque deus putat: nisi quem carnis lascivia vivere non potuit: pudicitie amator ostendit: qui cum ioseph casto iuvene in virginitate semine luctat. Obediens verus etiam probatur: qui propriis voluntatibus contraire nititur. Et hic cum fidei abraham pro obedientie virtute laudabitur et benedictione celesti replebitur quia magis obediuit voci dei. Quam voci carnis sue quam semper propriis motibus agitatur. De propria voluntate quod dicitur. Propria est quam marie odit anima mea. Non est mihi quecumque acceptum quod voluntate propria fuerit vicium. parum magna simul maculat bona: quemadmodum vera obedientia cuncta facit esse incorrupta. Agat bonum aliquis ex propria voluntate. et minus erit: etiam nonnullum culpabile. Dimittat ex obedientia bonum: et fiet maius. Crevit enim versus ad contemptum suum: et pervenit ad iesum filium dei et contemptum obedientie eius. Quod paucos ego inuenio. qui hoc obedientie fulgent exemplum. Unusquisque quod sibi bonum videtur libetere agit propterea sepe errat. Scitote filii obedientie quia malum agere non licet: bonum autem pro obedientia quamquam inmittere ad perfectum vos ducit. Sicut enim perfecta charitas seipsam non querit: sic vera obedientia extra videre proprium se tendit.

Abibi obeditis: cum propositis vestris subiaccitis. Abibi vivitis: dum vos imolatis. Ego vos vivificavi. ego pro nobis occisus fui: et vos mecum vivetis si commortui fueritis. Abortificate filii mei mortificate proprias voluntates: propriam videre. propriam consilium: et omne pravum carnale desiderium. Occidite inimicos istos: alioquin ipsi occident vos. Erunt vobis iudei in oculis: lancea in latere: serpens in viam vestram in semita. si non occideritis eos. Non finiet vos dormire in lectulo pacifice conscientie: et pacem auferet de corde terre vestre: quia isti sunt qui turbant israel: hoc est fidelem animam dei videre cupientem. Ammonui vos. Videte igitur quomodo caute abulatis quoniam dies mali sunt: et abstinetis ab omni specie mala. Proposui vobis patriarchas: et si parum est adducam prophetas: quoniam ipsi tribulationes multas experti sunt in hoc seculo nostro. Primum dicit tribulationem et dolorem inueni: et nomen domini inuocabo. Tribulatio et angustia inueniunt me: mandata tua non sunt obliti. Adulte tribulationes iustorum: et de omnibus his liberauit eos dominus. Considerate tantum vim verborum: quia propheta in seipso inuenit laborem et dolorem: in seipso euadendi habuit eum ad deum in omni pressura cordis sui clamavit. Hic iterum dixit. Ad dominum cum tribularer clamaui. et exaudivit me. Scelus dicit. Ego ploras et oculus meo deducens aquam: quia longe factus est a me consolator conuertens animam meam. Factus sum in derisum omnium pro seipso meo: canticum eorum tota die. Repleuit me amaritudinem: inebriavit me abinthio. Et fregit ad numerum dentes meos: abavit me in cinere. Et repulsa est anima mea oblitus sum bonorum. Et dixit. Perit finis meus et spes mea a domino. Attende verba ista: quia verba lamentationis sunt: et scriptum est hec hieremias propheta. Sed consolacionem suam etiam inuenit: cum iterum subdit. Pars mea dominus dixit anima mea: propterea expectabo eum. Bonum est dominus sperantibus in eum: aie querebant illi: quia non in sempiternum repellit dominus. Tertius dicit. Ue mihi: quia factus sum sicut qui colligit in autumnum racemos videmie non est botrus ad comedendum: imaturas sic deest deravit anima mea. Perit scilicet de terra: et rectus in hominibus non est. Consolat tantum seipsum dicens. Ego autem ad dominum aspiciam: et expectabo deum saluatorem meum. Audiet me deus meus. Cum sedeo in tenebris: dominus lux mea est. Iram domini portabo: quoniam peccavi ei. Educet me in lucem: videbo iustitiam eius. Ecce testimonia prophetarum: quod sunt copuncta corda eorum: et quod in deo sunt consolati spiritus ipsorum. Patientia iob etiam nostis. Magni utique patientie speculum: datum omnibus fuis meis in solacio

Alias quoque sanctorum passiones persecuciones: et tentaciones non ignoratis. Hi namque omnes et marie sancti martyres grauioribus sunt probati supplicibus: et pro patientia sunt persecutorum suorum facti victores. Nonne si bene patienter. non dignum erit coronari qui non legitime videtur certare. Etenim in certamine probatur bonum miles. Deponite certamina retentionum et consilium tribulationum et nulla erit victoria: et si nulla victoria: recte nulli debet mercedis corona. Dicit ergo sanctus iacob apostolus. De gaudium existimate fratres mei: cum in tentationibus varias incideritis. Et sanctus petrus. Si quod patimini propter iustitiam: beati. Et paulus. Quia vobis donatum est in christo: ut non solum in eum credatis sed et pro illo patiamini. Tu quoque homo amonitum exemplis et doctrinis omni tempore patientiam in corde tua: et in omni tribulacione et angustia te ipsum mihi resigna. Quis tibi nocere poterit: si bonus emulator virtutis fuerit. Ecce omnes gemunt tui numerati sunt: et tanta parum nihil pateris pro qua non coronaberis. In tribulacione positus. memeto quia hec est via sanctorum: pro qua transiit ad regna celorum. Consolare etiam te ipsum quia in christo iesu domino tuo in hoc assimilaris: et gratias age si modicum illi retribuere possis. Dico tibi quoniam maioris meriti est aduersa pati: quam bona operari. Multos suos ego videtur habere: sed propter paucos sustinere. Modica tribulacione fragunt: pauca contumelia irritant: leui occasione scandalizant: cito de illata iniuria commouentur: multa argumenta cogitant quoniam arguunt. Non est ista via bona: sed mihi et omnibus sanctis dissimilis valde. Quidam etiam dicunt quia parua pace habent: regego dico quod pace non habetis: quia patientiam non fueritis. Ideo pace non habetis: quia proprietarium estis. quia carnales estis et sine bono abulatis. Ubi bella et lites in vobis: nisi ex concupiscentiis vestris. Pace in presenti vita non inuenietis: quia in patria vestra. Quanto de patientia fuerit tanto maiori pace profuerit. Pace mea do vobis: non quomodo mors dat. Pax mea in patientia multa. in malorum tolerantia: in contemptu secularium gaudiorum. Qui enim voluerit esse amicus dei: sic oportet eum facere. Non veni mittere pacem in terram. sed gladium. Pax in terra erit hominibus bone voluntatis: quia non est pax in impijs. dicit dominus. Habete pacem in deo et non cum mundo: pace non cum vicijs et concupiscentijs vestris: sed pace in victoria pugnando fortiter: hec est bona et sancta pax et acceptabilis mihi. Memeto etiam in tribulacione tua: quia omnis labor et dolor finiet breui tempore: sed merces erit eterna et copiosa propter me in celis. Rursus attende de donacione malorum: quanta erunt cruciameta eorum. Si tanta pax non vales sustine

re: quod fiet de iextinguibili pena infernali. Infer dignum tuum in flamma ignis: et forsitan vix tolerare sufficis. Quid ergo erit: si totum corpus mittat in iehennam ignis. Noli proinde timere eum qui occidit carnem: nec indigneris ei qui flagellat miserum corpus: sed time eum qui postquam occiderit potestatem habet et corpus et animam perdere in iehennam. Istud dico time. istud potera. istud frequenter cogita: et videbis quod nihil est omnis tribulatio tua. In omnibus igitur modis pressuris: dominus consolaberis. Patienter esto versus ad aduersum dominum: quia finis omnium malorum appropinquabit. Transiit omnis mors: et concupiscentia eius. Qui etiam nihil amat in mundo: leuius aduersa tolerat. Decipiunt omnes amatores eius: in nihilo patientes. Sancti vero homines ad eterna premia anhelant: et exire de mundo cito concupiscunt. Nil in eo habere voluit: sed thesaurum in celo sibi recodit. Aduersa tantum libera sustinet: sed patientie armis se defendit. Sepe credere aduersitatibus et tribulacionibus mallet: sed tamen in omnibus his se manibus meis commendat: dicens. Pax fiat voluntas tua. Pax non sicut ego volo: sed sicut tu vis. Omnia quoniam voluit dominus fecit in celo et in terra in mari et in omnibus abyssis: et non enim potuit aduersitas sine mea permissione et iusta ordinatione. Et dixit. Dicit tu omnia nosti: tu scis quod expediat mihi. Ecce fuus tuus sum ego: fiat mihi secundum verbum tuum. Omnia iudicia tua vera sunt et recta: hinc humilitas et hinc exaltas: quia in manu tua sunt omnes fines terre. Iustus est dominus: et rectus iudicium tuum. fidelis es et sanctus in omnibus operibus tuis. In voluntate tua cuncta sunt posita: et non est qui possit resistere tibi. Tu enim fecisti celum et terram. mare et omnia que celi habitu continent: dominus vniuersorum tu es: propterea in manus tuas commendo spiritum meum. quia redemptor meus tu es. Liberato: meus ab inimicis meis iracundis passionibus et vicijs meis: susceptor in tribulacionibus: consolator in angustijs multis que circumdederunt me nimis. Dne patientia mihi necessaria est: patria defensatrix mea. Dixi patre soror mea es. paupertati amica mea: humilitati domina mea: mater mea. Vos estis omnes dilecte domino: et dominus dominus eius benedixit. Utinam mihi et omnibus fuis eius tanta gratia et locum de quemadmodum illi accepte. Obsecro semel et iterum: ut permaneat nobiscum versus in fine vite nostre quia securi ad dominum venimus si vobiscum permanserimus.

Explicit deuotus libellus. De paupertate humilitate et patientia qui et dicitur de tribus tabernaculis.

Incipit libellus de vera concupiscentie cordis:

Lete mecum

oēs amici mei: et videte
dolorē meū quia vehe-
mens est. Attēdite pla-
gam meā: quā pfunda
est. Quid ē quod desleo?
hoc inquit est. quia peccā-
sum a facie dei celi: a fa-

cie oculoꝝ ei⁹. In tenebris et i ymbra mortis
sedeo: et lumē celi nō video. Quale igit̄ gau-
diū pōt esse mihi? Miser ego homūcio descē-
di ab hierusalē in hierico: et incidi i latrones
crudelissimos. Qui etiam despoliauerūt me
tunica immortalitatis: et plagis ipositis abiecit
seminuo relicto. Inuenerūt me custodes ci-
uitatis: percusserūt me et vulnerauerūt me: tu-
lerūt palliū meū custodes muroꝝ. Nūc ergo
filie hierusalē: nūciate dilecto quod dolore reple-
tus suꝝ. Mittite ad illū dicētes. Ecce lazarus
quē amas infirmus. Dñe: puer meus iacet in
lecto paraliticus: et male torq̄tur. Jā multos
annos habeo in infirmitate: claudus sum ego
suus tu⁹ ex utero mātis mee: quia graui vīculo
originalis peccāti obnoxius suꝝ et p̄strict⁹. Fili⁹
adā p̄uaricatoris ego sum: et fili⁹ mortis tor-
q̄ in peccāti nar⁹. Miserabilis introit⁹ me⁹: et hor-
ribilis exit⁹ meus. Et vbi fugiā? Rescisco. Si
ascēdero in celū tu illic es: quod peccātib⁹ non
parcis. Et si descēdero ad inferos ades: vt pu-
nias p̄uaricatōes. Vbi abscondā me a vultu
ire tue quia peccaui nimis in vita mea? Aspexi
sursum in celū: et dixit dñs. Tollas ipsius: ne vi-
deat gl̄iaz dei. Respexi iterū in abissum: et in-
sonuit vox terribilis. Ligatis manib⁹ et pe-
dibus picate eū i tenebras exteriores: ibi erit
fletus et stridor dentium. Ex hinc turbat⁹ fa-
ctus cepi pauere et multū mecum esse: et oīa
ossa mea imutata sunt a facie ire indignatōis
dñi. Timor et tremor venerūt sup me: et cōte-
perūt me tenebre. Et dixit. Quis igit̄ poterit sal-
uus eē? Si iniquitates obfuerit: quos sustine-
bit? Terribilez sanctū nomē ei⁹. Sed nūc tace-
re ad eos quod in tristitia et luctu sūt. Scriberit
quod lugent: quā ipsi cōsolabunt. Et iterū. Peni-
tentiā agite: appropinquet enim regnū celozū.
Vox dñi psolatōis suos suos. Vox dñi post
tergū mouētis. Couertimī filij hominū viuente
Couertimini ad me: et ego reuertar ad vos.
Venite ad me oēs quod laboratis et onerati estis
et ego reficiā vos. Et p̄pheta occurrēs merē-
tib⁹ sic ait. Juxta est dñs his quod tribulato sūt

corde. Et de semetipso loquit̄. Vbi psolatōe
plenū. Audiuit dñs et misus est mer: dñs fa-
ctus est adiutor me⁹: quā nō spreuit despectio
nē paupis. Ecce adhuc locus est: et necdū clau-
sa est ianua poteris igit̄ p penitentiā oīa instau-
rare: et mala quod fecisti. et bona quod omisisti. Jam
noli nimis expauescere. Venit enim fili⁹ hoīs
qrere et saluū facere: quod perierat. Et rursum
Nō veni vocare iustos: sed peccatores. Eleua igit̄
tur te aīa mea i p̄fidentia bonā: quia dñs locut⁹
est. Vita tua inferno appropinquit et morti tra-
dita eras: sed dñs misus est tui: et cogitauit tecū
facere miam suā. Timuisti valde a facie dei
et cogitasti vt abscederes te ab eo sicut pater
adā fecit quā peccauit et hoc frustra cogitasti.
Abditata es quod fugā i aliquā regiō quē ad
modū ionas fugit a facie dñi in nauis: et in h̄
vane laborasti. Neque enim occultando neque fu-
giendo man⁹ dei euades. Reuertere igit̄ per
aliā viā in regionē celestē: quā ostendit tibi dñs
vt abularis p eā. Hec est via. Penitentiā agi-
te. Optimū p̄siliū et forte auxiliū datū est tibi
de celo. Cōsiliū tale est vt digne peniteas: et
flendo peccāta tua vindicēs: et sic recōsiliata pa-
cem habeas ad deū. Auxiliū tuū etiā a dño:
quod fecit celū et terrā. Qui cū tātus eēt: p te oē
debitū soluere dignat⁹ ē. Tradidit enim i mor-
tē aīaz suā et p trāsgressorib⁹ exorauit vt nō
perirēt: et ita morte sua eripuit te a morte eter-
na. et auxiliat⁹ est tibi p crucē suā. Istō quod res
cōmendās fidelib⁹ paul⁹ ap̄ls ait. Peccata
nra tulit affigēs illa cruci: cōdonās nob oīa
delicta vt viuam⁹ cum illo. Hinc in alio loco
idē ap̄ls loquit̄. Fidelis fimo et oī acceptione
dign⁹ quia x̄pus iesus venit in hūc mūdū peccā-
res saluos facere. Ecce quē psolationē et quā:
tā spem reliquit dñs peccātib⁹: et penitētib⁹ et cō-
uersis. Memēto verbi sc̄ti sui: in quod spem da-
dit tibi. Et nunc dñe p̄sterno me in ofone aī-
te: et clamo ex toto corde meo.

Oratio.

Domine deus sc̄te pater: peccaui in ce-
lū et corā te. et nō sū dign⁹ vocari fili⁹
tu⁹. sed pat mi fac me sicut vnū ex mer-
cenarijs tuis. Iuste agis si picis me a facie
tua: sed misericōiter facis indignū oī b̄ficio recō-
piendo. In hac cōsiliū mīa peido ad pedes
tuos: lacrimas fundo. vestigia tua adoro et
osculor deuote: te deprecans hūiliter et p̄trito cor-
de. Respice misericōis deus sup culicē vniū
et canē mortuū: et repropitiare mihi sicut b̄fisi-
sime marie magdalene quodā peccatrici ve-
niā ad pedes tuos tā cito p̄mereti. Præcedē

miseratiōis tuā sciētib⁹ te. da dexterā pfugo
feruo tuo: et videant oculi tui piissimī p̄trino-
nē cordis. Ne irascat dñs me⁹ i perpetuū su-
per malignitatē serui sui: sed vniuerse multitu-
dinis mie sue a seclō recordez: et sit hodie pla-
cibilis in seruū suū. Exaudi dñe hanc vnicā
petitionē quā fundit corā te seruus tuus: ge-
nua flectēs aīa oipotētīā tuā: adorās sup ter-
ram vultū glorie tue: quia stulte egit in sp̄iter
nimis. multoties offendēs māsuētudinē tuā
nō veritus thronū regni tui. Dimitte obscu-
ro oēm notā suo tuo: et ne deleas nomē meū
de libro viuētū: sed in electoz tuoz nūero me
scribere digneris: vt inueniar in laudē et glo-
riam sc̄ti noīs tui Amen. Quāta est mīa
tua dñe quod vt bonitatē tuā abundanti⁹ offen-
deres: voluisti hoīm dignū morte a morte li-
berare. Insup pfugos et fugitiuos suos vo-
te benignissima reuocare studuisti: mittēs fi-
deles seruos et amicos tuos hora eene dicere
inuitatis: quia parata sunt oīa venite ad nup-
tas. Debueras ex iusticie ordine misisse expe-
ditos vernaculos post inimicos tuos: quod no-
luerunt te regnare sup se: et occidere homici-
das illos quia digni erant: aut in carcerē mitte-
re donec redderēt nouissimū quadrantē: aut
deputare cū his qui i inferno sūt. Sed nō es
vltus ac potestate: sed oēm māsuētudinē tuam
ostendisti: panētē serens oīa vsq̄ ad tēpus
vt liberētur dilecti tui et fugiant a facie arcus
hoc est vt iudiciū horrendū cōuersatione di-
gna pueniāt. Si enim voluisses extendere ma-
num tuā in impios et in cūctos quod peccauerūt
multos p̄didisses: quod iam amici tui facti sunt:
et inter primos apud te locū inuenerūt. Nō
haberes tūc petrū qui ter negādo peccauit:
nec paulū qui psequēdo blasphemauit: neque
matheū publicanū qui terrenis lucris inbia-
uit: sed nec vnū quidē de principibus magnis
apostolis tuis: quos constituisti iudices sup
oēm terraz. Hunc quidē charissimi tibi facti
sunt: et nota fecisti eis oīa quecunq̄ audisti a
patre: et clarificatus es in eis: et ipsi clarifica-
uerunt nomē tuū sup terrā: hec fecit oipotēs
manus tua et mīa tua. et dextera tua repleta
omni dulcedine. Abscondēs enim omnē iram
tuam: voluisti nos facere filios gratie et p̄for-
tes diuine nature et coheredes regni tui. O
fons pietatis et infinite miseratiōis qui nunq̄
sup̄fluere cessas: sed appropinquātib⁹ tibi
semp̄ expansus permanes. Ad te vtiā oīs
ingrediant̄. et gustent de cibis mensę tue quā
suaves sunt: et nō est in illis mors neque amari

tudo aliqua. Sed non in oībus beneplacitū
est tibi. Multi enim cōuertunt se retrorsum: dis-
ligentes hoc seculū magis quā cetū sc̄toꝝ filio-
rum tuoz: desperātes semetipsoz seruētēs
immūdicis et iniquitatibus: quoz manet iu-
diciū certuz: et longe a te facti sub sentib⁹ esse
delicias putant. Dilecti dñe filij tui et fideles
serui tui odiētes mala: ipsi diligūt te in toto
corde suo: meditant̄ die ac nocte in mādatis
tuis: et hos abscondisti sub aliis tuis ne capiāz
illecebras seculi. Hi plerūq̄ desiderio magno
vite p̄petue flagrātes citius dissolui cupiūt:
vt tecū multo felicius viuant. Et cum nō ex-
audiunt ad voluntatē suā: fit tñ ad salutem
ipsoꝝ et tuam dispensationē vt adhuc labo-
ribus exerceant. Nō quod tu domie minus
illos tūc diligas quia illoꝝ moꝝ pecces et de-
sideria nō implet: sed differēdo copiosius vis
remunerare quos ap̄lius fatigari in hoc mū-
do p̄mittis. Bene illis qui tantā assecuti sunt
a te gratiā: qui iam etne vite desiderio estuāt
et per fructum boni operis manipulos retri-
butionis prestolant̄. Ego qui peccator sum
et peccatoꝝ meoz pondere p̄moro: quod leua-
re audeā oculos meos in mōtes istos extima-
os sanctos tuos et perfectos viros: qui terre-
nā habitationē tanq̄ vallem lacrimarū alti-
tudine cōuersationis excreuerūt. et celū iam
contēplationis acumine tangūt. Te ve ve
inquit iohānes apostolus habitātibus in ter-
ra. Te carnalibus mētibus et hunc mundū
adhuc per desiderū inhabitātib⁹. Te etiā
his qui passionū multarū aculeis circūdan-
t̄ et ve longe errantibus a viā iustoz: qui nō
sunt sed vane ridēt: et quod grauius est cum
in p̄sentia dei male agunt hoc ipsuz nō metu-
unt sed subito parit̄ pedunt. Quid ergo mi-
rum si nunc doleo si tamē vt dignū est et vere
dolco? Nam dolor internus mutat affectum
hominis: et nō vult gaudere nec amodo psol-
lari in terrenis. Vide vnde dolere et flere de-
beas. Satis raro p̄fecte se colligit anim⁹: et
interdū vix lucet desup veritas: et modica ex-
parte fruit̄ anima suo celesti cibo. Ideo me-
rito gemere p̄t amore grauata terreno: quia
deo facta est et sibi ipsi tā ignota. Deploret igit̄
tur quicūq̄ cor intus habet in semetipso et di-
cat. Quia cinerē tāq̄ panē manducabā: et
poculum meū cū fletu miscebā. Hoc inquit est
quod intra me ipsuz p̄cogitās desleo: quia ter-
renis prochdolor et visibilib⁹ rebus sine nē-
cessitate sepius implicor: aliq̄tiens delectoꝝ:
quādoq̄ difficulter quod graui⁹ est auellō:
§ iij

Heu me ab his q̄ nociua mihi sint. z que de/ testor: sepius: z q̄d rursus tñ captiuor: ab illis
Olutū lutū vsq̄quo adhibebis mihi: **O**te/ nebre z lubricū: q̄d diu inuoluat a vobis: **O**diu patiar vos z q̄s q̄s ero vobiscum: **O** magna firmitas mea vt stare sit difficile p̄diuū autē vitijz mētis calamitatibus succūbere.
Sum etenim terrenus de terra formatus: et ideo naturali fragilitate plus terrenis q̄ ce/lestibus me sentio cogitationibus cōmoueri
Eterna bona min⁹ auidē quero: que sursum sunt nec sapio: z arescit tāq̄ testa virtus mea q̄ oblitus sum comedere panē meū. **H**eum in q̄s meū: quē deus pater dederat mihi: s̄ iā mutar⁹ est mihi in terrenū. **E**t qui celesti fru/mento faciar potuissem: ecce mādūco cinerē
Miser z multū infelix ego sum q̄ ad hanc in/ediam pueni: vt sup̄na nesciēs z negligēs ad amandū hec inferiora me verto. **A**d edendū z gustandū delicias ppetuas sup̄ mel z fauū dulciores creatus eram: s̄ peccās in deū meū excecatus sum. z illas amisi epulas: atq̄z mūdi huius cupiditatib⁹ foueor. **T**antoq̄z litētus cor meū ad singula terrena solatia effusū est: quāto longius se ab intimis expulsus de/prehēdit. **C**onuersus tñ aliq̄n ad meipsum. in istis terrenis felicē me nō inuenio: nā multis aduersitatib⁹ multisq̄ dolorib⁹ arcūdōz z re/pleor: z in multa positus angustia sepius cō/ristor: et quid eligā ignoro. **L**oartor nimis e duobus: et quid p̄ponā alteri tarde quidē et vix discerno. **I**lla que supra me sunt peto vt veniant et nō semp̄ p̄sto sunt: hec q̄ infra me deus posuit opto vt discedāt: z ipsa manere iuxta me non vocata volunt. **V**eniunt cāter uatim ad me z cū eis cogitatōes diuerse que dam ex seculo: alique ex carne. plures ex dia/bolo: z circūdātes me vndiq̄z dicūt. **O**s tuū z caro tua sumus. **H**anc am⁹ paululū apud te. **L**osentire nobis. **A**micus esto nos: z sede hic etiā apud nos. **B**landimētis suis et p̄missiōibus pulchraa ute mihi insidiantē animā meā nitunt affligere. **E**go autē quoni/ am mortalis sum homoz inbesillis ad resistē dum hoz p̄suasioneibus: z oportunitatib⁹ vt oportet nō satis cōtradico. **E**t tamē si ita vt p̄suadent fecero: certū est q̄ fallor: qm̄ in do/lo meū loquunt: et non est ex deo ista p̄sua/sio: sed ex maligno. **Q**ui est ex deo nati sunt resistunt diabolo: z fugit ab eis. **E**t qui odio habent mundū z que in eo sunt: nō est quod retardat illos. **Q**ui etiā in deo sapiētēs sunt

nō credunt omni spiritui: sed pbant oia vtz ex deo sit spiritus an ex mūdo. **A**udiunt qui dem sed non cōsentunt dicētes. **N**escim⁹ vñ sitis. **D**iscedite qm̄ ex parte dyabolo estis et veritas in vob nō est. **T**alis est cōsilius pio/ rum: z quis sit labor tentationū omniū nouit. dominus qui vniuersa respicit. **V**ita ista doloribus et pressuris pleua est: sicut oprime norunt qui de amaritudinis eius calice bibē runt. **Q**uerit idcirco hūanus animus vnde possit recreari: et frustra est oīs cōsolatio nisi assit diuina. **Q**uotidiana. instruit experien/ tia: q̄ fallax est oīs spes terrena: z in amari/ tudinē illi puenit: q̄cquid extra deum in tē/ pore huius peregrinationis querit. **H**eum mi/ hi quia longinqua facta est habitatio mea: z non est vñ q̄ in hac vita tale quid in quo res/ quiescat tute ania mea. **D**icunt mihi singula mēbra mea: uoli p̄ nihilo fatigari: quia p̄ cōsumeris anq̄ poteris satiari i his terrenis **D**icit p̄inde spiritus meus qui cibū suauem delitiosus z opimū semp̄ appetit: reuertar in domū meam vnde exiui: q̄ melius mihi erat tunc q̄ nunc: z iam nauseam. patior in his q̄ foris oblata sunt. **S**ed o caro mea vtinā hāc vocē audires: z postposita tua prudētia sp̄i ritū emulari velles: p̄culdubio vitā inueni/ res z mortē euaderes sempiternā. **T**ēporale debitu oportet te p̄soluere: quia damnata es in prima p̄uaricatione **E**t ideo prudētē age res q̄ te oī māsfuctudine spiritui subderes: re/ bellemq̄ te nō faceres: vt secūda mors te nō rāgeret sed in requiē eternā quā maxime dili/ gis introires. **S**eq̄re ergo me z sp̄i tuū: nō/ li cōtristari aduersus eum cōcupiscendo: ma/ gis vero ad oia que ille p̄cipit paratio: esto. **D**ico tibi: si participes fueris tribulationis: eris z cōsolationis. **I**nduere te cinere z cilic/ cio: descende sede in puluere filia syon. **P**lā ge meū: q̄ non est mihi bene. et dolor meus nō est modicus neq̄z momētaneus **D**eus me us et dñs meus iratus est sup̄ seruum suum: et maledixit opibus eius: z dixit. **I**n sudore vultus tui vesceris pane tuo. **E**t ego p̄stator q̄ ideo terrā desiderabilē iuste amisi: q̄ mā/ datū dei nō custodiui. **L**ibus meus nō erat anq̄z huc ceciderā anialis terrenus z corpo/ reus: s̄ celicus angelic⁹ z sp̄ialis. **P**anis tri/ ticcus s̄tilis z discussus erat quē parauerat mihi de⁹: nūc autē ordeaceus grossus z mus/ sidus fact⁹ est: etiā si dixero q̄ sit subineric⁹ q̄ nō est rouersatus verū fateor. **S**i ergo de/ ploro ego dolorē meū quē p̄cepi de exilio in

quo nat⁹ sum: z dānū meū q̄d sustineo in tra/ aliena. **P**lā gite s̄l filij hoim. z flete sup̄ vos: ipsos filij adā q̄ cinerē tāq̄ panē māducatis q̄ celestē cibū p̄ terre nō cōmutastis. **E**t o i se/ lices z ceci filij: quid amissistis? **V**erū q̄: non agnoscitis: p̄pterea mīme fletis: z eo magis desēdi estis: q̄ tā grandē miserā vřam nō vi detis **I**ntuemini excidiū meū: q̄bus p̄uatus sum delitijs. z quātis malis circūsepr⁹: labo/ ro iā in p̄nti vita. z die ac nocte suspiro p̄ eter/ no p̄uito vbi nēd esurit: s̄ oēs in iocūditate vñū bibūt: vñū letificās z clarificās sc̄toz corda: nō mētes euertēs: nec ē q̄ mihi haustu/ ex illo p̄beat. **T**ix pugillus aq̄ salutaris q̄ in celestib⁹ regnis exupat dat⁹ postulatī. **C**lau/ sum est celū sup̄ me z terra nō dat fructū suū s̄ spinas z tribulos germinat mihi: z vos di/ catis cur fies quare nō comedis z bibis? **F**ilij hoim vsq̄quo graui corde: **V**sq̄quo tallā sapitis: z q̄re affligitis cor meū loquētes mi/ hi stulticiā: **N**ō est vobis pars in f̄mone dñi z subuertere q̄ritis iustū mendaci p̄missione dicētes: pax pax nō est pax. **Q**uid vobis z paci? **N**ō est pax ip̄s dicit dñs. **N**ec em̄ p̄/ p̄trea fleo q̄ diues nō sū: q̄ vino z pane fru/ mento z oleo nō abundo sicut vos abūdare q̄ritis: s̄ q̄ in mūdo sum: z illū nōdū vided q̄ est vera pax z sūma b̄situdō. **I**ntēdite plage mee z palpate vulnera mea: z si meū nō vul/ tis flere: dimittite me vt plangā paululū do/ lorē meū anq̄ vadā ex hac vita et āplius nō reuertar. **S**edebo interim lugens z tristat⁹ incedā: foras nō egrediar. s̄ moriar in nidilo meo: et sepeliar in sepulchro q̄d effodi mihi. **S**auisus suz vehemētē q̄ inueni sepulchz vt dormiā in illo: z nō videam mala sup̄ terrā. **T**edet aiā meā vite mee: z dolor meus re/ nouat q̄tidie. **P**eto q̄ mi dñe deus: vt absol/ uas me ab oī peccatoz vinculo z desup ter/ ram eripias me: q̄ melior est mihi mors q̄ vi/ ta. **E**t q̄d hic āplius faciā? **T**rāseunt dies et dies anni z anni suus aut tuus nō multū p̄fi/ cit. **N**e p̄trahas indignū suū tuū: nec patia/ ris eū diuitius vagari post vanitatē hui⁹ vite **E**rraui sicut ouis q̄ periit: req̄re suū tuū dñe q̄ tps ē. **N**eq̄ iusticia mea neq̄z bonitas tua dñe: s̄ mīa tua z māsfuetudo q̄ mēsurari nō p̄t **S**ecūdū hāc fac mihi suo tuo: z visita me in saluta ri tuo ad videndū in bonitate electoz tuo: z ad letandū in leticia gentis tue: vt lau/ deris cū hereditate tua quā acq̄sisti sanguie tuo. **Q**ui cū patre z spiritu sancto manes de/ us benedictus in secula. **A**men.

Explicat libellus de vera cōp̄ctōe cordis
Incipit capitula libri sequētis qui dicit
Ortulus rosarum.
De bona societate querenda et mala fugien/ da. **C**apitulum .i.
De fuga seculiz laq̄is diaboli. **C**ap. ij
De vera sapiētia q̄rēda ap̄ deū **C**ap. iij
De pugna cōtra pp̄na vicia. **C**ap. iij
De deuotionis gra acq̄rēda. **C**ap. v
De auditiōe z lectōe dñi f̄mōis **C**ap. vi
De dina p̄solatiōe i tribulatiōe **C**ap. viij
De gaudio bone p̄scie i sp̄sctō. **C**ap. viij
De bonis morib⁹ hūilis fratris. **C**ap. ix
De instabilitate hūani cordis. **C**ap. x
De fiducia i deo hūida tpe angustie. **C**a. xi
De virtute orationis et vtilitate sacre lectio/ nis. **C**ap. xij
De laude charitat⁹ z fructib⁹ ei⁹ **C**ap. xij
De vigili cura z labore p̄ tēratōis **C**ap. xij
De fr̄atno onere iuicē p̄tādo. **C**ap. xij
De amore xp̄i z odio mūdi. **C**ap. xij
De imitatiōe sanctissime vite domini nostri ihesu ch̄sti. **C**ap. xvij
De eterna laude dei. **C**a. xvij

Explicunt capitula.
Incipit liber qui dicit **O**rtulus rosarum.
De bona societate querenda et mala fugien/ da. **C**apitulum .i.

Quoniam sancto
Sctus eris: z cū p̄uerso per/ uerteris. **A**ttēde diligē/ ter frater amāde i xp̄o: ne seducaris a socijs maliuo/ lis dissolutis z mendosis.
Iuge te virtuoso et disciplinato et erudito: a quo audias sp̄ x̄bū bonū p̄solatozū. z imita/ tione dignū **S**ic em̄ carbo frigidus p̄iunctus igni ardētī fit calidus z ardēs: sic tepidus so/ ciās se feruid⁹ z deuoto: fit sepe feruid⁹ z de/ uot⁹. doct⁹ z moxigerat⁹. **S**ic apli adherētes xp̄o: facti s̄t viri sc̄i repleti sp̄sctō. **S**ic mar/ cus adherēs sc̄to petro fit erudit⁹ i euāgelio sc̄to: q̄d audiuit ab ore b̄ti petri cū igētī gau/ dio. **S**ic thymothe⁹ adherēs sc̄to paulo: fit do/ ct⁹ i sc̄pturis sc̄tis a iuuetur⁹ sue exordio. **A** q̄ postmodū p̄ficiēte dei gra ordinabat ep̄o in ep̄heo: multū p̄dilect⁹ ab eo sicut fili⁹ vnic⁹ a p̄fe charissimo. **S**ic sc̄tus polycarp⁹ p̄iuct⁹ sc̄to iohānī ap̄lo fit feruid⁹ p̄dicator fidei in ip̄lo: z inclit⁹ martir cū sc̄to ignatio. **S**ic bea/ tissim⁹ p̄f n̄r augustin⁹ instructus ac baptizat⁹ a sc̄o ambrosio ep̄o: fit tādē gloriofus doctōz
 3 iij

scilicet ecclesie illustrissime iam noiat in toto mdo. Sic scilicet iuuenis maurus adherens scilicet bndictio: fit deo iuuante postea abbas scilicet xruuibus et miraculis clarus. Sic deo dilectus bernardus adherens venerabili abbati stephano in cisterciensi monasterio: fit lumē religionis in oratione suo: et tunc sydus clarum fulgens in celo. Exempla sunt plurima tam noua quam vetera: quia predestinatio salutis anime. Societas bona: et nocet puero puam. Prodest lectio bona: nocet auditio mala. Prodest solitudo cum silentio: nocet tumultus et vagus discursus in mundo. Aut igitur esto solus deo vacans: aut cum socio deuoto de christi xruuibus confere. Laue de alnis rebus curiose querere: stude vicia tua cognoscere: et remedia sana moribus. De fuga seculi et laqueis diaboli. (adherere.)

Hedies sapiens sapiens. Cap. II. orerit. Audi adolefcentule bone verbum eterne sapientie: super omnia sapientes mundi tibi magis vale. Noli firmum bndictio iohannis dictum diligere modum. et ea que in mundo sunt: sed respice omnia tamquam stercorea et venena. Cogita de fine sine fine: et cessabit tentatio. Laue ante tue periculum: non sis alicui scandalum: nec loquaris indecens verbum. Si te retrahit a deo per carnalis rinde quia patrem habes in celis. Si mifer aut foror impedit: dic eis. Mortales estis et fallaces: qui me creaturam ipse me gubernabit. Qui deo seruit: omni bono non deficiet. Comeda omnes amicos tuos deo. oras ut se emendet: et caueant a peccatis ne deum offendant: et per terrenis celestia perdant. Magna cordis inquietudo: amicos visitatio frequens. Mundus transit et occupatio ei: et tu pariter transibis amici tecum omnes. Multi laquei diaboli: et qui vult fieri diues et videri magnus: incidit in varias tentationes eius. Laquei quotidiani sunt cibum et potum. oculus vagus. fimo otiosus. incostantia cordis. et redium boni operis. Omnia vanitas: honor diuitia et patris. Quid quis quod cupit videre in mundo: vbi nihil est mundum: totum vanum lubricum et dolosum: presertim amare deum et facere seipsum bonum. Non potest perferre amare deum: nisi contempnas seipsum et mundum propter deum: qui reddet tibi contemptum in presentia: et vitam eternam in futuro. Ostrat pegrine non sit tibi graue elogium ab amicis et notis: qui sepe sunt impedimentum eterne salutis: et subtractio diuine consolationis. Ubi sunt focij tui cum quibus iustitiam iustitiam? Rescio. Abierunt et me reliquerunt. Ubi est quod heri vidisti? Euanuit. Ubi est quod comedisti bibisti? Totum perijt. Quis nocuit quia abstinuisti? Nihil omnino. Sapiens est qui deo fuit: et scilicet cum suis delectationibus fundit spiritum. Vere ita est. Ue

oibus mundi illecebris ebrius: quos cito omnis locusta societas deseret fugiet atque sepeliet. Ecce mortui sunt omnes. Non vltra reuertetur ad me: ego magis sequar eos deo vocante. Hospites fuerunt super terram: et ego. Omnia hic reliquerunt: et ego. Tanquam ymbra subito transferunt: et ego.

De vera sapia apud deum querenda. Cap. III.

Beatus vir qui iuenit sapiam. Que re veram sapiam quam christus docuit: et exemplo suo ostendit. Verus sapiens odit iniquitatem: loquitur veritatem: et operatur iustitiam. Qui sobrie caste pie humiliter et deuote viuunt. et pericula tentationum cauet: sapiens est et deo placet. Hic bona fama habet: bona conscientia fuit: tristitia fugat. pacem possidet: et cordis leticia frequenter a deo accipit: quam mors ignorat nec sapit. Sapientia mundi vanitas est et stulticia reputatur apud deum: decipit suos amatores et in fine torquet omnes. Sapia homo carnis mors anime est qui subito tollit pariter vina bibentes et delictis inherentes. Nam luctus et pena: post carnis gaudia feda. Trahit autem vera sapia de occultis vitiis et sacris actibus christi: qui suadet spernere mundum. fugere delicias: domare carnem pati dolores: subire labores. amare virtutes.

De pugna contra propria vicia. Cap. IIII.

Regnū celorum vim patitur. Multorum est incipere paucorum proficere paucissimi. moribus ad perfectionem peruenire. Aut enim ad carnem nimis labimur: aut in superbia erigimur: aut aduersis frangimur. heu raro hic inuenitur qui deum pure querit et seipsum perfecte vincit: et fundit relinquit. Dixit quidem deuotus. Rara avis perfectio: arduum nimis vincere seipsum. Qui non laborat pro virtute: non faciat eum dulcedie. Omnis virtus bonum habet sibi annexum: et recreat bene operante. Qui viciose agit generat sibi malum finem: perdit honorem. destruit quietem. inuenit dolorem: auget tristitiam. tollit bonum saporē. Qui autem abstinet a licitis: securior est ab illicitis. Qui canis linguam restringit: mortuum non timebit: et qui silentium stricte fuerit: labijs suis non offendit. Longe est a meditatione. a lite. a detractio. a maledictione. ab ira et murmuratione: qui libenter latet et tacet. Qui non audit mala. nec videt vana. facilius ea vitat: et negligit stilia recogitare. Sensum enim custodia puritatis est causa: pacis disciplina: deuotionis camera. Quia ira venit ad mentem sapientia recedit a prudentia. Qui iracunde loquitur: latrati canis affiliat. Qui autem mansuete ridet ire motum frangit: et per spinas rosas subbet afflicto. Bene dicta lingua prudentis: qui sanat vulnera irascē

nis. Qui resistit vicijs quam cito oriuntur et prauit denique: facilius ea expellit antequam duriora fiant. Qui innititur deuotionis exercitijs oratio et meditatio que celestia sunt: assimilatur sapienti oratione. plantantur rosas et lilia in agro suo. Hic valde gaudebit in futuro: cum sanctis angelis in celesti paradiso. Angelis est silis: qui puritatem custodit mentis et corporis. Demonum est seruus qui presentit vicijs: et delectatur in cogitationibus prauis. Dura est pugna delectationi resistere: sed durior erit pena futura: in eternis ignibus cruciari. Ardor ardore vincit: clauus clauo expellitur: risus merore fugatur. Cum amor dei intrat: cuncta transitoria de corde recedunt. Sapiens est ille: qui spernit milia mille. Omnia sunt nulla: rex papa plubea bulla. Luctus finis: mors vermis foetua cinis. Quam cumque enim quis se extollit: nihil est mors omnia tollit. Felix pegrinus: qui habet hospitium in celis.

De deuotionis gratia acquirenda. Cap. V.

Vobis qui ridetis: quia flebitis. Si cutus non potest stare cum vicio: sic deuotio non potest acquiri cum risu et iniquitate. sed cum luctu et in silentio. Perfecta autem virtus non subito acquiritur: sed paulatim et cum multo gemitu et dolore: cum firmo proposito proficendi seipsum in melius: vim sibi faciendo sepius: seque ieiunando vigiliando orando meditatio studendo scribendo laborando a fabulis abstinendo et in secreto libenter manendo. Omne gaudium quod de deo non est cito perit: maculat et ledit. Bonus sermo suauis est ad audiendum: durus turbat amicum: otiosus perdit temporis fructum. Esto diligens in operando bona: patienter in tolerando mala: et beatus eris in vita tua. deum laudando omni hora. Raro tibi vnquam vel alterum istorum deerit: tristari aut letari. Felix qui omnia ad bonum trahit: et de aduersis luctum sibi facit. Qui deum diligit: amara sicut dulcia equa liter a deo accipit. et gratias agit. Bona et firmiter stat: qui non in se nec in homine sed in deo spem suam ponit.

De auditio et lectione diuini sermonis. Ca. VI.

Beati qui audierunt verbum dei. Uile est solacium humanum: quod impedit diuinum. Cum sacra lectio legitur de tibi loquitur: ideo cum humilitate verbum dei audi gratanter. Veritas non est aspernanda: a quecumque simplici profertur. Qui bene viuunt bene docent: et qui bene legunt dei nuntius est. Fidelis nuntius nocua tacet: vtilia refert: fingere nescit. Pura veritas: iocundum verbum. Subtilis sermo puulis nocet: blandus sepe decipit. Falsus narrator pacis turbator: qui illum audit scandalum non euadit. Iudex discretus: omni laude dignus. Durus et immiser

ricors: non est misericordia dignus. Iracundus animus torquet seipsum grauius: vexat innocentes sepius: maledicit potentibus occulte: et deridet et aperte bene agentes. Dolosus in verbis fallit sibi credentes: ideo paucos habebit amicos. Bonum est tacere mala: scilicet vera proferre: ronabile modeste agere. Iustus est nulli nocere: primum omnibus prodesse: religiosum verbis et moribus primum edificare. Prudentis est agenda premeditari: et sine causa nil noui querere: ignota non facile enarrare: dubiosa non statim presummare. Magna bonum pro pace cordis silentium oris. nam os fatui quasi semper apertum risusque periculum. Qui deo placere desiderat cor et os custodiat: ne deuotionis gratiam perdat et quietem amantes offendat. Multa pulchra verba non implent sacrum: nec eloquentia verborum sanctificat otiosum: nec ambiciosum. Qui bene facit: bene habebit.

De diuina consolatione in tribulatione. Ca. VII.

Terta est dominus his qui tribulatione sunt corde. Nemo inuenit tam bonum et deuotum: cui non occurrit aliquid oneris et grauitatis. Cum ergo fueris in tribulatione et cordis merore: tunc es cum iesu in cruce. Cum autem iterum consolans in oratione per gratiam sancti spiritus: tunc quasi ex mortuis cum christo resurgis de sepulchro: et celebras pascha in nouitate vite cum iesu in corde tubilando. Cum vero audieris aliquid quod indigna et dura verba tibi dicent: tunc daf tibi de calice domini bibere pro medicina anime tue. Tace et bibe salutis pocula sine murmure: et dominus ridebit pro te in vita et in morte. Non obliuiscer tui deus. Nihil gloriosius quam silentio et patiente obstruere os loquentis iniqua: et sequi exemplum christi tacentis coram pylato: cui fuere multa falsa obiecta. Non enim es melior deo tuo pro te flagellato ac deriso: et tantum a malignis occiso. Nescit homo quam bonum sit et virtuosum: nisi cum verat fuerit aduersus. Christus multos habet amatores et sodales mese: sed paucos se creatores abstinentie. Verus amator crucifixi non refugit pati dolores nec pericula a pueris: ut sit christus pro forma in scandalo crucis. Nam cum christus viuere est: huic pati et mori pro christo luctum est maximum. Pro ardenti deum qui diligit: tanto minus mortem timet: et eo amplius dissolui occupat scilicet cum christo feliciter viuat: et in perpetuum cum angelis gaudeat. Felix anima qui iesum medullit: amat perna bona amore et non vilipendit: pro noie iesu mala patienter tolerat: et ad pedes iesu humiliter se prosternit et orat: ut in virtutibus proficiat et constans perseueret.

De gaudio bone p̄scie & sp̄sc̄to. Cap. VIII

Gaudete in dño semp. Longaude bonis. sustine malos: cōpatere infirmis. ignosce delinquentibus: ora pro oibus. Projice a te malā tristitiam: q̄ impotat accidia & rancorē. Assume dulcē & sanctā meditationē de vita & passione xp̄i: & inuenies verā p̄solationē p̄tra oēm tristitiā & tentationē. Bona vita meret laudē: tepida p̄uersatio sibi & alijs est onerosa. Bona cōscia parit gaudiū: mala cōscia generat sibi tormentum. Studere semp bñ agere: & eris i bona pace. Non te nocebūt mala prauorū: si pinā seris firmus in recta via iustorū. Bona cōuersatio hoīs fert secū leticiā cordis: & famā iuste laudis. Vana exultatio cito pit ab ore laudātis. Plus nocet blanda laus stulti: q̄ dura correptio iusti. Humilis ofo ascēdit in celū placat deū: impetrat gratiam: repellit diaboli fraudē. Humilis cōfessio meret veniam: friuola excusatio aggrauat culpā. Vera cōtritio delet maculā: seruēs emendatio minuit penā. Vana fabulatio subtrahit deuotionis gratiā: bona locutio auget leticiā. Lautā custodia sensuū vbiq̄ necessaria: vtilis est vaga clausura. Fre quēs ofo firma p̄ctio: ois silētiū pacis domiciliū. Multi seruēter incipiūt: p̄seuerantia accipit glorie coronā. Jugum xp̄i amantibus est suauē: tepidis graue: sup̄bis amarū: mitibus leuē. humilibus charū. Dulcis iesus oīa dulcia & leuia facit. Carnalis semp mollia querit: sp̄ualis talia fugit & odit. Maxime iustus dolet: q̄ oīes motus viciorū extinguere nequit. Sed quare deus ista p̄mittit? Ideo vt hō semp se humiliet: & adiutorū diuinū sp̄ imploret. Si cut sup̄bus honoribus & diues in diuitijs letat: sic verus humilis in cōtemptu suip̄sius et paucitate rerum delectat. Gloria & diuitie seruo: deī: sp̄s rex colorū. Extra deū oīs delectatio praua: oīs leticia vana: oīs copia rerum inopia est. Nil quippe aīe famē satiat: nisi solus deus qui eam creauit. Magna libertas animi: nil cōcupiscere q̄ sunt mūdi. Uita iusti bona agere mala pati: in oibus deus laudare: de bonis nunq̄ sup̄bire. Ille deum veraciter laudat: q̄ vltiter de se sentit: & quicqd̄ boni cogitat loquit & facit: h̄ totū deo si/ deliter ascribit. Lū ergo de vana gloria tentaris nō p̄sentias: s̄ cū p̄pheta p̄tinus hūiliter dicas. Nō nobis dñe nō nobis: s̄ noi tuo da gloriā. Fortissimus triūphus hoīs. vni/cere qd̄ delectat: aggredi qd̄ terret: suffere leuiter qd̄ grauiter dolet.

De bonis moribus hūilis fr̄is. Cap. IX.

Humilibus autē deo dat gratiā. **O**is actio & locutio religiosi fr̄is debz humiliter verēdicia ornari: & nulla re vana occupari. Bonū signū future p̄bitatis in nouitijs & iuuenibus: hūiles h̄e mores: paz loqui & p̄cipue inter seniores. Qui nō assuescit p̄mo & audire & discere tacere: raro reputabit inter doctos & sapiētes. Ideo multi iudicā stulti: q̄ moribus sūt inculti. Lito obedire: frequēter orare: deuote meditari. diligēter laborare: libētē studere. discursus vitare. solitudinē diligere: deuotū faciunt monachū & tranquillū animū. Regis in Genesi q̄ deus ad munera abel respexit: ad cayn non aspexit. Quare? Quia abel inocēs & hūilis cayn aut inuidus & puerfus. Esto abel patēdo tibi molestū: non litiges cū cayn ne p̄das pacē & boni noīs famā. Abelius ē tibi rē tuā p̄dere: q̄ offendere deū & ledere fratrem ac frāgere charitatē. Si vis lucrari thesaurū celestē: p̄jce a te terre molē. Si cupis honorē p̄bennē: despice gloriā tpalem. Si desideras pacē: caue p̄tentōes locū & ire radicē. Si vis magnus esse in celo: esto puulus in mundo. Non te iustifices corā hoibus: q̄ vana laus hūana: vbi accusat mala p̄scia. Audax et verbosus ambo vitupabiles: modū rectū nō seruātes. Multi fortes ceciderunt: q̄ nimis de seipsis p̄sumpserūt. Multi infirmi p̄ualuerūt: q̄ in deo sperauerūt & eū inuocauerūt. Hūilis & māsuertus: amabilem se facit oibus. Austerus & rigidus: auertit sibi app̄orimantes. Vincit sibi p̄trarios patiens & taciturnus. cū obseq̄o charitatis. Multiplicat amicos: qui libenter seruit alijs & cōparit tribulatis. Qui nescit tacere cū tps est: cōfundit se corā multis. Prudēs est & habilis in artibus: q̄ scit seipm̄ facere bonū & p̄mēdabilē i x̄tutib⁹. Ille fortis est virib⁹: q̄ fortit resistit a vicij⁹. Abagn⁹ ē dñs: q̄ dñat p̄uis desiderijs suis. Fortis ē miles & bñ armat⁹ q̄ carnē domat cōtinētie armis. Dign⁹ ē locari cū angel⁹ i cel⁹: q̄ caste viuūt i fr̄is. hō cast⁹ aīcus dei. & angeloz soci⁹: d̄ginū cognat⁹ & sc̄toꝝ ciuis amato hūil⁹ & cast⁹ vincit demōes: & t̄ret ip̄udicos. Abagn⁹ ē plar⁹ q̄ x̄tuse se regit: & dat bonū exēplū subdit⁹. Ille dign⁹ ē laude bonoz: q̄ nitit seq̄ x̄tutes eoz. Nobil⁹ ē et igenu⁹: que nobilitat sua x̄tus. Dulcer h̄ ē hō: q̄ mūdus ē a pctō. Abalus ē si ornaf⁹ foris: niger tū est intus. Ille felix est & diues: qui grā dei plen⁹ est & nil cupit honoris. Fatuus est & insan⁹ q̄ amat sibi nociua: & dimittit aīe salubria. Ihec

De instabilitate humani cordis. Cap. X.

Qui manet in me et ego in eo: hic fert fructū multū. **C**ogitationes & affectiones hoīm varie sunt & instabiles. **S**unt oēs & impure q̄ de deo non sunt. **C**or hūanū cupidū nimis & insatiabile: q̄ malum est tibi & amarū relinquere deū tuū. **C**ur multa inania cogitas: q̄ te p̄fecte p̄solari nequeit nec plene satiare? **Q**uid igit facies: q̄ te vertes vt bene habeas? **R**euertere cito ad cor tuū: vide in quātis offendisti: cura emendare q̄ deliquisti. **P**repara deo domū mētis custodi te ab irruētibus imaginibus & curis externis: vt replicaris cōsolatione sc̄i sp̄s. **C**ui sepius foris euagat: raro inde meliorat. **O**īa ad nihilū tēdūt: q̄ foris nitida apparent. **N**ec videntes satiāt vita. nec audita implēt corda: & nisi oīa referā ad laudē creatoris inanis est oīs visio vidētis. **H**inc sanctus dauid cum cithara: laudes canit deo in ethera. delectasti me dñe in factura tua: et in opibus manuū tuarū exultabo. **N**emo stabilis in bono creato: s̄ tū in deo solo sumo bono. **S**ta in veritate: & veritas liberabit te de oī mēdatio ziniqtate: de tua p̄sona fabulata. **O**īa q̄ de p̄mo male fingunt: reuertent in caput obloquētis. **F**ps veritas ē: & q̄ sequit x̄m amato: est veritatis. & oīs virtus. **Q**ui deserit veritatē p̄pter lucrū tpale vel honorē: p̄dit fidē & virtutis decorē. **D**eus veritas est: & mēdaces nō sinit diu latere. **M**alus ad tps se fingere p̄t: s̄ finaliter veridicus p̄ua lebit: & fictus cōfundet vbi nō estimat. **N**oli aliq̄ cogitare nec desiderare nisi q̄ recta sunt & deo maxime placēt: hec enī sunt virtutes & bona opa: ad honorē dei facta. **M**ane in veritate & charitate: & eris acceptus deo & angelis & hoibus. **N**ec timeas. **M**alus p̄t auferre aliq̄ transitoria: s̄ deus reddet paciēti multo maiora & eterna. **S**i vis h̄e pacē & bonaz p̄sciam: serua hūilitatē paciētiā & obediētiā. **N**ullus hostis peior tibi: q̄ tūpse tibi grauitē cōmouit. **S**i enī p̄prios defectus caute cōsideras: alio: n̄ facta parū ponderabis. **D**efiducia in deo hūda tpe angustie. **Ca. XI**

Pera in dño: et fac bonitatem. **U**el/ mo vane exultet de bonis t̄palibus: nemo de suis amicis & cognatis n̄

est sapia diuina querere bona sempiterna: et despiciere oīa trāstoria. **S**i q̄s a te aperit docteri: viā hūilitatis ei ofide & exemplo p̄cede. **U**el⁹ hūilis nescit inflamari: spernit laudari inemptus auget: iesus cito ignoscit.

De instabilitate humani cordis. Cap. X.

Qui manet in me et ego in eo: hic fert fructū multū. **C**ogitationes & affectiones hoīm varie sunt & instabiles. **S**unt oēs & impure q̄ de deo non sunt. **C**or hūanū cupidū nimis & insatiabile: q̄ malum est tibi & amarū relinquere deū tuū. **C**ur multa inania cogitas: q̄ te p̄fecte p̄solari nequeit nec plene satiare? **Q**uid igit facies: q̄ te vertes vt bene habeas? **R**euertere cito ad cor tuū: vide in quātis offendisti: cura emendare q̄ deliquisti. **P**repara deo domū mētis custodi te ab irruētibus imaginibus & curis externis: vt replicaris cōsolatione sc̄i sp̄s. **C**ui sepius foris euagat: raro inde meliorat. **O**īa ad nihilū tēdūt: q̄ foris nitida apparent. **N**ec videntes satiāt vita. nec audita implēt corda: & nisi oīa referā ad laudē creatoris inanis est oīs visio vidētis. **H**inc sanctus dauid cum cithara: laudes canit deo in ethera. delectasti me dñe in factura tua: et in opibus manuū tuarū exultabo. **N**emo stabilis in bono creato: s̄ tū in deo solo sumo bono. **S**ta in veritate: & veritas liberabit te de oī mēdatio ziniqtate: de tua p̄sona fabulata. **O**īa q̄ de p̄mo male fingunt: reuertent in caput obloquētis. **F**ps veritas ē: & q̄ sequit x̄m amato: est veritatis. & oīs virtus. **Q**ui deserit veritatē p̄pter lucrū tpale vel honorē: p̄dit fidē & virtutis decorē. **D**eus veritas est: & mēdaces nō sinit diu latere. **M**alus ad tps se fingere p̄t: s̄ finaliter veridicus p̄ua lebit: & fictus cōfundet vbi nō estimat. **N**oli aliq̄ cogitare nec desiderare nisi q̄ recta sunt & deo maxime placēt: hec enī sunt virtutes & bona opa: ad honorē dei facta. **M**ane in veritate & charitate: & eris acceptus deo & angelis & hoibus. **N**ec timeas. **M**alus p̄t auferre aliq̄ transitoria: s̄ deus reddet paciēti multo maiora & eterna. **S**i vis h̄e pacē & bonaz p̄sciam: serua hūilitatē paciētiā & obediētiā. **N**ullus hostis peior tibi: q̄ tūpse tibi grauitē cōmouit. **S**i enī p̄prios defectus caute cōsideras: alio: n̄ facta parū ponderabis. **D**efiducia in deo hūda tpe angustie. **Ca. XI**

Pera in dño: et fac bonitatem. **U**el/ mo vane exultet de bonis t̄palibus: nemo de suis amicis & cognatis n̄

De virtute orationis & virtute sacre lectionis. Cap. XII.

In intermissione orate. **Q**uare & Quia vbiq̄ sunt tribulationes & tentationes: vbiq̄ insidie & inmissiones p̄ angelos malos. **R**aro audiūt bona noua vbiq̄ insurgūt plia multa: intus timores. foris pugne: nulla dies sine labore: nulla hora absq̄ mortis horrore. **S**ūt aut iusto de iudicio bella & incendia p̄pter hominum peccata: et vt electi excitentur flagellis ad celestia

querenda. Ideoq; continua oratio summe est necessaria contra omnia mundi pericula: tanq; fortis lorica: contra hostium iacula. qui non orat non pugnat: et qui non pugnat et resistit: cito vincit et coronam perdit. Sed quis potest semper orare et pugnare? Omnia potest qui deum inuocat: et in eo confidit. Nam prope est deus omnibus inuocantibus cum in veritate. Si non potest semper ore clamare: ora spiritu et mente: ora desiderio et pia intentione. Iuge sacrificium in ara cordis: est bona voluntas semper bene agendi et semper deo seruiendi. Semper enim orat: qui semper bene facit. Qui de peccatis malis dolet et pro futuris bonis gemit: orare non desinit. Dic cum scio dauid in psalmo. Domine ante te omne desiderium meum: et gemitus meus a te non est absconditus.

Ualde utilis est sermo dei: et sacra lectio ad recolligendum animum pro diuersa distractum: aut aliqua passione grauatum. Lectio ostendit rectam viam viuendi: exempla puocant ad imitandum. oratio impetrat gratiam: ad proficiendum. Bona est lectio de deo: melior oratio ad deum: optima operatio propter deum. Beatus qui omnia verba et facta sua ordinat ad laudem dei sicut in beatitudinis fine: ut sit deus omnia in omnibus et super omnia benedictus et laudatus in secula.

Quod potest dici religiosus et efficit deuotus quem dilectat magis fabulari quam legere et orare? Qui libenter vana audit et leuia profert: uel in proprio animam suam vendit. In omni tribulatione et tentatione ad orationem recurrit: sicut ad portum ante tutum. diuinum implorando auxilium. Quanto citius tanto melius: quanto tardius tanto perius. Quanto sepius tanto utilius: quanto seruientius tanto deo acceptius. Pius et misericors deus uult rogari: causas dat orandi: spem promittit exaudiendi dicens. Petite: et dabit vobis. hortatur verbis. puocat exemplis: minatur virgis. blanditur donis: castitat aduersis. letificat prosperis: et sic fit vespere et mane dies unus. Sepe etiam dat deus experimentum in terne suauitatis deuote orantibus secreta manentibus et libenter tacentibus: quod denegat fabulantibus et foris vagantibus.

Qui vult bona noua audire: audiat christum loquentem de regno dei. de iudicio futuro: de celestium hierum: de felicitate ciuium supernorum: de ordinibus et choris angelorum letantium in secula seculorum. **A**udiat prophetas misteria christi nuntiantes: et prophetarum penam intonantes. **A**udiat apostolos et euangelistas: opera et miracula christi aperte narrantes. **A**udiat doctores et alios magistros pulcre sermocinantes clare

exponentes: moribus vitam ornantes: hereses et errores confutantes. **L**apiat quilibet quod sibi deseruit et placet: non spernat simplicia: nec reprehendat que non intelligit alta. **S**tultum est enim reprehendere sapientes: iniquum iudicare diuinos et sanctos. **S**tude primo humiliter discere et parua implere: et deus dabit tibi maiora si utile fuerit citius intelligere. **S**criptum est enim. **S**cienti bonum et non facienti peccatum est illi. **Q**ui multa scit et legit. si non facit que nouit et didicit: vacuus de bona mensa recedit. **Q**ui raro orat et parum lahorat: diu frigidus et pauper remanebit. **Q**ui contra vicia disputat et viciis non resistit: bona semina inter spinas iactat. **P**aruum fructum de multis verbis colligit: qui orando cor a prauis cogitationibus non premunet. **F**elix anima que ab omni impunitate irruente stricte se custodit: nec patitur quid morari in abdito cordis quod oculus dei latenter offendat. **H**umilis confessio peccatorum: purgatio est omnium viciarum in corde humili et contrito ante deum. **D**euotus delectatur in precibus: studiosus in libris: virtuosus in virtutibus: superbus in honoribus. humilis in despectibus. diues in precibus. auarus in pecunijs: mendicus in elemosinis. gulosus in cibis et potibus: ociosus in fabulis. sobrius in abstinentia: sapiens in sapientia. bonus monachus in ordinis disciplina: super omnia autem delectatur et letificatur amor dei et bona conscientia. **S**i vis vincere anime tue nequissimos hostes: fuge tace quiesce: ora ieiuna stude labora. **S**anctus cogitat sancta: loquitur vera. operatur recta spernit presentia. contemplatur eterna. **H**umilis audit consilia. prudens cauet pericula: patiens pie fert sibi molesta: diligens non negligit opera sua. **Q**ui parua non cauet: ad peiora corruet. **T**epidus de mane raro seruecit in vespere. qui cito abiicit a se torporem et arripit laborem: gaudium sibi acquirit et magnam honorem. **E**t si non ab hominibus certe a deo quod est omnibus amplius optatum et preteritum. **N**am ipse merces omnium bonorum laborum. sudorum et dolorum: propeque corona sanctorum. **O**ciosus non satiat fabulis: virtuosus etiam abstinet a licitis. **I**lle beue stat et recte ambulat: qui in humilitate se fundat et omnes mundi honores pro nihilo taxat. **I**lle optime sapit et sapienter agit: qui soli deo placere studet. exteriora fugit: interna querit: celestia appetit. terrena omnia fastidit. se despicit et amorem dei omnibus bonis semper proponit.

De laude charitatis et fructibus eius. C. XIII

Omnia vestra in charitate fiant. **H**obilis virtus est charitas: que omnibus virtutibus supereminet et scientijs et donis hoc deum amplectitur. angelos sociat hominibus et de filiis hominum efficit filios dei et amicos sanctorum. **H**ec christum fecit nasci de virgine: et crucifigi pro humana salute. **H**ec animam a peccato purificat: et ad amandum deum toto corde toto affectu toto intellectu sursum trahit: ac miramulcedine replet et accendit. **H**ec de peccatis bus facit iustos. de seruis liberos: de hostibus amicos. de peregrinis ciues. de ignotis familiaris. de vagis stabiles: de superbis humiles de pueris mites: de tepidis seruidos. de tristibus letos: de tenacibus largos. de terrenis celestes: et de indoctis sapientes. **H**ec omnia operatur charitas diffusa in credentium cordibus: pro spiritu sancto datum eis de celis. **H**ec alas habet latissimas et longas: volat super cherubim et seraphim: et super omnes choros angelorum. **C**oniuugit summa in sumis: transit pro media. redit ad summa: unum efficit de multis: letificat omnes et singulos. non in seipsis vane gloriatur: sed in diuino amore super se extendentes. **C**haritas arcuit celum et terrena mare et arida: et omnia que videt et audit in creaturis: ad laudem et gloriam refert creatoris. **N**on enim est aliquid tam paruum et vile in rerum naturis: in quibus non luceat bonitas entis. opus artificis. potentia creatis. sapientia disponentis: et prouidentia omnia rectissime gubernantis. **H**ec consideratio facit animam deuotam deum laudare: omni loco a tempore dicere. exultare et iubilare. **P**er hanc animus ardescit intus. et sicut cera liquefit a facie ignis: nescit modum tenere: sed super omnia celi luminaria volitat: ut unicum dilectum suum et omnium rerum conditorem omnibus presentem inueniat: quatenus in eo felicissime gaudeat et se cure quiescat. **Q**uod iocunde et proptine illi est: cui adherere deo et secrete frui datum est. **S**i parum mihi gustare liceat: quod angelis clare patet. et finem non habet. **S**ed ad actiuam vitam redeundum: et contra tentationes quotidianas fortiter pro virtute charitatis plandum. **S**epe enim post magnam consolationem sequitur grauis desolatio. aut importuna tentatio vel corporis lesio: aut hominum vexatio. aut amicum subtractio: aut hostium inuasio. aut mentis conturbatio: aut derisio paruulorum. aut increpatio maiorum: aut dura correctio platorum. **D**ia hec contingunt ad humiliandum cordis nostri superbiam: ad copatiendum infirmis tri-

bulatis et tentatis. **N**on ergo confidamus in nobis. nec alta sapiamus: nec comoda nisa queramus: sed in omnibus humiliemus nos. subiecti deo. et oi humane creature propter deum in vera charitate. **P**er charitatem venit deus in mundum: pro charitate rediit hominem ad celum. **P**er charitatem christus descendit ad hominem peccatorem: pro charitate et crucis ignominiam ascendit ad patris dexteram: et dedit hominum maximam honorem. **C**haritas nunquam est ociosa: operatur enim magna et sublimia: inclinat se etiam libenter ad humilia et abiecta. **I**psa proficit diligenter honesta: delectatur vltima sibi iniungi ex obedientia. **N**on abhorret tangere infirmorum vulnera: lauare pedes. sterne relectulos: purgare vestes. tergere fordes. **I**psa patienter fert aspera: letatur inter opprobria. **S**icut ignis consumit ligna. sic charitas vicia extinguit. **C**or mundat pro contritionem: lauat pro confessionem: abstergit pro orationem: illuminat pro sacram lectionem: accendit pro deuotam meditationem: colligit pro secretam habitationem. coniungit animam deo pro feruentem amorem. **C**haritas excitat omnia hominis ad laudandum deum: manus ad operandum. pedes ad ambulandum. oculos ad contemplandum. memoria ad recordandum. exteriora membra ad seruendum. interiora dona ad amandum deum super omnia bona in celo et in terra. **I**psa charitas in humili anima delet mala preterita. munit contra futura: instruit de presentibus. liberat de multis dubijs: prohibet a curiosis. amputat superflua: arguit falsa. odit turpia. mitigat dura: illuminat obscura. aperit oranti celi secreta: ordinat omnia intus et extra. **C**haritas est bona voluntas in anima sancta que non desistit recta operari: quous debilitas vel necessitas quandoque non permittit agere bonum quod preterit. **Q**uod felix munda anima cui deus est omnia: que propter deum nihil sentit iocundum nec preciosum: sed cuncta amara ei videntur et onerosa. **T**alem deus requirit talem diligit: que se et omnia propter eius amorem spernit et relinquit: fortiter certat. et cor suum in puritate custodit. **L**ito et libere ad deum anima pura pergit: et super omnia mundi condita euolat: que in terris nihil comodi nec honoris concupiscit. **C**haritas christi omnia vincula mundi soluit: omnia onera leuia facit: et quecumque deo placere desiderat implere satagit. **U**nde cum christus orat et dicit. **P**ater non mea voluntas: sed tua scilicet et ubique fiat. **A**men.

De vigili cura et labore et tētatōes. **C. XIII**

Restitite dyabolo: et fugiet a vobis. Ubicūq; fuerit bonū hō occupat: cū deo orādo meditādo studēdo scribēdo. ibi assunt angeli sc̄i et gaudēdo: assunt et demones ip̄m tentādo et distrahēdo. Cū in cepis orare fugiūt demones q̄si ab igne sc̄i spūs: et cū volueris fabulari redeiūt oēs celeriter: ad agēdū rumores inanes. Si autē sup uenerit bonū plātū dissipabit mox oēs fabulantes: et arguet ocio vacātes: et bona opa negligētes. Adnecas q̄ i silētiō cogita de deo tuo p solatio habēdo: et liberaberis de tedio boni opis: te pseuerāte i bono incepto. Esto fidelis i modico: et lucraberis decē milia talēta in regno supno. Nō sis ociosus in secreto nec dyabolus i publico: et fugiet dyabolus victus a taciturno. Odit em̄ laborātē et tacētē: orātē et bona meditātē. Ubicūq; fueris solus vel cū alijs: oportet te certare vigilare et orare et tētatōes carnis et spūs. Lerta fortiter. ora feruent: labora diligētē: stude frequētē. tace libentē: sustine patiētē. Spera in dño sp̄: quātūcūq; fueris tribulat⁹ et desolatus vehēmētē. Qui seipm̄ in oī loco et tpe ponit ad patientiā: maiorē nūc habebit pacē et de aduersarijs victoriā: et in futuro cū electis clariorē glorie coronam obtinebit.

De fratno onere inuicē portādo. **Ca. XV.**

Alter alteri onera portate. Quidē oēs in xp̄o vnū sum⁹: ideo fraternā charitatē tenere debem⁹ in vinculo pacis: et i bono sp̄ concordare. Oēs xp̄i mēbra sum⁹. renati i baptisimo p gratiā spūs sc̄i passione xp̄i redēpti: sanguine xp̄i mūdanti: corpore xp̄i refecti. verbis xp̄i eruditi: miracul xp̄i confirmati. exēplis xp̄i edificati. Quid ergo alterutrū nocetis fr̄es mei? Qui aliū verbo vel facto ledit: xp̄m offendit. Ep̄s vindicabit: xp̄us puniet: nisi cito se emendauerit. Unū deū patrē habem⁹ in celis: oēs xp̄i fr̄es sum⁹. de quacūq; ciuitate vel patria hō cōgregati: aut quātālibet parētela nobili vel ignobili generati. Un⁹ de⁹ nos oēs creauit: vn⁹ pascit et gubernat: vn⁹ ad vni⁹ b̄itudinis finē nos vocauit et q̄tidie vocat: p voces foris: p p̄tritionē int⁹: q̄ se nob̄ videndū pmissit in p̄miū etnū i p̄spectu angeloz: cū vnanimī felicitate oīm ciuiū supnoz. Si q̄ a deo vnanimi vocati sum⁹ vno p̄cio redēpti. vno sp̄ oēs portati: studēam⁹ inuicē diligere et fuire. Si xp̄o placere cupim⁹ tūc p̄p̄ xp̄m inuicē onera n̄ra portem⁹: rex charitate p inuicē ore

mus: qz sic de⁹ i nob̄ ē et nos i do sum⁹. Quic qd̄ inspectōis et ineptitudinis videmus vel audim⁹: h̄ pie i bonū insp̄ari debem⁹: sic de nob̄ fieri optam⁹. **O** frat̄ amādē porta et portaberis: excusa et excusaberis. Cōpatere peccātū: et p̄p̄tiet tibi. Cōsolare lugētē: et cōsolaberis a gaudēte. Erige cadētē: et erigeris dño auxiliāte. Si feceris alteri sic fiet etia⁹ tibi: deo iuste iudicāte et vindicāte. Nō mireris nec indigneris si cadit hō fragilis i m̄do: qz angelus cecidit i celo: et adā i paradiso victus a modico pomō. Sepe valde pua res est vñ hō valde grauiter tētat⁹ i seipso: vñ etiā verax ab alio. Hoc de⁹ iuste p̄mittit p̄tingere: vt vere ratiō cognoscas qz si nō potes pua vincere: nō poteris grauiora supare. **E**sto benign⁹ in frat̄e tentatū: et ora p̄ tribulato sicut p̄ te metip̄o. Bonū tuū bonū meū p̄ gratulatio nē: et malū tuū malū meū p̄ passio nē. Nam oēs fragiles hoies sum⁹: idcirco p̄ iuicē ora re ex charitate tenemur. Nemo alteri ip̄rope rare p̄ defectū suū se neglecto qz si q̄s aliquē defectuosū despiciat: q̄si cec⁹ cecū illudit: et surdus surdo maledicit: et stult⁹ stultū deridit. Tace de alio tibi nō p̄missio male loq̄: s̄ teip̄sū magis respice et corrige qd̄ forfecisti. Si recte iudicas et p̄ximū emēdare intēdis: a te ip̄so incipe. Et tūc p̄cede nō p̄mote: s̄ mode ste et discrete. Si diligis me sincere et fratne: p̄patere mihi sicut tibi: et ora p̄ me. Qui aliū corripit et p̄ eo nō orat nec p̄dolet: crudelis ē hostis nō medic⁹ pius s̄ onerosus fabulator. Qui p̄ alio sic p̄ seipso orat: duplex bonū facit. Pro q̄s plus habet de bono fratne charitatis: tāto libēt⁹ p̄ eo orat vt p̄fecti⁹ se emēdet et oculos infirmoz nō offendat. Ideo ampl⁹ cōtristat si audire noluerit: et ammonēti indignat⁹. Quilibet est alteri aut rosa redolens aut spina pungens.

De amore xp̄i et odio mūdi. **Cap. XVI.**

Ancte in dilectōne mea. **C**lor xp̄i vox dulcis ad audiendū salubris oibus ad obediendū. Amor xp̄i iocunditas mentis. paradisus antiē: excludit mundum. vincit dyabolum: claudit infernū: aperit celū. Amor ch̄isti et mundi contrarij sūt: et nihil commune habent: nec simul commorari possunt. Amor ch̄isti currus helye ascēdens in celum: amor mūdi quadriga dyaboli trahēs ad infernum. Amor sui lesio sui: obliuio mundi inuentio celi. Plus nocet blandā locutio ficti amici: q̄ dura correptio hois iusti. Cogitatio dolosi fingit mēdāta: mēs iu

recte p̄cedit in causis. Non euadet scāda lum: qui alteri infert scādā. Rector et cogitor: oīm deus nō diu patit ouicūta suam errare et balare: s̄ aut baculo timoris ferēs reducat: aut amoris oculo intuens ad cōsciam reducit. **U**bi pax et concordia: ibi deus et oīa bona. **U**bi lis et discensio: ibi dyabolus et oīa mala. **U**bi humilitas: ibi sapiētia. **U**bi supbia: ibi radix malicie. **U**ince supbiā: et inuenies pacē magnā. **U**bi dura verba: ibi ledunt charitatis viscera. **U**bi solitudo et silētium: ibi quies monachoz. **U**bi labor et disciplina: ibi p̄fectus religiosoz. **U**bi risus et dissolutio: ibi fugit deuotiō. **O**ciosus et verbosus raro cōpunctus: raro a delicto purus vbi p̄mpra obediētia: ibi leta p̄sciētia. **U**bi fabulatio longa: ibi opis negligētia. **U**bi p̄pria exquisitio: ibi charitatis defectus. **U**bi doctrinā xp̄i viger: ibi salus aie crescit. **U**bi frat̄r cōcordia: ibi dulcis melodia. **U**bi mediocritas seruā: ibi virtus cōcordie diutius pseuerat. **U**bi discretio i corripēdo culpas alioz custodit: ibi nemo iuste cōqueri debet nec facile plātō indignari. **U**n̄ quidā. **O**m̄ibus adde modū: modus est pulcerrima virtus. **U**bi patiētia: ibi magna hostis victoria. **U**bi turbatio intrat: ibi pax cito de domo recedit. **C**laude oris ostium: et pondera verba tua ante q̄ loquaris. **U**bi fides et veritas: ibi pacis securitas. **U**bi dolus et neq̄cia: ibi stultitia cogitatio et ceca p̄udētia. **U**bi charitas: ibi spūs sc̄i. **U**bi leuis suspitio: ibi frequēs indignatio. **U**bi veritatis cognitio: ibi recti corde leticia. **U**bi ficta narratio: ibi sepe amici deceptio later. **U**bi hūilis cōfessio: ibi facillis venie impetratio. **U**bi terrena lapsa deficiunt: ibi diuina p̄fectio amplius est inuocāda. **U**nicūq; maliciose iniusta p̄cedit: ipse malū sine cōsequē. **P**ax multa b̄n̄ agēt: et ad patientiā se p̄parāt. **T**e impio in malo. et ficto in bono: qz nemini plus nocet iniqtas sua q̄ ipsa sibi. **U**bi duplicitas: ibi incōstātia et multa nequicia. **B̄n̄** simplicis et iusto sine dolo: qz deus cū eo: dirigēs oīa opa ei⁹ itinere recto. **Q**ui verbū suū male seruat: q̄s facile ei crederet. **Q**ui autē verbū suum in melius mutat: verbū veritatis nō infringit. **D**electabile est bona audire: s̄ laudabile magis ope exercere. **P**rima collatio: vite emendatio. **F**rius bone collatio: abstinerē a pctis: et proficere in virtutibus. **F**ructus deuote ofonis vnire cor suū cū deo in feruore sancti spūs. **I**lle deuote orat: qui oīa vana a se excludit.

Qui imaginē crucifixi sibi p̄ponit: dyaboli ca fantasmata cito repellit. **P**ulcra aie imaginatio. **P**assiois xp̄i iugis recordatio. **Q**ui sacra iesu vulnera q̄tidie pensat: mentis sue vulnera mitigat purgat et curat. **Q**ui oīa terrena tanq̄ lutū vilipēdit nec honores desiderat: cordis mūdicia acquirit: et ideo libere vacare pot. **I**lle deū summe laudat et honorat: q̄ seipm̄ p̄funde hūiliat: et defectus suos caute cōsiderat gemit⁹ plorat. **M**agnus clamor in auribus dei: vera p̄ritio cordis ex ore hūilis pctōis. **Q**uicq; boni facis: ad laudē dei facias. **Q**ui virtutes suas et alioz quibet opa bona simplr et integre pure et libere ad laudē et honore dei refert: totū deo ascribēdo. nil meritis suis nec virib⁹ attribūdo: s̄ ab oibus se spoliat et denudat: supbiā et inuidiā et vanā gloriā fundit⁹ calcat et necat. **E**terna nanq; gloria et honore se priuat: q̄ in se et nō in deo solo sūmo bono gaudet. **I**deo q̄ b̄ta vgo maria p̄ maximis donis sibi collatis in suo deuotissimo cāntico iubilās dicit. **E**xultauit spūs meus: in deo salutari meo. **Q**ui se aliqd̄ esse putat cū nihil sit: seipm̄ sed dicit ait ap̄ls paulus. **Q**ui in terciū celū rapus nō est ex h̄ elatus: s̄ q̄cqd̄ bonū fecit docuit et dictauit: s̄ totū fideliter deo attribuit dicēs. **G**ra dei sum id qd̄ sum.

De imitatioe sanctissime vite dñi nostri iesu xp̄i. **Cap. XVII.**

Quod vni de fratribus meis fecistis: mihi fecistis. **M**orate vba: signate misteria: imitāmini exēpla. **Q**ui fratri indigētī subuenit: iesū p̄ manū retinet. **Q**ui on⁹ sibi impositū patiētē sustinet: iesū et hūc crucifixū in humeris suis portat. **Q**ui fratri cōtristato solacio sū verbū rūdit: osculum amorosum ou iesu tribuit. **Q**ui alterius culpā plangit et p̄ eo veniā petit: pedes iesu lauat et extergit. **Q**ui irascentē ad pacē reformat: lectulū s̄io: idū iesu in ania portat. **Q**ui fratri in mēsa meliora q̄ sibi apponit: iesum charitatis dapib⁹ et fauo mellis pascit. **Q**ui bonas meditatioes de deo assumit: iesū i thalamū cordis sui introducit. **Q**ui fratri librum sacre lectōnis porrigit: vniū optimū ori iesu p̄pinat. **Q**ui ociosa vba loq̄ phibet: musca de mēsa iesu expellit. **Q**ui detractōes audire renuit et loq̄ntes inhonesta corripit: nigricanē de domo iesu baculo ferit et fugat. **Q**ui infra refectionē b̄n̄ et distincte legit: p̄uuiatē in mēsa iesu poclo celesti letificat et febrat: s̄ tētes. **Q**ui male legit laborē cibi minuit: et

sepe titubat: mappā iesu maculat immūdat. Qui mala alterius audit: multū inde dolet et gemit: sacra iesu vulnera tangit et pungit. Qui bona exēpla et virtutes de primo suo narrat: pulcros flores oculis iesu respicit. Qui verba iesu deuote legit et p̄dicat: in narribus audientium dulcia aromata spargit. Qui defectus alterius pie portat et excusat: misericordiam iesu cito impetrabit. Qui diffamiam alterius et scandalū primi occultat: nuda iesu membra vestibus tegit. Qui diuina miracula et humilia xpi opa sedule cogitat et suauiter minatur: mel et lac ex ore iesu accipit. Sic em̄ beatissima agnes dixit et fecit: q̄ etiā p̄ amore iesu sanguinē suū fudit. Qui p̄ debili et infirmo fratre legit aut cantat: ante cunabulum iesu cum angelis iocū de citharizat. Qui deuote orat et a delicatis cibis abstinet. et p̄ pijs rebus renūciat: cū scis magis tria p̄ciosā munera iesu manibus offert. Qui capite fratrum ac vestes lauat: cū sc̄to ioh̄e baptista iesum baptizat. Qui cellā suā custodit et tacet: cū iesu desertū intrat. Qui vicis resistit et corpus castigat: cum iesu ieiunat. Qui fratri salutare verbū dicit: cū iesu regnū dei p̄dicat. Qui p̄ infirmo et tentato fidelit̄ orat cū iesu lazariū visitat: et cum maria et martha plozat. Qui p̄ fidelibus defunctis missas celebrat et vigilias legit: cū iesu ad monumentum lazari transt̄. orās ut aīas a penis misericorditer liberet. Qui cum fratribus ad cōe refectoriū vadit ut sacra lectionē audiat: cū iesu et discipulis ei⁹ cenat: iesu bibit. Qui eloq̄a dei in mensa lecta in corde suo recodit: cum sc̄to ioh̄e ap̄lo supra pectus iesu in cena recūbit. Qui in aduersis humiliter et p̄mpte obediensum veraciter cū discipulis in montem oliueti sequitur: vbi traditus et captus fuit. Qui in tribulatione sua et tentatione instanter et feruēt̄ orat: cū iesu in agonia contra diabolum pugnat. Qui suū velle et nolle totaliter relinquit: cū iesu voluntatē p̄ris sui gratat̄er implet: et crucē in caluariā portat. Qui p̄ aduersarijs suis orat et peccatib⁹ libēt̄ indulget: cū iesu p̄ inimicis rogat ne male pereat: sed p̄uertant ad deū et viuant. Qui oibus q̄ sunt mūdi sp̄te renūciat et cuncta visibilia obliuioni tradit: cū iesu in cruce morit̄: et cum paulo in paradysum rapit̄. Qui cor suū mūdum et quietū seruat: iesum in syndone munda voluit: et in corde sepelit. Qui in seruino iesu vsq; in finē pseuerat: cū iesu in sepulcro suauiter dormiet et requiescet. Qui beate vir

gini marie in doloribus suis cōpanit̄ hic iterū ab ea in angustijs suis cū pio filio suo iesu cōsolari mereat. Qui oīa verba et gesta iesu mente recolit et dente cōterit dulces aromatum species illi p̄parat: q̄ ad solaciū aīe tristis optime valent. Qui de b̄ficijs sibi collatis hūiliter et deuote gr̄as agit cū maria magdalena ad monumentū iesu cū aromatis veniit. Qui post cōtritionē et cōfessionē peccatū firmiter se emēdare p̄ponit: cum iesu a morte culpe refurgit. Qui torpore mentis abiicit: nouū seruoze arripit: nouū pascha in spū cum iesu celebrat: zalleluia cū eo in choro iubilās cantat. Qui oīa seculi gaudia spernit picula fugit. religiosam vitam querit et acceptat: cū iesu et discipulis eius cenaculū clausus intrat: ut in secreto liberius deo seruiat purius uiuat: et sp̄sctm̄ plenius accipiat. Qui oīa tp̄alia negligit et in meditatione sc̄tā ad celestia totus inardescit: cū iesu ad celos p̄git et ascendit. Beata aīa cui xps viuere est: et mori cum xpo lucrū. Oportet q̄ sibi p̄ moriat̄: q̄ xpo viuere desiderat. Oportet q̄ oīa caduca relinquat: cui xps s̄ape et dulcescere debet. Labor est in relinquēdo: dolor in moriēdo sed eterna salus et vita cū xpo feliciter regnādo. Quā hoc erit ut solus deus mihi totus sit: et ego illi totus intentus et vnitus. Quid em̄ aīa fidelis nō est deo vnita in gloria: nō p̄t plene esse beata. Sequere ergo xpm̄ passibus amoris in vita tua p̄ fidē charitate feruentē: ut dignus fias videre eū facie ad faciem angelos beatificantes. Ad quā intrandā nos oēs p̄ducere dignē iesus xps post mortem: qui p̄ oibus nobis amarā puluit crucē.

De eterna laude dei. Caplm̄. XVIII.

Semp̄ laus eius i ore meo. **D**ulcis vox in auribus deuotoz: s̄ dulcis or in p̄ntia dei et sc̄toz angeloz. Si oīa organa musicorū canerēt et laudē dei nō resonarēt: in vanū p̄pararēt: nec aīam sanctā recreant neq; satiarēt. Oportet eū q̄ deus et honor eius sit causa canēdi et oīs vanitas sit exclusa: si laus debet esse deo grata et accepta. Si intētio tua fuerit pura: tūc poteris exultare in vera cordis leticia cū maria. Dulcis simphonia in celo et in terra: laudare deū puro corde et consona voce cū oī creatura: p̄ sua immēsa bonitate et excellenti magnificētia. Delectabile opus laudare deū oī tpe diligere creatorem celi et terre: honorare maxime eterne vite largitorē. Siquidē sanctoz angeloz vita honor et gloria laudare

deū totis p̄cordijs: et nunq̄ a laude cessare: q̄ nūq̄ p̄t fatigari nec inaniter gloriari. Hoc etiā agunt sc̄toz anie i celesti patria: liberare de vinculis corp̄is. de laqueis sathane. ab oī tentatione ei⁹ secure: et iā deo vnite in p̄fecta charitate et p̄henni leticia. et ineffabili b̄ritudine replete. Recogitāt mō libere cum maxima dulcedine: in quāta fuerūt tribulationē et amaritudine: et quāta euaserūt pericula et tētamenta. hui⁹ miseria vite Tersa sunt eis oīa lamēta in cātica leticie: et dura verbera in augmēta pulchrioris corone. **U**q̄ beata illa p̄ria vbi pacata sunt oīa: tristitia nulla. oīa iocūda diuina laude et dulci iubilo plena. Benedic ergo et tu aīa fidelis dñm de celis: lauda deū tuū syon grauata p̄dere carnis. Inuoca iesum in loco certaminis: ut assit tibi a dextris tuis et sinistris cū āgelis sanctis. Ora ne preualeat p̄tra te demonū impetus: ne decipiat te mollicies carnis: nec frangat te rigor ordinis. neq; labor corp̄is. Suscipe p̄ xpi amore onus sc̄tē crucis: q̄ aperit tibi portā regni celestis. Quid amplius cupis? **U**ia regia vendi ad xpm̄ est vincere p̄p̄tā voluntatem: sustinere defectū: nō q̄rere carnis cōmodum. **H**abebis certe eternā requiē p̄ paruo labore eternū honorē p̄ humili statu et infimo loco. **S**it ergo semp̄ laus dei in ore tuo in p̄speris et aduersis: multū eū in hoc potes p̄mereri si plene te resignaueris ad voluntatem dei. **Q**uicquid grauitatis tibi occurrerit interi⁹ aut exteri⁹: hoc accipe pie et gratiose de manu benignissimi creatoris: q̄ curā gerit de oibus nobis pusillis et magnis. **Q**ui te fecit ad ymaginē suā: nō relinquet te in necessitatib⁹ tuis p̄pter imensā bonitatē suam. **A**peri ergo os tuū in laudē dei oīpotētis: cui⁹ p̄uidētia regunt oīa in celo et in terra. in mari et in oibus abyssis. **L**auda creatorē tuū q̄ te fecit hoīem et nō bestia: et si te muscā fecisset: ad buclaudādus esset et b̄n fecisset. **N**ō p̄t leo gloriari de fortitudine sua p̄tra muscā et culicem: q̄ si leo p̄t altius clamare: nō t̄n p̄t tā alte sicut musca volare. **N**e ergo sit cōtentio inter magnū et parū inter diuitē et pauperē: inē forte et debilit̄. inter sapiētē et simplicē. inē regentē et seruiētē: om̄s p̄ter laudem dñm deū n̄m: qui creauit oēm creaturā mira pulchritudine et varietate ad laudem noīs sui et gl̄iam: et hoīm vtilitatē largiter et apte demōstrandā. **L**auda aīa fidelis redēptorē tuū q̄ te redemit de manu eterne mortis p̄ passionē sue b̄ndicte crucis. **C**ui digne regratiari

nō poteris: etiā si miles pro ipso mori et crucifigi posses. **L**auda p̄ceptorē tuū: q̄ te a multis piculis et pctis custodiuit. **L**auda b̄nfaCTORē tuū: q̄ tanta b̄nficia tibi tribuit: que vix enūterare sufficis. **E**cce adhuc quotidie noua dona tibi trāsmittit: et p̄ se etiā ad te in altari venit: in quo optimū donū qd̄ ipse est: et h̄z tibi ad cōmunicādū p̄bet. **N**il aliud p̄ bis a te requirit et tā gratū habet: nisi ut ipsum pure et intime p̄p̄ se ipsum ames et laudes. **C**ū fueris letus et b̄n tibi successerit: lauda et gr̄as age: q̄ pius dñs te cōsolari dignatus est ne in via deficias. **N**ā totiens panē de celo tibi ad refocillandū sp̄s tuū mittit: quoties verbū dei audis et legis: ac de incarnatōe et passione xpi deuote meditaris. **C**ū fueris tristis aut debilis: lauda et gr̄as age: q̄ deus te visitat p̄barz purgat: ne supbias et de te p̄sumas. **A**fflictio enī corp̄is: sepe est reductio ad cōpunctionē cordis. **C**ū fueris sanus et fortis: lauda et gr̄as age: q̄ deus dedit tibi vires ut labores et alij seruias: et tēps nūq̄ ociose expēdas. **C**ū fueris i orto vel i pomerio vidēs diuersas species et arbores. flores et rosas. pira poma. herbarū vires et lilia odorifera: lauda et gr̄as age: q̄ ostidit tibi deus multa mirabilia opa sua. in terra germinātia: q̄ oī anno renouat mira potētia ac sapia sua. p̄ magna sua bonitate. et hoīm vtilitate. **I**n oī ergo loco et tpe lauda deū et gr̄as age: q̄ plena ē oīs terra maiestate eius. et sup celos gloria eius. **L**auda deū cū oibus sc̄tis in terris: quē laudant oēs angeli in celis. **S**i laudas angelis assimilaris: si nō laudas ingratus es et peior bestijs. **E**cce volucres celi cantāt. pisces narrant. canes latrāt. pecora clamant: et omnia elemēta ad laudem dei se mouent: et magnificētia creatoris sui naturalibus motibus demōstrant. **I**n cunctis ergo que agis habedecum pre oculis tuis: caue offensas. gratias age pro beneficijs impensis et in fine cuiuslibet operis tui cordetenus regratiādo deo sic cōclude. **D**eo gratias. deo laus: nunc et in eternum. **O**mnis spiritus laudet dñm. **A**mē.

Explicit Ortulus rosarum.

Incipit prologus in librum qui dicitur valis liliozum.

Libellus nabit sicut lilium: et florebit in eternum ante dominum. Ille libellus potest nominari vallis lilioz: ad distinctionem alterius precedens: quod ornatus rosarum intulatur. Quia sicut ille tractat de multis virtutibus tamquam de rubeis rosis in orculo iesu natis: sic iste loquitur de multis virtutibus tamquam de candidis lilijis in valle humilitatis a domino iesu plantatis: et spiritu sancti intima aspersione dulciter irrigatis. Nam testate beato gregorio quod sine humilitate virtutes congregat: in ventum pulverem portat. De his quod lilijis loquitur etiam sponsa christi humilis et devota anima ad iesum sponsum suum in canticis canticorum: ore cantans et corde iubilans de visitatione sua et donis eius. Dilectus meus inquit mihi et ego illi: qui passus inter lilia. Et iterum. Dilectus meus candidus et rubicundus: in terybera mea commorabitur. Cui laus honor et gloria in secula seculorum. Amen.

Explicit prologus.

Incipiunt Capitula libri sequentis Qui dicitur vallis lilioz.

- De triplici statu humane vite. Cap. I.
- De laude dei in paupertate. Cap. II.
- De probatione devotoz per tria. Cap. III.
- De vero amatore dei. Cap. IIII.
- De gratitudine anime pro bono. Cap. V.
- De conformitate anime devote cum cruce / furo. Cap. VI.
- De solatione anime pure cum deo. Cap. VII.
- De pace cordis et quiete in deo. Cap. VIII.
- De recollectione cordis cum deo. Cap. IX.
- De vigilatoe oratione et tetatione. Ca. X.
- De timore eterne pene et vicia carnis. Ca. XI.
- De memoria dominice passionis. Cap. XII.
- De invocatione sancti nominis iesu et beate marie. Cap. XIII.
- De forti certamine et vicia. Ca. XIII.
- De stabilitate in loco et in ordine. Cap. XV.
- De divino solacio in tribulatione. Cap. XVI.
- De custodia conscientie. Cap. XVII.
- De solitudine et silentio. Ca. XVIII.
- De refugio pauperis ad deum adiutorem suum. Cap. XIX.
- De paupere et infirmo lazaro. Cap. XX.
- De claro intellectu sacre scripture. Cap. XXI.
- De magnis meritis patris pro christo. Cap. XXII.
- De bonis moribus humilis modici. Ca. XXIII.
- De provida locutione et fraterna compassioe. Ca. XXIII.

- De incerta hora mortis. Cap. XXV.
- De eterna laude dei. Ca. XXVI.
- De laude sanctorum angelorum. Ca. XXVII.
- Oratio devoti amatoris dei. Ca. XXVIII.
- De unione cordis cum deo humiliter. Ca. XXIX.
- De vera pace in solo deo. Cap. XXX.
- De recta intentione ad deum. Ca. XXXI.
- Oratio humiliter et tristi spiritus. Ca. XXXII.
- De bona societate cum iesu et sanctis eius. Ca. XXXIII.
- De summo bono et ultimo fine in solo deo. Ca. XXXIII.

Explicunt capitula.

Incipit vallis lilioz. Ad laudem dei pro solacio tribulatoz. De triplici statu vite humane. Cap. I.

Hic flos est pius et lilium puallium. Hec est vox christi ad sanctam ecclesiam in generali: et ad quamlibet animam devotam in spirituali. Christus enim est speciosus sponsum sancte ecclesie et caput omnium

fideliu: flos omnium virtutum. et lilium convallium. amator humilitatis et castitatis. Qui ergo vult christo servire et celesti sponso placere: studeat vicia sua vincere. lilia virtutum colligere oculum vitare: libenter studere. libros scribere manibus operari quod utile est: frequenter orare et deo intime vacare: tumultus fugere. secretum diligere: et de alienis rebus et sibi nocivis tacere. habitus nanque exteriorum parum valet sine interiore virtute coram deo. Uas est foris ornatum: sed intus vacuum. Sicut ex bono vase vini bonus odor procedit: sic ex bono corde religiose bona opera et sancta opera procedunt ad laudem dei et utilitatem proximi. Attende ergo frater statum tuum in quo stas et coram hominibus ambulas: ut deo digne placeas studeas: et alios factis et moribus sanctis edifices. Totum enim in te redundabit quicquid boni feceris: et quicquid mali coram deo commiseris. Quando ergo comedis et bibis. dormis et quiescis. et ubicumque volueris pro libitu tuo transis: tunc facis opera carnis et assimilaris bestiis terrenis que discurrunt comedunt et bibunt: et replent ventre suum donec saturentur. Et si quod eis resistit illum stimulant combus et vnguis terrent vultibus. et mordent dentibus. et clamant vocibus horrendis. Tales sunt carnales homines. gulosi avari. superbi iracundi

litigiosi: spiritus dei non habentes sed passiones suas sequentes. Sed quando vigilas et oras legis et cantas psalmos et hymnos de deo et sanctis eius: vel quando ieiunas et abstinens a viciis et primo servus: aut pro peccatis tuis doles gemis et ploras. confiteris et veniam petis: tunc facis opera spiritus sancti et secundum spiritum ambulas et religiose vite ordinem servas. Tunc etiam sancti angelis assimilaris in celis: qui semper deum laudant et cantant et benedicunt: et nunquam faciem suam ab eo avertunt. Quando vero superbis irasceris detrahis. murmuras. fallis mentiris. alios perturbas. et de malis eorum gaudes et de bonis tristaris: aut quando proximum despicias. et commodum tuum in omnibus queris: tunc diaboli sequeris et demonibus assimilaris per malitiam et vitia que committis. Nam ipsi passiones suas et nequitias sequuntur quantum possunt et audent facere: et in malis delectantur quia boni non sunt et alios seducere et pervertere nituntur. Vita ergo iustorum angelis similis: vita carnalium bestiis equalis: vite superbiorum demonibus comparatur. Cave servus dei ne laqueis eorum inuoluaris: et in iudicio ab eis accuseris et confundaris.

De laude dei in paupertate. Cap. II.

Puper et inops laudabit nomen tuum domine. Quando sentis te aridum frigidum et triste in oratione meditanda bona de deo non debes propterea desperare nec desistere iesum humiliter invocare: sed in paupertate spiritualis tui dei lauda et gratias age: et istum versiculum pro consolatione libenter lege. Pauper et inops laudabit nomen tuum domine. multi enim sancti et devoti fuerunt etiam quandoque aridi et per longum tempus a deo derelicti: ut discerent patientiam et alij compatiri. per doloris et inopie experientiam: et non presumerent nimis de seipsis in tempore devotionis et iubilationis. Lege etiam versum istum sequentem cum propheta in psalmo. Ego autem medicus sum et pauper: et dominus sollicitus est mei. In domino confido: quia ipse virtus et salus mea Verum est: nam omne bonum a deo. Noli ergo presumere cum letus fueris: nec te deicere tristitia gravatus: sed sicut domino placuerit in oculis suis: sic esto contentus in omnibus. Nil enim boni habes a teipso sed totum est a deo. Cum gratia devotiois daretur: sol de celo lucet. et anima illuminatur et quasi in divitiis exultat. Sed miser deciperis: si presumis et inflaris. Cum vero occulte subtrahis gratiam et ab ingrato tollis: tunc vero pauper es et infirmus: et parum potes

uslinere. et tede orare. Sed hoc pro beneficio accipe. quod deus te pauperem facit et humiliat cum electis suis: et percunt dorsum tuum filioz virga pro excessibus tuis occultis et negligentibus multis quondianis: ut tibi ipsi vilescas et non quod alte de te sapias: sicut consilium sanctus paulus ad romanos. Noli inquit altum sapere: sed time. Magnam lucrum anime. de se viliter sentiat: et de deo omne bonum funditus asseribere.

De probatione devotoz per tria. Cap. III.

Gaudete iusti in domino. In celo semper est gaudium: in inferno semper est luctus in mundo utriusque ad tempus: ad probationem homines bonos et malos. In estate sunt dies clariores: et in hyeme obscuriores. Sic est etiam cum anima devota. quando gratia dei venit et eam illuminat: tunc multa abscondita cognoscit et intelligit: cantat et iubilat cum magna devotione quam sentit. Sed in tempore tentationis cum subtrahis gratiam devotionis: tunc est in hyeme et frigore: in obscuritate intellectus et in pauore mentis. Tunc patientia est necessaria et deo magis accepta: et crescit virtutes per adversa: et augentur per patientiam eterna premia. Humiliat anima et purgat per flagella: confundit superbia: et evanescit vana gloria. Quod vivit anima in corpore exercet in utroque: pro profectu ampliore in christi amore. Magna ergo ars magna virtus est: bene vitare bonis et malis. Benedic ergo anima mea domino in omni tempore: lauda deum tuum syon die ac nocte: et erit merces tua magna utrobique coram deo in celo et in terra. et omnia seruentur tibi prospera et adversa: bona et mala leta et tristia. Unde apostolus paulus ait. Diligentibus deus omnia cooperantur in bonum: et nihil deerit timetibus eum. Beati qui in omnibus sequuntur voluntatem dei.

De vero amatore dei. Cap. IIII.

Diligite dominum omnes sancti eius pusilli et magni: quia pusillus et magnus ipse fecit. Verus amator dei amat pure deum. scilicet deum propter deum et propter se solum fruendum: et non propter lucrum ab ipso habendum. nec propter aliquid propter commodum nec solacium aut premium inde promerendum: sed totaliter et finaliter. propter suam infinitam bonitatem et supercellentem dignitatem. Ideo in laudem dei psalmista frequenter dicit et repetit. Non sitemini domino quoniam bonus: et hoc dicere dulce est amanti. Sed dicere. quoniam in eternum misericordia eius: dulcius sapit penitentem et dolentem de peccatis suis. Amen.

ergo desperet hō fragilis in malis: addit se/pe qm̄ in eternū mīa ei⁹. Ille aut̄ āplius pla/ cet deo: q̄ pfundius se hūiliat: z seruēt̄ ipm̄ amat. Bt̄is q̄ se viliorē oibus reputat: z ca/ uet om̄e qd̄ deo displicere cognoscit. Bt̄is qui p̄t̄ deū z b̄sp̄lacitū eius totū opus suū facit ex charitate cum pura int̄t̄ōe: et q̄cqd̄ boni cogitar: hoc ad dei honorē z laudē z glo/ riam integre refert. Beatus qui nil sibi reti/ net: s̄ totū deo libere reddit qd̄ a deo accepit

De gratitudine aīe p̄ oī bono. Cap. V.

Agnificate dñm̄ mecum: et exaltemus nomē eius in idipm̄. Ille magnifi/ ce deū laudat: q̄ de minimis etiā b̄n̄/ ficis gratias maximas agit: q̄ ille dat q̄ sup̄ oīa maxim⁹ ē. Nil tibi parū nec vile esse de/ bet qd̄ altissim⁹ tibi ex ḡa libere p̄stat. Non querit de⁹ nec exigit aliqd̄ magis q̄ vt grat̄ amē: z oīs offensa caueat: atq̄ gratitudo sp̄ z vbiq̄ ei reddat. Magnus corā deo ē: q̄ se et vera hūilitate spernit z subternit z oibus bonis z b̄n̄ficis idignū se iudicat: nec in aliq̄ bono vane exultat: nec laudes concupiscit. Adior: tū ille q̄ sicut iob p̄cussus cōtēpt⁹ cō/ uiciat⁹. depauperat⁹. neglectus. tēptat⁹. af/ flictus derisus. et cōfusus ḡas agit. letat̄ et b̄ndicit: z oīa grauamīa z exilia sibi cōtingē/ tia p̄ maximis lucris cōputat z p̄t̄ deū suū stinet: z conq̄ri cessat. Bt̄is q̄ v̄gā doloris sicut iob de manu dei pie accipit: z totalit̄ vo/ luntati diuine se offert z cōmittit. Bt̄is q̄ hoc sp̄ q̄rit z elegit qd̄ deo magis placet: z p̄ deli/ tijs vilia capit: z lesus letio: manet: z danū tē/ porale anime lucrū reputat. De cōformi/ tate aīe deuote cū crucifixo. Cap. VI.

Cum ipso suz in tribulatoe. Quid est hoc dñe: Expone mihi v̄bū istud qd̄ dixisti: ap̄ri sen suz hui⁹ v̄sicuti: p̄ solatio sui tui. Audi fili. An es in tribula/ tione z cordis merore: tūc es cū iesu in cruce z qm̄ iterū p̄solariis in deuotōe z delectariis in hymnis z canticis diuinis: tūc resurgis cū iesu in nouitate sp̄s: et q̄si a mortuis suscitariis de sepulchro alleluia lete canendo. Luz autē flexis genibus oras p̄o peccatis tuis et inti/ me doles et ploras: tūc duris ic̄tib⁹ as̄i portā celi pulsas. Cū v̄o oīa terrena iam negligis z sola celestia int̄ meditariis tunc cū iesu ad celi pergis z angelis sociaris. Esto ergo mi/ ris hūilis z patiens in oī euētū z infirmitate ir/ ruerite sup̄ te. p̄t̄ deū: et porta crucē tuā pa/ tienter cuz iesu moriēdo quotidie in cruce p̄ eterna salute tua: q̄ oīs afflictio carnis patie/

ter tolerata medicina est anie: z satisfactio p̄ p̄ctis. z spes future b̄titudinis z gl̄ie Amē.

De abulatoe aīe pure cū deo. Ca. VII.

Abulate dum lucē habetis. Ille ambulat cū deo in luce: qui nil cupit de hoc mūdo habere: s̄ habz cor: suū fixū ad deū in celo. Nā ibi est thesaur⁹ anie abscondit⁹ dñs iesus x̄ps: in quo oīa bona cō/ tinent. Semp miser est z eget q̄cqd̄ h̄z: q̄ deū amicū nō h̄z. Ille deū habet q̄ eū amat: z ser/ monē ei⁹ seruat. Ille verbū dei bene seruat: qui ociosum verbū nūq̄ p̄fert: qui ope osidit qd̄ ore p̄dicat: qui p̄p̄tā gloriā nō querit: sed oīa bona q̄ facit z in alijs videt: pure ad glo/ riam dei refert. Qui aut̄ sibi placet stulto pla/ cet: z deo displicet. Ideo in oibus bonis que agis z dicis deo placere studeas: vt amplio/ ra bona ab eo recipias. De bonis nature qd̄ gloriaris: cum scis mortalit̄ a vermib⁹ mor/ rodēdus: Audi senē iuuenis rebus te distra/ hentibus: q̄ requiem nō inuenies nisi ad cor tuū redcas: et deum super omnia bona ques/ ras et intime diligas.

De pace cordis z q̄ete in deū. Ca. VIII.

Pace factus est locus eius. Quis est in bona pace? Qui mitis est z hu/ milis corde. Quid vis scire de statu alioz qualiter scit cū eis: z teipsum negligis in multis? Ecce qui melius scit se hūiliare et pati p̄t̄ deum: hic meli⁹ est in pace. Huic om̄e onus sit leue: p̄t̄ deū quē habet i cor/ de. Bt̄is q̄ loquit̄ cū deo orando meditādo cātando legēdo: et de alienis necet q̄ sunt in mūdo. Ubicūq̄ es z trāsīs vel fugis: cogita/ tio tua tecū transit. Bona meditatio letificat mala contristat: ira p̄turbat. inuidia excecatur: odiū necat. Deuota lectio instruit: ofo accen/ dit: opatio verbū implet. Sermo sc̄t̄is cor/ da mudat: van⁹ maculat: ociosus sc̄dālizat: dur⁹ grauat: pius placat: moralis edificat: hi/ storialis fidē confirmat: celestis ad ethera le/ uat. Adūda ergo cor tuū ab oī militia: z etis in bona pace. Nō ē pax bona nisi in deo: cū virtuoso: q̄ oīa b̄n̄ agit p̄t̄ deū quē diligit. Hanc in silētio z sustine modicū. p̄t̄ deū z ipse liberabit te ab oī onere et inq̄etudine. Bt̄a vita et bona consciētia dant fidutiā ad deū in tribulatione z in morte: mala aut̄ con/ sciētia semp est in timore z in lite. Fraūdus cito cadit de vno malo in aliud peius. Pati/ ens et mitis de hoste facit amicū: z deū int̄e/ niet sibi sp̄ p̄p̄tū p̄t̄ pietatē erga peccatē.

De recollectōe cordis cū deo. Cap. IX.

De recollectōe cordis cū deo. Cap. IX.

Quoniam colligit mecum disp̄gat: ait dñs noster iesus x̄ps. Cū fueris multū disp̄sus z in deuotus p̄t̄er multipli/ ces diaboli fantasias z amaras passioēs cor/ dis z hōim displicētiās te inq̄etates: stude te recolligere in secreto p̄ ofonē dñicā z angeli/ cam salutationē: z p̄sternit te soloten⁹ an̄ san/ ciām crucē vel b̄tē virginit̄ marie imaginē: aut alicui⁹ sanctū deuotā picturā: ad dei ho/ nozem sanctorūq̄ memoriā factam. Inuoca precipue iesum et mariā cum oibus angelis et celi ciuib⁹ p̄ miscētia z ḡa diuine p̄sola/ tiōis tibi it̄p̄ reddēda: z dic cū sc̄to dauid in sp̄almo. Dñe ante te oē desideriū meū: z ge/ mitus meus a te nō est absconditus. Dñe spes mea a iuētute. a te p̄fugio i tribulatio meae. Dñe voce me sp̄ seq̄ z facere volūtātē tuā: z relinq̄re meā. Quia h̄ b̄n̄ placitū est tibi: et v̄ile in p̄ salute aīe mee. Dñe nūq̄ mihi cō/ tingat aliqd̄ cogitare vel desiderare aut ope/ rari qd̄ displicet tibi: aut alteri nocet: sicut p̄/ cepisti mihi z oibus fr̄uētibus tibi. Cū cōtra/ niū ago corripe me in aīa tua: z nō in ira per/ des me. Quia deus me⁹ es tu z ego paup̄ z fragilis seruus tuus ḡa et mīa tua in oibus maxime egens. Sit nomē sanctū tuū nunc z in eternū super omnia benedictum.

De vigilatione et oratione contra tenta/ tiones. Cap. X.

Vigilate z orate: vt nō intretis in tēta/ tionē. carnis vel sp̄s vel dyaboli v̄l mūdi. Caro suggerit cōcupiscētiā: sp̄s sup̄bia: dyabolus inuidiā: mūdus va/ nitatē. Sp̄s aut̄ ecōtrario docet: nam suadet seruare castitatē. hūilitatē. charitatē. z cōtē/ p̄tū m̄bi: ad p̄merēdū regnū dei z euadēdū penas inferni. Vigilādū igit̄ z orādū oī t̄pe et in oī loco: q̄ nullibi securitas ab aduersa/ rio maligno: qui nō dormit nec quiescit a tē/ prando: s̄ circumit z querit quē decipiat z mo/ lestet: z a bonis exercitijs ip̄ediat. z ab ofo/ ne cessare faciat. Iō dñs n̄ iesus x̄ps sc̄ct̄is nequitias dyaboli z vilitatē ofonis. fortitu/ dinc hostis z debilitatē hoīs: amonet fortit̄ discipulos suos et oēs fideles vigilare z ora/ re: si non velint ab hostibus suis id est vicijs superari. Vigilate igit̄ z orate vt nō intretis in tētationē diaboli: nec ei p̄sentiat̄is. Si nō potes totū psalteriū legere. lege vnū psalmū vnū versum. vnū deuotū hymnū de iesu de maria. aut de aliquo sancto ad excitādū cor tuū sursum in deuz: per gemitū z viue vocis

oraculū. Prope est es̄ deus oibus iuocanti/ bus se cum hūilitate. Nā hūilis ofo iusti pes/ netrat celos: dat fiduciam ad deū: et frangit dyaboli consiliū z vires minas z nugas. Si impediris foris ab hoibus: intra cubiculū tu/ um fm̄ x̄pi cōsiliū: z clauso ostio ora patrē tuū in abscondito. Ipse em̄ scit quid cogitas et desideras: et quid opus est tibi. Sic ergo in omni p̄tione ora. Pater fiat semp volū/ tas tua nō mea: fac meū sicut placitū est tibi et v̄tile mihi. Si fueris cū alijs in choro: legē et canta cum eis sicut angelus corā deo. Sic canta exterius vt cōpungaris interi⁹: sic pla/ ceas hoibus: vt nō displiceas deo z sc̄tis an/ gelis eius. Deus em̄ magis attendit cōpun/ ctionē cordis: q̄ clamorē alte vocis. Quia p̄ humilē precē deus placat: p̄ vanā gloriā of/ fendit. Per meroris fletū ḡa acquir̄ z vir/ tus auget: p̄ dissolutionis sonū deuotio p̄di/ tur: et p̄ oī culpa et negligētia pena redde/ tur. Quibus malis diuina pietas nos semp cu/ stodiat: z ad celestia regna perducatur Amen.

De timore eterne p̄ne contra vicia car/ nis. Capitulū. XI.

Confige timore tuo carnes meas. Cui/ lis est bec ofo contra carnis vitia: et ad sup̄bia mētis dep̄mendā. Ista ei/ duo mala quotidie hominē ip̄ugnāt z verāt aut em̄ caro illicita p̄cupiscit: aut sp̄s de bo/ no sup̄bit: laudē querit. Vtrūq̄ magnū ma/ lum: v̄trobiz periculū graue. Cum te tēptat caro misera cito mortura cogita eternū ignit̄ tormēta: z sic ignē p̄cupiscētiā extinguit ignē iehenne: et motus maiores expellēt minores vt sp̄s saluus fiat p̄ ignē. Breuis est oīs de/ lectatio carnalis: fallax z vana oīs mūdi leti/ cia: oīs decōr corporis omnis honor et gloria. Sicut dolor capitis cogit dissolutū gemere z flere: sic timor mortis z ardor inferni facit̄ passionatū z tēptatū a p̄ctis abstinere. Qui sine timore est: cito corrumpit in malū: et q̄ se nō humiliat corā deo et sc̄tis eius: cōfundēt in iudicio a demonibus: z puniet durissime ab eis. Firma z vera sentētia ista stat nec fallit: siue hō siue angelus sit: deus sup̄bia resistit humilib⁹ aut dat ḡam. Abiscōtia aut̄ dñi ab eterno cū sc̄tis et electis suis vsq̄ in eternū. Time q̄ sup̄be iudiciū dei in oibus factis tu/ is: z noli gl̄iari in v̄anis reputatiōibus tuis. Cū feceris totū qd̄ poteris z debes: adhuc de/ ficiis in multis: z vir vnū p̄ mille reddere va/ les. Time v̄gā dei. time baculū. time iudiciū futurū: nil trāsibit ip̄unitū: nil erit in bonis t̄p̄

remuneratū. Si cella tua arderet: nōne time-
res et cito surgeres et fugeres? Ecce quid sa-
cit timor et tremor et cogitatio de penis futu-
ris: q̄ nullis finient tēporib⁹. Expellūt nāq̄
tēpore et inducūt ofonis seruoze: pp̄t nimirū
inferni horrorem.

De memoria dñice passiōis contra disso-
lutos. Capitulum. XII.

Beatī qui lugent: qm̄ ipsi cōsolabunt
A quo: Ecce a xpo in secreto corde
nō de hoc mūdo in vanis rebus. Le-
uā em̄ et iocosa verba et frequēs risus: nō cō-
gruunt sacre passiōis xpi et amarissimis vul-
neribus ei⁹. Si em̄ haberes vnā acutā spinā
de corona iesu in capite tuo aut in dorso tuo
transfixam: nūquid rideris. **A**minime. Sed
p̄ dolore magis flet et alte clamarē. Si etiā
vnū dauū crucis in pede haberes: vbi ires
curreres? **A**usq̄ vtiq̄ irem nec currerē: s̄ ma-
gis federē et dolorē: et experiētā dolorū meo-
rū xpo cōpati dicerē. Et vtiā amarissime
possem flere: in remissionē oim̄ pctōz meoz.
Q̄ sc̄tus dolor et dulcis fletus: ex cōpassiōe
sc̄toz vulnerū dñi n̄i iesu xpi largit̄ effusus.
Q̄n̄ ergo grauaris aut tēptaris aut infirma-
ris: recurre cito ad ofonis scūtū et sc̄tē crucis
vexillū: et in sc̄toz vulnerū xpi fixuris quere
vicioz tuoz salutiferā medicinā: p̄ deuotam
ofonē et seriosam passiōis eius recordationē
Pondere sc̄tē crucis magnitudinē lōgitudi-
nē et altitudinē: in q̄ iesus xps pepedit nud⁹
viris clauis p̄ te cōfixus. **N**umera artēte q̄
multe acute spine in corona dñi fuerūt: q̄ san-
ctum verticē capitis filij dei tā acriter pūce-
runt et largissime cruciē fecerūt. **P**one hec
et cetera arma passionis iesu xpi iuxta te pro
bona custodia diei ac noctis: ne inuidus ho-
stis diabolus iueniat te vacuū a diuinis ima-
ginibus: et inq̄net cor tuuz sordidus picturis
et vitiis. **S**it tibi pinde lectulus tuus sine
pulis in memoria sc̄e natiuitatis dñi n̄i ie-
su xpi quasi angustū et paupculū presepe vir-
tutibus plenū: in quo puer ihesus vagiebat
in cunabulo p̄nis inolutus: modico feno p̄
serico pallio tectus. paruoq̄ lacte matris vir-
ginis refectus. **S**it duricia et vilitas culcitre
tue reco: datio q̄dam duri et lapidei sepulchri
dñi nostri iesu xpi. p̄ te crucifixi: et vere mor-
tui. et in corde terre sepulti ac grandi lapide
clausi. **H**ic ergo in pace xpi quiete oibus ob-
litis que sunt i mūdo: oia reputas vilia et p̄
nihilō q̄ magna vident̄ vtiocūda: et cū eo re-
surgas nūc in virtutib⁹ et gr̄a: et in nouissimo
die cum electis in gloria sempiterna. Amen.

De inuocatione sancti nois iesu et bte ma-
rie virginis matris eius. Cap. XIII.

Dirige dñe deus me: in cōspectu tuo
viam meā. **T**ue tue dñe ihesu xpe vie
pulchre vie mūde et secure: ad ambu-
lādum in eis recte et p̄fecte. **E**t om̄es semite
tue pacifice et sancte: ad p̄ducendū oēs fide-
les tuos et humiles corde i regnū tuū celeste.
Ubicūq̄ ergo p̄gis ambulāstas et resideris:
inuoca iesu et mariā piā matrē eius: et hūc
sanctū versiculū libēter p̄ cōductu vie lege.
Dirige dñe de⁹ meus: in p̄spectu tuo viā meā
Deinde cōsimiliter istū adde. **P**erfice pie ie-
su gressus meos in semitis tuis: vt nō moue-
ant̄ vestigia mea ad videndū vana: et loquē-
dum ociosa ante mee nociua. **P**ost hec etiā
hunc dulcem versiculū p̄ viatico ciboz assu-
me: et quasi baculū in manu firmiter tene: et
sepe oās deuote lege. **I**esus et maria sunt me
cum semp̄ i via: in oi loco et in oi tpe p̄ bona
custodia: ne forte per deuia errem: et disp̄gar
per multa fantasmata intus et extra. **H**ec sc̄a
oratio ihesus et maria breuis est ad legendū
leuis ad portādū. facilis ad tenendū: dulcis
ad cogitandū. fortis ad p̄tegēdū. fidelis ad
custodiendū. socialis ad ambulādū: delecta-
bilis ad recreandū. amicalis ad p̄olandū
potēs ad adiūuādū: prudens ad p̄ducendū
recto itinere oēm pauperē peregrinū et seculi
cōtēptozē ad vitā eternā. **H**ec sc̄a ofo habet
secum meliores comites et potētiōres milites
pre oibus regibus et principib⁹ mūdi: et altio-
res sc̄tos pre oibus sc̄tis in celo et in tra. **H**ec
sc̄a ofo trahit ad se i seruoze sp̄s totā cele-
stem curiā: q̄ sequit̄ cuz oi reuerētia dñi iūi
iesu xpm̄ et dñam suaz sanctā mariā matrē
ihesu b̄ndictā: oi laude dignissimā ab oibus
honorādā. **Q**ui istos p̄ socijs secū h̄z in via
hui⁹ vite: etiā pios patronos iueniet mortis
tpe. **N**oli iā iesum deserere: si cupis cū iesu et
maria sp̄ viuere gau dere. **B**ū q̄ et secure am-
bulat: q̄ ihm̄ et mariā i corde portat: ore sepe
noiat labijs b̄ndicit: manib⁹ plaudit. pedib⁹
tripudiat: voce clamat. corde iubilat: oculis
plorat. vultu suspirat: ofculis placat. brachijs
āplectit̄: et flexis genib⁹ adorat. **B**ū q̄ iesū
et mariā sedule iuocat. deuote salutat: amoro-
se cōmēorat: eximie honorat: letissime collau-
dat. altissime gl̄ificat: ardētissime amat. sua-
uissime eruciat: iocūdissime celebrat et cātat.
Q̄ dulcis ē ihs: et q̄ dulcis sc̄a maria dile-
cta mater ei⁹. **B**ū q̄ pegrinus qui in omni lo-
co et tpe exilij sui in corp̄e meminit patrie ce-
lestis: vbi ihesus et maria gaudent pariter

cū oibus angelis et sc̄tis suis in maxima leti-
cia et eterna gloria. **B**ū q̄ pegrinus q̄ nō que-
rit m̄ssionē in mūdo: s̄ cupit dissolui esse cū
xpo in celis. **B**ū q̄ paup et medicus q̄ quidie
trāsit p̄ pane celi: et donec accipiat vnā micā
nō cessat supplicare hūiliter aī dei m̄sā. **B**e-
atus q̄ vocat̄ ad cenā agni: et donec pueniat
ad p̄uuiū signū accipit ei⁹ sacm̄. **U**onēs
em̄ aliq̄s deuote cōicat. aut sacerdos ad ho-
norē dei reuerent̄ et deuote celebrat: toties cū
b̄ndictio iesu et b̄ndicta m̄se sua sp̄saliter m̄-
ducat et bibit. **I**ste ē discipulus iesu capella-
nus b̄te marie xginis soci⁹ angeloz. cōciuis
ap̄toz: domesticus dei: cognatus sc̄toz: ami-
cus celi. **H**ic turbas fugit. fabulas vitat: ver-
ba iesu cogitat. et cor suū cū ceteris sensib⁹ su-
is solite custodit: ne iesu et mariā et oēs sc̄tos
offendat. **H**ic accipiat b̄ndictionē et m̄iam a
dño iesu salutari suo: et q̄ cito ad eum clama-
uerit exaudiet eū de celo sc̄to suo: in q̄cūq̄ lo-
co fuerit et piculo. **N**ā cū discipuli in mari na-
uigarēt et p̄ timore submergendū eū inuoca-
rēt: statim ipse ihs affuit et dixit. **Q**uid timi-
di estis: h̄ habete fiduciā: ego sum: nolite time-
re. **V**ox em̄ iesu vox dulcis ad p̄olandū: for-
tis ad p̄tegēdū: iocūda ad letificandū: beni-
gna ad indulgendū: gratiosa ad tribuendū
vitam eternam Amen.

De forti certamine cōtra vicia p̄ exempla
sanctorum. Cap. XIII.

Viriliter agite: et p̄fortet̄ cor v̄m. **S**i
cut p̄ passionē et crucē iesu et sc̄to: um
martirū penas discim⁹ aduersa tole-
rate: sic etiā p̄ beatā virginē mariā et per oēs
sc̄tās virgines viduas et cōtinētes discimus
carnalia vicia vincere: diuitias p̄tinere. hor-
nores fugere: et p̄tēptū oim̄ mūdanoz cele-
stia q̄rere et amare. **S**erue dei stude viroz
fortiū patientiā insupabilē seq̄. diabolo et cō-
silio ei⁹ resistere et p̄ debilū puellarū p̄statiāz
virginalē oia delectabilia carnis cuz ceteris
vicijs longe a te p̄iceret et spernere. **S**i hona-
tpalia de⁹ dederit p̄ sua clementia paup̄tati
tue noli inde miser extollī: noli stulte cor ap-
ponere: q̄ nescis q̄ diu hic eris et istis frueris
Noli longā optare vitā s̄ bonā: q̄ melior est
bona p̄scia: q̄ oēs thesauri mūdi. **Q**uāto ei
plus habueris de rebus terrenis: tāto distri-
ctius inde iudicaberis. **H**eu fallax gr̄a et bre-
uis gloria mūdi. i diuitijs honorib⁹ platuris
et delicijs hui⁹ vite gaudere: post q̄ sequunt̄
maximi dolores et flet⁹ cū diabolo sp̄ ardere:
vbi nlla ē redēptio a penis eoz. **S**z o q̄ ma-

gna iocunditas electoz cū angelis sp̄ letari:
vbi s̄sima felicitas oiz bonoz cū deo et sc̄lo ei⁹
sine fine durabit. **Q**̄ felices viri et prudētes
xgines: q̄ oia p̄pter xpm̄ reliq̄rūt: et partam
viā ad cētā patriā puenire studuerūt. **S**cio
te q̄ oēs fideles et deuoti serui ihesu xpi: quis
oportet vos p̄ varias tentatōes carnales et
sp̄iales pugnare. vigilare. orare. ieiunare. et
laborare q̄ diu viuatis. **P**ortet carnē casti-
gare ne intumescat et p̄cupiscat p̄ sp̄m̄: et ne
decipiat et p̄ualeat p̄ aīam trahēdo ipsam in
gehennā. **Q**uid p̄dest hic carnē delicate nu-
trire: et postea i inferno grauissime torq̄ri. **E**t
qd̄ iuuat hic laudari et honorari ab hoīb⁹: et
in futuro p̄iuidi et p̄dēnari cū impijs et demo-
nibus? **I**n mūdo doctor et magna reputari: et
in numero electoz nō p̄putari: maria confu-
sio et derisio ē corā deo et oibus sc̄tis ei⁹. **P**ro
xpo aut̄ pati et vilipēdi a maliuolis: maxim⁹
honor laus et gl̄ia ap̄ deū et oēs sc̄tos. **H**inc
ipse ait discipulis suis: et p̄solat vbiq̄ oēs fi-
deles p̄ noie ei⁹ iniuriā et p̄sura patiētes. **B**e-
ati eritis cū vos oderint hoīes et reprobraue-
rint p̄pter nomē meū: gaudete et exultate: ec-
ce em̄ merces v̄ra multa est in celis Amen.

De stabilitate in loco et i ordine. Cap. XV

Stabilis estote in oi ope dñi sp̄. **D**ic
mibi bone frat̄ qd̄ vtilitatis et sc̄itatis
ibi p̄fert h̄nc inde discurre et m̄sta
vbiq̄ videre et audire: et ad regnū celoꝝ non
posse puenire. **B**ū q̄ ab oi euagatione cor
suū et corp⁹ custodit: et cito ad seipm̄ cū gemi-
tu redit et veniam petit. **U**e tibi q̄ sepe foris
euagaris: et tps infructuose expēdis et alios
sc̄dālizas. **P**ax multa libēter i cella manēt
deo i secreto vacāti. sepe orāti: sacros libros
scribēti: sc̄pturas studiose legēti: ac sc̄tis me-
ditatōib⁹ affectuose insistēti. **O**ciosus et fabu-
losus multa correptōe dign⁹ et a cōi colloq̄o
sepandus: ne forte simplices et pusillos ifici-
at: et vanis verb⁹ ac morib⁹ pueris sc̄dāli-
zet ac p̄turbet. **T**ime dissolute et iocose futu-
ra ignis purgatoꝝ tormēta: vbi p̄ q̄libet le-
ui et ocioso xbo et cogitatu maligno paties
a demonib⁹ durissima xbera. **M**ulto meli⁹ ē
q̄ mō timere et cauere penitere et flere: q̄ i fu-
turo cū ip̄s sine fine torq̄ri et a demonibus
fustigari. **E**cce nō ē risus et iocus in inferno
semper ardere: vñ nullo auxilio poteris libe-
rari. **S**i quis ista frequenter pensaret et stri-
cte ponderaret: omnia mundana cito contē-
neret et oia delectamēta carnis abhorreret: vt
etnas penas euaderet: et ad celestia gaudia

post mortē pueniret. **S**z ve eis mō z ampli^o
in futuro: q̄ diuina iudicia modicū antēdūt:
z fere oia p̄ leuibz ducūt: q̄ penas illas in
corpore nō sunt experti.

De vino solatio i tribulatoe p̄ xpo. C. XVI

In mūdo p̄surā habebitis: s̄ confidi
te ego vici mūdū. **D**icit in puerbīs
a multis: solatio est miseris sociū ha
bere in penis. **Q**uis est iste locus tā bonus
z pius: q̄ scit cōpati miseris z infirmis? **I**ste
est dñs n̄r iesus xps p̄ nobis passus z crucifi
sus: q̄ in euāgelio dicit se medicū z pastorez
esse aīaz: z solatorez tribulatoz pauperū. et
infirmoz lapsorū z vulneratoz. **N**ō est in q̄t
opus sanis medicus: s̄ male hūitibus. **E**t s̄
de eodē loquit sc̄tūs dauid: ita cōsolādo tri
stes. **J**uxta est dñs his q̄ tribulato sūt corde
Et iterūz in aliō psalmo de q̄libet tentato et
tribulato ne desperet: ita p̄ seip̄m loquit de^o
dicēs. **T**ū ipso sum in tribulatoe: eripiā eum
z glorificabo eū. **E**st enī vere magna cōsolā
tio tristibus z varijs modis afflictis: q̄ xps
fuit etiā tentatus tristis z in multis dolorib^z
p̄ nobis afflictus. **N**isi enī esset vīle z salu
bre aīe n̄re pati z tribulari in mūdo: nō p̄mit
teret b̄ deus fieri: q̄ est sūme bon^z z iustus in
oibus vīs suis. **Q**ui ḡ p̄p̄tio filio suo nō pe
ccit a flagellis: tu q̄s es q̄ audes cōtradīcere
verberib^z eius. reus in multis pctis: **I**ustū
est enī vt seru^z mal^z z inutilis nō p̄dicat dño
suo p̄cussus saltē in modico q̄n̄ fili^z in oibus
dilectus: i nullo culpabilis tātis plagis fuit
p̄cussus. **I**ustū etiā ē vt de eodē calice egro
tus sanāduz modicū b̄cuiē bibat: de q̄ medi
cus sanus totū amaritudinis poculū sibi ob
latū bibit: vt totū mortis venenū purgaret:
z hoīem in aīa z corpe necatū p̄fecte sanaret
z ab et̄na morte liberaret. **A**lleuiat̄ igit̄ mul
tū on^z serui: i p̄sideratiōe grauioz̄s pōderis
innocēns dñi sui. **A**bitigat̄ valde dolo: lan
guētis. si diligētē p̄cat q̄m b̄ afflictio pic to
lerata ē purgatiō p̄ pctis: z spes et̄ne salutis
Agnū nāq̄ et honozificū ē paupi seruo si
ipse fuerit dñi sui p̄ano eodē vestit^z. z purpu
ra filij regis insignit^z: eū q̄ meref ad regis et̄
ni nuptias introire. **P**anni iesu sūt hūilitas
cordis. paup̄tas i necessarijs. patia in aduer
sis. p̄fuerātia in virtutib^z. **Q**ui virgā dei p̄
mūerē accipit: salutē aīe ex verbere reportat
z coronā amplioris gl̄ie i celo recipiet. **B**ūs
q̄ intelligit sup̄ egenū z pauperē iesū. p̄ nob
nudū z inopē factū cū esset ditissimus oīm: z
sequit̄ eū paciēter ferēdo crucē suā in q̄ntia

nis laboribus p̄ salute aīe sue vsq̄ ad mortē

De custodia p̄scie i oī loco z tpe. C. XVII

Anima mea in manib^z meis sp̄. **M**
hil vili^z z salub^z cupiēti ad vitā et̄
nā puenire: q̄ sp̄ cogitare de aīe sue
salute. **L**ege z p̄curre oīa: nō ē salus aīe nisi
in deo z i bona vita. **H**inc ait dñs z redēptor
aīaz discipulis suis. **Q**uid p̄dest hoī si mū
dū vniuersū lucret: aīe dō sue detrimētū pa
tiaf. **Q**ui istud frequent cogitat z magis de
aīe sue salute curā gerit q̄ de tpali lucro vel
corpali cibo: b̄ dō sapiēs negociator ē: q̄ et/
na sp̄alia oibus pituris p̄ponit z q̄rit. **I**ste
est vn^z de bonis z fidelib^z xpi seruic: q̄ de du
ob^z talētis q̄tuor: z de q̄nq̄ decē facit: z vnū
nō abscōdit in tra nec deludit nec a se p̄icit
nec p̄tēnit: s̄ paupi poti^z tribuit vt p̄ se orat:
aut ad altare deo offert regratiādo sibi etiāz
p̄ minimo dono qd̄ accepit. **B**ūs seru^z sup̄
pauca fidelis z prudēs. q̄ oīa tpa sua vtiliter
expēdit: z de extraneis reb^z ad se nō p̄tēnēt
bus tacet: s̄ tanq̄ surdus z mut^z p̄pter deū
factus pacifice tumultus seculi p̄trāsit: z ani
mā suā aī se i manib^z suis semp̄ portat. **N**ō
li ḡ de statu alioz curiose q̄rere: nisi quantum
charitas bi et̄ fratna p̄passio exigit. **N**ō lau
des hoīm ap̄terere q̄ vane sunt: nec vitupia
exp̄auescere q̄ nō obsunt: p̄aīam purgant et
hūiliant: z in celo alte coronāt. **N**emo dign^z
est a deo sublimari: nisi q̄ scit p̄ deo vitupia
pati. **S**icut ei tu dñe de^z passus es: p̄ me: ita
ego debeo pati p̄ te et sequi p̄ posse. **T**u enī
sc̄to petro dixisti: seq̄re me. **S**z heu mihi dñe
q̄ tam parū possum pati p̄ te. **S**epe p̄pono
z de decē vir vnū p̄ficio. **M**ulta sūt verba: s̄
opa pauca. **T**otū est culpa mea: z excusatio
nulla. **N**ā desidia z negligētia p̄p̄ia: augēt
pctā mea. **Q**uid ergo restat ad ista dicere z
cogitare: nisi veniā petere z orare? **P**eccavi
dñe: miserere mei. **S**ic enī oēs sc̄i ante te fe
cerūt z docuerūt. z adhuc q̄ndie oēs fideles
faciūt. **O** oēs sc̄i z amici dei orate p̄ me: q̄
infirmus suz z oibus bonis indigeo. z ab oī
bus inuari hūiliter peto. **O** p̄o pauperis.

O Sancte sanctorū dñe deus meus: in
clina aurē tuā ad p̄ez pauperis ser
ui tui. **A**diuuā me z saluus ero: z me
ditabor in iustificationibus tuis semper. **O**
vniā merear vnus de pusillis gregis tui esse
in regno tuo quod preparasti humilibus et
diligentib^z te. **D**iligam ḡ te dñe virtus mea
ex toto corde meo: sicut p̄cepisti ore sc̄to tuo.
Tu spes mea z salus mea z totū desiderium

meū. **D**a mihi intellectū clarū p̄tra oēm erro
rē: cor mūdū p̄tra oēm impuritātē: fidē rectā
p̄tra oēm dubitationē: spem firmā p̄ oēm dif
fidentia: charitatē feruentē p̄ oēm accidia z
negligentiā: magnā patientiā p̄ oēm turba
tionē: sanctā meditationē p̄ turpē imagina
tionē: p̄tinuā ofonē p̄tra diaboli impugnatō
nē: diligentē attentionē ad lectionē p̄ fre
quentē mētis euagationē: bonam occupati
onē p̄tra cordis tediū z somnolentiā: deuorā
sacre passionis tue recordationē p̄tra oīm vi
ciorū mortificationē. **A**desto mihi in his bo
nis deus meus: z p̄firma me in oibus verbis
sanctis tuis. **A**men.

De solitudine z silentio. Caplm. XVIII.

Ece elongaui fugies: z manū in soli
tudine. **Q**uare: p̄pter multa bo
na inde pueniētia: z ad cauendū di
stractiones cordis mei i multis rebus visis
audis: q̄ q̄ oculus nō videt nec auris audit
cor: nō dolet nec cito turbat. **I**git̄ latere z ta
cere bonū est. p̄ pace cordis: z obtentu deuo
te ofonis. **A**d b̄ inuāt locus secretus: z recel
sus a turbis vbi nō est strepit^z. **S**icut enī pi
scis extra aquā cito morit̄: ita monachus z
tra cellā leuē distrabit z in q̄nat. **N**ā prudēs
apes mel ex florib^z colligēs statim inde euo
lat z secretū gaudēs reperit: et b̄ in alueario
caute abscōdit: vt habeat vñ in h̄yeme laren
ter viuat. **I**deo enī suauitate odoris abscōn
dit: ne foris vagādo fructū laboris sui iterū
pd̄at. **N**ā p̄ciosa aromata i p̄xide clausa for
tius flagrāt: apta z oftesa virtutē odoris ci
tius amittit. **F**lores ḡz manib^z attracti ledūb^z
intra septa pomerij clausi seruāf: z muris al
tis firmati tutant̄. **R**escūt rose in ortis clau
se secure: arefcūt z calcant̄ pedib^z in vīs p̄
ieccē. **S**ic vagus z instabilis monach^z vīle
scit sepe foris visus: fugiēs aut̄ turbas z ma
nēs int^z reputat̄ sc̄tūs. **L**andela ardēs a vē
to cito extinguit̄ in lucerna latēs custoditur
Sic seru^z: deuotōis i secretario cubiculi tu
tus seruāf: z in negotijs externis facili^z dis
spat̄. **I**git̄ cellā z silentiū dilige: si vis deuo
tus z pacific^z int^z p̄manere. **O**portet q̄ val
de fortis sit z custodit^z: q̄ foris int̄ hoies am
bulat z interi^z nō impediāt nociuis. **A**bane
as ḡ libēt in solitudine z in cella deuotōis
causa: sicut brā virgo maria māsit sola in cu
biculo clausa: loquēs cū sc̄to angelo sibi mis
so a deo de celo: vt etiā ad te veniat sc̄tūs an
gelus dñi nūcius celestis z custos aīe tue fidel
z recedat a te longi^z sp̄s malign^z cū oibus

fantasijs suis. **D**ixit qd̄a deuot^z silentij ama
tor. **R**aro loqr̄ diu hoibus: sine aliq̄ lesione
p̄scie intus. **E**t ali^z qd̄a. **O**portet q̄ si valde
edificabile verbū: qd̄ emēdet silentiū. **E**t ter
cius ait. **M**obile ē verbū: in suo tpe dicitur.
Et q̄rtus adiecit. **Q**ui os suū firmū claudit
nō detrahit nec mētē. **O** q̄laudabile z iocū
dū loquēns x̄bū: nil mali. nil vani. nil doli
falsi h̄ns admirū. **M**ulti m̄ta loquūt̄: s̄ nō
sine piculo lique p̄ne ad malū. **P**ax igit̄ mul
ta custodiēt os suū. et manēt i cella. et sepe
orāt. **L**auda ḡz taciturnū virtuosū. incre
pauagū verbosū: caue dolosū. fuge tumultū
dilige secretū. seq̄re hūilem z deuotū: iustine
patiēt̄ tibi molestū: p̄p̄ x̄pm p̄ te crucifixū.
Frater interrogauit sc̄tū. **Q**d̄ est statutū in
ordine p̄ pace z deuotōe magis p̄ficiū? **R**ū
dit notabile verbū. **S**eruaie i p̄ribus silentiū
statutū: vitare tumult^z hoīm z ocū. **H**ec triā
in ordine valde necessaria: deo z angelis ac
cepta: sc̄z laborare manu p̄ ocū: amare lecti
onis studiū p̄tra cordis tediū: z p̄tinuare ofo
nis vsum p̄ diaboli doli. **H**ec laudat̄ sc̄tū pa
tres antiq̄ z noui: q̄ frater tacēt̄ deo vacās
ab ipso celitus b̄ndicēf. z ad p̄p̄lāda diuī
na secreta aptior inuenit̄ z alt^z illustrat̄. **V**a
gus dō z fabulosus q̄ ociose circuit donis ce
lestib^z indign^z efficit̄: z alijs ē molestus. **N**e
scit sup̄bus diu tacere: q̄ cupit docē viderēz
p̄re alijs laudari. **Q**ui p̄sumptuose loquit̄ a
multis vitupat̄: q̄ aut̄ verecūde tacēt̄ gra
tiā ab astātib^z meref. **A**agna hūilitas cor
dis sentire de seipso vilia: z de alijs sp̄ melio
ra. **G**radis sup̄bia obūdare i sensu suo: z sta
re in p̄p̄ia volūtate deo z cōitati fratrū p̄ria
Hec ē lepra pessima quā odit de^z: z p̄cutit se
pe subitanea morte. **S**implex z innocēs hūili
ter obediēs: vbiq̄ let^z z secur^z. **L**audabilis
fama h̄re pauca verba: cauere leuia loq̄ vu
lia: z oīa agere cū modestia. **O**ib^z adde mo
dū modus ē pulcherrima v̄tus. **E**t b̄ ē qd̄ ait
xps. **H**abete sal i vob^z: z pacē habete int̄ vos
Et paulus ap̄ls. **O**is sermo vsq̄ sale pd̄it^z sit
Et sc̄tūs iob. **Q**uō p̄t comedi: qd̄ nō est sale
pd̄itū. **L**astus z pudic^z custodit̄ cor suū. os
sū z oēs sensus suos. p̄nos sp̄ i malū: vt nō
peccet̄ deū ac primū offēdat. **N**ō ē cor: de cō
pūct^z: q̄ vana libēt audire z recitat̄ corā alijs
Perdit cito p̄p̄ctōis gratiā: q̄ non custodit̄
cordis z oris ianuā. **A**bonach^z p̄n^z ad loquē
dū: facile excedit loquēdi mēsurā. **S**i h̄es se
sū crucifixū i corde tuo fixū: nō exiret tā cito
de ore tuo verbū vanū z ociosū. **S**ed q̄nd

Liber

habes iesum firmiter in corde tuo clausū: iō sepe queris solatiū forinsecū debile z fruolū parū iuuās intus a doloribus p̄mētibus cor tuū. Solus em̄ ihs p̄stat verū aie solaciū: et sanat oēs lāguores vicioꝝ. In breui momēto z vnico verbo: pōt liberare dolentē ab oī malo. Nā amplior ē gr̄a dei ī bono: q̄ culpa in malo. Cur audis vanos rumores seculi: q̄ sepe te cōturbāt z distrahūt ī corde? Quare negligis dulces sermones xp̄i: qui te solari p̄nt z fortare ī oī tribulatōe tua die ac nocte. De refugio paupis ad deum adiutorem suum. **Caplm. XIX.**

Tibi derelictus est paup: orphano tu eris adiutor. Bt̄us ille paup cui deo est adiutor: in oī tribulatōe sua: cōsolato: ī angustia vnica spes z p̄fidētia ī extre mis: corona glorie in regno eterno b̄titudis p̄ciosa virtus volūtaria paup̄tas assūpta p̄ xp̄o: cui⁹ merces et̄na p̄manet cū angelis in celo: vbi fur nō appropriat ad furandū: nec raptor: ad p̄dandū: neq̄ latro ad occidendū. In multis piculis z curis q̄tidianis sunt diuites hui⁹ seculi a q̄bus liber ē seruus xp̄i re nūciās oibus q̄ sūt mūdi. Magna libertas aie fidelis q̄ nil p̄prietatis habet ī aliq̄ p̄tū di p̄p̄ regnū dei z amorē iesu xp̄i: s̄ oīa pof fidet in xp̄o p̄ nob̄ paup z dolēs factō. Qui pendēs nudus in cruce nō habuit vbi caput suū reclinarēt: vel manū aut pedes vsq̄ mōuerit. Cui⁹ huic paupi in oibus indigētis s̄nt: Vere nullus p̄p̄ h̄ exaltatū ē nomen eius solū sup oīa in celo z in fra: z sup oīa benedictū in secla. **O** bona paup̄tas: nisi te deo ante tulisset: tūc tua miseris: cūctis ingrata fuisset. Felix paup̄tas rerū q̄ tollit sup̄biam oculorū: z occasiōē multoz vicioꝝ: vere ille est paup spū q̄ de nullo vbo et facto bono supbit. nec in altiore gradu esse cupit ne grauius cadat. **O** q̄ magna virt⁹ abdicata paup̄tas nil h̄ns in p̄p̄io: q̄ aie apit celi portam auget glorie coronā: z cū martirib⁹ meref̄ accipe patē palmā post hui⁹ vite angustia: in xp̄i seruitio p̄sumatā. Nā h̄ est veraciter z fideliter xp̄o seruire: p̄ eius amore penuriā et alia m̄ta incōmoda sustinere. Bt̄us q̄ de necessitate z infirmitate sua facit virtutē: et de oī qd̄ patif̄ sequif̄ dei voluntatē. Moli ergo paup̄ nimis p̄tristari cū inopiaz pateris: nec indignari si derideris: aut ab amicis tuis relinqueris. **O**uerte cor tuū ad xp̄m pauperē p̄ te factū z infirmū: q̄re solaciū tuū a deo et in deo solo. si optas semp̄ esse ī gaudio. Nā

oīa alia solacia foris q̄sita nulla sunt: nec durant nec sufficiūt q̄tūcumq̄ vident magna. **E**lige itaq̄ iesū xp̄m dei filiū in specialē amīcū z cognatū tuū: reliq̄s oēs relinq̄ p̄p̄ ip̄m. **L**ave oēm sociū volentes te impedire a sc̄to seruitio xp̄i: z trahere ad seculū z portas inferni. **L**ata ē em̄ via q̄ ducit ad inferos: z m̄ti sunt q̄ intrāt p̄ eā aut iesus xp̄s. Solus ip̄e sufficit ad p̄fectū solaciū habendū: q̄ pōt dare regnū celoz oibus relinquentibus regnū mūdi z oēm ornātū eoz. **T**rāsit em̄ mūdus z p̄cupiscētia ei⁹: tanq̄ sum⁹ v̄tē z flos agri arefcēs. **S**ta ergo frat̄ paup̄cule firmissime ī bono p̄posito sp̄ seruiēdi deo: z p̄mane cum fratrib⁹ tuis die ac nocte in laborib⁹ multis in loco isto quē p̄pter deū primitus elegisti: z parētes ac cognatos sponte reliq̄sti z integre te deo obtulisti: vt etiā cū eis maxime cōgaudeas in regno xp̄i z oibus sc̄tis. **N**am p̄ paruo labore z breui dolore ī mūdo: reddet̄ tibi eterna req̄es in celo. **R**ecogita sedule sacra vulnera xp̄i. z acerba vlcera paupis lazari: z p̄derit tibi in agone qm̄ debes mori z de hoc mūdo transire.

De paup̄e z infirmo lazaro. **Caplm. XX.**
Ego sum paup z dolens: deo adiuuame. **H**ec vox paupis z infirmi: ad deū suspirātis p̄ regno dei. **O** paup z infirme. sustine patienter p̄ modicū t̄ps̄ dolores corpis. z penuriā in abis z vestib⁹: q̄a nō diu hic eris z dolebis. **G**ras age deo: q̄ te uiuis ē mō flagellari cū paup̄ibus z debilib⁹ q̄ postea cruciari ī inferno cū fortib⁹ z diuitibus. **R**ecordare maloz tuoz p̄teritoroz q̄bus deū z p̄ximū sepe offendisti: z sustine virgā dñi ī remissionē pctoz tuoz: de q̄bus nō plene penitisti nec satisficisti. **A**demēto etiā p̄ cōsolatōe tua oīm grauiū doloz z sc̄toꝝ vulnerū xp̄i: q̄ multa z grauiora ip̄e flagella p̄ te sustinuit. **A**demēto q̄z p̄ alleuatōe tua paupis z vlcerosū lazari post mortē ī sinū abrahe lete recepti: z paucescē finē delicati diuitis p̄ cōia sua in infernū sepulti: vñ nūq̄ poterit liberari. **V**ide nūc qd̄ poti⁹ eligēdū sit tibi. an pati modicū z egere cū lazaro infirmo. z gaudere sp̄ cū xp̄o: an delicari breui sup̄flue cuz diuite sano z subito mori z sepeliri ī inferno z ardere iugit̄ cū diaboloz? **I**ntelligētī fatis dictū ē paucl̄ v̄bis. **B**t̄us q̄ intelligit z emēdat se tempestiue de oibus malis suis ne damnet̄ cum impiis: duris verberibus cruciandus. **Q**uē enim modo sacra verba non compungunt nec corrigunt: postea seua verbera sine

fructu lacerabūt: nec vnq̄ torquere cessabūt. **A**b his malis liber ē lazarus paup z infirm⁹ ab angelis sc̄tis in sinū abrahe letissime portatus. **A**udi adhuc multa beneficia dei huic paupi lazaro misericorditer ostēsa. **N**on habuit vt estimo amicos diuites se visitantes: nec aliq̄s seruos aut socios sibi seruiētes: s̄ si cut dicit iesus canes ad eū veiebāt. z ligebāt vlcera eius. **I**psi soli in tanta miseria p̄ solatio sunt relictī. **E**t qd̄ miserabilis q̄ hoīem hūano solatio destituit: z bestijs solandū reliquit. **N**ec tñ ex ore paupis impatiētie sonu it aut vox murmuris: s̄ potius gr̄a p̄actio et vox laudis. **S**ed cui negabat hūana impietas solaciū: batoꝝ feritas māuere exhibuit obsequiū. **T**u ergo infirme ne murmuraueris si ad horā insolat⁹ relinq̄ris z infirmitatū stimulis agiteris: s̄ cogita tibi ex diuina mīa dispēsante id euenire: vt hic secl⁹ hic iust⁹ nō pereas. **I**p̄se forte in minutissimis pctis: tu aut̄ in grauiissimis crebrius offendisti. **P**atenter ergo dolores infirmitatum sustine: z te derelictū interdū ab hoibus gaude: vt cū lazaro merearis celestis regni sanuā introire. **D**e claro intellectu sacre scripture. **Ca. XXI.**

O claratio sermonū tuoz illuminat: z intellectū dat puulis. **Q**uēcūq̄ in lege veteri z noua scripta sūt ad doctrinā aie n̄re scripta sunt: vt deo fidelit̄ seruamus odiēdo malū z adherendo de sumo bono corde puro integro z p̄fecto h̄re: z in futuro. **Q**ue igit̄ ignoras hūiliter q̄re: z q̄ non b̄n̄ intelligis pete reuerenter a doctozib⁹ tibi declarari. **N**ā declaratio sermonū dei illuminat corda puuloꝝ. **S**i nō potes adhuc altiora capere: tūc qua cū puulis disc̄: sicut dñs iesus dicit. **S**inite puulos venire ad me: talitū est em̄ regnū celoz. **Q**ue ergo intellectū tuū excedūt noli temere p̄scrutari: s̄ oīa hec spū sc̄tis doctor est oīs veritatis: z nō pōt testis esse falsitatis. **Q**uod multi h̄nt multa dubia nō est culpa nec viciū sacre scripture: s̄ cecitas mētis eoz z negligētia studiū in sacris libris qui p̄tinet̄ eterna salutis necessaria documēta. **I**git̄ canonicas scripturas libēt̄ lege: et p̄positōes doctoz cū diligētia aduerte: z intelligere stude. **N**ec tñ p̄pter diligētia studiū est ab ofone z missarū celebratōe cessandum. **S**epe em̄ in ofone z ī missa multa secreta de uotis pandunt̄: q̄ p̄p̄osis z curiosis scrutatorib⁹ occultant̄. **P**rodest aut̄ valde puulis z rudib⁹ cū simplicia verba eis p̄ponūt̄: nō

cent vbo subtilizat̄: tñ iuuant si obscura dicta explanant̄. **E**t q̄ diligētē ad lectōes ī choro z refectorio aduertūt: z cauti⁹ p̄scrutant̄ qd̄ intrinsec⁹ vba historie cōtinent̄: pascūt̄ fauo mellis ex of vbo dei qd̄ audiūt z legūt. **E**ū q̄ diu hō corpe mortali viuit sp̄ magis addiscere pōt: z ad altiora capiēda p̄ficere: s̄ ad clarā intelligētia angeloz z beatoꝝ visionē nō attinget: donec ad et̄ne b̄titudinis gloriā xp̄o auxiliāte pueniat. **S**olidus z fortis cib⁹ nocet puulis z infirmis: mollis cib⁹ z tenuis pot⁹ nutrit infantes. **S**implicia organa z moderata cātica dulci⁹ sepe resonant z letificāt: alti clamores q̄si dura tonitrua debiles anios magis terrēt q̄ recreāt. **L**ebra fulmināna excecāt oculos: lux ī laterna p̄seruat acie visus. **P**rofundā flumina submergūt incantate natates: p̄ pontē trāseūtes euadūt picula aque securi⁹. **S**epe p̄ iter planū agnus liber trāsit. vbi bos fortis cadit z rapit ligat z macraf. **S**ic simpliciat credēs z hūiliter obedēs gratiā inuenit: z sibi p̄fidens p̄dit qd̄ habet. **A**lta extollūt leuit sup̄bos: z in fine p̄fundit gloriātes. **V**idi simplices in ofone ex deuotione flere: z alte clamātes z disc̄tantes nil tale in corde sentire. **Q**uare h̄ accidit? **Q**uia simplex z hūilis deo placere studet: in oī qd̄ agit loq̄t̄. **V**ox simplicis corde ap̄ deū in celo: vox vagi cordis z dissoluti cātoris corā hoibus ī vicis z plateis ciuitat̄. **Q**ui sensū psalmoz seriose attēdit z morose legit z cantat: magnā deuotionis dulcedinē p̄cipit. **T**ere em̄ suauis ē dñs rectis corde: q̄ gl̄ia ei⁹ q̄ r̄unt nō p̄p̄ia laudē. **B**ndict⁹ sermo ex ore loq̄ētis z cantātis: vñ p̄p̄igif̄ cor audientis. **S**allus an̄q̄ cātat p̄s seip̄m alis suis verberat z excitat: sic bon⁹ frat̄ z deuotus orator se primit⁹ corrigere debet: an̄q̄ alitū increpet. **I**lle b̄n̄ z prudēt̄ docet: q̄ a seipso incipit et primo emēdat: qd̄ in alijs notat z r̄p̄h̄dit. **S**ic sc̄tus paulus alios instruēs: hūiliter se pctōrem p̄ alijs noiat dicens. **Q**uia iesus xp̄s venit in hunc mundū pctōres saluos facere quoz p̄muis ego sum: q̄ nō sum dignus vocari ap̄s. **E**t q̄re o sanctissime paule? **Q**uia p̄secut⁹ sum ecclesiaz dei. **E**ū q̄ sc̄tis z vas electionis vere digne glorificāndus? **N**on ex meip̄so. nō ab hoibus: sed p̄ uocationē z reuelatōnē iesu xp̄i: a q̄ didici miti⁹ z hūilis eē: z euāgelio ei⁹ obedire. **N**ihil boni mihi attri buo: s̄ q̄cqd̄ egit̄ docui h̄ totū p̄ncipalē assertū bo q̄ me vocauit p̄ gratiā suā ad fidē quā p̄ dico z suo vsq̄ ad mortē. **N**am sola gr̄a dei

sum id quod sum: et gratia eius in me vacua non fuit: sed spiritus in me manet et manebit: donec perveniam ad eum quod me precioso sanguine suo redemit et salvavit. **De magnis meritis patientie pro christo.** **Capitulum. XXII.**

In patientia vestra possidebitis animas vestras. **Q**uoniam si aliquis dure tibi loquitur aut iniuste te increpaverit: non statim irascaris nec dure respondeas: sed tace aut humiliter loquere: et sustine patienter sicut fecit Iesus. **N**am accusatus a multis tacuit: et flagellatus non murmuravit. **A**ut si opus est loquitur et profert: tunc responde benigne et docte prudenter: sicut Christus dura alapa percussus respondit seruo pontificis verbis recte et mansuetis. **S**ic enim alios magis edificas: et teipsum a perfusione liberas. **I**n omni euentu rerum et contradictione linguarum pravaru tene patientiam et tace pie ad obiecta. **A**ttende perfectum aie tue in omnibus. **Q**uoniam magni meriti sit patientia: quod ornat animam virtutibus: et ducit ad palmam cum martiribus. **H**anc Christus docuit: et factis in passione explicavit. **C**um enim accusaretur a principibus sacerdotum et senioribus populi: nihil respondit. **I**mplevit ope quod dixit sermone. **D**iscite a me quoniam mitis sum et humilis corde: et invenietis requiem animabus vestris. **N**on invenietur alicubi reges vera et pax secunda: nisi in solo deo. **I**n vera humilitate et benigna patientia: in qua vincuntur omnia adversa. **S**it ergo in deo tota spes tua: non in aliqua creatura parva vel magna: quoniam sine deo omnia vana. **E**t cum deo omnia bona.

De bonis moribus humilis moachi. **Capitulum. XXIII.**

Huge dilecte mi fuge. **Q**uare: propter multa picula mundi: quae sepe homines contingunt quae in seculo perierunt. **N**am qui deo vacare appetit libenter solus est et orat. **S**tudet scribere: et sic per multa bona exercitia a viciorum piculis custodit: et ipse suum fructuose expedit et alios edificat. **Q**ui autem libenter foris ambulat et hinc inde fabulari desiderat: raro est qui cor suum maculat et indeuotior ad cellam pacis amicam redit. **S**ermo pinet modestus cunctis acceptus: durus et inconsideratus offendit amicos. **Q**ui verax est vera loquitur: et qui fictis verbis alium decipit odietur. **V**erum humilis et bonis operibus laudes non querit: sed omnia bona deo ascribit et mala sibi. **Q**ui mendacium ore profert christum a corde fugat: et qui alta querit seipsum confundit et iuste decipit. **Q**ui plane et recte loquitur ab omnibus honoratur et amatur. **O**mnes fratres sumus ab uno deo creati: omnes peccatores ex parentibus nati: sed per gratiam christi ad fidem vocati et baptizati mundamur et christo unimur. **N**emo ergo alium per-

nat. nemo derideat neque in alio ledatur: sed potius propter deum iuuet et instruat in quantum valet sicut sibi ipsi fieri desiderat quoniam indiget. **Q**ui ergo debilem in fide sacris verbis profert: panem celi languentem porrigit. **Q**ui triste solatur: potum vite sitienti propinat. **Q**ui iracundum sermone blando mitigat: fauo mellis linguam canis vincit: ne duris moribus aliquem ledat. **Q**ui dissolutum tacere facit: magnam pacem inter fratres deuotos generat. **Q**ui alijs se profert: stultum se ostendit et perfusione dignum. **Q**ui in omnibus se humiliat: gratiam ampliorē meretur et gloriam. **P**ius et humilis laqueos diaboli oratio frangit et euadit: quos superbus vane gloriando incurrit et perit. **A**lijs pius Iesus nos spiritus custodiat: et ad celi gaudia perducatur.

De puida locutione et fraterna compassione. **Capitulum. XXIII.**

Quod edice cura teipsum. **I**stud in mente semper habeas antequam loquaris: et aliquem corripas: ne forte amplius pecces in discretē vel iniuste aliquem arguendo. **O**mnes iusti et prudentes seruat tempus et modum loquendi: et per sonam ac naturam hominis pius attendit: ne forte perdat aut ledatur quem sanare debuerat. **O**mnes bene cruditi et discreti est quasi vas solidum auro ornatum. **V**inguentio plenum: balsamo odoriferum et omni honore dignum. **E**t bonis verbis tuis et religiosi moribus seculares edificat: pigri excitant. **N**egligentes arguunt. **D**issoluti propungunt: ignari instruunt. **D**euoti inflamantur. **M**agis enim per viuida exempla homines trahunt ad contemptum seculi et emendationem vite: quam per multa verba secularis scie. **N**on est magna ars et virtus velle alios docere et corripere: sed seipsum bene regere et correptiones pie suscipere et seruenter se in istis emendare: habet magna est sapientia apud deum et homines. **D**isce dubiosa ad meliora trahere. **I**gnota non iudicare: apta mala cauere: per primum scandalum tegere: mores et defectus infirmorum supportare: et qui non potes emendare deo committe. **L**ogita quoniam deus in multis te portauit et adhuc quotidie portat: nec tibi te emendas sicut sepe dicit et proponis: sed pie te tolerat et expectat ut peruteas et infirmitatem tuam magis cognoscas. **E**t veniam humiliter petas: et neminem spernas: nec temere iudices. **P**orta ergo fratrem tuum in paucis: sicut te deus portat in multis. **P**aucis verbis deuotus et humilis vti: ne per excessum intus distrahas. **S**uperbus rigide loquitur: iracundus alios perturbat et correptus turbatur. **M**itis correptus patienter sustinet: obsecrat magis quam increpat: peccati prodelet et amicum factis se-

bat. **Q**ui preesse alijs appetit: piculis se exponit et vilescit. **A**matore vane glorie nescit diu tacere: ne videatur ignarus esse. **E**rubescat vilia et seruilia opera facere: et post alios stare in infimo loco sedere. **E**t tunc honore maximus est in omnibus humilitate ostendere: et alijs inferiorē se sentire: et omnibus libenter velle propter christum seruire quod sit. **E**go in medio vestrum sum: sicut qui ministrat. **D**isce iuuenis pius tacere antequam loquaris: ne coram senibus confundaris. **T**utius est tacere: quam insipienter loqui. **M**agna ars scire tacere cum fueris correptus: et magna sapientia loqui modestum in tempore suo quod iustum est et decet coram eruditis. **I**nsipiens nescit seruire tempus et modum et ordinem: ideo multa mala sibi occurrunt et iuste reprobat. **I**uuenis audax et ad loquendum velocis: insipienti silis: et casui primus. **S**i instructus audit et correptus tacet et obedit: spes magni profectus erit: et in virtutibus quasi lilium florebit. **G**ratias superbia stare in propria voluntate deo gratia: et nolle acquiescere seniorum consilijs et verbis. **S**ed quoniam difficile est homini in omnibus verbis et factis modum tenere et se custodire: ideo religiosi eligunt et querunt in secreto manere: tacere: turbas fugere: ideo in otio vacare. **De incerta hora mortis et clerici sine huius vite.** **Capitulum. XXV.**

Vigilate: quoniam nescitis diem neque horam. **F**elix anima quae sepe cogitat de nouissima hora: quoniam omnia sunt cessatura in hac vita leta et tristitia. honores et vituperia. **F**elix anima paupercula propter deum peregrina facta: quae spernit omnia mundana culmia: quantumcumque sint magna et decora. **I**n illa vltima hora pibunt ab oculis omnia castella ville et opida: omnia vasa argentea et aurea: omnia fercula lauta et pocula varia cum aromatibus dulcorata. **C**essabunt pariter lira tuba tibia et cithara. omnis ludus iocus risus. saltus plausus. cantus et discantus: clamor in plateis et in domibus: quoniam ad nihilum redigetur omnium viuendum corda: et pauebit a facie dei omnis terra. **Q**ui sapiens quod quotidie hec pensat: et ad futura bona et eterna gaudia percipienda cum fletu se parat. **V**itiosus quod prope deserit quantumcumque carnaliter delectatur in terra: ubi omnia sunt piculis et laqueis plena. **V**itiosus peregrinus quod sepe gemit et dolet in hoc exilio et cupit dissolui et esse cum christo in celesti regno. **V**itiosus quod odit hunc mundum et qui in mundo allicere potest ad peccandum: et fugit cum helia in desertum ad monasterium a facie multorum piculorum: quae sepe trahunt hominem in custoditum ad infernum. **V**itiosus quod vigilat die ac nocte perorationes suas: et frequenter orat cum helia dicens. **S**ufficit mihi dominus: tolle animam meam. **Q**uia melius est mihi cum bona spe

mori et decedere in gratia: quam videre mala et viuere inter tota picula. **N**am quod diu anima est in corpore et corpus aliter cibis terrenis: non est homo purus a peccatis omnibus: nec liber a tetationibus suis: neque certus a casibus futuris. **D**ecipit ergo valde erat tanquam insipiens corde quod hic diu viuere appetit. et multa agere proponit: et nescit an crastinum habebit. **D**emetero homo nobilis et diues in delictis suis: quibus eris post mortem in terra sepultus. **E**t quod proderit tunc omnis diuitie? **E**n hodie rex viuunt et imperat: et cras non inuenit nec audit. **H**odie in alto folio sedet et attreus palatio vescat: et cras sub terra sepelitur et apertus non videtur. **H**odie a multis honoratur: et cras a nullo curatur. **H**odie magnificatur ab omnibus: et cras priuatur diuitijs et honoribus villis et castellis. **H**odie speciosus pro filiis hominum et in numero regum: et cras cibus vermium et fetor narium. **S**icut nudus venit in mundum: sic quasi pauper et exul pergit in sepulchrum. **N**am omnia deliciae et prospera seculi breuis finis: mors dolo: lucrum et pauor inuadit omnes. **M**ortuus dominus papa et cardinalis: et succedit alii cito moriturus. **N**ec quippe vni diei certitudine viuendi habet: nec impetrare potest a papa bullam non quae mori dedit: nec obtinere pecunia prebendam iugiter manentem. **S**epe enim post impetratam gratiam et platuram repentina mors venit et omnia sunt tollit. **S**icque fit vti tam pauper et nudus homo de roma recedit: sicut pius ad curiam venit. **L**egitur de multis antiquis patribus in libris quod valde diu vixerunt: quod fuit. quod fuit. et sic de alijs sequentibus: et in fine concludit. et mortuus est. **O**mnes enim morimur: et tanquam aqua labimur in terram. vni factum sumus. **Q**uid est totum tempus vite nisi nisi nunc breue instans: quasi vetus volans et aurore mane praesens. et hospes non reuertens. **Q**uasi fulgur celi in ictu oculi: sic pereunt omnia regna et tempora mundi. **N**umera omnes dies horas mentes et annos vite tue: dic ubi iam sunt. **T**ransiit iam quae umbra solis: et perierit sicut aranea textus. **F**lauius vetus et perierit opus eius. **N**ihil ergo stabile et durable super terram: de qua factus est adam et filij eius. **T**otum enim vanum fragile: quod quid videtur in seculo magni decorum et delectabile. **N**on ergo te decipiat illecebre: nec frangant illurie. **Q**ua literumque sit aliquid ornatum coloribus. aut auro et argento et gemis preciosis decoratum: vilescit et arefcit mortuum ac sepultum. **I**n omni igitur ope quod agis et in quantumcumque loco fueris: ubicumque pergis et transis: memor esto finis vite tue et vltime horae quam nescis. **F**elix qui cupit cum paulo dissolui: et esse cum christo. **H**oc enim multo melius est quam in carne diuici viuere et a deo peregrinari: et in fluctibus

seculi quassari: turbari. Si iesum in mēte sp
geris et vere diligis et ad eū q̄ridie oras: tūc
vtiq; fiduciā habebis d̄ regno suo q̄ ait. **Uo**
lo p̄r vt vbi ego sū: illic sit et miser me. **Bea**
tus ille fuus: q̄ meruerit at̄ dire in extremis
dulce v̄bū x̄pi. **Euge** fue bone et fidelis q̄ in
paucā fuisti fidelis: intra in gaudiū d̄ni tui.

**De eterna laude dei et desiderio eterne glo
rie.** **Capitulum. XXVI.**

Anda aīa mea d̄ni a q̄ oē bonū pe
dit: et nunc et in eternū p̄manebit. **Ad**
ip̄m q̄ oīa referre debēs sic ad oīs bo
ni p̄ncipiū et finē: et cū magna gratitudine
ip̄m int̄me laudare: vt iterū in te fluāt dona
celest̄i ḡf̄e largio: m̄ere: donec puenias ad
fontē p̄hēnis vite: et ad patriā claritatis eter
ne et visionē d̄ne p̄sēte et gl̄ie. **Hil** quipe tibi
meū. nil salubri. nil suauī. nil iocūdi. nil
digni. nil alcius. nil felicius. nil p̄fectius nil
beatius: q̄ ardētissime amare et altissime lau
dare deū. **Hoc** centies dīco: hoc millesies res
p̄lico. **Nullū** studium elegātius nullū opus
eminētius. q̄ amare et laudare deū creatorē
ac redemptorē tuū et toto corde tuo. et tota
aīa tua: et tota mēte tua. et ex oībus virib⁹
tuis. **Hoc** age q̄d̄iu viuis sentis et intelligis
hoc p̄fice ope et f̄mōe. die ac nocte. mane me
ridie. vesp̄e. oī hora. oī q̄ momento. p̄ posse
nosse. integre pure adhere sp̄ deo: vt sit deus
oīa in oībus. aīa oīa et sup̄ oīa a te dilect⁹ b̄n̄
dictus laudat⁹ et superlat⁹ in secula: et tibi
bene cū eo sine fine. **Exulta** ḡ aīa fidelis in
d̄no deo tuo: sicut b̄tā virgo maria exultauit
in iesu salutarī suo. **Exulta** et lauda deū tuū
q̄ te fecit et redemit: q̄ debitor dei es in valde
multis et magnis b̄n̄ficijs et q̄ridianis bonis
tibi benigne collatis: p̄ q̄bus oībus plene et
digne deo regratiari nūq̄ sufficis: etiā si an
gelus sc̄tus esses. **Attamē** lauda et ḡfas age
vt hō mortalis: mīa dei indigēs et eā sp̄ q̄rēs
et imploās. **Nō** cesses orare et laudare deū li
cet sepe cadis peccas et eū offendis: nō t̄n in
de desperabis: s̄ magis te hūiliabis et orabis
Ama et amaberis: q̄ amor oīa mala p̄terita
emēdat purgat et sanat: illuminat et accēdit:
fugat tristitiā et parit corde gaudiū. **Que** mū/
dus nō nouit: nec caro et sanguis sentire va
let. **Lauda** deū et laudaberis b̄ndic et b̄ndice
ris: sc̄tificā et sc̄tificaberis: magnificā et magni
ficaberis: glorificā deū et glorificaberis ab eo
in corpe et in aīa. **Sz** q̄n erit h̄ d̄ne. b̄n̄ repleb
os meū laude p̄petua: et exultabit cor meū et
aīa mea cū sc̄is tuis in gl̄ia tua: **Sustine** t̄p̄

adhuc modicū: et videb mirabilia magna cū
sonuerit tuba nouissima. **Tūc** dabo sc̄tis me
is p̄ oī labore et dolore requiē et vitā eternā.
Quid vis āplius: **Pro**fus nihil. **Tu** solus
sufficis mihi d̄s me: q̄ das vitā eternā ama
toribus et laudatorib⁹ tuis: p̄ paruis imēsa
p̄ ifimis sūma. p̄ pituris etna. **Da** teip̄m
deo et totū qd̄ habes: da eis q̄cqd̄ agis sc̄is et
vales: et eris ditior et carior deo q̄ fuisti. **Dic**
cū sc̄to paulo. **Tanq̄** nihil b̄ntes p̄ pp̄rio: et
oīa possidētes i deo. **Quasi** viles et paupes
ac tristes in hoc m̄do: s̄ diuites ac hilares sp̄
in d̄no: certe de futuro p̄mo in celo. **O** d̄ne
de⁹ salutare vult⁹ mei et d̄s me: q̄n sc̄tificā
me in regno tuo cuz clarissimo vultu tuo: **O**
q̄n illūinabis oēs tenebras meas splēde lu
cis etne: q̄n auferes oīa obstacula mea de me
dio cordis mei paz vera b̄ntudo sūma et felī
citas p̄fecta. **O** q̄n sine oī ip̄edimēto p̄noū
seqr̄ te secure et libere q̄cunq; ieris d̄sic: **O** q̄n
oculis meis clare te videbo sine speculo sine
enigmate sine pabolis sine figuris. sine q̄stio
nib⁹ sine dubijs: sine opinionib⁹ sine interro
gatiōib⁹ a magis: **O** q̄n oīa sc̄iā q̄ credo in
sc̄pturis sc̄tis et lego in libris varijs et audio
auribus meis a lectorib⁹ in multis locis. de
deo meo. de angelis et oībus angeloz choris
de gl̄ia et b̄ntudine celestis p̄fice. de pacez in
effabili gaudiō ciuiū sup̄noū: **O** q̄n ibi ero.
q̄n veniā et apparebo in cōspectu tuo: et cōfē/
plabor: letā faciē tuā et gl̄iam regni tui cū che
rubin et seraphin et oībus sc̄tis. **Sz** nōdū vo
nit hora illa: clausa est adhuc aīa me celi por
ta. **Ideo** gemo corde et ore q̄d̄iu hic fuero:
donec veniam ad te deus meus.

De laude sc̄oz āgeloz i celo. Ca. XXVII

In cōspectu āgeloz psallā tibi. **O**
rex altissime d̄s sūme laudabil. crea
tor oīm rex āgeloz et hoīm q̄d̄iu mo
rabor in tris: et elōgabor a te et ab oībus sc̄tis
angelis tuis in celis. **Heu** me pauperē et ifelī
cē q̄d̄iu māducabo cuz hoīb⁹ panē terrenū
panē laboris et doloris et puabor: pane ange
loz p̄tine te oīs saporis suauitatē: **O** d̄ne q̄n
audiā vocē laudis tue et ore āgeloz tuoz in
celo: sicut b̄ntis iohānes ap̄ls religat⁹ i exilio
audiuit vocē multoz āgeloz psallētū i vnū
sc̄tus sc̄tus sc̄tus. **O** vtinā eēm vn⁹ cū ip̄s
et talē vocē haberē: q̄ libēter vellē te lauda
re cū eis: et sup̄ oīa altissima celi cāntare cāntare
et magnificare nomē sc̄m tuū in eternū. **O** che
rubin et seraphin q̄ dulciter q̄ pulchriter q̄
feruēter et excellēter cāntas et iubilatis corā

deo: sine oī tedio. sine fatigatōe sine cessatōe
inecna felicitate. **Iō** oīs vox hūana est mihi
rauca: oīs cāt⁹ disson⁹. oīs psalm⁹ and⁹: oīs
musica grauis. oīs cithara surda: oē organū
mutū. oīs m̄bi leticia gr̄dis tristitia: oīs lu
dus vlular⁹. oīs cib⁹ et pot⁹ inspid⁹: oīs ca
ro fenū. oē vinū felz acetū: oē mel venenū. oē
iocun dū asperū: oīs deco: fetoz. oīs ornatus
sterc⁹: oīs honor et gl̄ia vaitas et sum⁹. oē pre
ciosus et nobile vile et deforme: imo oīa nulla
cōpatōe etne vite etne gl̄ie. etne leticie in cō
spectu dei et angeloz: qui altissime collaudāt
sc̄am et gl̄iosaz trinitatē die ac nocte sine fine
Sed q̄ ad ista sblīa celoz cāntica ascēdere
neq̄o nec plene ea cōphendere sufficis: iō me:
ip̄m plāgo et valde despicio et corā deoz oīb⁹
hoīb⁹ flecto genua mea: et hūiliter veniā peto
Nā opa mea vere nllā sūt sine gr̄a et mīa tua
d̄ne: quā maxie oīdis sup̄ oē n creaturā tuā
sine nūero et mēsurā. **O** altitudo diuitiaz sa
piētie et sc̄ie dei: q̄ p̄funda sunt iudicia tua et
vera a seculo vsq; in finē seculoz. sup̄ bonos
et malos. sup̄ gratos et inḡtos. sup̄ pios et im
pios: ita q̄ nemo possit plene iuestigare opa
tua. nec debeat iuste p̄q̄ri in aliq̄ facto ip̄roui
so. **B̄ndic** ḡ sp̄ deus me. **O** ratio deuoz
ti amatois et laudatois dei. **Ca. XXVIII.**

O frangat d̄ne oīa mea sicut incēsus in
cōspectu tuo. **Cupio** d̄ne d̄s me cū
oībus sc̄tis tuis et creaturis in oī loco
et t̄p̄e deuote te laudare. b̄ndicere et p̄dicare.
et puro corde sp̄ amare: et sup̄ oīa opa tua no
mē sc̄m tuū magnificare et exaltare i p̄petuū.
Q̄n tu es d̄s me: et ego paup̄ fuus tu. **Tu**
lux mea et spes mea de⁹ meus. **Tu** fortitudo
mea patria mea: laus et gl̄ia mea d̄s me. **Tu**
sapia mea et prudētia mea: pulchritudo mea
et dulcedo mea d̄s me. **Tu** musica mea et cy
thara: organū meū et tympanū meū d̄s me.
Tu psalm⁹ me⁹ et hymn⁹ me⁹: cāt⁹ me⁹ et iubil⁹
me⁹ d̄s meus. **Tu** galea mea et lorica mea: ar
cus me⁹ et gladi⁹ me⁹ d̄s me. **Tu** thesaur⁹
meus. aux meū. argētū meū. talētū meū: ad
soluēdū oē debitū meū deus me. **Tu** dom⁹
meū et castruz meū: et palacium meū d̄s me. **Tu**
scutū meū. et vexillū meū: turris fortitudinis
et defēso: vite mee d̄s me tu ortū me⁹ et po
meriū meū: viridariū meū et refrigeriū meū
d̄s me. **Tu** aula mea et mēsa mea: cib⁹ me⁹ et
pot⁹ me⁹ d̄s me. **O** s̄ cūm cibis q̄ nō est a te
coact⁹ et patus: inspid⁹ est mihi d̄s me tu cy
namonū meū et balsamū suauitatis mee: nar
dus mea et electa mirra mea cū p̄cios vnguē

tis d̄s me tu rosa mea et liliū meū: tu sertum
meū et corona mea d̄s me. tu thalam⁹ me⁹ et
lectul⁹ me⁹ sudariū meū ad tergēdū. lintheū
ad iuolēdū d̄s me tu lucerna mea et lāpas
mea: cādēlabrū meū et syd⁹ meū d̄s me tu li
ber me⁹ int⁹ et fons sc̄ptus: biblia mea in q̄ to
tal acra sc̄ptura iacet. magis me⁹ et d̄s me. tu
lecto: me⁹ et istructo: me⁹: medic⁹ me⁹ et apo
thecari⁹ me⁹ d̄s me. **In** te oīa inuenio et ha
beo te donāte et miserāte: et q̄cqd̄ extra te q̄ro
et desidero: parū vel nihil mihi p̄desse sentio
Api ḡ cor meū in lege tua sc̄tā: redde mihi le
ticiā salutaris tui: dilata cor meū ad currēdā
viā tuā: p̄firma cor meū in v̄bis tuis: q̄ nō ē q̄ ad
iuuē: nō est q̄ p̄ter saluū faciat et ad vitā etnā
p̄ducit. **Exaudi** me d̄s me cū def̄cor: cū trib
bulo: cū lero: cū sanus sum: in oībus me tibi
cōmendo. et te in eternum benedico. **Amen.**

De vniōe cordis cū deo hūda. Ca. XXIX.

Conuertere aīa mea in requiē tuā: q̄
d̄ns b̄n̄dicat tibi. **Ipsē** em̄ ē regēs tua
et paz tua: ip̄se vita sal⁹ et b̄ntudo tua
Igit oīa opa bona q̄ facis vides et audis sp̄
ad laudē dei referas: vt pacē et bonā p̄sciētā
habeas. **Nō** in te nec i alijs stes nec manegas
nec exultes: s̄ i deo solo pure firmis et p̄fecte:
q̄ dat oīa et opaf oīa in oīb⁹. p̄ sua magna bo
nitate et imēsa clemētia. **Quis** mihi det talē
ḡfam. vt oīa ad laudē et honorē d̄ni dei mei
referā et recte faciā sicut teneor: et possuz facere
et nulla res pua vl magna a deo me retrahat
nec inficiat nec cōturber nec in aliq̄ ip̄ediat.
Sz forte mihi nō est possibile: ad hec mō pos
se venire. **Est** t̄n totū deo possibile: q̄ aīaz de
uorā p̄t sibi p̄ gr̄az in amore cito venire. **Hoc**
em̄ p̄fect⁹ et pur⁹ amor dei i momēto facere p̄t
q̄ntēcūq; voluerit: et oīb⁹ oblitis sibi soli sim
p̄fecte vnir⁹. et igne amoris ei⁹ vehemēter ac
cēsus et liq̄fact⁹. **O** d̄s me⁹ amor me⁹ in loco
p̄grinatōis mee: q̄n ero tibi tor⁹ vnir⁹ cū oī
bus aīe mee virib⁹ a te mihi datis et gratiose
infusus: **Sileat** aīa te oīs creatura tua d̄s me⁹
tu sol⁹ mihi loq̄ris affis et illūines: q̄ es oīa in
oīb⁹ et sup̄ oīa celi lūinaria etnalit b̄ndictus.
Felix aīa in h̄ m̄do desolata. a deo p̄solata:
ab hoīb⁹ ignota. a sc̄tis angel nota: a malis
neglecta. a bonis red̄sta: a sup̄bis de specta.
ab hūilib⁹ dilecta: a secularib⁹ sepata. a sp̄ia
lib⁹ cōgregata: a magnatis de rīsa. a puulis
honorata: foris q̄st mortua int⁹ sp̄ viuā: carne
afflicta. sp̄i leta: corpe debilis mēte forā. vul
tu deformis. p̄sciētia pulcra: labore fatigata.
ofoe roborata: ouere p̄ssa. solatio erecta: car

ne in mundo teta. spu ad celu raptat xpo copulata. Felix q iesuz z maria z oes angelos z scotos dei hz aicos in hac vita. duces i via: co sules in dubio. doctores in studio: lectores in mesa. sodales i cetta: familiares i colloqo. ca tores i choro: custodes i piculis. adiutores i plio: defensores i hostes. intercessores p pctis subuetores i extremis. pforatores in agone aduocatos i iudicio pfonos cora deo: susce/ ptiores i celo. Sit tibi religiose z deuote frat postq reliqsti seculu p terrenis parctib' ds celi pf iesus frat: xgo maria mf: angeli amici religiosi cognati: omnes fideles ppinq: senes auuiculi. iuuenes frs: piuges mfes. Agines sorores: paupes nepotes: pegrini cōsobuni: mites z hūiles pfodales: sobrii z casti cōmēsa les ifirmiz debiles familiares: afflicti z oppf. si ptubernales: derisi z despecti multū amica biles: oēs deuoti honorabiles: oēs mōz sper nētes z xpo fūietes coheredes regni celestis. Hec ē gñatio scā nobilissq pgenies: ex deo nata: deo placita fide fundata. spe robodata: charitate omata: patia armata: igne pbata: cōstantia firma. **De vera pace in solo deo querenda.** **Capitulu. XXX.**

Pax vobis ego suz: nolite timere. In xpo iesu tota sal' z vera pax amie cō silit. Et q xpm diligit hz pacē z i eo qscit: nec vltra nec sup eū qd qreere plus affectat. Pax aie fidelis i hac vita: ferre mul ta aduersa p amore dei z noie xpi. Decipit z errat: q alit sentit z cogitat. In vanū laborat q deū i oi facto suoz cogitatu nō pponit: nec ipm pure qrit z cupit. Nō ē pax impijs dicit dñs: s' pax mlta diligētib' legē tuā dñe. Pax quā xps docuit z pmisit: i pfunda hūilitate existit: z in abnegatōe pprie volūtatis. i mor tificatiōe ois pue delectatiōis: i abiectōe ois mūdane laudis z extne psolatiōis i reb' pitu ris. Custodi q cor: tuū ab intra: z oēs sensus tuos ab extra: ne caparis aliq illecebra z re: creatōe aie tue nociua. Iuuat sepe creature si ad creatous laudē z honorē dei recte z pure referāf: vel ad aliquā vtilitatē sui vel alteri' pfectū moderate z discrete assumāf. Hocēt aut sepe res pulcre si curiose ipudice z male cōcupite aspiciant z desup delectāt: z h' rōnē z honorē dei placēt z animū mouēt. Hāz sic boni se custodiūt: ita icauti vicūf vicijs. Tē: pāt diuicie. corrūpūt peccante: ificiūt delicie. necāt epule mte: ifāt scie. timēt potētie. ele uant honores. respuūt perūf hūiles mores. vane laudes seducūt aios leues. Satui sunt

oēs z vecordes: q ista treha qrit z p magno reputāt: q aiam satiare nō pnt: nec qscere p mittūt. Oia tpalia defectuosa z idurabilia sūt: z pter deū nil ē pfectū. nec p sūmo gaudio z optio bono hūdū. In nulla q creatura viua vel pulchra pictura. aut nobili genitura. aut alta statura. aut mag' platura. pone cogitātū z desiderū tuū: si nō vis falli. turbari. z inq/ nari: q totū vanū lubicū et noxiū ē: nisi oia trahas ad deū a q oē bonū. et in q oia viuūt z psistūt. Nō q vane gloriē hō fragil' z mor talis: in mlis culpabilis z ad malū cito labil' z ad stādū z pmanēdū i bono debilis. nec cō fidas tibi pi nimis: nec stes fixe i te nec i alijs alte cogitādo z psumēdo: s' qd boni pside ras z itelligis i te z i oib' creaturis: totū deo pure z itegre offer z ascribe. Tūc pacē z qetē cordis iuenies i xpo z nō i aliq bono creato: et iplebif i te et de te dulce z scā xbu xpi ab eo i mōte pdicātū. **Qui mūdo cor: de qm ipse deū videbūt. Qui laus honor et glia ab omi creatura in secula seculoz. Amē. De recta intētiōe ad deū erigēda. Cap. XXXI.**

Oculi mei sp ad dñz: qm ipse euellit b laqo pedes meos. In oi cogitatione locutiōe z opatiōe tua habeas sp rec tā z purā intētiōē ad deū: vt oia facias ad laudē et gliaz et honorē dei et primi edifica tiōē. Ipse ē cā oim bonoz meritoz: atqz lar gitor et noz pmoz. Ipe pncipiū et finis oim operū tuoz eē dz: ne p das fructū laborz tuo rū. Si mēoz fuerit tribiliū iudicioz dei: nō va ne gliaberis. Pessima pestis vana glia: z vel le laudari foris ab oib'. Hoc vtiqz vanissimū est et supbie signū: grē dei sūū. Quid q faci es: et in q pfides et spabis? Nō i te nec i hōe nec i aliq re mōi. nec i stellis celi. s' i solo crea tore deo tuo: q fecit te et hz ter oia creata sūt i manu et ptate sua sine onere z adiutorie. Dic q et ora cuz dauid i psalmo. **Oculi mei sp ad dñz: qm ipse euellit de laqo pedes meos. Et itez. Dñe an te oē desiderū meū: et gemitus me' a te nō ē abscondit'. Relictis q vanis rō nib' et psilijs hoim: i cūct' necitātib' tuis po tius cū scib' et scis desiderijs recurre pndē ter ad dñm deū tuū: qm ipse ē q euellit de la queo pedes tuos: vt nō mouear' a recta via xutatis et vera hūilitate: s' stes fix' i deo vsqz in finē. Dē op' bonū. pp' deū factū lenificat cōsciam: illūinat mētē: et ap'lorat meref g' az. Dē aut malū op' mescificat agētē: maculat famā bonā: z ipedit dñe psolatiōis ifluētiā. Qui aliqd pp' vanā gliaz facit: datōis xē**

no lucernā extinguit: z q pp' mūdū agit z ap parere appetit: cito deo irascēte in lutū cadit. Nō q leteris in aliq felicitate hui' mūdi quē: admodū stulti: s' sta sp i ftoze dei. z cognitōe fragilitatis tue. Frequēs lapsus z facilis er/ roz tu': docebūt te hūiliter et virilit' de teipso sentīē. Reminē velis i hac vita nimis lauda re: qz nescis qlis sit qsqz futur'. Nec temere iudices cadētē: qz pōt ds cito erigere stentē. Pro oib' ora: z oēs deo cōmitte. Esto vilis i oculis tuis: vt fias magn' corā oculis dei: q hūiles respicit. z altos a lōge cogscit' subito psternit. Si ab hoib' despiceris z aliq tibi s' ponūf. ne tristeris nimis: qz meli' z securi' ē hūiliari cū miūb' z simplicib': qz a deo repro bari cū diuitib' et elatis. Caue laudari. time magnificari: crubescere honorari. fuge reputa ri. qre latitare. Elige dō vacare. sacris lectio nib' z deuotis scib' sedule imorari. Nō ē sine laude z honorare: q pp' deū spernit lau des z honores. Nec ē sine solacio diuino: q oia h' mūdi gaudia reputat p nihilo: et oia sibi cōtraria sustinet libenter p xpo: et quoti die anhelat esse cum eo in celo.

Ofo hūilis et cōtriti spūs. **Ca. XXXII.** De dñe leuauit aiaz meā: q habitas in celis. Dñe ds q oia puide ac iuste disponis i celo et i tra cū angelis z hoib' z oibus creaturis tuis: accipe p ma gnis laudib' z gratificatiōib' tibi debitis omīa tribulatiōes z agustias cordis mei i vora cō tritiōe pctōz meoz tibi mō oblatas. Couerte mihi oē malū in bonū. z bonū sp i meli': pro glia nois tuī z anie mee etna salute. Tu scis oēm ifirmitatē meā z magnā ignozitiā meā atqz qtidianā istabilitatē mēozie mee: q cito vagoz hic inde lōgi' a te sepissime. Parce mi hi dñe fm mltitudinē miserationū tuaz: z re duc me citi' a te. Cōserua cor meū apd te i de uota ofonez sacra meditatiōe die ac nocte: qz tū m' ē possibile in h' fragili corpe. Cupio pla care benignissimā faciē tuaz munerib' sacris z scib': z pncipue trib' paupēz obulis ptritōe cordis pffionē oris. z satisfactiōe hūil' opis. Dñe de' me' sūme amabil'. memēto mei pau peris: qz hō sū fragilis. nō āgel' scūs pctōz magn'. nō inocēs agn'. tepid' orator. nō fer uid' pteplator. Et iō nec dign' seruitoz tu': nec inf' deuotos oratores debeo cōputari nec videri. nec noiari. Dñe mi carissime: accepta sit tibi obsecro hūilis ofo mea et amara ptri tio pctōz meoz: p dulci cātu z iubilatiōe āge loz: z pcor: di laudatiōe oim celestiu ciuiū sup

noz. **Uerūti nō despero nec despabo de ve nia z mia tua: qzuis sepi' cado z grauo: i me ipso ex ifirmitate mea. Nō cesso nec cessabo a laude tua in via mea: s' laudabo z magnificā bo te. donec ad te pueniat o ds aia mea. Hā te sp laudare z sup oia amare: sūma felicitas angeloz et beatoz in patria. De bona so cietate cū iesu et scis ei'. **Cap. XXXIII.****

Querite deū et viuēt ania vfa. Nihil meli': nil aie felici'. Qui aliō qrit: nil illi sine obtiebit. Si q vis hfe bonū sociū p solacio: tūc qre iesuz cū pastorib' i p sepio: aut cū scis magis i mris gremio aut cū symeōe z anna i tēplo. aut cū martha i castel lo: aut cū maria magdalena i sepulchro: aut cū ap'is i cenaculo: ad accipiēdū spm scā cū magno gaudio. **Beātis q in hisz alij scis lo cis iesuz deuote qrit. nō corpe: s' spū z vitate. Beātis q in oi loco z oi tpe iesu intime qrit: et magnis desiderijs ad ei' clarā vifione z pte sentia ābelat: z qtidie se pparat. Beātis q iesu in vita sua p passionē z crucē seqf: qz in exte mis hū sibi cū iesu erit: z ab auditiōe mala nō tiebit. Nō solū iesu qre: s' etiā discipulos iesu z oēs diligētes iesuz: qz panētēz ferūt aduer sa pp' ihm. Amor nāqz iesu z amicoz ei' mū dū spnit: et oē vanū z ipuz lōge a se repellit. Relinq' q aicos et notos ac sodales extrane os q i solitudine z deuotōe te ipedire pnt: z qre p singulari solatio tuo i secretario celle fa miliaritātē cū scis ap'is z cognatos iesu: vt loquāf tibi d' regno dei z statu etne btitudis z quō p multas tribulatiōes possis ad eoz so cietatē puenire. Accede at an oēs scōs z scās celestis curie ciues ad secretū tabnaculū atz oratoriū btē marie xginis a seculi turbis re/ motū: z qre ibi solatiū aie tue p'cib' iflūdo. Audi quō āgel' dñi cū maria loqf de scarna tione xpi. z redēptōe gñis hūani. Felix dies zbtā hora: si poteris ibi facere morā cū āgelo gabriele z btā xgine maria audiendo ab eis misteria celestia. Crede firmissime oia esse ve ra p āgelū marie nūciata: sic maria credidit deo z āgelo ei' sibi misso de celo. Deide quē diligenter scim iohānē baptistā pcursozē dñi nfi iesu xpi i heremo latētē: z flexis genib' sa luta cū deuotissime supplicādo. Aue scissime z dilectissime amice iesu xpi iohānes. Multa bona z magā mirabilia audiui de te: qz scē z miraculose sis nar': qz stricte z religiose fuisi a puero i solitudine puerfari: ne leui saltē fa mine aut cogitatiōe peccares. Quere ab eo qz diu ibidē sol' māserit: z maneat cū eo qz**

si placet tps pmissit. Dilce ab eo qd come-
derit z biberit. et qs ei necessaria misitauerit
vtru pater ei? z mf aliq sibi miserint et qnq
ad eu venerit. vel ipse ad eos vidēdos exie-
rit: an etiā scūs angel⁹ gabriel ad eu qnq de-
scenderit z multa secreta ei reuelauerit: z an
iesus ei psonalif apparuerit et man⁹ ei⁹ pfor-
tauerit: sic scptū est in euāgelio. **Et enī man⁹**
dnī erat cū eo. Quicqd de istis sit totalit spi-
ritusctō comitte: q ipm spleuit docuit z ere-
xit: z totā vitā ei⁹ xruib⁹ ornauit: z vsq exi-
tū vite i heremo z in hoies z in viculis z in
carcere custodiuit: et tadē cū martirij palma
aiam ei⁹ suscepit. **Deinde ad aplos xpi p-**
cede. z qre scū petz. z vade cū eo in tēplū ad
orādū vel etiā in cenaculū ascēde ad accipiē-
dū spm̄ sc̄tm̄. **Quere etiā paulū i damasco z**
in epheso: z pge cū eo vbiq ad p̄dicādū euā-
gelij xpi nō in corpe. s̄ in spū. **Ecce quō plus**
oib⁹ laborat. z q sepe orat: z q frequēt i orā-
do z p̄tēplādo rapit p excessus i cetū. **Subli-**
mis volat iste nō oib⁹ dar⁹: z in ad yma de-
scēdēs dicit. **Ego nō arbitror me cōphēdisse**
Et itez post alta ad istrūdū hūiles i vita et
in passionē xpi ait. **Nihil arbitrat⁹ suz me sci-**
re int⁹ vos: nisi iesuz xpm̄ z hūc crucifixū. **Se-**
qre scū paulū: z ducet te recta via ad xpm̄ z
p crucē ad celū. **Vade vltier⁹** et qre andrea
aplm̄ in achae p̄tib⁹ p̄dicātē xpm̄: z audi v-
ba p̄dētis in cruce p xpi noie. **Signa ea in**
corde tuo. z stude iplere eū gaudio ispirāte z
iūate spūsc̄tō q̄cūq loq̄ de passioē xpi scē-
crucis laudib⁹. **Quē cōsequēter scū iacobū**
maiorē passum z ociosū ab herode: z bibe cū
eo calicē passiois hui⁹ miserabil⁹ vite. patiēt
tollerādo dolores p amore dei z aie tue salu-
te. **Deide pcede z qre ioh̄nē aplm̄ xpo dile-**
ctū. z p noie iesu in exilio religatū. ab oibus
secularib⁹ curis z negocijs segregatū: vbi di-
uina reuelatōe alti⁹ illustrat⁹. apocalip̄s li-
brū de statu tot⁹ ecclie militātis z triūphātis
figuris z mysticis v̄bis sc̄psit: z p̄ hec etiā p
oim ecclesiaz z fidelū eruditōe et p̄solatōe
sc̄tm̄ euāgelij de dūate xpi vltim⁹ edidit. **Le-**
ge z stude i istis et alijs sacre sc̄pture libris. p
captu tuo z p̄solatōe exilij tui in h̄ m̄do: non
vt doct⁹ z sapiēs videaris: s̄ mitis z patiēs.
humilis et obediēs vsq ad mortē efficiaris.
Quere adhuc alios sc̄tōs aplos p̄ p̄solatōe
tua in xpi fuitio occupatos: p fide et amore
xpi occisos: v̄bo z exēplo multos edificātes
Quide scū iacobū fratē dnī eplaz canonicā
scribētē: formā xpiane vite z religiois p̄fectio

nē p̄tinētē. **Quere scū thomā in idia.** q vul-
nera xpi reuerent palpauit. firmit credidit: z
cū feruenti amore apte clamauit dicens. **Dho-**
me⁹ z vs me⁹. **Quere etiā cū magno deside-**
rio sc̄tm̄ z eruditū aplm̄ scz mattheū euange-
listā scribētē hebraicis lris xpi euāgelij toti
m̄do p futur⁹: oib⁹ natiōib⁹ p̄lis z liguis va-
rijs ad salutē destinatū. **Sili mō z affectu q̄**
re alios sc̄tōs aplos z discipulos iesu xpi i lo-
cis suis v̄bū vite retinētes: z ipm̄ docētes: z
vsq ad mortē i vinea dnī laborātes. **Isti sūt**
sci et amici dei: q sanguie fuso cū corona mar-
tirij meruerūt vitā etnā. **Lege q̄ libēt vitā et**
passioēs corz: z p̄solaberis i laborib⁹ z dolori-
bus tuis: q̄ nihil ē qd tu facis z pater⁹ p xpo
in fuitio dei: p̄paratōe sc̄p̄z alioz deuotoz.
De sūmo bono et vltimo fine in solo deo
ponendo. **Cap. XXXIII.**
Satiabor cū apparuerit glia tua. o dñe
quō p̄t hō ad hāc gliaz puenir⁹. **Per-**
cōtēptū sui z oim tēnoz: z p ardētē
amoriē oim celestij bonoz **Testes sūt aie sc̄ō-**
rū letātes in regno celoz: z oēs fideles certā-
tes z laborātes p̄ tētatioēs vicioz. **Ab h̄ glo-**
so fine z sūmo bono etnāliter fruēdo lōge di-
stāt supbi demones. ifideles pagani. pueri
iudei z heretici idurati. hoies carnales m̄dm̄
diligētes. deū negligētes. z i tēnis bonis et
honorib⁹ ac laudib⁹ finē suū et felicitatē p̄si-
tuētes. **Qui heu d̄s p̄p̄ h̄ fūda augenda et**
seruāda currūt laborāt studēt vigilāt. et fere
nūq̄ q̄scūt: nec sollicitare cessant donec ali-
qd acq̄rāt. **Et cū acq̄sierit siue rectū siue idis-**
rectū fuerit adhuc nō p̄tētāt: s̄ ad altiora sc̄ā-
dere z glari sup cetos p̄cupiscūt z itumescūt
doctos se iactāt magnos se estimāt: z ab alijs
honorari affectāt. **Et tū totū ē vanū lubricū**
et nihilū: z finalit piculosū z p̄ditū qd q̄runt
et cupiūt. **Certe erratis et vosipos decipitis**
qd⁹ m̄ds adhuc dulcis ē et iocūda vita p̄s:
q̄ nil certi hētis de oib⁹ bonis v̄tis: z q̄sidie
morti et iudicio dei futuro p̄p̄iquāns: **Nihil**
ei est in hac vita ita iocūdū qn habeāt aliqd
amaritudis ānexū: nil in creatur⁹ tā p̄ciosū z
bonū et delectabile: qd possit aiaz hois satia-
re et b̄nificare. ab oī malo eripe. z ab oī bono
replere et sp̄ lenificare. nisi sol⁹ d̄s sūme bon⁹
etn⁹ et imē⁹. **Hic est creator oim rex visibi-**
liū z inuisibiliū āgeloz et hoiz: q̄ ē an oīaz sup
oīa et i oib⁹ d̄s b̄ndict⁹ i sc̄la. **Quid ei digne**
de deo dici p̄t aut cogitari ab aliq creatura i
celo et i tra. **Excedit nāq̄ d̄s oīa: an cui⁹ ocu-**
los oīa vidēt vana et nulla. **Id fatua ē oīs**

ania et pmanebit sp̄ egena et misera: q̄ extra
deū aliq̄ q̄rit et diligit q̄ a dilectōe et honore
dei mentē separāt. **Bagna et mirabilia opa**
tua dñe: z cogitare et p̄scrutari singula n̄ ē in
nec alicui creature possibile. **Quid igif faciā**
q̄ nō possuz altiora cape nec secreta celestia
pene trare: neq̄ cū angelis faciē dei me p̄tem-
plari: **Indignū me fateor tātis bonis frui:** et
cū sc̄tis i celo p̄uersari. **Idē me sp̄ hūiliabo**
z despiciā corā deo z oib⁹ hoib⁹ q̄ diu fuero
z eris v̄lis in oculis meis: vt deus misereat
mei p̄ctōis nūc z in oibus hois. **Recogita-**
bo oēs annos meos in amaritudine aie mee
qd⁹ irā merui: z placebo i gemitu z fletu des-
quē offendit sepi⁹ verb facis visu auditu et
ceteris sensib⁹ meis: q̄s mihi ad seruendū si-
bi dedit i toto corde meo q̄ diu i corpe viuio.
Sed ne desperē z deijctar in malis meis. re-
cordabor dñe oim bonoz tuoz: z oim miay
tuarū q̄ a seculo sunt. donec ad te auxiliante
grā tua merear salu⁹ puenire. **Libera me ab**
oibus malis irruētibus subito in me q̄ retra-
hūt sepius cor meū a celestibus bonis medi-
tādis. **Adesto mihi pie de⁹** et pone me iuxta
te: me incipiā vagari z elōgari a sūmo bono
qd tu es dñe. **Hā in te solo totū bonū meum**
Da teipm̄ mihi z sufficit aie mee dñe deus sa-
lutis mee Amen. **Explicit vallis litorū.**
Iucipit alphabetū monachi in sola dei te
su xpi studere volentis.
Mas tuas do-
mine demōstra mihi: z semi-
tas tuas doce me. **Obsecro**
te deus me⁹: doce me vias
bone vite p salute aie mee.
A Ma nesci: z p nihilo re- **Lcō. 1.**
putari. **Hoc tibi salubrius est z vtili-**
us: q̄ laudari ab homibus. **Lcō. 2.**
Beniolus esto oibus bonis z malis: et
nulli onerosus. **Lectio. 3.**
Ostodi cor tuū ab euaginatōe: os tuū
ab ociosa locutiōe: z ceteros sensus tu-
os sub rigore discipline. **Lectio. 4.**
Olige solitudinē z silentiū: z inuenies
quietē magnā z p̄sciam bonā. **Ubi enī**
multitudo ibi frequēter strepitus: et magna
distractio cordis. **Lectio. 5.**
Elige paupertatē z simplicitatē z cū pau-
cis sis p̄tenti⁹: z nō facile murmurabis.
Euge hoies z seculi rumores: **Lcō. 6.**
q̄ nō satis potes esse deo z hoibus eter-
nis z transitorijs **Lectio. 7.**

Oratias age deo semp corde z ore: qua:
litercunq̄ tibi succedit in grauamine z
doloze. **Hāc deus omnia dispētat puidē in**
mūdo: vero z recto iudicio ab eterno. **L. 8.**
Remilia te in oibus z sub oibus: z mere
beris grāz ab oib⁹. **Erīs q̄z deo accept⁹:**
z hoibus dilect⁹: z diabolus fugiet a te cit⁹:
p̄pter hūilitatis d̄tutē sibi valde trīa. **L. 9.**
Roi ope bono habeas in t̄ntionē purā
ad placēdū deo q̄ inspector est cordis:
et diligit iustos z puros. **Lectio. 10.**
Rharrimos reputa amicos z pronos:
qui te p̄mūt z vituperāt. **Si em̄ recte sa-**
pis z cōsideras: lucruz inde acquires. **Hāc**
p̄sunt tibi in bono: q̄ obsunt in malo. **L. 11.**
Rboze z doloze. cū gemitu z fletu acq̄-
rif regnū dei: delitēs z honoribus p̄dit-
Ignū donū dei ē pau (padifus. **L. 12.**
Operē esse in mūdo. p̄pter xpm̄: z infumū
tenere locū. **Bagna supbia:** altū petere gra-
diū. **Ad alta sp̄ diabol⁹ suadet.** honores am-
bire. fugere despectū: vt cadat ascēso: ei⁹ re-
trosum: cū ad breue d̄status fuerit pauperū
d̄nima dona p̄ magno reputa: z eris dig-
nus maiora acipe. **Lectio. 13.**
Oemine spernas. nulli noceas: afflictō
p̄doleas. egeno subuenias: z nūq̄ te ex-
Adne tps vtilit cū deo (tollas. **L. 14.**
Oexpēdas: nihil em̄ p̄ciosius tpe: in q̄ p̄-
mereri potes regnū dei imp̄petuū. **Oib⁹ q̄z**
te amabilē benignū z affabilē: sine dissoluti-
one exhibeas. **Omnia bona ad laudē dei refe-**
ras z sine p̄silio z deliberatione nihil facias.
Quino sp̄ q̄re in ope tuo an deo **L. 15.**
placeat vel displiceat: nec timore nec a-
more age p̄ p̄sciam tuā **In dubijs ad scriptu-**
rā z obediētā plati tui recurre: nec tibi p̄si-
nis p̄sīde. **Prius discē tacere q̄ loq̄:** pot⁹ q̄
velis instrui q̄ docere: tui⁹ ē em̄ velle latere
Oleūq̄ ad te nō p̄ (q̄ apparere. **L. 16.**
Oinēt de his nō iudices nec te intrōmī-
tas: vt pacē sp̄ habeas. **Qui corā sectat⁹ z sin-**
gularia vitat magis diliget: z cit⁹ ad bonū
finē pueniet. **Qui tēpestiue facit qd̄ debet:**
letioz postea erit. **Lectio. 17.**
Reuertere cito ad interiora cordis tui: z
claude ostia oris tui: ne vagari incipi-
as p̄ varia desideria mundi cōsilio diaboli.
Hocēt mala audita: tētāt pulcra visa: turbāt
illata vitupia. **Recede q̄ ab iracūdo in octo**
dissoluto. z mane in silētio cū deo. **Lcō. 18.**
Sobrius esto i victu. modestus in vesti-
tu: puidus in verb. honestus i morib⁹
matur⁹ in p̄silio. foris i aduersis. hūilis i p̄

Iperis:gratus p bñfichs. hilatis in despectibus. patiens in dolozibus: discretus in omibus agendis. **LECTIO. 19.**

Quoniam deum offendere i minimis negligētijs et defectibus tuis: noli presumere i bonis: nec desperare i aduersis. Timor dei facit recedere a peccato: et sollicitas i bono opere: vt bonum bene fiat. Totum deo committe: et quod tibi est graue fiet cito portabile. Pax tua in patia multata: leuis est ois tribulatio p vitam etna. **L. 20.**

Quoniam deo oia pmoda tua: et dabit tibi solatia meliora: adueniente gratia i vna hora. Nemo ditior: nemo liberior: eo. qui se et oia deo dedit: et christum amando emit qui mundum cruce redemit. **L. 21.**

Xpianus sit vita tua. lectio tua: (mit. **L. 21.**) meditatio tua. locutio tua. Ipse desiderium tuum. lucrum tuum: tota spes tua: et merces tua. Si aliud quis quam pure deum. dānum pariteris: laborabis. et requiem non inuenies. **L. 22.**

Psalms et psalmos canere monachorum opus est et clericorum: quibus p gaudere angelorum choros: laudantes deum iugiter i regno celorum. Seruire carni mors aie. cibum vermiculum. nidus demonum vita pecorum: fomes morborum: corruptio corporum: iniquatio morum: perditio bonorum. acquisitio multorum malorum et dolorum. Seruire deo bñm deo aie. sanitas corporis. prudentia spiritus vita celestis. Dulces psalmos deo canit: qui in tribulatione sua deum semper laudat. In initium et finem ois boni religiosi. deum corde amare ore laudare: et fratres suum exemplum edificare. **L. 23.**

Athee fratres descende de altitudine secularis scie: veni et discite i scola dei viam humanitatis mansuetudinis et pacis: per quam possis christo docete ad eterne bñitudinis gratiam secure pervenire. **L. 24.**

Cribe nouvelle (nive Amē. **L. 25.**) monache alphabetum istud in corde tuo quasi i libro vite: et p singulos dies cartulam tuam inspice: et bonos mores assuesce. Pauca sunt verba: sed magna bñm miseria et profectorum opera. Omnia exteriora: et detrahunt interiora. A preceptum muldi et suppositum abnegatione incipit vita boni religiosi monachi: et proficit versus ad contemplationem. **L. 26.**

Eamus discipulo (nive dei. **L. 27.**) ille qui sequitur christum p iter asperum: tradens ei omne velle suum et nolle: portans quidam p christo cruce suam: vt habeat gloriam magnam et vitam eternam Amen.

Explicit alphabetum monachi in scola dei iesu christi studere volentis.

Incipit consolatio pauperum et infirmorum et his articulis subdividit.

Pauper **Laudus despectus**

Debilis **Columbanus tacitus**
Lazarus infirmus **Simplicianus indoctus**
Ioseph peregrinus **Turtur solitarius**

Incipit consolatio pauperum et infirmorum.
Quoniam consolamini consolamini ipse me dicit dominus deus vester. **Pauper.**
Quoniam pauper tristari: quia dicitur quod vobis non est. **Debilis.**

Quoniam murmurare debilis coepit: quod sepius infirmaris: nec habes quod delectat.

Quoniam ad dominum fratres lazare **Lazarus infirmus** qui multis vulneribus non repletus: quod tibi parat eterna requies pro modico vili cibo male puto: et pro brevi dolore i corpore sustentato. Pro micis tibi negatis habebis splendidas epulas in convivio celestis regis: et cedes pro panem celi de mensa iesu christi i regno patris sui. Pro vulneribus tibi influctis habebis coronam mire pulcritudinis ornata floribus i mensa suavitatis. Pro canibus lingentibus vulnera tua. habebis angelos tibi succurretes i leticia magna. laudantes deum p tua multiplici inopia et benigna patientia.

Quoniam stare fratres ioseph **Ioseph peregrinus** innocens et mansuetus p longa peregrinatione tua i terra aliena: vbi non habes alicuius te visitantes et honorantes et munuscula tibi dulcia offerentes: quod magis erit merces tua i celesti patria et pro laboribus ab angelis i puo latens cubiculo: qui tibi parabunt amplam et splendidam mansionem i celo: quod humiliores locum i vilioribus vestibus elegisti i humido mundo.

Quoniam ultra fratres claudus **Laudus despectus** diane qui a multis iam despiceris: quod non valet currere p vicis et plateas cum fortibus et divitibus: qui letant i variis delicis carnis: et subito descendent ad inferos. Tu vero in secreto maneat: et indefinenter p te et alijs ora ac christum specialiter lauda: qui multas occasiones peccandi tibi abstulit: et celestis regni portam p artam viam intrare ostendit. **Columbanus tacitus.**

Quoniam vobis fratres colubane humilis et taciturne sine dolo sine felle. Esto nunc obediens versus ad mortem: qui abnegando temerarium tollis vere cruce tuam eundo post christum. Non gaudebis cum omnibus sanctis et electis dei i perpetuum: nec timebis dānari cum diabolo in igne eternum.

Quoniam simplicianus indoctus. **Q**uoniam lauda deum fratres simpliciane: qui reliquisti prudentiam huius seculi et fallacias diaboli cum mundanis suis: et curas terrenas suas longe abiecasti. Et factus es quod meruisti audire veri salomonis sapiam dominum iesu christi: in sua humilitate et mansuetudine. Disce frangere p patriam voluntatem et carnis vincere voluptatem:

et quidie certa contra diabolum ipu gnatio ne et cordis euaginatione. Sta firmus. pugna vilitate. noli recedere a certaminis loco et bono profectio: quod tecum est dominus deus tuus et angeli eius: a quo quod respectu fugiet cito spiritus malignus tanquam fumus a vento repulsus. **Turtur solitarius**

Quoniam turtur gemebundus: attende desiderator vite solitarie castitatis amator eterne. Quoniam te subtrahis a tumultibus hominum. orando meditando studendo: tunc appropinquas celestibus choris angelorum: et recedat a te imperator demonum et imagines turpium ydolorum: quod nocentium monstrum vicio. Nemo tanquam dete vituit i congregacione. tanquam letant ex humido transit: si cut verus obediens. mitis et humilis corde. renuiciatias profectio ois prope voluntati: subdit deo et hominibus prope deum ex virtute sine mora. Magna virtus magna gratia: vincere seipsum et mundi omnia hora. Pura pugna: sed gloriosa et eterna premia reddent pro victoria consumata.

Incipiunt capitula sequentis.
De recta via iustorum ad regnum celorum. Cap. I
De bona custodia cordis et oris. Cap. II
De frequenti invocacione nominis iesu et marie. III
De certamine contra quotidiania vicia. IIII
De optimis bonis aie. Cap. V
De vera et interna consolacione aie. Cap. VI
De recollectione cordis i silentio oris. Ca. VII
De remedio contra vanam gloriam et laudem. C. VIII
De mundicia cordis a vicijs et passionibus oculi. IX
De vera pace cordis in virtutibus. X. (tis. IX)
Incipit breue epitaphium monachorum.
De recta via iustorum ad regnum celorum. C. I.

In iustorum reata facta est: et iter sanctorum preparatum est. Quod per volentem et laborantem. Sic ei iter ad regnum celorum. Non est alia via ad vitam eternam: Non Recta sola via crucis. Ita est. hanc christus deus docuit: et sancto exemplo suo sequenda omnibus proponit. hanc ois sancti secuti sunt versus ad mortem: nisi illam dominum sciam. Intrate p angustam portam: qui ducit ad vitam. **Q**uoniam monache. quod facti i cella: Lego scribo colligo mel. hanc aie mee solacia. **Q**uoniam dixisti. Non cella monachorum i labore et studio librorum flagrare debet. **Q**uoniam clericus quod factus i choro. Lego canto crimina ploro. Recte respondisti. Non choros clericorum i canore et iubilo psalmodiarum occupari debet: et deus corde et ore laudare sicut angeli in celo. **Q**uoniam religiosus quod edis in mensa: sed christi vulnera pango. **Q**uoniam dolo: p singula vul-

nera ploro. quantum potero. Iuste et optime peccasti. Non mensa egenorum i merore et stetu dolorum christi dānari debet: et deo regnari. **Q**uoniam deo te quod bibisti i cena: Bona dogmata neclare plena. Recte respondisti. Non cena deuotorum in sacra lectio et sensu deorum delectari debet. Non ne anima plus est quam corpus: Si sapit bonus haustus in ore: multo melius sapit bonus intellectus scripture in corde.

De bona custodia cordis et oris. Cap. II.
Quoniam custodia vias meas: vt non delinquam i lingua mea. **Q**uoniam si sis ociosus nec deosus: nec curiosus nec ridiculosus. **Q**uoniam labor et i labore in eorum sis dominus dei tui. vt te custodiat spiritus. **Q**uoniam hostes dānari et in picula maris fluctuas. **Q**uoniam incessanter orando dū est ne vincaris a vicijs: et in perfido malorum desperado submergaris. Sta firmus et non deficere i quotidianum certamine: et a tribulationibus maxime caue. **Q**uoniam certa et accidia: meridiū gulam: vesperam carnalis lasciuia. **Q**uoniam vult diu dormire: lupus vult multum comedere asinus vult i stratu lasciuire. **Q**uoniam excita daga lupus pcutit baculo: asinum flagella spinis acutis. **Q**uoniam erga est timor mortis: baculus est ardor iserit: spine passio christi et sanctorum martiris cruciat. **Q**uoniam his tribus armis vincunt vicia carnis.

De frequenti invocacione nominis iesu et marie. III

Quoniam diuina me et saluus ero. **Q**uoniam stude deum invocare i ope mane meridie et vespe. cum sancto dantele: et iuuaberis in ois necessitate corporis et aie. **Q**uoniam si habe i corde: et eris mundus ab ois forde. **Q**uoniam si mane i sepe i ore: et repleberis spiritu sancti consolatione. **Q**uoniam litudo et silentium oris et ieiunium: arma sunt monachorum. **Q**uoniam laborare in die. vigilare et orare i nocte: sanctorum exercitium spiritale. **Q**uoniam hoc deo et angelis est acceptum: demonibus frui: iuuenibus vitale. senibus delectabile: pigris grate. deuotis leuē et suauē. **Q**uoniam non potes bene vigilare studere iesu invocare: et fugiet a te diabolus bonorum inimicus. **Q**uoniam si non potes dormire p tristitia: studeas mariam salutare cuius leticia: et aderit tibi angelus sanctorum bonorum amicus. **Q**uoniam si teder ore studeas psalmos ruminare: et confortabit te spiritus sanctus consolator optimus: doctor intimus. illustrator cordis maximus.

De certamine contra quotidiania vicia. Cap. IIII

Quoniam regnum celorum vim patitur: et violenti rapunt illud. **Q**uoniam idcirco indue arma sancte crucis: certa sicut fortis miles: stude vt bonus clericus: ora vt deuotus monachus: labora vt fidelis dei seruus: et eris i celo gloriose corio

natus. Clauo expellit: viciu virtute su/ perat. Ira silentio ppetat: gula ieiunio refr/ nat. Oculi labore fugat: risus dolore cassat. Odium amore necat: hostis beneficio placatur. Pax cordis parsa acqrit: et q alios leuit ar/ guit: indignatione cito icurrit. Parua em rex iplicatio: mite pacis e acqstio. Sepe b d: z sepe reperedu est vt bñ custodiat. Nil dictu facit: nil factu beati: xpo referete. Si scit b bñ eritis si feceritis ea. Verbose mlti: tacitur ni aut pauci. Lupidi mlti: pauci paucis pñti. Nemo pfecte pntat: nisi sumo bono plene fruaf. Inops est ois mēsa pane carēs z sale. Inspida refectio si desit sacra lectio: z affluunt inania vba. Optimu ferculū aie: vbu dei audire z bñ masticare. In dulci cibo pascat: qui sacris verbis delectat. Diu arid: z inde uotus erit: q vana libeter audit z querit.

De optimis bonis aie. Cap. V. **D**iligā te dñe viciū mea. Int nobiles nil virtute nobili: int ignobiles nil vicio deteri. Int pulcros z honestos nil castitate pulcri: int scias nil sapia alti. Int deuotos libros nil vita iesu xpi salubrius. Int oēs pces z laudes dei nil pñ nē sanctius nil aue maria dulci: z angelis iocundi. Oia vota z desideria scōz ofo diuica. excellit oia dicta pphetaz. z melliflua vba psalmoz et canticoz plenissime z secretissime i se pñnet. oia necessaria pñt: deū summe laudat: deo aiām piungit: z de terra ad celū leuat: nubes penetrat. z angelos transcēdit. Beatus qui attente singula verba xpi pensat.

De vera z interna pfolatōe aie. Cap. VI. **V**incēti dabo māna absconditū: z no/ men nouū. Abāna absconditū est pfolatio sc̄ispūs de spe venie z cōtri/ tione pctōz: cū pposito bono z firma inten/ tōe se sp emēdādi z pficiēdi. Verax ē de: z oia vba ei vera sunt z firma. Fidelis z ver/ amic nō mētuf: nec agit in dolo cū pñio suo. Qui aliū decipit: nō est veritas i eo. Qui de bono supbit: nō ē grat: nec fidelis deo. Noli suppire: ne p das donū qd accepisti d celo si ne merito tuo. Curā habe de bono noie: sed noli meliorē te fingere: nec sanctiorē alijs cre dere. Bona vita bonū nomē facit: et q male se regit: bonū nomē pdit. Romē nouū iterū acqrit: q malos mores relinqt. Ille veraciter qñ hodie nat: viuere incipit: q in spū ambu/ lare pponit: z omnia nociua vitat z spernit. Abilio ē bona fama ex sc̄itate vite: q odōz vnguēti p̄ciosi z diuinitie multe.

De recollatione cordis in silentio oratio/ nis. Caplin. VII.

Scretū meū mibi. Cū distractus fue ris ex colloqis lōgis. recollige te ite/ rū in lōgo si cōno int: manēdo i secre/ to solus z gemēdo p pmissis. Lito fit distra/ ctio cordis ex reb vists z auditis: s frequēs ofo z intna p̄p̄ctio expellit imagines nori/ as z curas superfluas. Qui nil cōmodi qrit nec p̄cupiscit i terris: z elōgat se a tumultib/ cūctis: pōt cito libere volare ad xpm i celis: sicut ait deuotissima mar̄ fcti augustin i ex/ cessu mētis. Volem in q̄t ad celū fideles.

De remedijs cōtra vanam gloriām z lau/ dem. Caplin. VIII.

Vanitas ois hō viuēs. Noli extol li de aliq bono corā hoib: q: habes multos defect: int q̄s nouit de: z tu nō vi/ des nec pōderas sicut debes. Qui laudē hu manā qrit de singlari facto: sepe p̄fussōe in/ currit deo p̄mittēte corā mltis i apto. Vana glia z amor p̄p̄ie laudis decipiūt mltos pi uādo eos bonis etnis: vt patet i xgimb/ stul tis. Quid stulti q̄ vana diligere: z vera res/ p̄puere. Quid pueris: q̄ deuz negligere z hoīem attēdere. Quid amēnus: q̄ mūdum asp̄icere z celū desp̄icere. Cor diuū in terra cor paupis in celo. Cor humilis sub deo: cor supbi contra deum.

De mūdicia cordis a vicijs z passionibus occultis. Caplin. IX.

Beatū mūdo corde. Abūda cor tuū a vicijs: vt vere sis bonus. Quare mī ser vis laudari de bonis q nō habes. Vere desp̄icabilis es i multis. q merito eru bescere possis: q̄uis libentē nō audis tibi di ci ab alijs. Qui sunt q vanitatē amāt: Qui hñanā laudē affectāt. Hūilior sibi p̄s vilis i veritate stat z nūq̄ se de bono eleuat: s ip se hūiliat z pctōrē fatē z dolet. Inspice te recte z intne: z noli leuē credere lingue aliene z fa me vētose. Vidi laudātē sociū suū i facie: et post tergū detrahētē pessime. Cōsideraui ar guētē amicū in charitate seriose: z excusantē eū publice ipso nescite. Nō veritas z chari tas sibi obuiāt: tūc q pacis z salutis sūt parit tractāt. Laua manū tuas ab ope pueris: z p bibe labia tua a verbo ocioso a visu nociuo cor a cogitatu maligno: z eris mūdus corāz deo. Sepe lauas manus z faciem ne dipli ce as hominibus: multo magis laua consciām tuā a vicijs: vt placeas deo z angelis eius q vident abscondita cordis.

De vera pace cordis in virtutib/ Cap. X.

Beani pacifici zē. Cor purū diligit de us: in pace habitat xps: sup humilēz mitē requiescit spūs sanctus. In tu/ multu perdit iesus. in risu offendit: in ira ex/ pellit. in mēdatio cōspuit: in detractioe spo liat. in dolo pcutit: in odio crucifigit. Quic quid mali p̄ximo in genit: iesus sibi factū cō/ querit. Laue offēdere deū: caueas scādali/ sare p̄ximū ad imaginē dei factum. Reuoca errantē instrue ignorantē: da bonū exemplū tolle omne offēdiculū: sequere iesum patiē do opprobriū: p malo restitue bonū: z recipi est p oī modico hic passo p̄ximū eternū: z gau diū cū angelis sc̄is in regno celoū Amen.

- Incipiūt capla libelli sequentis.
- De renūciatiōe seculi. Cap. I
- De remedijs vicioz. Cap. II
- De exemplis heremitarū. Cap. III
- De patientia martirū. Ca. IIII
- De studio doctorum. Cap. V
- De labore z ofone cōfessorū. Cap. VI
- De extirpatione vicioz. Cap. VII
- De exercitijs monachoz. Ca. VIII
- De corona z p̄mia monachoz. Cap. IX

Expliciunt capitula.

Adi religiose monache: au sculte deuote clerice: attēde senex et paruule. doctrinam bone vite. Sequere hūiles mores iesu xpi z exempla scōz: q te du cant ad regnū celozum.

Relin que curiosa argumēta verborū: q im/ pediat p̄fectū deuotiōis z virtutū.

De renūciatione seculi. Caplin. I. **M**achabe ad qd venisti: quare mun/ dum reliquisti: (studires. Cur capā istā idustiz pōpā mūdi desperisti. Nonne vt deo seruire: z cor tuū cu/ rā ergo sic vagaris: z vana meditaris.

Multū peccas euagando: ips p̄dis ociādo

De remedijs vicioz. Caplin. II. **A**pprehende armā z scutum: euaga/ re non est tutum.

Sciari grande viciū: fabulando p/ dis p̄ximū.

Operando vince tedū: orādo q̄re remediū

De exemplis heremitarū. Capitulū. III. **A**ne ergo in cenobio: viuē caste sine proprio. (machario. Suge tace cū arsenio: sede solus cur

Sepe ora cū anthonio: labora cū pachomio

Ieiuna cū euagrio: vigila cū hylario.

De patientia martirum. Caplin. III. **S**ustine dolores cū laurētio: despice honores cum vincentio.

Dilige iesum cū ignacio: ser damna rerum cum eustachio.

Confitere xpm cum tyburcio: resiste draconi cum georgio.

Coronaberis cū martiribus: si resistis malis instancibus.

De studio doctorum. Caplin. V. **I**ge scribe cum hieronimo: viro san/ cto z doctissimo.

Lanta hymnos cum ambrosio: psal mos dauid in psalterio.

Stude doce cū augustino: de summo bono et diuino. (ecclēsta.

Cuius laborum magna copia: illustrat sc̄rā

Disce mori mūdo cū gregorio: pseuerado in/ monasterio.

Porta iesu cū martirio: visita egrū in exilio.

Letaberis cum doctoribus: si fidem seruas cum moribus.

De labore z ofone cōfessorū. Caplin. VI. **A**ditare sanctū benedictū: serua om/ ne verbum tibi dictum.

Bonum est laborare manibus: mell/ us orare cū fletibus. (richardo

Quere iesum cum bernardo: cum hugone z

In canticis canticozū: et in choro angelozū.

In studio clericozū: z in verbis seniorū.

In cōmētis magistrorū: z in libris deuotoz

Premiaberis cum cōfessoribus: si abnegaue ris te in omnibus.

De extirpatione vicioz. Caplin. VII. **C**uriosa legere: que possunt inē/ tem distrahere.

Stude vicia tua cognoscere: z viri/ liter eis resistere.

Ambula cū simplicibus: adhere innocētib/

Bñfac tibi cōtrario: supplica p aduersario.

Et eris char/ dei filio. ac dign/ scōz p̄sonio

De exercitijs monachoz. Caplin. VIII. **M**onachorum est orare: gemiscere et plorare p suis defectibus. Carnem suam castigare: vigilare ies/ unare: a voluptatibus. (tatibus. Linguam refrenare: aures obturare: a vani/ oculos custodire: pedes p̄munire: ab ex/ cursibus. Manib/ laborare: labijs exultare: corde iu/ bilare: in dei laudibus.

Caput demudare: baffe inclinare: genua curare: crucifigi pedibus. Propte obedire: nūq̄ p̄ire: suis maioribus. Libet seruire: cito subuenire: infirmis fratribus. Curas mōi abijcere: celestib⁹ intēdere totis conatibus.

De corona z p̄mio monachorū. Cap. IX.

Ne vincaris a demonio: oia fac cum consilio: z facile nō errabis.

Rescis em̄ q̄ diu hic eris: certus isto est q̄ morieris: numq̄ tñ desperabis.

Esto internus deuotus: deo totus mūdo ignotus: z eris semp letus.

Hultum tibi viliis z despectus: fratri tuo pius z subiectus: maturus z factus.

De bonis deo gloriam.

Et de malis pete veniā: oēm remittēs iuriā Sicq̄ p̄ dei gratiaz: puenies ad patriā: post huius vite miseriam.

Ubi iesus z maria: in summa gaudēt gloria cum tota celi curia.

Ad quā nos post multa pericula: pducat agnus sine macula.

Cui laus p̄ eterna secula Amen.

Explicat vita boni monachi.

Rigmus de vita iesu imitari.

Itam iesu xpi stude imitari: caste iuste pie discere conuersari.

Vste pie discere conuersari. De nato iesu cane dulce t: de passo iesu dole grauiter.

Acta misce tristibus: tuis exercitijs.

Abala terge fletibus: caue a delicijs.

Iesum q̄re diligent: clama pulsa vehemēter

In deuotis hymnis delectare: dulce est de iesu cogitare. (trare.

Dulci cū iesu iubilaf: dulcissimū celos pene

Iesu ob amorē: oēm fer laborem.

Sustine vim paties: tace vt sis sapiens.

Bores rege aures tege: sepe ora sepe lege.

Omni die oī hora: te resigna sine mora.

De inuocatōe nois iesu marie z sanctorū.

Astusce iesu inuocare: mariā sepe salutare. (nozare

Cruce sc̄ta te signare omnes sc̄tos ho

Costra demones certare: vigilare z orare.

Sacra x̄ba ruminare: deo laudes dec̄tare.

Infirmis renūciare: ad supna cor leuare.

Extra iesu nil amare: nihil velle nil optare.

In dño semp spera: age recta p̄fer vera.

Loza deo te humilia: z gratiā inuenies.

Amā pauca z simplicia: z pacē multā senties

Qui modo est humilios: in celo erit altior.

Et q̄ nūcy iuis strictior: in futuro canet letior

Scdm̄ merita singloz: reddent̄ p̄mia btōz.

Incipiūt capla liba sequētis qui d̄r abanuale paruulorum.

De vocatōe paruulorū ad xpm. Cap. I

De doctrina iesu z hūilitate eius. Cap. III

De puritate z sublimitate sc̄ti ioh̄is apli. IIII

De sc̄titate z excellētia sc̄ti pauli apli. IIII

De magna hūilitate sc̄ti fr̄acisci. Cap. V

De bona imaginatōe cōtra malū. Cap. VI

De breuitate ois rei sub celo. Cap. VII

De deuotōe sc̄ti dauid regis i ofone. VIII

De paup̄tate sp̄s p̄pter xpm. Cap. IX

De studio simplicis fris in passione xpi. CX

De puritate multarū virtutū. Cap. XI

De laude dei ex ore iusti. Cap. XII

De arta custodia cordis z oris. Ca. XIII

De frequētia orandi. C. XIII

De eterne vite p̄mio p̄merēdo. Cap. XV

Expliciat capla liba sequētis.

Incipit liber qui d̄r abanuale paruulorū

De vocatōe paruulorū ad xpm. Cap. I.

Inite paruulos venire ad metaliū est em̄ regnū celozū. Hec sunt verba iesu xpi summi pastoris z celestis doctoris n̄ri in scola dei: q̄ discipulis suis z turbis loquebat: cū paruuli sibi a parētib⁹ p̄ntarent̄ ad tangendū. Quos pius m̄gr̄ z dulcis dñs sicut sc̄tus marc⁹ narrat p̄plexās z manus suas sup eos imponēs b̄ndicebat eos z ait. Amen dico vobis. quis q̄s nō recepit regnū dei velut puulus: nō intrabit in illud. Et iterū fm̄ matheum ad oēs maiores ait. Nisi cōuersi fueritis z efficiami ni sicut puuli: nō intrabitis in regnū celozū. O bone pastor z dulcis m̄gr̄ q̄ dulciter loq̄ris z veraciter doces: z paucis verbis oñdis oibus hoibus rectā viā tendēdi p̄ hūilitatē ad regnū dei. Hec sc̄ta verba psolan̄ hūiles z paupes: arguūt supbos z diuites: p̄fortant simplices z innocētes. Deus em̄ supbis restit: hūilibus aut dat gratiā in p̄nti: z gloriā in futuro. In oibus q̄ bonis q̄ agis loq̄ris et cogitas. ab hūilitate noli recedere ne perdas totū q̄s facis. Nā nulla valēt opa bona nisi fuerint in hūilitate fundata: z charitatis mel le p̄fusa: z ad honorē dei pura intentōe facta

Laue supbiā: oīm viciorū fouea z virtutum ruinā. Esto innocens z q̄si paruulus sine do

lo. ab oī malicia purus: et eris deo z hoibus dilectus et in te pacatus.

De doctrina iesu z hūilitate ei⁹. Ca. II.

Oscure a me ait iesus: q̄ m̄nis sū z hūmilis corde. O hūilitas virt⁹ xpi. quātū cōfundis supbiā vanitatē n̄re

q̄ de paruis bonis cupim⁹ laudari: z de multis malis nolum⁹ vituperari. O bone iesu tu p̄ nob̄ m̄lta mala ptulisti q̄ nō fecisti: z in numera nob̄ bona ptulisti q̄ nō meruim⁹: nec digni sum⁹ habere. Nā totū ḡe estz imēse pietatis q̄cqd̄ boni fecisti nob̄ z adhuc q̄tidie facis: p̄cendo delictis n̄ris z b̄nfaciēdo in multis. Gr̄as sp̄ ubi pie ds: s̄ ve nob̄ in ḡris tepidiz sup̄: p̄ inūeris b̄nficijs tuis z p̄missis.

De puritate z sublimitate sc̄ti ioh̄is apli. C. III

Ecce puer me⁹ elect⁹ quē elegi Quid fecit beatū ioh̄anē aplm̄ tā clarū ige nio: z tā p̄dilectū a dño n̄ro iesu xpo vt tā alta caperet z scriberet de deo vltra oēs doctores i m̄do: z magna puritas ei⁹ mētis et corporis: p̄fecta q̄s charitas ardēs erga deū z p̄rimos suos nō d̄bo tñ z lingua: s̄ ope et veritate h̄ em̄ ip̄e apte testat̄ i epla sua de gemina charitate scribēs. Si q̄ non p̄t cū sc̄to ioh̄e euāgelista altiora p̄tēplari d̄ sc̄ta trinitate: stude hūilitatē z patiētiā xpi cū infirmo lazaro cogitare z seq̄. Et si nō vales cū sancto paulo ad terciū celū euolare: stude cū beata maria magdalena ad pedes iesu plorare z veniam petere.

De sc̄titate z excellētia sc̄ti pauli apli. C. IIII.

Quas electionis mihi est ille. Quid fecit sc̄tm̄ paulū tā magnū z sublimē apud deū. Cōtēptus m̄di z oīm terrenoz cū abnegatōe suip̄suis z mortificatōe carnis: z abiectione oīm tēporalis honoris.

Quid plus sup̄ hec oia: p̄fect⁹ amor dei z p̄rimi sine aliq̄ lucro terreno z p̄prio cōmodo xpo seruiēdo in hoc m̄do. Quid in̄ multas reuelatōes sibi a deo factas magis docuit z cōmēdauit fidelib⁹ romanis chorinthijs galathis z ceteris oib⁹ in vniuerso orbe p̄stituit: Iesum xpm̄ et hūc p̄ nobis crucifigū.

Pro q̄ ip̄e multa pati optauit. z mori nō formidauit: q̄ sacra stigmata passiois ei⁹ quōtidie i corde z corpe suo p̄noie ei⁹ z amore portauit.

De magna hūilitate sc̄ti fr̄acisci. Ca. V.

Hec est q̄ cōtēpsit vitā m̄di. Quid fecit hūilum z sc̄m̄ fr̄aciscū tā deuotū et deo dilectū in hac vita: z tā altū in gloria: Vere p̄funda hūilitas sua. Et q̄ in̄ oia b̄nficia diuina z exercitia q̄tidiana passio

nē xpi z sacra vulnera doloris ei⁹ in̄mēsi amoris plena in mēte portauit: recoluit cōdoluit grauissime p̄derauit. amantissime fleuit. z ardentissime amauit. Nā magna ḡe p̄ferē hūmilis: z passiois xpi quōtidie recolētib⁹. Uerus em̄ hūilis nō se reputat nec eleuat de bonis q̄ facit: s̄ oibus vltiorē se estimat: z cūctis inferiorē veracit̄ cōfitef. Sic p̄p̄ia mala sua inspicit z plangit: z alioz bona videns congaudet: p̄ quib⁹ deū laudat et b̄ndicit: orās vt sui misereat et a malis liberet.

De bona ymaginatōe z malū. Ca. VI.

Vade retro sathanas. O miles xpi loq̄re hec x̄ba p̄tra oia mala fantasia mata dyaboli: nā arma tua sunt sc̄ta verba z opa xpi. Igit̄ cōtra ignita carnis iacula: pensa amara xpi vulnera. Cōtra tediū cordis: sit sp̄ in ore dulcis iesus. Cōtra oīs malas suspitōes z indignatōes tuas de alijs cogita oīs culpas tuas q̄s fecisti ab initio natiuitatis tue vsq̄ mō: z desiste indignari.

Sint oia bona tua alijs coia. z ad laudē dei facta: s̄ mala tibi soli imputa: z ad seruētioē emēdatōnē p̄uerte. Dū vacat tps z hora ab externo labore: sit p̄tinus psalm⁹ et laus dei in corde z in ore. Loz nō p̄t diu quiescere nec lingua tacere: aut em̄ bona aut mala ymaginat̄: aut tristia pensat. aut leta reuoluit: sicut molendinū q̄ a vēto mouef. Ne ergo mala subito irruāt z maculēt: sacra x̄ba tanq̄ mūda grana cordi tuo insere: z ea diligēt̄ reuoluendo in cibū p̄uerte. O vtinā tot bona verba dicas et oēs q̄t ociosa dixisti: et tot bona recogites z rumines: q̄t mala z noxia cogitasti. Aperi cor tuū xpo z claudē diabolo: vt sit anīa tua in celo z non in seculo. Loquit̄ tibi xps in oī d̄bo dei: z in oī libro scripto digito sp̄s sc̄ti. Quecūq̄ em̄ in scripturis sc̄tis legis scribis z intelligis: solacia sunt aie fidelis it tribulatōe: et remedia z dyaboli venena: et reuocant cor vage mētis ad deū suū in celū.

De breuitate ois rei sub celo. Cap. VII.

Veritas ois hō viuens. Hodie hō est: et cras nō inuenif. Perit diues. Perit pauper. perit iuuenis. perit senex. Perit pulcher. perit niger. perit doctus perit indoct⁹. Perit magn⁹. perit paru⁹: perit nobilis perit ignobilis. Perit dñs perit seruus: perit p̄latus. perit subdit⁹. Perit honoratus. perit refutatus: perit magf. perit discipulus. Perit cleric⁹. perit laicus: perit canonic⁹. perit monachus. Perit theolog⁹. perit astrolog⁹: perit medic⁹. perit in oī arte pitus

Ecce oia pereunt: sicut amare deum et iuste vivere.

De deuotione sancti dauid regis israel. C. VIII

Quis enim in omnibus sicut dauid fidelis: pugnans ad imperium regis celestis: hic in die fuit miles fortis in bellando contra hostes suos: et in nocte deuotus monachus orando cum gemitu et lacrimis pro peccatis suis commisit. Maxime autem reuerentiabatur deo pro innumeris beneficiis sibi specialiter datis, et omnibus creaturis generaliter collatis: quos ad gloriam sancti nominis sui mirabiliter creauit et ornauit. Et ne de bonis acceptis supere: ait deum laudando. Non nobis dicitur non nobis, sed non tuo da gloria. Et ne in aduersis deficeret ait. Adiutor meus esto domine ne derelinquas me. Et ne unquam ingratius esset ait. Sit nomen domini benedictum ex hunc et usque in seculum.

De paupertate spiritus propter christum. C. IX.

Antiquum nihil habentes in hoc mundo: et oia possidentes cum christo. Sancta paupertas spiritus super omnes diuitias mundi et honores amanda: quam christus docuit et usque in finem uite seruauit: et omnibus perfectis pro exemplo reliquit. Hanc multum sapientes nobiles diuites et potentes christum sequentes: propter regnum celorum sponte elegerunt. Quanta libertas pure anime: que nihil habere desiderat de statu et ornatu seculi amore iesu christi. Vere magna securitas pacis et iocunditas cordis stare in subiectione et obedientia: et propter christum crucifixum se abnegare plene usque ad mortem. Celeste manna superbis absconditum humilibus reuelatum: innocens propter pinatium. a deuotis preguistatum: que pro speciali solatio recolunt christum pro se passum et crucifixum.

De studio simplicis fratris in passione christi. C. X.

Plus tua ego super: dicit dominus. Plus scitatis et puritatis scientie et prudentie contra omnes nequias dyaboli et errores mundi acordes uiciorum inuenit simplex et innocens frater in uita et passione domini: que altus speculator et subtilis disputator in consideratione totius machine mundi. Uita et passione christi docemur imitari: machine mundi speculati sine laude gloria dei uanitas est et stulticia. Abeli est orare humiliter deum: que subtiliter perscrutari celum. Dei enim est gubernare oia que creauit oia: hominis est seruare mandata eius et cauere peccata. Dominus sancti essem: si ista facerem. Sed quia multi ista non faciunt nec bene uiuunt: ideo multa mala eis iusto dei iudicio contingunt. Fuge ergo frater seculum intra letus claustrum: sequere sanctum christum per artem uiam ad celum. Bonum est tibi cum uno oculo intra re celum que cum duobus in infernum: ubi erit fletus et stridor dentium pro omnibus malis in perpetuum. Te eis.

De puritate multarum virtutum. C. XI.

Stote rationabiles sine dolo. Sancti et suauiter uobis: ex ore sancti petri apostoli prolatum. Placet namque maxime deo et angelis eius castitas cum humilitate: scientia sine iniquitate prudentia sine presumptio: eloquentia sine uanagloria: leticia sine dissolutio: tristitia sine amaritudine: patientia sine murmure: locutio sine mendacio: rursus sine fallacia: promissio sine crastino: laudatio sine uituperio: dilectio sine uicio: oratio sine tedio: gratitudo deo pro omni bono sine termino: meditatio sine dispersione: contentio sine obscuratio: operatio sine iniqua ratione: quies sine pigritate: unio anime cum deo sine inuisione. Ecce uerum israelita: in quo dolus non est. Quis bonus deus istis: his que recto sunt corde. Dic ergo cum dauid in psalmo: neglecto oia bono terreno intime oratio. Ubi autem adherere deo bonum est: ponere in deo spem meam. Sicut fuerit uoluntas in celo: sic fiat. Nil aliud uolo. nil cupio nisi te solum domine: pro omni labore meo in primio in celo. Amen.

De laude dei ex ore iusti. C. XII.

Rectos decet laudatio. Beatus que oia bona opera sua facit cum parua intentione simpliciter ad laudem dei. Beatus que oia tempore cor suum ad beneplacitum dei dirigit: et nullum proprium commodum finaliter querit. Beatus que oia in uita dea ydola antiquorum hostium a se longe picat: et ad arma christi crucifixi humiliter in angustiis confugit et orat. Hic bene procedit: et cum iesu ubique pro mare et arida pergit: donec ad patriam cum eo ueniat.

De iesu dulce nomen super oia nomina sanctorum in celo et in terra: cui omne genua flexit celestium terrestrium et infernorum. angelorum et hominum. Tu uia iustorum. gloria beatorum: spes egenorum. salus infirmorum. amator deuotorum. et solator omnium tribulatoium. Esto mihi adiutor et protector: in omni necessitate: propter nomen sanctum tuum benedictum in secula. Cum pauper fuero laudo te: cum tristis fuero laudo te. Cum letus fuero laudo te: ubicumque fuero semper laudo te. Amen.

De arte custodia cordis et oris. C. XIII.

Orandum crea in me deus. Hec oratio ualde utilis est et potens contra omne uicium dure temptacionis: et subito cordi irruens. Nil laboriosius et uilius que custodire cor a uanis fatasijs: et os a uerbis ociosis. Nil fructuosius que spiritualibus uacare exercitijs: oratio meditando. studendo psallendo: et charitatis opera libenter faciendo. Pauca uerba sufficiunt ad necessitatem. longa textum supfluitatem. leuia inducunt uanitatem: curiosa important distractionem:

dura ex citat turbatione: alta generat elatione: simplicita ostendit humilitate: uera parat incunditate: falsa puocat indignatione: bona meret laudem: mala pena: sancta uita eterna gloria. Bonum ergo custos cordis sui sollicitus est custodia: dicit ostium oris sui: ne perdat gratiam deuotionis interius per incuriam sermonis exterius.

De frequentia orandi. C. XIII.

Non oportet se orare. Quis dulcis et salubris ammonitio: que pura et sancta oratio celos tangens et terra deserens: deo colloquens et hominibus tacens. Hoc itaque uobis ipse ait ad apostolos suos: et ad omnes religiosos. Sic enim corpus uiuit et nutritur cibis terrenis: ita anima sacris uerbis et orationibus. et meditatibus proficit. Dat fiducia orandi in gressu dolor cordis pro commissa: et humilis confessio oris de peccatis: cum intentione se emendandi in istis. Nil quippe bona uoluntate dicitur deo acceptum: et anime salubrius. Toties namque deus oras: quoties pro peccatis tuis gemis et doles. Et quotidie peccas: ideo quotidie curam orare et gemere debes: ac ueniam petere pro offensis. Multum oras si multum doles: parum oras si parum doles. Parum ipse si parum attendis ad ea que legistis caritas. In multis fit excessus: si quidiana oratio et gemitus cordis cum seruo rescriptis expurgat languores hos oculos. Qui non orat et gemit pro culpis quotidianis: pena sibi auget in penis futuris. Non ergo pigeat se orare et deo deuote gratias agere: quia ipse nisi cessat nobis benefacere. Non nullus locus. nullum tempus. nullum opus. nullus labor. nullus dolor: ab oratione nos impedire debet: super quos deus oculos suos aptos hic et ubique se habet. Quoties enim deus dei tui recordaris et gemis: toties cum eo secreta loquaris et oras. Si non potes se uoce orare: poteris tamen debere metere desiderio ad deum clamare gemere et plorare. Sepe enim deus orat que sepe bona cogitat: bona loquitur. et bona facit ad honorem dei. Amen.

De eterne uite primio promerendo. C. XV.

Ecce merces uia multa est in celo. De gaudium preteritum breue est: heu multum malis inuolutum: regnum autem dei gaudio sepe plenum et eternum: super omnem sensum et intellectum eleuatum. Hoc nulli tibi dare potest nec auferre: nisi solum deus creator omnium. iudex uiuorum et mortuorum: reddens singulis pro meritis operum suorum. Propter hoc regnum consequendum promerendum et eterna liter possidendum: fortiter est certandum. laborandum. assacriter uigilandum. et feruenter orandum: sepe ieiunandum sepe gemendum. sepe lugendum. sepe precandandum. sepe coicandum: deuote ministrandum. deuote celebrandum: deuote psallendum. diligent studen-

du stricte sledu. libeter uiuendum. prompte obediendum: patienter omne gratie ferendum. omne carnale cito respuendum. omne seculare ubique uitandum omne turpe fugiendum. omne honestum sectandum. omne uicio suum odiendum omne seruissimum amandum: omne curiosum amputandum. omne simplex et purum eligendum: omne terrenum relinquendum. omne celeste et diuinum summe amplectendum. Hec est uia uite celestis et formula renouationis seculi in statu religionis: ducens puulos mites et castos ad eterne uite beatitudinem. et gloriam sanctorum eternali cum christo profuerit Amen.

Explicat libellus que dicitur annuale paruulorum.

Incipiunt capitula libelluli sequentis que dicitur Doctrinale iuuenum.

- De recomendatione sacre scripture. Cap. I
- De differentia clerici et monachi. Cap. II
- De thesauro eloquiorum diuorum. Cap. III
- De bonis scriptoribus librorum. Cap. IIII
- De firma custodia librorum. Cap. V
- De ornatu claustrum bene fundati. Cap. VI
- De idocro clerico sicut sacri libri. Cap. VII
- De cantu ecclesie in hymnis et psalmis. Cap. VIII
- De festis christi et reliquijs sanctorum. Cap. IX
- De moribus humilis fratris uicij superbi et pigri. Cap. X
- De abnegatione sui et omnium rerum. Cap. XI
- De desiderio celestium gaudiorum. Cap. XII

Explicunt capitula.

Incipit libellus que dicitur doctrinale iuuenum De recomendatione sacre scripture. C. I.

Non est in uita tua ercipe doctrinam: et usque ad canos inuenies sapias. Igitur ante omnes artes discere sacra scriptura legere et recte intelligere. firmiter credere. bene ac iuste uiuere: ut ad uitam eternam possis christo fauente feliciter uenire. Non ignorata diuine legis misericordia erroris et lanua mortis: priuatio honoris. uirtutis et salutis. Uerbum autem dei et doctrina christi lumine uite: salus mundi. porta celi. cibus anime iocunditas cordis. deum super oia amantissimum. Dicit metrica deuotus monachus factus. Hoc est nescire sine christo plurima scire. Sed si christum bene scias: factus est si cetera nescias. noxia tibi. Nil ergo sacre scripture proponendum nil christo supponendum: nil sibi coequandum. que dicit. Ego super ostium ouium: pro me si quis introierit saluabitur. Et iterum. Ego sum uia uitae et uita. Nemo uenit ad patrem: nisi per me. Nemo uenit ad celum: nisi per me. Amen liberat.

ab inferno nisi p me. **U**bi scitis penit? **I**udeos libera voce clamat et dicit. **N**o est aliud nome sub celo datus hoib' in q oportet nos saluos fieri: nisi nome domini nisi ihesu xpi filij dei.

De differētia clerici et mōchi. **Cap. II.**

Oves mee vocē meā audist' aut dñs. Ille vocē iesu audīt q mūdū spernit carnē domat. diabolo resistit. et vicia sua vicit: et iesus ex toto corde suo diligit et posse seqt. **E**st magnū viciū i scolis loq in cōgrue latinū: s' mai' ē viciū corā angelis offendere qñdie deū petis: nec ide dolere. **E**st etiā magnū viciū apō logos n escire solvere argumētū. **S**' mai' ē viciū apō mōchos frāgere ieiuniū et silentiū. **E**st mag' p'fusso apō rethores titubare i ligua et vbi: s' mai' ē rephēso apō deuotos cātores errare i hymnis et psalmis: nec attendere ad sensū vbor' i scriptur'. **D**icit q sciētia nō h' hostē nisi ignorāre: et scia nō h' aciorē arguēre: nisi seipam male se regere. **D**e nullo magis p'qri et idignari hēs q de seipso o hō obedies deo: scia p'p'a te accusat abiqz teste aliq' i iudicio. **L**ū enī s' xtu' tē et p'fiaz agis: teipm ledis et pfundis. **I**git' in oib' agēdis: sis custos cordis et oris ad malū cito pñ'. **A**d hec iuuat optie in solitudi: ne manere: orare studere scribere operari.

De thesauro eloqoz diuinoz. **Cap. III.**

Laboro ego sup eloqa tua: sic q inuenit spolia mltā. **U**bi? In libraria nra mlti sacris codicib' ornata. **N**ā libri doctoz: thesauri sūt clericoz. **D**ocēt ei ignarōs. arguit ociosos: excitat torpētes. **R**imul dōs mītes corrigitt' errātes. **E**rgist' corruētes. terrēt ridētes. **P**solāt lugētes. laudāt humiles. vituperāt supbiētes. **P**fortāt debiles. repmūt psumētes. **C**ōcordāt rixātes. mitigāt turbatos: lenificāt tristes. **S**ōnānt vane gloriātes. iustificāt pios. **D**ānant puerfos: sanāt lāguētes. saluāt penitētes: honorāt veraces **P**fundūt fictos. et mēdaces. defendūt iustos et misericordes: vidicāt oēs iniq' agētes. sicut scptū ē in psalmo. **O**disti oēs q operāf iniquitatē: pdes oīs q loquūt mendantiū. **A** qbus mal' nos sp custodiat iesus xps dñs n'. **A**mi.

De bonis scptoz liboz. **Cap. IIII.**

Adi ist' pcepta dñi: et ea i corde tuo qst' in libro scribe. **O** dulce vbi et vtile p'siliū cordi furnit' iserēdū: apie me mōne iugit' cōmēdādū. **S**z qz cor hoīs ē ista bile et mēoria multū vaga et labil': iō oportet adhibere i firmo aīo vtile remediū s' obliuio nē et frequētē errore: vt vba dī scribāt i libro

ne pereāt semia sc'ta ex ore plata. **Q**uidē vox audita cito perit: ista at sc'pta diu manet ad legēdū p'dicādū. **P**rodest aut' mltū exēplar bonū et correctū ad bñ scribēdū: et delectat ad sepe legēdū. **U**n qdā amator sc'pturē ait sacros libros scribētū. **S**cribe corecte: diu stincte protrabe recte. **N**ec nimis festines: ne impfecta mltā reliqs. **I**lle ei rē bñfacit: q nil negligit qd stat' et ordo rei reqrit. **N**o p'turbe ris in labore p'tedio: naz ds ē causa oīs boni opis: qui red dit vnicuiqz p'p'riā mercedē fm piā intētiōē i cel'. **L**ū mortu' fuer' nō desperabis: orabūt em' p' te: q legerit volumia tua olim a te satis bñ sc'pta. **D**icit dñs i euāgelio **Q**ui dedit potū calicē aq frigidē sicut iud' p'det mercedē suā. **A**ultomagis q dat aquā viuā sapiētie salutaris legēt i libro digito dei scripto: nō perdet mercedē suam in celo.

De firma custodia liboz. **Cap. V.**

Ponite libzū istū in latere arche fedoris i testimoniū corā dño: vt sit i bona custodia et mag' reuerētia corā sacerdotib' et oi p'lo. **H**ec vba et multa alia p'cepta locut' ē moyses famul' dñi añ mortē suā mādās leuitis custodire libzū legis in archa dei aurea diligētē obsecrata. **I**git' cuz mag' cautela et firma clausura fuāda ē libraria sacrorū eloqoz ab oi putredie pulueri: ab incēdio ignis. et sulcidio hūoris: a raptu furis et strepitu clamoris: a luto pedū et mōsu xmiū ab oi macula et ruptura folioz. **N**o em' dign' est in sacro libro legere. q nescit bñ custodire. et in apto loco negligit reponere. **S**ic accipe libzū i manib' tuis ad legēdū: sicut symeon iust' puerū iesu i vlnas suas ad portādū et osculādū. **E**t postqz legisti claude libzū: et gratias age d' oi vbo ex ore dei: qz iuenisti i agro dñico thesaurū occultū. **A**b oi igit' forde scr' uādus ē thesaur' ecclie. a sc'is doctozib' elaborat' et edit': a bonis sc'ptozib' sc'ptus et collectus: p multoz cōsolatione a deo p'fusus.

De ornatu claustrū bñ fundatū. **Cap. VI.**

Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. **P**lacet nāqz deo et sc'is ei' claustr' bñ fundatū: a tumultu seculi segregatū multis deuot' fratrib' et sacris libzū ornātū. **H**oc etiā pie credit' placere oib' deū amanti bus et dina libēter audiētib' qz claustrū sumi regis est castrū. et celestis iperatois palatiū: paratū religioss psonis ad habitādū et deo fidelit' seruēdū. **T**ere loc' iste sc'tus ē deoz angelis acceptabil': demonib' terribil'. deuotis amabilis ad obsecrādū deū multū optabilis

delectabilis suauis et honorabilis. **N**o ē hic aliud sicut legim' et canim' nisi dom' dei ad orandū: aula dei ad laudādū: thōus dei ad cātandū: altare dei ad celebrandū: porta dei ad intrādū celos scala dei ad trāscēdēdū nubes: atriu' dei ad sepeliendū mortuos: hospitale dei ad recipiēdū pegrinos: cenaculū dei ad reficiēdū paupes: mēsa dei ad cōicandū egros. **S**icut sc'i angeli i celo deū sp laudāt et stelle in firmamēto celi clare fulgent: sic religiose et deuoti monachi nocte surgētes hymnos et psalmos in choro cantant: deo laudes imolāt. angelos lenificāt. demones fugāt: et seipos alax vocib' exatāt ne dormitēt. **S**ic nobilis ciuitas muris portis et feris firmat: sic etiā religiosuz monasteriū mltis deuotis fratrib' sacris libzū et doctis viris. tanqz gemis et p'ciosis lapidib' decorat. ad laudē dei et honorē oim sc'oz suoz: q cū eo gaudēt nūc in cel': qz secuti sūt vestigia passiōis ei' i tris.

De indocto clerico sine sacris libzū. **Ca. VII.**

Seruus tu' ego suz: da mihi intellectū dñe. **N**ā legere et nō intelligere: negligere est. **E**t quō possuz intelligere nisi aliqz docuerit me: **E**t qz meli' docebit qz tu de' in oib'. **B**rūs hō quē tu erudieris dñe: et de lege tua docueris eū. **A**belio: est audicio et eruditio doctrine tue: negociatiōe auri et argenti et cūctis opib'. **I**git' ad te dñe pfugio: docere me facere volūtātē tuā et relinqre meā. **I**n hoc stat totū qd sūme ē necessariū: vt oi tpe dicā. **P**at fiat volūtās tua: sicut in celo et in terra. **N**ihil mihi meli': nil anie mee salu' brius. **D**ñe tu oia bona mea. **T**u doctor me' tu liber me': qz sine te idoc' sū: et ad oia iutilis. **T**e clerico indocto et sine sacris libzū: q sibi et alijs sepe est causa erroris. **N**ā cleric' sine sacris libzū qst' miles sine armis: equ' sine frenis: nauis sine remis: sc'pto: sine penio: auis sine alis: ascēso: sine scalis: futor sine subulis: tector sine tegulis: faber sine malleis: sartor sine acu et filis: arto: sine cultris: sagittator: sine iaculis: viator: sine baculo: cecus sine ductore. **D**ēs isti parū vel nihil valēt ne p'ficiūt: sine instrumentis et bono instructore. **S**imilit' claustrū et cōgregatio clericoz sine sacris libzū: qst' coqna sine ollis mēsa sine cibis: puteus sine aquis: riuus sine piscib': saccus sine vestib': ortus sine florib': bursa sine pecunijs: vinea sine botris: turris sine custodibus: dom' sine vtēlib'. **A**b oibus his malis et dānis custodiat nos pi' dñs n' iesus xps et sit ipe nob oia i oib' nūc et i ppetuū. **A**.

De cātu ecclie i hymnis et psalmis. **Ca. VIII**

Aus eius in ecclia sc'torū. **S**urge frater qui dom': et illūinabit te xps. **S**urge piger. cāpana pulsat vocat te xps. **S**urge cito: periculū est i mora. **E**cce iesus venit cū maria: et oīs angeloz chorus te expectat cū corona: quā potes pmereri in hac hora. **S**z sathan' ecōtrario suggestit. **I**ace et dormi adhuc modicū: satis mane est. ad huc tēpestiue venies. **S**ic suadet et blandif caro fragilis: trahit et decipit hostis calidus cū ei obedif et dormif. **N**ihil enī est tā bonū factū et iocūdū. tā diuinū et saluterū: qm malignus demon cogitāf ipedirez ad malū sp trahere. **D**ñe nōne bonū semen seminasti in agro tuo: vñ qz habet zizaniā? **I**nimic' hoc fecit. **S**z quō hec euellā dñe: **R**ūdet sc'tus p' trus. **R**esistite ei fortes in fide. **E**t brūs iacobus sistr. **R**esistite dyabolo: et fugiet a vobis. **S**i malū ingerit: noli cōsentire. **S**i delectat caro: respue cōtere et repelle. **I**git' iuocādus est iesus et spū sc'tūs cū oibus donis suis qui hūilib' dat grām: vt det etiā tibi vtrūqz dya boli maliciā. **S**pūs enī sc'tūs suggerit menti sp bona: hūilia pudica sobria honesta pacifica: simplicita benigna deuota celestia eterna. **S**z heu spūs malign' fallacia plen' aut aperta mala suggerit: aut si bona qdā p'dicat: mala intētiōne facit vt seducat. **I**psē oīs vli artifex mille modis ipugnat: repulsus redit et rēptat. **L**ū bona agis dolet: si dimittis gaudet. mala aut suadere nūqz cessat. **S**it qz crebio deuotus psalm' in ore: dulcis iesus i corde: sc'ta maria i voce. **N**ā his auditis noib' fugiet lōge a te hostis imūdus. **A**d em' sc'ta vba noias: tot iacula in hostē iactas. **S**i cessas orare et legere hostis incipit vicerē et gaudere. **S**z si in p'ce pseueras: fugit supbus et cōfusus. **A**n ofonē oia p'ficia excludit: in ofone iesum xpm tibi p'fige: aut in p'sepe aut in cruce. **P**ost ofonē grās age: et qcumqz icrit cū eo vade et pmane. **I**n oibus qz agis cogitas et loqris: sit finis. **B**ñditus de' de omni bono in celo et in terra.

De festis xpi. et reliqis sc'toz. **Cap. IX**

Omine dilexi decorē dom' tue: et locum habitatiōis glie tue. **H**ec domus tua ds multiplicat et sblimit' de corat' festis tuis et sc'toz tuoz reliqis venerādis in multis locis: vñ deuotio fidelit' maxime excitat ad laudandū. **D**ecorasti dñe celos sc'tis angelis: firmamētū sole luna stellis aera auib' aqz piscib': terrā hoib' et bestijs

cū alijs inūeris bonis p vllb^o nris. Et nūc i sine seculoz p speciali munere dedisti teipm nobis in sacro tāq dulce māna i cibū: ne esse mus in h mūdo sine deo z angeloz cibo. Et iō oīs loc^o z ecclia vbi fuerit hostia cōsecrata in altari vel i archa clausa: dicit hī in maria reuerentia: cū oibus libris vallis ac vestib^o ad cultū dei pūctib^o. Vide g^r p sdera mira di opera in scā ecclia. **Tepla xpi z scōz castra** sunt xpianoz: vt i eis vigilēt z orent: z p dyabolū pugnet. **Festa xpi z scōzū**. desigⁿat gaudia celoz: vbi nūc cū xpo regnāt. q mūdū cōtēperūt. **Roia scōz z pcpue** iesus z maria sūt plage z tonitrua demonioz: qbus terrent vt fugiāt a facie eoz. **Festa scōz cōfirmāt** corda pūlloz: vt cōstantes sint. z p artā viā eos seqnt. **Scripta scōz** lucerne sunt viatoz: ne in fide errent s scōz dictis firmit credāt. **Signa scōz pūndūt** facta maloz: ne bonos opprimāt. z i suis malicijs glorient. **Osca scōz** roborāt fidē populoz: ne mori timeāt: s cū electis resurgere cōfidāt. **Imagines scōz** excitāt mētes deuotoz: ad amorē z venerationē eoz vt p nobis oret. **Picture scōz** scpture sūt laicoz. vt videāt qd agere z q tēdere debēt. **Organa** musicoz i ecclia mouēt corda tepidoz. ad optāda eterna pnia brōz. **Cāntica psalmoz** accēdūt aias aridoz: ad pstinū feruorē p ora mltoz. **Carmina hymnoz** recreāt aures clericoz vt cātēt exultēt in cōspectu dei z angeloz. Sic fistule mlte in organo dulce sonū red dūt audiētib^o: sic multi fratres p corditer psallētes valdeplacēt deo: z oib^o celi ciuib^o. **Des g sil ozem^o**: z xpm iuocem^o. Ad solictatē ciuū supnoz: pducāt nos rex āgeloz. **De moribus humilis fratris. z vicij supbi et pigri. Cap. X.**

Resperit dō i ofonē hūiliū: z nō spreuit pces eoz. Optima doctrina docēs nos hūilit ozare: z de mia dei nō desperare. Vide g^r dñe hūilitatē meā. vilitatē meā. infirmitatē meam. z quidiānū defectū meū: z dimitte mihi oia pctā mea. ppē nomē scīm tuū: z merita scōz tuoz in celo z bonoz in tra. Nō veniat mihi pes supbie. nec vana gloria decipiat me: nec mala tristitia deiciat me. Nulla q̄ despectio p̄turber me: nec forte peccē tibi p ipatiētā meā. **Esto mihi adiutor** in bonis: z p̄tor: a malis dō me^o mīa mea. **Tu spes mea** a iuuetute mea: p̄solator meus in oī tribulatōe mea. **Tu salutare vult^o** mei dō me^o z nemo ali^o. **In te tota salus virt^o** z

gloria mea. **De humili fratre.**

Frater hūilis z deuor^o: paup̄tat^o amoz. simplicitat^o sectator: patie suus obediētie fili^o: castitatis custos. ino cētie testis: p̄cordie soci^o. discipline discipulus. pacis amic^o: sibi rigid^o. alijs benignus. **Hic secretū q̄rit**. tumultū fugit: silētū amat. longa colloq̄a vitat: soli deo vacare appetit. oia trena despiciat: oī tpe cū xpo eē desiderat.

De supbo fratre.

Frater supb^o heu hūili fr̄ius: audax z auster^o: vagus z v̄bosus. multis te diosus. z onerosus: facilis ad irā. difficilis ad veniā petēdā: p̄p̄iā q̄rit. cōia negligit: caro bene cōtētus: nunq̄ in se pacatus.

De pigro fratre.

Frater accidiosus q̄si sp̄ ifirm^o: vltimus fere i oī loco z horis: ocioz somno dedit^o. Tarde ad opus venit. cito inde recedit: p̄nus ad exitū. segnis ad reditū: letus ad p̄adiū. tristis ad icunādū: v̄loz ad dormiēdū. piger ad surgēdū: raucos ad cātādū sonorus ad fabulādū: furdus ad obediēdū: claudus ad laborādū. **Tepor** cordis grauis anie morb^o generat tediū opis: z q̄rit solaciū foris parui valoris. **Non vincit meli^o** nisi diligētia boni opis. studio sacre lectionis: et vsu frequētis orōnis cū memoria dñice passiōis. **Qui vult vicia** vincere opoz tet eū sepi^o violētā facere nature: z xpi grāz humiliter implorare et patienter expectare.

De abnegatōe sui z oim rex. Cap. XI

Qui nō renūciauerit oib^o q̄ possidet: nō p̄t me^o eē discipuls. **Dñe dō dur^o** videt hic fimo tu^o: z q̄s p̄t eū implere? **Audi fili mi z docebo te**: z nō erit tibi graue z ipossibile facere qd dixi. **Dilige me z relinq̄ te**: et inuenies me in oī loco z tpe. **Ego sūmū bonū et sūme desiderabile aie tue. En sto an ostiū cordis tui z pulso: api mihi et introibo ad te**: qz ego sal^o z vita tua. **Ego oia i oibus et sup oia amādus z laudād^o**. **Ego tor^o tu^o** hic et vbiq̄ p̄ns: s̄ cecus me nō videt. z surd^o nō audit: et stult^o nō itelliget hec. **Tu g^r esto totus me^o** et i nullo te q̄res: et sapiet tibi suauissime p̄ oib^o de^o tu^o. **Dñe verū ē qd loq̄ris** placet mihi oē qd dicis. **Igit^r relinq̄a me cito** ppē te: ne tarde iueniā te. **Tu in me et ego in te p amorē**: quē accēdis in me. **Oro te dñe** mane ap̄d me libere: ne deficiā relict^o a te tā q̄ exul in carcere. et pegrinus in itinere. **Ad iuua me et salu^o ero**: et meditabor i oib^o v̄s d̄bis z factis tuis die ac nocte. **Diligā te dñe**

virtus mea pure z perfecte propter te et omnia a te facta propter te. **Rec me nisi propter te: z semper plus q̄ me.** Omnia autem infra te: et te solum super omnia bona in celo et in terra. **Tu solus mihi sufficis plene z perfecte** ideo nil volo nec cupio nisi te quies ante omnia et super omnia et in omnibus deus benedictus in secula. Amen.

De desiderio celestium gaudiorum. Capitulum. XII.

Beati qui habitant in domo tua domine: in secula seculorum laudabunt te. **O dulce z celeste verbum: laudabunt te.** Non se sed te: omnia bona tibi ascribendo. **nil sibi vane attribuendo.** Sed quomodo laudabunt te? **Altissime. deuotissime purissime suauissime. feruētissime. clarissime securissime. felicissime.** **Quid plura?** **Noli q̄rere vltra ampliora et meliora:** vbi deus est omnia. totus presens prestans et illustrans omnia: et beatificans omnes et singulos in gloria. **O vera vita beata. digne laudanda. summe amanda. maxime desideranda:** vbi omnia bona simul perfecte cum deo z in deo vnita: iocundissime sine amissione et aliqua minoratione perpetue firmissimeq̄ durabunt. **Beati ergo omnes qui habitāt in domo tua domane:** in secula seculorum laudabunt te. **Inter hec sepe suspiro exul in mūdo elongatus a regno dei: z cum sancto in psalterio intime oro.** **O quando consolaberis me quādo letificabis me cū vultu tuo in regno tuo?** **Educ de carcere animam meāz vt confitear nomini sancto tuo et laudem te cum omnib^o sanctis tuis per eterna secula seculoz. Amē.**

Explicit libellulus qui dicitur Doctrinale iuuenum.

Incipiunt capitula tractatuli dicti hospitalis pauperum.

De cōtēptu oīz mūdanoz bonoz. Cap. I.

De q̄nq̄ panib^o indefro b^o vite. Cap. II.

De duplici pugna carnis ac spūs. Cap. III.

De instabilitate hūani cordis. Cap. IIII.

De obediētia simplic^o ac hūil^o fr̄is. Cap. V.

De triplici signaculo scē crucis. Cap. VI.

De pia cōpassiōe cū infirmis. Cap. VII.

De pseuerātia in bonis iceptis. Cap. VIII.

De varijs antiq̄ hostis insidijs. Cap. IX.

De scuto bone volūtaris s̄ hostes. Cap. X.

De laude dei in oī ope bono. Cap. XI.

De vicio vane glie z p̄e p̄placētie. Cap. XII.

De varijs bell^o ipioz. z patia pioz. C. XIII.

De malicia p̄auoz s̄ inōcētes. C. XIIIII.

De iuidia diaboli s̄ salūtē hoim. C. XV.

De armātura xpi z scōz s̄ vicia. C. XVI.

De vtilitate frequētis orōnis. C. XVII.

De p̄uianis orationibus quasi iaculis acutis in hostes. C. XVIIII.

De d̄sculis aī initiū opis legēdis. C. XIX.

De septem virtutum gēmis bone congregationis. C. XX.

Incipit tractatulus dictus hospitalis pauperum.

De cōtēptu omnium bonorum mundanorum. Capitulum. I.

Dominus regit me z nihil mihi deerit in loco pascue ibi me collocauit. **Quid habz homo amplius de omnibus bonis suis et diuitijs terrenis: nisi victum z vestitum?** **Unde ergo superabit?** **Et cum obierit omnia hic dimittet: z nihil secum sumet. nisi modicum operculū ad regendum corpusculū suum sepeliēdum postea a vermibus corrodendum.** **Qui de omnibus p̄eritis reddet rationem deo qui bus vsus est siue paucis siue multis: tanq̄ s̄ expensis pro viatico sibi concessis: que cum vsura stricte requirentur.** **Quāntūcumq̄ ali quis magnus fuerit diuitijs vel honoribus subleuatus: non est ex hoc sanctior. nec p̄petuus bonoz suoz dominus. sed tantum feruus conductus ad tempus sub potestate superioris domini sui celestis regis z et ni imperatoris ac iudicis: qui omnia tribuit ad lucrum bene agendi. non ad spacum et causam peccandi.** **Reddet autem pius domi**

nis mercedem congruam imo ultra condignum bonis seculis suis. p paruo labore eternam requiem: pro breui tristitia eterna gaudia: p omni contumelia et iniuria pro se passa eternam gloriam et coronam. Dat etiam nunc unicuique dona sua quatuor sibi placuerit: secundum occulta iudicia sua iusta et reata: in omni loco et tempore sine errore. Nam bonis omnia ad bonum ordinat: et malis ad penam conuertit: ita vt nemo de iudicijs dei iuste conqueri possit. nisi de seipso indigno et ingrato meliora d. primo optima sp de deo.

Quidam honorabilis vite sacerdos in partibus hollandie post mortem illius domini sui predicauit sermonem in populo dicens Dominus noster comes hollandie mortuus est: charissimi oratis pro eo. fuit hic paruo et breuissimo tempore: habens aliquos vsu/fructus et redditus annales: quos iam amiserit et secum sumere non potuit. Si mo haberet aliqua hereditaria manentia bona. maxime sibi couenerunt. **C**um quidam nobilis princeps mori deberet. ait coram multis sibi assistantibus ministris. **S** qui semper pauper custos onium fuisset securus mori posset qd ego. **A**lius quidam magnus dominus cum egrotaret: uenerunt multi postulantes aliquid pro memoriali et seruitijs impensis. **O** domine domine quid ego habebō: et quid dabitur mihi modo? **T**unc ille ait. **E**cce omnes isti que sua sunt querunt: et nemo de anima mea cogitat: et ego ignoro ubi hac nocte hospitabor: et manebo. **E**t sic mortuus est et sero penitens cognouit omnia mundana esse uana et deceptoria q quasi in momento et tanquam fumus euanescent. **F**elix ergo pauper rebus et in uirtutibus diues: qui cum propheta in fine uite sue dicere potest confidenter. **D**ominus regit me et nihil mihi deerit: in loco pascue ibi me collocauit. ppter nomē sc̄i tui.

De quinque panibus in deserto huius vite.

Capitulum. II.

Non in solo pane uiuit homo: sed in omni uerbo dei. **D**eus dominus saluator noster locutus est olim antiquis sanctis per legem et pphetas: et nunc ad huc nobis quotidie loquitur in scripturis sanctis per sanctos doctores ueteris ac noui testamenti expositores: quid credere et qualiter uiuere et deo seruire debeamus. **L**ibenter ergo lege

et scribe uerba sanctorum ex ore dei: pro salute multorum. **D**ixit deuotus sacerdos dominus florētius dauētrienſis vni de fratribus suis. **I**ndifferēs mihi est nec multū refert. vtrum in antiq̄ vel in nouo testamento lego: vtrūq̄ enim deus fecit. **C**um venerabilis magister gerhardus groot horas legeret cū discipulo suo: postea ab eo quesit. **I**ntelligas bene hanc que legis? **Q**ui respondit. **N**on omnia. **D**ixit ergo sibi secrete. **I**n singulis uersibus et uerbis sp̄almi uariis et misticus sensus mihi occurrit. **G**ratias deo et sanctis doctoribus qui me fideliter uariis sensibus instruxerunt. **I**gitur de misericordia et gratia dei accipe quinque panes in deserto huius uite: ad uirtuose uiuendum utiles et efficaces. **P**rimus panis est dolor cordis de oibus malis preteritis in seculo gestis. **S**ecundus est confessio oris de quotidianis defectibus in ordine commissis: et de magna negligētia multi boni opis. **T**ercius est panis diuine consolationis in oratione: de spe uenie et de remissione peccatorum. **Q**uartus est panis gratificatiōis p beneficijs a deo acceptis tā in prosperis q̄ in aduersis. **P**ro quo oibus deus sit iugiter benedictus cuius misericordie nō est numerus: qui usq̄ modo nō desinit benefacere nobis. **Q**uintus est panis interne iubilatiōis et contemplatiōis: de spe eterne beatitudinis. et magnitudine future glorie cum deo et omnibus sanctis eius. **L**auda ergo deus pro quinque panibus istis et multis alijs beneficijs suis in his tribus si gnatis scilicet bonis nature gratie et perbenis glorie.

De duplici pugna carnis et spiritus.

Capitulum.

III.

Narrauerunt mihi iniqui fabulatiōes sed nō ut lex tua. **L**ustodi ergo omnes sensus tuos: ne seducas a uanis et illecebroſis demonum figmentis. **N**āz q̄dū homo uiuit pugnare oportet ne uincatur: sed nō semp eque fortiter tentat. **I**gitur in hoc bello positus clama p̄cibus et sedulis cordis gemitibus ad dñm in celis. **L**aro trahit deorsum: sp̄s trahit sursum. **L**aro querit mollia et blanda: sp̄s sanctus e contra suadet dura et aspera. **S**i sequeris carnem deiciet: si sequeris sp̄m coronaberis. **A**ttēde diligenter et caue te ab omni parte: quia non es securus ab hostium iaculis: ubicumq̄ fue

ris intus vel foris. **S**int uulnera xpi cordi tuo firmiter infixa: ictus et maria custodes in omni uia. **I**stos p armis indue: et p gladio et baculo in manu retine. **C**um indoctis in expertis et indiscretis: cum importunis et audacibus noli multum loqui: ne leuiter offendaris. **C**um humilibus et simplicibus deum diligentibus libenter loquere et consilium. **I**uat bona societas colloquens de deo: nocet mala societas: fabulās de mūdo. **L**auē obloquentes: sequere simplices et tacentes.

De instabilitate hūani cordis. Cap. III.

Tedet animā meā uite mee. **Q**uare? **P**ropter laborem et dolorem et multa aduersa que mihi occurrūt: et a deo me separant. **Q**uid igitur faciam et quo me uertam: ut melius habeam. **S**ustine patienter et expecta dominū confidenter: quia iuxta est dñs his qui tribulato sunt corde: et humiles sp̄ritu saluabit. **N**am ppter superbiam et metis elationem curuandam: iuste patimur affligimur deprimimur et despiciimur. **R**educ ergo ad mentem uicia et peccata tua cum foris despiceris: et tacebit querela et indignatio tua de obiectis. **N**emo purus a peccato: nemo liber a sordē: nemo innocēs a culpa et pena: omnes enī peccauimus. **S**olus deus purus sanctus et immortalis: eternus immēsus inuolabilis et super omnia laudabilis in secula. **S**it ergo tota spes et leticia tua in deo: et bona uoluntas etiam parata pati penam ordp̄ter deum. **O**mnē gaudium mundi cito transiit: et omnis laus eius plena ira et dolore. **O**mnis etiam delectatio carnis penam habet sibi annexam: et meretur confusionem et despectum. **Q**ui multa habet: multam curam ex eis patietur. **Q**ui modicis sc̄it contentari: pacatio erit. **I**nfelix est et miser: qui deo non seruit. **P**erdit totum quod habet: qui deum non amat. **C**lanus est et instabilis qui in creaturis spem ponit et deum negligit. **B**eatissimus cui deus est omnia in omnibus: et cum paulo apostolo letus dicit. **M**ihi autē absit gloriari: nisi in cruce domini mei ihesu christi. **P**er quem mundus mihi crucifixus est: et ego mundo. **R**egitur in prouerbij de pigro in stabili corde in dei seruitio: uult piger et non uult. **H**oc est. **U**ult bene comedere et bibere: et non uult laborare et ieiunare

Uult diu dormire. et non uult cito surgere. **U**ult fabulari: et non uult vigilare et orare. **U**ult alios dure corripere: et non uult modicum sustinere. **U**ult alios docere: et sc̄ip̄ia negligit emendare. **H**uic debet uirga et baculus: nisi se emendauerit in predicis defectibus. **Q**ui autem permanerit stabilis in uirtutibus: erit hic et in eternum benedictus. **A**men.

De obedientia simplicis et humilis fr̄is.

Capitulum.

IV.

Tr̄ obediens loquitur uictorias: ait sapiens. **Q**uomodo? **Q**uia qui simpliciter obedit. uincit sc̄ip̄um propriam uoluntatem relinquendo: et alterius uoluntatem humiliter sequendo. **I**nde magna pax et concordia oritur: bona conscientia acquiritur: et cordis leticia augetur. **I**ste confidentiam ad deum obtinet: et mori nō timet: quia deus est spes eius: cui usq̄ ad mortem perfecte obedire paratus fuit. **N**am opera bona in obedientia simpliciter facta: deo sūt gratissima et maxime meritoria. **Q**ui superiorī uel equali aut minorī se subdit et obedit: dyabolum uincit et prosternit: qui instigare solet ne quis alteri humiliter cedat: sed duriter resistat. **E**x quibus ire rixę et alia multa mala inter fratres et paratos sepe nascunt. **H**ec humilis ihesus christus non docet: sed potius ad simplicem obedientiam omnes reuocat dicens. **D**iscite a me: quia mitis sum et humilis corde. **H**omo obediens homini ppter deum: maximum honorem deo facit. et ei placet. **S**ine obedientia aut parua aut nulla sunt opera nostra estimanda aut ponderanda. **C**um humili et prompta obedientia etiam complacent deo ualde parua et uilia seruitia ex charitate pro uilitate communi facta. **U**terus obediens non est tardus nec negligens nec querulosus: sed pro posse paratus ad omnia deo placita. **S**ive ergo obediens orat: siue laborat: siue uigilat: siue dormit: siue loquitur aut tacet. siue stat aut ambulat: siue scribit aut legit: siue intrat aut exit: siue comedit aut ieiunat: omnia ex uirtute obedientie in bonum et ad meritum sibi conuertuntur. **I**gitur semper in gaudio est et pace q̄ seip̄m uincit abnegat spoliat et uilificat: et ad obediendū ppter deū et ei vicariō

corde et animo omni hora sponte se resignat. **A**perite huic celum sancti angeli: fugite demones superbi: occurrite patriarche et prophete: succurrite apostoliz euangeliste: intercedite martyres et confessores: supplicate sacerdotes et diacones: implozate virgines vidue et continentes: subuenite omnes christi fideles fratres et sorores: suscipite animam pauperis humilis simplicis et obediens fratris vobiscum de ergastulo corporis: et in sinu abrahe cum paupere quondam lazaro collocare: vt requiescat in pace christi dulciter et sine timore confidenter: donec in nouissimo die resurgat cum omnibus sanctis in eterna gloria feliciter Amen.

De triplici signaculo sc̄e crucis. Cap. VI

Donec me vt signaculum diuine amoris super cor tuum ad amanduz me super omnia. et scribe sancte crucis signum in pectore tuo: et omnia sacre passionis mee vulnera contra maligni spiritus iacula. **C**ruce etenim mea salutis via. tripliciter signum. et inexpugnabile scutum: fugat corporis et anime pericula. **I**gitur in tribus locis precipue statue sancte crucis signum: super cor. super os. et super brachium tuum contra omne vicium. **S**igna cor tuum ne cogites mala: sed semp bona de deoz beneficijs eius vt habeas cor custoditum ab omni malicia tutum cum deo et omnibus sanctis vnitum. **S**igna os tuum. vt non loquaris mala nec leuia: nec proteruia. sed bona sancta et vtilia et eris deo charus et acceptus: et ab hominibus iuste laudatus. **S**igna brachium tuum manus tuas et digitos tuos ne facias aliqua illicita: sed pietatis opera proximo pro futura: et de omnibus istis deum benedicere et laudare. **L**ogita ergo semper et vbiq; bona: loquere semper bona. age semper bona: et eris passioni christi conformis vita tua: triplici signaculo sancte crucis prenunita. **P**er crucem christi superabis omnia tentamenta leta tristitia dulcia et amara: que subito irruunt ad cordis tui secreta. **O**lix enim est aliquid tam bonum quod proponis facere quin dyabolus nititur te impedire: et ad malum semper trahere et maculare. **N**oli ea attendere noli reputare: sed omnia tanq; stercorea respue. **I**esum inuoca. cruce te cõsigna. ad mariam iuxta crucem fuge: geme plange cõdole. a cruce noli recedere: sed cum ihesu et maria opta

viuere et mori in hac vita: vt intres cum eis in tabernacula eterna Amen.

De pia cõpassione cum infirmis. Cap. VII.

Apponate inuicem in charitate: quia charitas operit multitudines peccatorum. **N**emo de se presumat nec in firmos despiciat: quia nullus scit quid adhuc de se fiet. et an pseueret. **O**mnes fragiles sumus. omnes adiuuare indigemus: omnes bonum cupimus et malum abhoremus. **E**stote ergo misericordes ait dominus. sicut et pater vester celestis misericors est. **N**oli nimis esse iustus ne obstupescas et indurescas: et p das aut ledas egrum quem sanare et consolari debueras. **S**uper exaltet ergo misericordia iudicium: iuxta beati iacobi apostoli sententiam. **B**enignus sacerdos dominus florētius secutus dixit. **S**emper plus lucratus sum pietate: q; rigore et terrore. **T**erum est: sic christus docet. **Q**ualem te facis erga fratrem proximum: talem inuenies alium postea recto iudicio ad te ipsum. **Q**uicq; enim bona agis in fratrem debilem tristem. ac lesu in christo facis tanq; angelus reuerenter domino deo ministrando. **I**gitur cautus sis et sollicitus vt tempus tuum vtiliter expendas: et omnia bona ad laudem dei referas: et nihil tibi vane attribuas. **N**am dei dona sunt omnia que habes: scilicet esse viuere intelligere cogitare loqui et operari. **Q**uando laudem et gloriam dei in his queris sursum ad deum cum angelis in celum pergis: sed quādo inanem gloriam queris et gaudes et tibi ipsi places et super alios te eleuas: tunc deorsum cadis et celum perdis: gratiam amittis et penam incurris: ob superbiam et metis elationem quam diabolo instigante concipis et a te non abijcis et despicias. **S**etet enim et immundus est ante deum et coram angelis eius. **O**mnis qui exaltat cor suum et in seipso gloriat. **Q**ui autem vere humilis est et sibi vili omnibus benignus pauperi misericors: infirmo compassiuus: tribulato consolatiu: erranti instructiuus. cadenti erectiuus. dubitanti conformatiuus: hic accipiet benedictionem et misericordiam a deo in hoc exilio et vitam eternam in celo Amen.

De perseuerantia in bonis inceptis. Capitulum. VIII.

Sustinete hic et vigilate mecum. **H**ec locutus est ihesus discipulis suis: cum iret ad locum passionis sue passurus mori pro nob. **H**ec cogitare et ad se trahere debet quicquid monasterium vel deuota congregatione intrat: quod christus sibi ore dicat. **S**ustine hic et vigila mecum: ora et prepara te ad tentationes futuras. **E**xemplum enim vigilandi et orandi ostendi tibi et alij vt ita facias: et in bonis inceptis perseueres. **Q**ui enim pseuerauerit vsq; in finem: bonus erit. **A**ulte tentationes bonorum: multe et solationes eorum. **N**on sunt tamen indignae omnes passionis iustorum ad futura premia eternorum gaudiorum. **C**um venient tentatio: mori assue oratio. **N**on desperes nec recedas a loco: postnas estote omnia te deo. **F**elix que facit alienas pro propria picula cautum humilem et mansuetum: misericordem et patientem. obsequiosum. affabilem. et neminem spernentem. **B**ona congregatio vbi ihesus est in medio eorum: vita virtus pax et concordia morum. **N**on autem mireris nec scandalizetis. nec turberis. neque formides et desperes: si interdum contingit aliquid defectuosa in congregatione bonorum fratrum aut sororum et in religiosiis locis et personis: aut si aliquid recedat a bonis inceptis: aut quidam murmurat in abstinentijs: aut tepescit in virtutibus et deuotionis exercitijs a deo et sanctis institutis. **N**am fragiles sumus et instabiles: ad malum propter et ad surgendum propter. **E**t nisi deus gratia sua nos supportet: stare et perseuerare non valemus: nec hostibus nec vicij resistere. **D**eo autem iuuante omnia possumus: et incipere et proficere et consummare. **I**gitur ad cautelam attende. quod in angelis suis deus reperit prauitate: et primus homo cecidit in paradiso victus a pomodoro. **E**t multitudo filiorum israel perit in deserto: murmurando inobediendo. carnes concupiscendo. **E**tiam christo presente et predicante perigerunt aliquid defectuosa et imperfecta inter apostolos et sequentes suos. quos eorum inter eos esset primus et maior in regno celorum. **Q**uos ipse pia redargutione percussit. et exemplo suo ad deum docuit non alta querere: sed humiliter inuicem seruire et inuicem ex charitate pure diligere. **Q**uid nobis facere et implere preceat ihesus christus dominus noster Amen.

De varijs antiqui hostis insidijs. Ca. IX.

Restite dyabolo: et fugiet a vobis. **Q**uod? Per fidem et crucem iesu christi. **Q**uibus armis? In vigilijs et ieiunijs in laboribus diurnis et orationibus nocturnis: in sacris lectionibus et deuotionis meditationibus: in patienter castitate: in humilitate simplicitate: in silentio a vaniloquio: in solitudine a seculi tumultibus: in passione cum afflictis: in supplica-

tionem pro aduersarijs: in perfecta obedientia. et multa patientia. in forte certamine contra vicia: in pseuerantia omnium virtutum. in abnegatione propter pietatis: et contemptu altitudinis laudis et honoris. **Q**ui enim in his et alijs pijs actibus et exercitijs sedulus et firmus permanserit: vere deo placet. et diabolo resistit. **N**am varijs modis et volis religiosos magis quam alios tentat odit terret et inquietat: ita quod nemo liber ab eis laqueis existit: in quocumque loco statu aut in quocumque ordine et clausura fuerit. **Q**uid igitur restat facere? **A**d deum profugere. ad iesum clamare gemere et plorare vt ipse te supportet adiuuet confortet et custodiat: et pro multa picula ad se vbi vera et eterna pax est benigne cum gratia pducatur. **Q**ui bene et prudenter facit quod a terrena relinquat: et omnes vias magnorum vitat et in secreto a negotijs seculi se abscondit. **Q**ui vtiliter et fructuose studet: quod in vita et passione christi quid se exercitat: et omnia curiosa et alta que a deo et in eternis retrahunt dimittit: et de ultimo fine et iudicio sepiissime pensat. **F**idelis et prudens seruus quod humilia exempla christi et sanctorum eius de uote sequitur: et latas vias magnorum cauet et fugit. **N**am diuitibus et magnatis maxime insidiat dyabolus: et pro honores et delicias decipit et perdit. **A** quibus paupes et simplices sunt sepe magis liberi: sed non penitus securi. **N**am videtes multos doctos in hoc mundo florere et socios suos ad altiora prodecedere: tentantem filia habere et licite possidere. **S**ed christus dicit: et melius suadet dicentes. **T**endite quod possideris: et a vobis non habetis nec fecistis nec creastis. et date pauperibus. **N**olite thesaurizare vobis super terram: vbi omnia pereunt. **T**hesaurisate vobis thesauros in celo: vbi omnia bona in eternum manent. **F**uge ergo mundum sequere christum: vt euadas infernum et intres cum eo celum.

De scuto bone voluntatis contra hostes. Ca. X.

Suto circūdabit te vitas eius: non timebis a timore nocturno in locis matutinis: nec in die a demonio meridiano in laboribus multis et ieiunijs strictis. **I**hesus christus via veritas et vita salutis datus sapia ad erit tibi a dextris tuis et sinistris in omnibus que leges caritas et agis: vt perseueres letus in dei spiritus laudibus. **I**psa adiutor tuus custos et pectoris fortis: ab omnibus hostibus malignis. **S**i deus pro nobis ait paulus: quod pro nobis. **T**is non timere hostes. **A**ma christum. **Q**uod enim plus in te crescit amor dei: tanto plus vilescit amor mundi: et perit timor mali. **A**mor dei mortem non timet. nec diabolus nec infernum. **T**ene ergo fortiter scutum bone voluntatis in amore dei: et pibit omnes timores et fraus inimici. **B**ona voluntas odit omne malum

cauet p posse oē pctm: respuit fictum. negat falsū. fugat mēdaciū: detestaf oē vanū z ibo nctū. Bona voluntas bñ placet deo: diligit oē bonū oē verū. iustū z scīm: qrit pure vbi: qz hōnōrē dei in oī ope et sermōe bono: in oī loco z tpe qdū vixerit i mūdo. Bona volūtas pgaudet p xpo i bono. cōtristaf de malo: subuenit i necessarijs: orat p delictis. indulget offensis: miseref infirmis: p sult meliora errātibz. Bona z pfecta volūtas hz deum sp p oculis: z cupit soli deo placere in bonis opibus z cogitatōibz suis: alioz pfectū corz de z ore amat. z suū reputat: ppriā volūtatē cito abijcit. laudez spernit. reputari subterit. oīa em vana reputat q a deo retrahūt. z i in finis delectāt. Sff paupcule ifirme z despecte: noli deficere i tribulātōe z dolore: qz pbaris cū xpo i cruce: z cū martiribz i clausura z carcere. Sustine g modicū patietē z libentē: q non potes multa ferre gaudent sic multi scī fecerūt. Ser saltē pauca leuia xba q nō vales pati dura xbera. Sustine tu p xpo aliq tibi graua: qn tā multi seculares sustinet p mudo grauiora sine nūero. Noli pdere merituz tuū p impatiētā: q oī die z hora potes pmereri p piā sufferētā regnū dei z etnā gloriāz. In tribulātōe z dolore statue aī te passionē iesu xpi: z ferre leuius oē graue qd te pmit. Nemo ē i mūdo: cui nō occurrit aliqd frū i corpe vel i anio Null' sine labore z dolore sū celo: vnusqzqz sibi pson' ē z passio: siue sol' p sūc cū alio i oīo vel negotio. Necessaria g gra dei z magna patia int' z extra: tāqz scū tū bone volūtatē z inimici iacula: et carnis vicia z mūdi blādimenta. Indue armaturā xpi serue dei: z certa vt bon' z fidelis miles crucifixo firmiter adherēdo. Tota vita xpi crucifuit: sic z tua erit. Ipse enim dicit. Qui vult venire post me tollat crucē suāz sequaf me in regnum meū.

De laude dei in oī ope bono. Cap. XI.
Auda anīa mea dñm. Oīa bona fac ad laudē dei: z quicūqz aliq bona cogitas loqris et oparis: dic in fine. deo laus deo gras. Quia sine deo et gra ei' nō nisi boni potes pficere nec icape. nec bñ recte z virtuose psumare. De' oīs boni inītiū z finis: dat z repetit qd dedit. Recedat g supbia iactātia z vana glia veniet z itret hūilis ofo deuota meditatio. gfarūctio. z vox laudis oī tpe. Quō pōt aliqz venire ad puritatē et pacē cordis. Audi breuē. z tua versū istū in psalmo. Declina a malo: z fac bonū. Cu/

stodi cor tuū a malis fantasijs: os tuū a verbz nociuis: man' tuas ab actibz illicitis. Ecce hic hō accipiet bñdictionez a dño: z mīam a deo salutari suo. Logita g sp bona: loqre sp bona: age sp bona: z erit i pace vita tua cum pscia bona. Pax oī bono hūili māfeto simplici oībz renūciāt: z vsqz ad mortē obediēti. Ne oī malo inīq z doloso puerfo supbo inobediēti nemini plusqz sibi nocenti.

De vicio vane glie z ppe pplacētie. C. XII.

Nolite in sublime tolli: ait hūilis ihs. Non g vane gliseris tra vilis z cinis in teipo cū bñ tibi fuerit: nescis ei qd futura pariet dies: si stabis an corruēs. Dic brūs paulus ad romanos. Noli altū sapere: s' tūme. Nolo supbire i bono: ne cadas i malo. Deus em supbis resistit tā angel' qz hoibz supbiētibz: z de seipsis psumētibz z sibi pplacētibz. Iheu supbia insidiat oībz p'lanis z subditis. secularibz z religiosis. Supbia moribus valde p'giosus cito ificit cor hois: tētat castos z deuotos iustos z innocētes: doctos et potētes. Quis g gliabit castū se h're cor int' hoies: vt viuat ab oī malicia purus? Vere nullus. De' tu solus scītis. tu sol' dñs. tu solus altissim' iesu xpe: tu aī oēs. z int' oēs. tu sup oēs angelos z scītis bñdicit' es i secula. Ora itaqz dñe de' sana aīaz meā: qz peccauī tibi. Cor mūdū crea i me. z oēs inīqtates meas dele: vt sim tot' pur'. totus tu': tibi placit' z accept'. Abibi aut' vilis z abiect' i oculis meis: vt iueniā gratiā z mīam corā te z oībz scītis tuis. nunc z semp pie iesu xpe.

De varijs bellis impiorum z paciētia piorum. Cap. XIII.

Expugna impugnātes me: qm multi bellātes aduersū me. Patia g est tibi necessaria: z p'cipue gra dei cōfo: z tās te int' z extra in oī loco z tpe. Multa sūt bella i mūdo: mult' labor z dolor: sub celo: s' nō i celo. Et qz enumeret oīa mala mūdi: et occulta iudicia dei? Quis nisi de' sol' iudex iust' fortis z paties: hoim maliciā vincēs lucēs z pluēs sup bonos z malos? Nō est q se abscondit a calore z noticia ei': z possit p'terire iudiciū ei' z effugere man' ei'. In oī em loco oculi dñi cōtēplāf bonos z malos. Dic g cū dauid i psalmo. Oculi mei sp ad dñm: qm ipse euellet d laqo pedes meos. Et nisi qz dñs adiuuit me paulomin' habitasset in inferno aīa mea. Nō ponas spem tuā z pacē i hoie: nec i aliq creatura celi z t're: si nō vis errare falli z turbari. Salus in solo deo viuo vero

eterno z summe bono: qui oīa creauit ex nihilo: z regit recto iudicio. **De malicia p'iorum contra innocētes. Cap. XIII.**

Bene fac dñe bonis z recti cordē. Bene aut' q ambulāt i innocētia sua corā te dñe. z sine dolo i bona simplicitate q sūt te. Bñ oēs q aī oīa z i oībz verbz z factis suis laudē tuā glia tuā. honore tuū z amore tuū em oēm volūtatē tuā p'cedūt: z nil pprietatis i oī ope suo hnt nec h're cupiūt. Sū ihs in corde tuo in oī loco tpe: i labore z qete: si ne fictōe sine murmure. sic decet hūilē seruū dei: ad oīa bona parū die ac nocte. Nō sic impū nō scit: tāqz puluis quē p'icit vētus a facie t're: z i qbus nō ē timor dei aī oculos corū: nec amor dei i cordibz eoz. Quid g in eis et int' eos regnat? Oīs iniusticia lis z discordia supbia inuidia auaricia fraus z neqcia. Hec vita p'uoqz. q nō cessant malignari: z bonos ac simplices inqetare. Sz bonis ad merituz ipōs malis ad suppliciu: bonis ad virtutū pfectū: impijs ad malozū cumuluū. Da nobis dñe cū bonis in virtutibus p'seuerare Amē.

De inuidia diaboli z salutē hoim. Ca. XV.

Inuidia diaboli mors intrainit i orbē terrarū: z inde lis z discordia mltia int' hoies ē exorta. Iheu diabolus pessimus hostis generis hūani. pnceps tenebrarū. z rex sup oēs filios supbie: non cessat ad huc tētare z inqetare fideles deo fūietes. Fecit discordiā i celo int' angelos: litē i paradiso int' deū z hoim: int' adā z vxorē ei' trahens eos ad peccādū: int' abel et cayn ad litigādū z occidēdū: int' iacob z esau ad odiēdū. Air' cuit qritie p mūdū ad puertēdū: int' seculare z religiosū ad deidēdū: inter laicū z clericū ad detrahēdū: int' doctū et ignarū: int' stultū et sapiētē. Fremit int' supbū z hūilē: inter fortē z debile: int' magnū z pusū: int' pulcrū z deformē: int' nobilē z degenerē: int' senē z iuuenē: int' plātū z subditū: int' stabilē z vagabū: int' deuotū z dissolutū: int' taciturnū et loquacē: int' simplicē z astutū: int' veracē z mēdacē. Int' hos z alios multos bonos z malos sathan discurret: nitēs ad malū trahere: et a bono ipedire. A q nos custodirez ptege re dignet ihs xps dñs n's: q p crucē suā pncipē mūdi viciat: z p'cioso sanguine suo de manu eius nos redemit. Qui cū zē.

De armatura xpi z scōz z vicia. Cap. XVI.

Acapitez induite armaturam dei: vt possitis resistere i die malo: z i oībz pfecte stare. Qui em p'seuerauerit

vsqz i fine: b salu' erit. Et si qs aliqz ceciderit: rit' z aliq offenderit: nō est desperet: s' cito pēniteat z resurgat: cauti' se custodiat z emendet. S' qz bonū p'stū z salutare remediū certans p oē malū dictū vel factū: p'mittēs certanti z penitēti magnā meriti: z vincēt ac p'seuerati eternū gaudiū post b exiliū possidēdū. Cū saluato: p'dicās regnū dei et p'p'riū m'ndi ait. Penitētā agite z appropinquabit regnū celoz. Et iterū. Mensurā bonā z confortā z coagitatā z superfluēte dabit in sinū vrm. **Arma militie n're nō carnalia ab extra: s' spūalia dona ab intra: charitatis opa hūilia seruitia: ofones fletus z ieiunia.** **Arma aurea sunt scītissima noīa iesu z maria: z oīm scōz: z noīa deuote inuocata.** **Arma paupis z hūilis serui dei sunt crux clauis lancea. p'cioso quinqz vulnera et oīa passiones xpi stigmata i memoria scripta.** **Arma argētea sūt sacre scripture eloqz: doctoz volumina: clericoz iura. canonicoz decreta. monachoz statuta: deuotoz p'ces. hūilū morez obediētū exēpla.** **Arma erica z candida sūt scōz martirū plia. z grauiā eoz tomēta p fide catholica: ad d'strūcēdū ydola vana z ad exaltādū nomē iesu xpi crucifixi sup oīa regna z culmina mūdi z lumina celi.** **Arma ferrea sunt cilicia z ieiunia et penitētium dura opa carni onerosa: longe vigilie. p'ces multe. lacrimae amare p ase salute: calozes in estate. labores in messe. st'gora in hyeme: dolores i capite. in dente. in crure. in pede. z in alijs mēbris corpis: ad domādū vicia carnis z ad resistēdū diaboli sagittis.** **Arma d'gīnū viduaz z matronaz sūt castitas verecūdia taciturnitas hūilitas. modestia honestas sobrietas. abstinentia a delicijs et ornāmētis noxijs: m'asio i domibz. cautio a vicijs publicis z firma custodia cordis z oīs i oībz opibz t'pibz z locis. Ihs armis nos induc iesu p'p'riū me: z ab hostiū defēde piculis: vt a te secure puenire mereamur. intercedētibz scītis tuis p nobis. Amen.**

De vtilitate frequentis ofonis. Cap. XVII.

Aud me ofo deo vite mee: oī loco z tpe. Ubicūqz g fueris assit tecū scītā ofo p scōz i solatio: siue ieuia siue longa p t'piz p'gruetia. Deltoto suo deo oīs loc' apt' ad orādū: oē t'ps breue ad bona meditādū. Scriptū em ē: et qritie i missa legis pleni sūt celi z tra glia tua. ofanna i excelsis. His fructuose z breuiter orare: tūc offer deo cor tuū plene z ora. Obsecro saluifica bene/

dic et scificame dñe q̄ hitas i celis: fiat volū
tas tua i me oī tpe. Et si recte sapias z bñ intel
ligis ac pvide sp̄s: tūc oīs bona actio lo
cutio z cogitatio d̄ deo de d̄tutib⁹ z sc̄tis scri
pturis ē suplex ofo. Hec ad celū pullat. ye
niā penit: grātiā z gl̄iā ipe trahit. Et q̄si h̄ facis
ad laudē dei p̄gaudēt sc̄ti angeli: turbāt de
mones. edificānt p̄ximi fr̄es z sorores: q̄ ad
orādū erātāt ofone frequētū. Nō ḡ cesset os
ab ofone. nec man⁹ ab ope: nec cor a medita
tiōe: nec pes tardet a diuino fuitio. Surgat
tecu⁹ ofo nocte de lectulo: vigilat z cātet tecū
h̄ymnos z psalmos i psalterio: q̄scat tecū i
dormitorio: p̄cedat z seq̄t tecū in choro: sede
at tecū i refectorio: doceat te in locutorio: sol
uat tecū ḡras cibo sobrie sūpto: trāseat tecū i
agro: plāret tecū sp̄s i orto: redeat tecū i cu
biculo: mūdēt tecū pedes a luto d̄boz: lauet
tecu⁹ man⁹ a forde operū: comitēt tecū i oī lo
co p̄uato z apto: habitet tecū in silētio: sit
tecu⁹ in principio laboris i medio z in fine ei⁹
Ad laudē z gloriā sc̄te trinitatis.

De p̄uatis ofonibus quasi iaculis acu
tis in hostes. Caplm. XVIII.

Verbo dñi celi firmati sūt: et sp̄s oris
ei⁹ oīs v̄it⁹ coz. Verbū dei scutum
ale fidelis ad p̄tegēdū: iaculū acu
tū i inimicū. Multe fraudes antiq̄ hostis:
m̄te vane i missiōes ei⁹ d̄ deuotos simplices
z h̄biles. S; x̄ps dei d̄tus z sapia oīm potē
tiō: ē in celo z i tra: q̄ vno solo d̄bo p̄t satba
nā vincere z p̄terere sub pedib⁹ suo: ō. Igit
si repētī timor: irrūt sup te. ora z lege. Esto
nob̄ ofe turis fortitudis: a facie inimici. Si
caro putrida stimulat: ora z lege. Confige ti
more tuo carnes meas: a iudicis eni tuis ti
mui. Si praua suspicio iſluit: ora z lege. Cor
mūdū crea i me de⁹: z sp̄m rectū inoua in vi
scerib⁹ meis. Si mala tristitia te p̄mit: ora et
lege. Redde mihi leticiā salutaris tui: et sp̄m
p̄ncipali p̄firma me. Si vana gl̄ia inflat: ora
et lege. Nō nob̄ dñe nō nob̄: s̄ noi tuo gloriā
Si desp̄atio molestat: ora z lege. Spes mea
dñe a iuuetute mea: de v̄tre m̄tis mee tu es
p̄tecto: me⁹. Si tediū mentē occupat: ora et
lege. Adiua me z salu⁹ ero: z meditabor in
iusticiā carōib⁹ tuis sp̄. Si somn⁹ opprimit: ora
et lege. Illumina oculos tuos ne obdormiā i
morte. z q̄si dicat inimic⁹ me⁹ p̄ualui aduersus
cū. Si accidia impugnat: ora z lege. Excita
dñe potētā tuā z veni. Cōfirma me in verb
tuis: ne deficiā i via. Si labor aggrauat: ora
et lege. Quidē hūilitatē meā z laborē meū: et

dimitte vniuersa delicta in ea. Si iracundia
p̄turbat: ora z lege. Da pariam dñe z pacem
suo tuo: ne p̄dā tōronā aie mee i celo. Tu ei
dixisti. In paria v̄ra: possidebitis aias v̄ras
Si appetit⁹ honozis z altior stat⁹ te allicat z i
plicat: ora z lege. Inclina cor meū de⁹ i testi
monia tua: z nō i auariciā. Auerte oculos me
os ne videāt vanitatē: i via tua viuifica me
Si ab⁹ z por⁹ imoderat⁹ te tentat: ora z lege
Regnū dei nō ē escat por⁹: s̄ pat⁹ z gaudiū i
sp̄u sc̄to. Sp̄s ē q̄ viuificat: caro nō p̄dest
q̄c̄q̄. Si curiositas audiēdi noua aut viden
di pulcra te mouet: ora z lege. Oīs gl̄ia s̄tie
regis ab int⁹. Dia em̄ iſimo caduca: oīa mū
dana vana: q̄tūcūq̄ sint decora. In solo dō
oīa bona plena sine fine. Si iesū seq̄ris: z oī
bus renūciaueri: oīa i eo possideb. Post m̄
ta sacra d̄ba h̄ vni retine: sepe ora sepe lege
Abi adhere deo bonū est: ponere in dño
totam spem meā. De versificis ante initi
um opis legendis. Caplm. XIX.

In corde meo abscondi eloq̄a tua: vt
nō peccē tibi. Nā cito corrūt hō i ma
lū: si nō habuerit aliqd̄ boni i corde
suo de deo iesu saluari suo. Ut ḡ p̄mpte ha
beas deū i mēte: oīa q̄ audis z vides legis z
p̄fas trabe ad deū. Ab̄eo esto noīs dñi dei
tui die ac nocte: vt bñ sit tibi cū eo: q̄ sine eo
sp̄ male tibi erit v̄bicūq̄ fueris z q̄c̄qd̄ habu
eris. Quā suscitaris i nocte: api oculos tuos z
lege d̄sculū istū. z dic ad teipm. Surge sur
ge q̄ dormis. z illūinabit te x̄ps: q̄ p̄misit co
ronā vigilatib⁹ z oratib⁹. Cū pullat iter mox
lege. Ecce sp̄sus ihs venit. exite obuiam ei
Qui tarde venit p̄sides. z b̄ndictōe carebit
Cū vocat⁹ fueri ad laborē lege. In noīe iesu
x̄pi nazareni surget ābula: z fac opa tibi inū
tra: q̄ melior est obia. q̄ victima p̄pa. Infra
laborē sepe ora. psalmos deuote rumina: fa
bulas caue. iesū iuoca. z genua flecte. Ad so
nū cāpane lege aue maria: z ei te p̄mēda Ad
pullū choz lege. Hoc signū magni regis est
eam⁹ z offeram⁹ ei m̄tera aurū stus z mirā
Quā choz itras lege. Introibo i domū tuaz
dñe: adorabo ad tēplū sc̄m tuū in t̄ore tuo:
Quā cū alijs stas in choro lege. In cōspectu
angeloz psallā tibi: adorabo ad tēplū sc̄m
tuū z p̄fitebor noi tuo. Quā eris de choro le
ge. Deduc me dñe i semita mādatorū tuozū:
q̄ ipsaz voluit. Quā intras sacrificiā lege. Te
re locus iste sc̄tus: in q̄ sacerdotes z ministri
se p̄parāt ad d̄na celebrāda Quā gradū dor
mito: i ascēdis. lege. Ascēdo ad patrē meū z

patrē v̄m: deū meū z deū v̄m alla. Quā de
scēdes lege. Zachee festinās descēde: q̄ ho
die in domo tua oportet me manere. Quā in
tras cellā lege. Aperte mihi portas iusticie. in
gressus i eas p̄fitebor dño. Hec req̄es mea in
seculū seculi: hic habitabo qm̄ elegi eas. Quā
eris foras lege. Dirige dñe de⁹ meus: i p̄spe
ctu tuo viā meā. Dñe seq̄r te q̄cūq̄ ieris: q̄a
d̄ba vite et̄ne habes. Cū redieris lege. Bo
nū est nos h̄ esse. faciam⁹ hic tria tabernacula
cū iesu z maria z tota celi curia: q̄ meli⁹ h̄ q̄
in platea. Cū pullat ad p̄adiū lege. Bñs q̄
māducabit panē in regno dei. Ab̄e cibus ē:
vt faciā volūtate p̄ris mei q̄ ē in celis. Ante
gustū cibi lege. Libabis nos pane lacrimaz
z potū dabis nob̄ in lacrimis in mētura. Si
male sapit cib⁹ lege. Dederūt i escā meā fel: z
in siti mea potauerūt me aceto. Cū ḡ ihs ac
cepisset acetū dixit p̄ri. Consumatū ē: z mox
inclinato capite emisit sp̄m. Felix q̄ cū iesu i
cruce mori: vt cū eo relurgere mereat. Si ci
bus bñ sapit z pot⁹ p̄ cōi patris lege. Quil
cia faucib⁹ meis eloq̄a tua: sup mel z fauum
ori meo. Quā suauis ē dñe sp̄s tu⁹: z q̄ ma
gna multitudo dulcedinis tue quā abscondi
sti i mētib⁹ te. Ante iniciū opis lege. Adiuto
riū n̄m in noīe dñi: q̄ fecit celū z terrā. Dia
ad laudē dei. Lege. Adesto ops de⁹ p̄r z fili
us z sp̄s sc̄tis. Lege assiste mihi o pia virgo
maria: cū iesu dilecto filio tuo saluatore meo
In fine oīs laborū lege. Deo ḡras. deo laus
p̄ oī bono. Ante lectionē i libro lege. Deina
sapia reuela oculos meos: z p̄siderabo mira
bilia de lege tua. Emitte sp̄m tuū z creabūt
in me d̄tutes et dona ḡre: cū spe future gl̄ie.
Post studiū pone libū ad locū suū: z recogita
q̄ legisti: mēoras d̄bū dñi q̄ i cena dixit.
Si h̄ sc̄tis: bñ eritis si feceritis ea. In oī ver
bo dei inuenies māna celi: si recte intelligis z
bñ viuis. Si male viuis: lapis ē nō panis su
auis Cōuerte cor tuū ad hūilēz piū iesū z in
uenies aie tue solatiū: z oīa aduersa p̄uertēt
tibi in bonū z eternū gaudiū.

De septē virtutū gemmis boni congrega
tionis. Caplm. XX.

Generatio rectorū b̄ndicet: z iter im
piozū p̄bit. B̄ndictio dñi sup caput
iusti: maledict⁹ dō q̄ declinat a man
datis dñi. In oī bona z deuota p̄gregatōne
fulgēt p̄cipue septē p̄medabiles d̄tutū gēme
tāq̄ deuotōis signa deo z angelis placita: s̄
de oībus d̄na. Prima gēma est obediētia in
subditis: vt oēs supiori suo sponte p̄mpte z

hūiliter obediāt: z vnusq̄sq̄ pp̄iā volūtate
suā relinq̄t. z cū x̄po oī hora dicat. Pat nō si
cut ego volo: s̄ sic tu vis. Pat fiat voluntas
tua bona: z nō mea mala. Sic vnusq̄ diabo
lus z p̄siliū ei⁹ annullat: crescit obediētie me
ritū: z auget celeste p̄mū. Sec̄da gēma est
p̄cordia i bonis morib⁹: vt sil laborēt vigilēt
ozēt ieiunēt edāt z inuicē se p̄fouēt: iuxta ver
bū iacobi apli. Orate p̄ inuicē vt saluemini
Tercia gēma ē p̄stātia i locis: ne locū suū
leuit deserāt: nec p̄ cōmodis pp̄iis mutent:
sed pro ch̄risto firmiter se sustineāt vt a ch̄ris
to audiāt. Uos estis q̄ permāsisistis mecū in
tentatiōib⁹ meis. Quarta gēma ē patien
tia i aduersis: vt pati sint dura z aspa p̄ vita
et̄na sufferre q̄ sibi p̄st̄ p̄tingere siue a seip̄s
siue ab alijs deo iusto p̄mittente. In loco ei
vbi mlti p̄gregāt ex diuersis etatib⁹ z natio
nib⁹: raro ē q̄n ibi p̄tingat aliq̄ turbatio i ver
bis vel factis. Terc̄na ē patiētia optia me
dicina s̄ oīm turbationem: iux̄ sc̄ti pauli do
ctrinā. Alit̄ alteri⁹ onera portate z sic adiple
bitis legē x̄pi. Que aut̄ ista sūt onera q̄ndia
na experiētia docet: sc̄z infirmitas cozpoz. z
iſpectōis aioz z d̄tutū defect⁹ in oībus nob̄
q̄ nemo p̄fect⁹ i oībus nisi sol⁹ de⁹. Quin
ta gēma ē māluetudo sermōis ad p̄sodales:
nutriēs charitatē: delēs irā z faciēs pacē inf
fr̄es: vt nemo aliū d̄bo signo facto risu loco
serio turbet ledat aut offendat: s̄ sic seip̄m as
tēdat diligat z x̄pm p̄ oculis sp̄ habeat q̄ diē
Discite a me q̄ mitis sū z hūilis corde: z iue
nietis req̄e aiabus v̄ris i mūdo: et vitā et̄nā
in celo. Sexta gēma ē gratitudo p̄ b̄ficiis
is dei. laudās z b̄ndicēs deū p̄ oībus bonis
ab initio mūdi: vsq̄ ad finē z p̄sumationē se
culi. Tāta em̄ sūt b̄ficia dei i celo z in terra:
vt nemo explicare nec numerare ea sufficiat
Tō oīa deo retribuēda sunt: z ab oībus laus
sp̄ soluēda. Septima gēma est pseuerātia
finalis in oībus d̄tutibus p̄dictis: cū multis
alijs donis istis atneris. Hec ducit p̄udētē
z fidelē feruū in paucis. p̄ quinq̄ talentis lu
cratis in gaudiū dñi sui eterne pacis requiē:
vbi cū iesu z oībus sc̄tis gaudebit semper in
gloriā Amen.

Opera et libri vite Thome d̄ Kempis hac
charta q̄ saluari sine claudū in vigilia An
dree apli Anno x̄pi. 1494. Purenberge per
Laspar Hochfeder opificē accuratissime im
pressi.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

endyt

not complete

edit

How Cygnus 9769

Probn 2291

G. Bell T. 320

B-1

